NOTULEN VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE RAAD DER GEMEENTE ZOETERMEER, GEHOUDEN OP MAANDAG 24 JUNI 2024

Voorzitter: de heer Bezuijen, burgemeester
Secretaris: de heer Blokland, griffier

Aanwezig zijn:
37 leden, te weten: de heren Aiobi en Aptroot, de dames Bakkers en Bink-Winterkamp, de heren Van den Boomgaard en Boerboom, de dames Bout-Wijngaards, Brouwer-Weemhoff, de heer Buisman, mevrouw Van Damme, de heren Doncker, Duiven en Ekkelenkamp, mevrouw Frinking, de heren Van Gils en Haak, de dames Haak, Hoekstra en Kraneveldt-van der Veen, de heren Louw en Markes, mevrouw Mertens (vanaf 19:40 uur), de heer Meijroos, mevrouw Meurs-Troch, de heren Mohammadian (vanaf 17.50 uur), Van der Perk en Van Rumpt, de dames Sandifort-Meijer en Siegelaer, de heren Smits, Van der Snoek, Van Steenis, Velner, Van der Vlies en Weekenstroo, mevrouw Van Werkhoven, de heer Zamani

Tevens aanwezig zijn:
6 wethouders, te weten: de heer Blansjaar, de heer Iedema, mevrouw Ter Laak, mevrouw Van der Meer, de heer Velzen, de heer Weerwag

Afwezig zijn: de heren Nawijn en De Vogel

AGENDA

---

1. **Opening en vaststelling agenda**
2. **Spreekrecht**
3. **Mondelinge vragen**
4. **Mededelingen**
5. **Afdoening ingekomen stukken**
6. **a. Raadsvoorstel Vestiging voorkeursrecht (Omgevingswet) Entree**
   b. Raadsvoorstel Vestiging voorkeursrecht erfpachtrecht Van der Hagenstraat 3
7. **Perspectiefnota 2025**
   - **a. SP**
   - **b. VVD**
   - **c. D66**
   - **d. ChristenUnie-SGP**
   - **e. FVD**
   - **f. Zoetermeer Vooruit**
   - **g. PvdA**
   - **h. Zó! Zoetermeer**
   - **i. CDA**
   - **j. LHN**
   - **k. PDvZ**
   - **l. GroenLinks**
   - **m. PVV**
8. **Herstemming aangehouden motie 2406-01A**
9. **Sluiting**

VERSLAG

---

1. Opening en vaststelling agenda

De **voorzitter**: Dames en heren, goedemorgen allemaal en van harte welkom op deze vroege ochtend op deze prachtige zonnige dag, maar daar zult u niet veel van merken vandaag want u zit veel binnen. Dat even als slechte boodschap, meteen vooraf. Ik open de vergadering van de gemeenteraad van Zoetermeer van 24 juni 2024, het voorjaarsdebat. Het college en ik kijken ernaar uit om met u te

bespreken welke kant het met Zoetermeer op gaat vanaf 2025. Het is vandaag tenslotte de bespreking van de perspectiefnota.
Dan nog iets op het persoonlijke vlak. In eerste instantie wil ik mijnheer Van Steenis van harte feliciteren met zijn verjaardag vandaag. (De raad zingt de jarige toe.) Dank u wel. Was dat een stemming of niet? Het was wel een goede stemming. Ja, ondergetekende is vandaag ook aan het verjaren, zo zal ik het maar zeggen. Dank voor het zingen. Ik heb geprobeerd anoniem door het gebouw te lopen, maar dat is niet gelukt, maar dank daarvoor. Normaal gesproken zou ik natuurlijk ook een traktatie meenemen maar ik heb het cateringschema van vandaag gezien, dat doe ik jullie niet aan. Ik beloof dat ik dat op 8 juli a.s. zal goedmaken, dus dan zorg ik ervoor dat we iets lekkers bij de vergadering hebben. Dat is bij dezen, wat mij betreft, toegezegd. Dat is de eerste toezegging van vandaag, griffier. Per memo af te doen, hoor ik hier naast me.
Wij gaan naar berichten van verhindering. Afwezig is de heer De Vogel van de PVV. Ook de heer Nawijn is afwezig. Ik heb begrepen dat de heer Mohammadian en mevrouw Mertens later komen en ook mijnheer Van der Perk zou later komen. Oh, dat is tegenwoordig ook gewoonte om de voorzitter eerst te laten zeggen dat je later komt en dan kom je binnenwandelen. Dat heb ik al een paar keer gehad. Welkom, mijnheer Van der Perk. Dat is om u speciaal welkom te heten waarschijnlijk. Mijnheer Van der Perk, van harte welkom.
Dan gaan we over naar de vaststelling van de agenda. Aan de orde is de agenda zoals deze op 30 mei jl. in iBabs is gepubliceerd. Afgelopen donderdag 20 juni is deze agenda voorzien van de laatste wijzigingen. Is er iemand die over de agenda het woord wenst te voeren? De heer Louw, gaat uw gang.

De heer **Louw** (PvdA): Ja dank u wel voorzitter. Ik zou graag de hertelling van de motie van de agenda verwijderen. Er is inmiddels een agenderingsverzoek ingediend over het gesprek over de dienstverlening, dus de motie kan wat mij betreft worden ingetrokken.

De **voorzitter**: Akkoord. Dan kijk ik rond. Ik neem aan dat iedereen het daarmee eens is dus dan gaat agendapunt 8 eraf en gaan we geen hertelling van deze motie doen. Dank u wel mijnheer Louw. Dan is dat bij dezen ook besloten. Anderen nog over de vaststelling van de agenda? Niet het geval. Dan is de agenda hiermee vastgesteld en gaan we over naar de spreektijden. Het voorstel van de spreektijden is twaalf minuten per fractie en 72 minuten voor het college. Is er iemand die daar stemming over wenst? Dat is niet het geval, dan is dat vastgesteld.

2. Spreekrecht

De **voorzitter**: Dan gaan we over naar agendapunt 2, het spreekrecht. Er hebben zich twee insprekers gemeld. ik wil allereerst het woord geven aan de heer Van den Berg, voorzitter Vogel- en NatuurVereniging Zoetermeer en Stichting Kwaliteitsteam Buytenpark, over het 5-punten-Natuurplan Zoetermeer. U heeft, maar dat wist u volgens mij al, vijf minuten de tijd om de raad toe te spreken. Gaat uw gang.

De heer **Van den Berg**: Dank u wel voorzitter. Geachte leden van de gemeenteraad, vandaag sta ik hier namens de VNVZ en het Kwaliteitsteam Buytenpark met steun van nog zes andere natuurorganisaties actief in Zoetermeer om nog eens aandacht te vragen voor ons 5-punten-Natuurplan Zoetermeer. We hebben het gemeentebestuur dit plan in de vorm van een manifest aangeboden op 14 mei 2024.
Dat manifest benadrukt het al bestaande grote belang en de waarden van natuur en biodiversiteit in Zoetermeer, in het bijzonder nog aan de randen van de stad en roept op tot het creëren, of behouden van rust en stilte daar. Het manifest zegt dat het best begrijpelijk is dat Zoetermeer – net als andere gemeenten – een enorme woningbouwopgave heeft. Die woningen moeten ergens komen te staan. Maar om de gemeente voor mens en dier gezond en aantrekkelijk te houden, roepen wij u op om bij het creëren van het gemeentelijk Omgevingsplan extra aandacht aan natuur te besteden.
Wij denken dat ons plan diverse punten bevat die essentieel zijn voor de toekomst van onze stad. Zoetermeer werkt momenteel aan de Visie Zoetermeer 2040 en wij willen hiermee graag onze bijdrage leveren. De vijf kernpunten in ons plan zijn bedoeld om de natuur in onze stad te versterken en zo de leefbaarheid, gezondheid en aantrekkelijkheid voor al onze inwoners te kunnen vergroten.
Ons eerste punt is: natuur moet een prominente plaats krijgen in de Ruimtelijke Strategie Zoetermeer. Natuur is niet alleen een bron van schoonheid, maat ook een essentieel onderdeel van onze stedelijke omgeving. Het Buytenpark is hier een prachtig voorbeeld van, een uniek landschap dat door de natuur zelf is ontwikkeld en beschermd moet blijven. Vandaar dat we in ons manifest voorstellen rondom het natuurgebied daar, en ook rondom de andere natuurgebieden in Zoetermeer, een bufferzone in acht te nemen van minstens 250 meter.
Ten tweede: biodiversiteit moet het uitgangspunt zijn van het Zoetermeerse natuurbeleid. Een grote

biodiversiteit zorgt voor een robuuste natuur die zichzelf in balans houdt. Wij pleiten voor natuurvriendelijke ontwerpen in de stad, zoals groene daken en schaduwrijke bomen, om zo de natuurlijke habitats te bevorderen en te beschermen.
Ten derde: als het aan ons ligt, gaat u Zoetermeer promoten als 'de plek' voor verduurzaming en natuur. We zijn met u trots op onze groene omgeving, maar moeten ook kritisch zijn op het gebruik ervan. Intensieve recreatiesporten mogen bijvoorbeeld niet uitbreiden in kwetsbare natuurgebieden.
Ten vierde stellen wij dat goede voorlichting en adequate handhaving cruciaal zijn. We vragen daarom om meer handhavingscapaciteit om ongewenste situaties in natuurgebieden te voorkomen en om onze groene ambities waar te maken.
Tot slot, ons vijfde punt: we roepen u op in sterke mate te gaan samenwerken met alle groene organisaties in Zoetermeer. Gezamenlijk kunnen we de natuurontwikkeling in onze stad borgen en nieuwe kansen benutten. Laten we samen streven naar een stad waar natuur, mens en dier in harmonie leven. Een stad die een voorbeeld is voor duurzaamheid en een groene toekomst heeft. We zouden het heel plezierig vinden als u op een dag als vandaag in deze geest een uitspraak zou willen vastleggen.
Dank u wel voor uw aandacht.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Van den Berg voor uw inbreng. Dan ga ik over naar de tweede inspreekster, dat is mevrouw Person, voorzitter van de Stichting JabezZ, over subsidies voor jongerenstichtingen in Buytenwegh. Gaat uw gang, u heeft vijf minuten het woord.

Mevrouw **Person**: Goedemorgen, gemeenteraadsleden en wethouder, enzovoort, ik weet niet wie hier nog meer zitten. En natuurlijk de burgemeester, gefeliciteerd met uw verjaardag, en ook de andere jarige.
Mijn naam is Kathleen Person. Ik ben voorzitter van Stichting JabezZ. Wij zijn gelokaliseerd in Buytenwegh. Daar doen we al zoveel jaar, eigenlijk vanaf 2018 en misschien nog wel eerder, ons best met jongeren, vrouwen en jongvolwassenen. Ik merk dat het de afgelopen maanden/jaren steeds beter gaat. In die zin dat de groep groter werd, er werden essentiële zaken besproken met de kinderen en de jongeren, ze werden opener.
De reden dat ik hier sta, en ik ben blij dat ik net voor het debat van jullie hier ben, is dat in Buytenwegh Buurtwerk erbij is gekomen. Dat is belangrijk en dat was heel fijn want die helpen ook en die groep kinderen is vrij groot. Daar had ik ook steun aan want we gingen samenwerken. Alleen is voor mij belangrijk dat de stichting en de kleine partijen, in Buytenwegh en misschien ook in andere wijken, ook een financiële bijdrage krijgen. Een financiële bijdrage die ook per jaar wordt gegeven. JabezZ krijgt via de wijkregisseur Sabrina Barendse 'Wijk aan zet-budget' en we hebben ook ondersteuning gehad van wethouder Velzen die ook bij ons is geweest. Heel fijn dat die zich mengde onder de mensen uit de buurt. De mensen uit de buurt hebben dat als heel prettig ervaren. We zouden graag zien dat het geld onder ons als kleine partijen een beetje evenredig wordt verdeeld. Als ik hoor hoeveel geld Buurtwerk heeft gekregen, denk ik, zoals de jongeren zeggen, 'wajo!' Als we kijken waar JabezZ het mee doet, per jaar, hadden we vorig jaar nog geen € 3.000,00 voor een heel jaar en het jaar daarvoor nog minder.

De **voorzitter**: Mevrouw Person, als ik u heel even mag onderbreken? Iemand op de tribune heeft zijn telefoon aanstaan, zou u die even uit kunnen zetten want dat horen we hier en ook de mensen in de raad. Dank u wel. Gaat u verder.

Mevrouw **Person**: Gaat dat niet van mijn spreektijd af?

De **voorzitter**: Nee, zeker niet, zo streng ben ik niet. Maar als dat even uitgezet kan worden want het is voor degenen die daar zitten wat lastig om het te horen. Gaat u verder.

Mevrouw **Person**: Dank u wel. Nu ben ik mijn verhaal kwijt, dat komt door u hè? Of komt het door die mijnheer met de telefoon? Anyways.
We vragen dus dat het geld evenredig naar de kleine partijen gaat. Buurtwerk krijgt een gigantische smak geld en voor JabezZ dat zo zijn best doet met de mensen uit Buytenwegh – we hebben connecties, de groep wordt groter, de moeders worden er nu bij betrokken – is € 3.000,00 per jaar gewoon bar weinig. Ik zou jullie graag vragen om ook tijdens het debat dat jullie moeten voeren, terwijl ik in het zonnetje ga zitten, dat mee te nemen 'hé, er zijn kleinere partijen die keihard werken', met voornamelijk vrijwilligers en ook geschoolde mensen. Dus het is geen hapsnapwerk, we doen echt ons best. En we vragen jullie dus ook te kijken in hoeverre er ook financiën voor de kleine partijen zijn. Dat is eigenlijk het belangrijkste wat ik wilde melden vandaag.
Er was nog iets, maar door de burgemeester ben ik het kwijt. O ja, wat heel, heel belangrijk is: de groep

wordt groter en de problematiek is complexer, maar de problematiek wordt ook zichtbaarder. Ik ben naar een overleg geweest van de gemeente bij SnowWorld en daar kwam naar boven dat de studieachterstand in de wijk Buytenwegh 22% is. Dat is vrij hoog. Dus we willen ook als Stichting JabezZ een summer school of huiswerkbegeleiding geven. Daar is ook geld voor nodig. Het is lastig werken door de bureaucratische rompslomp, zullen we dan maar even zeggen, ik vind het lullig om te zeggen, maar het is moeilijk. De mensen zijn wel gewillig, maar het is niet altijd haalbaar, of je loopt tegen blokkades op.
Ik wens jullie vandaag een heel fijne vergadering toe en denk aan de kleine partijen die keihard hun best doen hier in Zoetermeer en hier wil ik het bij laten. Dank jullie wel voor het luisteren, geweldig.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Person voor uw bijdrage en excuses voor mijn interruptie.

Mevrouw **Person**: Dat is niet nodig. Nu moet ik bij u op bezoek komen, dus…

De **voorzitter**: Dat denk ik ook. Dank u wel voor uw bijdrage. Dan hebben we daarmee de insprekers gehad en stel ik voor over te gaan naar agendapunt 3.

3. Mondelinge vragen

De **voorzitter**: Dat zijn de mondelinge vragen. Die zijn niet gesteld, dus dat agendapunt kunnen we als afgehandeld beschouwen.

4. Mededelingen

De **voorzitter**: Dan gaan we naar agendapunt 4, de mededelingen. Zijn er mededelingen vanuit de raad? Niet het geval. Van het college volgens mij niet. Nee.

5. Afdoening ingekomen stukken

De **voorzitter**: Dan gaan we over naar agendapunt 5, de afdoening ingekomen stukken. Is er iemand die daar het woord over wenst te voeren? Is er iemand die daar stemming over wenst? Ik constateer dat er 35 raadsleden aanwezig zijn. Als dat niet het geval is, zijn de ingekomen stukken aldus afgehandeld.

6. Hamerstukken
a. Raadsvoorstel Vestiging voorkeursrecht (Omgevingswet) Entree
b. Raadsvoorstel Vestiging voorkeursrecht erfpachtrecht Van der Hagenstraat 3

De **voorzitter**: Dan gaan we over naar agendapunt 6, dat zijn de hamerstukken. Alle stukken die daaronder vallen, kunt u vinden op de agenda van vandaag. Is er iemand die behoefte heeft aan het geven van een stemverklaring over een van beide raadsvoorstellen? Dat is niet het geval. Is er iemand die stemming wenst over een van deze raadsvoorstellen? Ook niet, dan constateer ik dat deze met 35 stemmen voor unaniem zijn aangenomen.

7. Perspectiefnota 2025

De **voorzitter**: Dan gaan we over naar agendapunt 7 waar we hier uiteraard voor aanwezig zijn, het raadsvoorstel Perspectiefnota 2025. De volgorde van de fracties is conform loting bepaald. Dus wat dat betreft is dat duidelijk. Ik ga het woord geven aan de fractie van de SP. Ik neem aan dat dat de heer Velner is, u krijgt het woord. Gaat uw gang.

a. SP

De heer **Velner** (SP): Dank u wel voorzitter. In de perspectiefnota geeft het college aan dat het de noodzaak voelt om een financieel gezonde gemeente te blijven met een sluitende begroting. De komende periode wil het college met de raad dieper in gesprek over de inhoud en betekenis van mogelijke keuzes tot besparen. Het college kiest ervoor om, gelet op de onzekerheid met betrekking tot de kabinetsformatie, nog geen bezuinigingen door te voeren. Alles in het kader van te blijven doen wat nodig is. Daar zijn we als SP het helemaal mee eens, we moeten ons namelijk niet laten gijzelen door het mogelijke financiële ravijn dat op ons af dreigt te komen.

Nog steeds is er in Zoetermeer een grote groep inwoners die het lastig heeft om de eindjes aan elkaar te knopen. Daarom zijn we blij met initiatieven in onze stad die inwoners helpen om het hoofd boven water te houden. Het gaat daarbij bijvoorbeeld over Oosterfaantje in Oosterheem. Een organisatie die voedselhulp verstrekt, speciaal aan mensen die het financieel niet redden omdat ze net een euro te veel hebben voor de Voedselbank, maar een euro te weinig voor de huur. Ook organiseren ze regelmatig leuke activiteiten met als doel het sociaal netwerk van mensen uit te breiden door ze met elkaar in contact te brengen. Ze moeten echter de ondersteuning aan onze inwoners regelmatig stoppen op het moment dat ze aan de slag gaan met het verwerven van donaties. Hiervoor hebben we de motie Oosterfaantje opgesteld, mede gesteund door FVD. De SP blijft het schandalig vinden dat mensen hier gebruik van moeten maken om te voorzien in hun bestaanszekerheid.

De **voorzitter**: Ik zie een interruptie. Mijnheer Van der Vlies, gaat uw gang.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Voorzitter, misschien kan mijnheer Velner mij eventjes helpen. Krijgt Oosterfaantje ook jaarlijks subsidie?

De **voorzitter**: Mijnheer Velner.

De heer **Velner** (SP): Naar ik begrepen heb niet, ze zijn afhankelijk van donaties.

De **voorzitter**: Mijnheer Van der Vlies? Gaat u verder, mijnheer Velner.

De heer **Velner** (SP): Daarnaast zien we dat er bij de jeugdzorg sprake is van flinke overschrijdingen en met name in de specialistische jeugdzorg. Om de stijgende kosten te keren zijn diverse acties opgezet. Deze richten zich met name op het aanscherpen van de instroom, het verlagen van de kosten en het bevorderen van de uitstroom. We vragen ons af of dit niet ten koste gaat van de kwaliteit voor het kind. Het budget is het kader. Zou de politieke keuze niet gemaakt kunnen worden wat het beste is voor het kind? In het najaar staat een rondetafelgesprek gepland hierover, waarin gesproken gaat worden over de jeugdzorg. Dat is prima, maar mogen de partijen uit onze raad hiervoor ook sprekers aandragen die een andere kijk hebben op de jeugdzorg dan we in Zoetermeer voor ogen hebben?

De **voorzitter**: Ik zie een interruptie van mijnheer Weekenstroo.

De heer **Weekenstroo** (CDA): Voorzitter, het wordt nu een beetje heel erg 'wij van WC-eend adviseren WC-eend', maar we hebben een enquête rondgestuurd, ook bij de diverse fracties, waarmee we juist uitvraag hebben gedaan 'wat voor type zorgorganisaties, welke zorgorganisaties er eventueel nog zouden ontbreken, welke extra zorgorganisaties of organisaties er niet op de lijst staan die u nog zelf zou willen toevoegen'. Dus het is jammer dat u die gemist heeft, dan had deze oproep niet gehoeven.

De **voorzitter**: Mijnheer Velner.

De heer **Velner** (SP): Ik zal dan alsnog even een kandidaat van onze kant doen toekomen.

De **voorzitter**: Gaat u verder.

De heer **Velner** (SP): Hiervoor hebben we dan een motie Kosten jeugdzorg voorbereid.
Binnen de WMO zal, om de zorg toegankelijk te houden voor mensen die het nodig hebben, flink bezuinigd worden. Hiervoor is ingezet op activiteiten die bijdragen aan het gedachtengoed van Positieve Gezondheid en wordt er gekeken naar wat een zorgvrager wel kan, in plaats van naar wat hij niet kan. We hopen dat inwoners de zorg die ze nodig hebben, wel krijgen. Een bijdrage naar inkomen vragen kan helaas niet, maar zou wel deels een oplossing kunnen zijn.
Zowel over 2022 als over 2023 is er geld binnen de begroting overgebleven. Vorig jaar werd zo'n 60% veroorzaakt door niet uitgevoerde taken. Hoe gaan we ervoor zorgdragen dat dit over 2024 beperkt wordt? Het kan namelijk niet zo zijn dat we bij de behandeling van de perspectiefnota budgetten beschikbaar stellen en dat deze vervolgens ongebruikt blijven vanwege niet uitgevoerde taken. De raad mag op dit punt wel beter en vaker worden geïnformeerd. Daarnaast zien we dat er binnen de gemeente fors gebruikgemaakt wordt van externen. Dit is voor de SP een doorn in het oog. Dit moet toch slimmer en goedkoper kunnen? Om dit terug te dringen hebben we een motie Inhuur van externen voorbereid, mede gesteund door FVD.
Iedereen in onze stad moet in staat worden gesteld om volwaardig mee te kunnen doen in onze

samenleving. Niet ieder kind kan na het basisonderwijs terecht op de school van zijn of haar keuze.

De **voorzitter**: Mijnheer Velner, ik ga u even interrumperen. Er is een interruptie van mijnheer Aptroot.

De heer **Aptroot** (VVD): Voorzitter, dank u wel. Ik wil even één en twee stappen terug want mijnheer Velner ging zo snel dat ik het niet bijhield. Mijnheer Velner zei dat hij zich zorgen maakt dat de gemeente de taken niet kan uitvoeren omdat we de mensen niet hebben. Daarna komt u met een motie dat u niet meer wilt dat de gemeente mensen inhuurt. Ik vraag me even af hoe de heer Velner dit met elkaar rijmt.

De **voorzitter**: Mijnheer Velner.

De heer **Velner** (SP): Dank u wel mijnheer Aptroot. Ik had deze vraag verwacht. Het zit namelijk zo. Wat je moet doen, is in de ontwikkelgesprekken binnen de gemeente met verschillende ambtenaren kijken waar lacunes zitten en waar je, door ze breder inzetbaar te maken, de kennis kunt vergroten en borgen binnen de organisatie, zodat je minder gebruik hoeft te maken van de inzet van externen. Daarmee ben je nog steeds de inhuur van externen niet helemaal kwijt.

De **voorzitter**: Mijnheer Aptroot.

De heer **Aptroot** (VVD): Ja voorzitter, dat laatste stukje helpt al, maar u wilt dus eigenlijk dat de ambtenaren nog meer gaan doen dan ze nu al doen. Want de taken die ze niet kunnen doen blijven nu liggen omdat er geen tijd voor is. U zegt eigenlijk 'ik ga ze nog meer leren en dan moeten ze in 36 uur nog veel meer doen dan ze nu doen en we huren niemand in'. Ik snap het echt niet.

De **voorzitter**: Mijnheer Velner.

De heer **Velner** (SP): Er ligt dus ook een opdracht om wat mensen te gaan werven.

De **voorzitter**: Er was ook een interruptie van de heer Louw.

De heer **Louw** (PvdA): Dank u wel, een vraag via u, voorzitter, aan de heer Velner. Ik snap natuurlijk de gedachte erachter, dat het fijn is als je de kennis zelf in huis hebt als gemeente en dat je mensen in vaste dienst hebt, maar de arbeidsmarkt is gewoon aan het veranderen. U wijst op de Roemernorm, dat is 10%. Dat is voor de hele overheid eigenlijk niet meer te doen. Dus als er nu zou komen te staan 'we gaan naar 10% externen terug en dat betekent dat we gewoon minder gaan doen als gemeente'. Welke keuze zou u dan maken?

De **voorzitter**: Mijnheer Velner.

De heer **Velner** (SP): Dat begint dan al met het feit dat je een discussie moet krijgen of je dus alle taken die je op dit moment vanuit de rijksoverheid naar je toe geduwd krijgt, nog wel moet willen doen, zeker in het kader van de tekorten die op die taken liggen.

De **voorzitter**: Ik zie geen reacties meer, gaat u verder mijnheer Velner.

De heer **Velner** (SP): Iedereen in onze stad moet in staat worden gesteld om volwaardig mee te kunnen doen in onze samenleving. Niet ieder kind kan na het basisonderwijs terecht op de school van zijn of haar keuze. Procentueel gaat het niet om zoveel leerlingen maar in aantallen is 45 toch wel hoog. De SP heeft ook begrepen dat de kinderen meer kans maken om op de school van hun keuze geplaatst te worden als de ouders ook in Zoetermeer op school hebben gezeten. Dat is toch wel vreemd, voor een groeistad als de onze.
Iedereen heeft de basisbehoefte om ergens bij te horen, ook jonge mensen. Ze willen verbinding voelen met onze samenleving. We hebben in de raad een bijdrage gehad van Sam, iemand uit de lhbtiq+-gemeenschap, met een aangrijpend verhaal. Hieruit mag je afleiden dat we toch niet zo tolerant zijn als inwoners denken. Dat betekent dat er begrip moet worden gekweekt voor alle inwoners in onze stad, jong of oud. Jongeren worstelen af en toe met vragen en weten dan niet altijd goed waar ze aan moeten kloppen in onze stad. Dat kan heel laagdrempelig op scholen, via het verstrekken van informatie. Hiervoor hebben we de motie Roep uit de groep opgesteld.
Achterstallig onderhoud in wijken is een serieus probleem dat zowel de leefbaarheid, als de veiligheid van een gebied kan beïnvloeden. We zien op dit vlak veel verschillen per wijk en daarnaast zijn er

binnen een wijk ook verschillen zichtbaar. Sommige delen worden grondig aangepakt, andere delen meer cosmetisch. Dat is voor het ene deel van onze inwoners fijn, maar voor het andere deel slecht uit te leggen. We zien ook vaak dat het gras periodiek gemaaid wordt, maar dat het vervolgens blijft liggen. Grasaren verspreiden zich vervolgens over een groter deel van het terrein. Die kunnen worden ingeademd, ingeslikt of via de huid van de hond binnendringen. Als SP willen we dan ook graag dat het gemaaide gras zo snel mogelijk ingezameld wordt zodat dit probleem zo klein mogelijk blijft. Hiervoor hebben wij een motie Onderhoudsniveau wijken voorbereid.
Cultuur is erg belangrijk binnen een gemeenschap. Het bevordert begrip en respect voor diversiteit. Het aanbod hiervoor moet zo breed mogelijk zijn en het moet beschikbaar kunnen zijn voor zowel grote als kleine gezelschappen. De beoordeling op vijf onderdelen, cultureel vermogen, publiek en deelnemers, samenwerking, innovatieve kracht, kans van slagen en doelmatigheid, waarop nu een aanvraag wordt beoordeeld, zorgt alleen maar voor verschraling van het cultuuraanbod. Er heerst over de toekenning van subsidies op dit vlak veel onvrede, zoals we onlangs in de media hebben kunnen lezen. Daarnaast is het ook zo dat er kleine gezelschappen zijn die af en toe gebruik willen maken van het Stadstheater. Echter, dat is gezien de kosten veelal een onmogelijke opdracht. We hebben onlangs in de media kunnen lezen dat de komst van het amateurtheater weer een stapje dichterbij komt in het Van Tuyllpark. Echter, tot die tijd hebben de gezelschappen niet veel keuze. Kan de gemeente in samenspraak met het Stadstheater met een voorstel komen, voor het najaarsdebat, om voor deze gezelschappen de tijd tot de komst van het amateurtheater te overbruggen? We hebben op dit punt een motie voorbereid met de titel Ondersteuning amateurgezelschappen.
Daarnaast is er vorig jaar een voorlopige streep gezet voor de komst van een erfgoedcentrum. Nu hebben we in een memo kunnen lezen over de opzet van een stadslobby, waarin veel activiteiten worden ondergebracht, waaronder het erfgoedcentrum. Is de wijze waarop de financiering straks geregeld zal worden, wel goed geregeld? Of komt het allemaal uit het cultuurbudget? Kan de wethouder ons hierover wat meer informatie geven? Hoe gaan we straks de verschillende geldstromen uit elkaar halen? We hebben hiervoor ook een motie voorbereid Stadslobby.
De gemeente maakt voor verstrekkingen van hulpmiddelen uit de WMO gebruik van een tweetal partijen, WMO Solutions en HartingBank. Voor iemand die zorg nodig heeft is het erg belangrijk dat zij daarop kunnen rekenen. Wij hebben signalen ontvangen dat een mevrouw al ruim 3,5 week wacht op het repareren van haar rolstoel, waardoor haar mobiliteit momenteel gigantisch wordt beperkt. Dit kan toch niet de bedoeling zijn van de gemeente Zoetermeer en de twee partijen die de hulpmiddelen verstrekken? Zijn er afspraken gemaakt tussen de gemeente en de twee partijen op welke termijn signalen worden afgehandeld?
Dan ten slotte. Te grote hoeveelheden chemische stoffen in het water tussen Schoonhoven en Zoetermeer, kopte Omroep West op 5 oktober 2023. Chemische stoffen worden bij allerlei fabricageprocessen gebruikt en komen via afvalstromen in ons milieu terecht. Het zit bijna overal in het water. Het hoogheemraadschap steunt de eerdere oproep van de Unie van Waterschappen om productie en gebruik van PFAS zo snel mogelijk en zonder uitzonderingen te verbieden. Laten we ons samen sterk maken om dit probleem de wereld uit te helpen. Hiervoor hebben we een motie voorbereid Steun landelijk PFAS-verbod, die wordt ondersteund door GroenLinks.

Motie nr. 2406-03 ingediend door SP, FVD
Inhuur van externen

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 24 juni 2024 tijdens de behandeling van de perspectiefnota;

constaterende dat:
- in de gemeente Zoetermeer veel gebruikgemaakt wordt van de inhuur van externe medewerkers omdat het lastig is om vacatures ingevuld te krijgen;
- over 2023 19% van de loonsom betrekking heeft op deze medewerkers;

overwegende dat:
- in 2010 de Tweede Kamer de motie Roemer heeft aangenomen waarin een norm van 10% voor inhuur van externe medewerkers is afgesproken
- het borgen van brede kennis op de beleidsterreinen binnen de gemeente daarmee onvoldoende is;

draagt het college op:
- om voor het resultatendebat over 2024 te komen met een voorstel om de inhuur van de externe

medewerkers terug te brengen onder de norm van de motie Roemer;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2406-04 ingediend door SP
Stadslobby

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 24 juni 2024 tijdens de behandeling van de perspectiefnota;

constaterende dat:
- Museum De Voorde haar deuren heeft gesloten;
- raadsbreed steun is voor de komst van een erfgoedcentrum;
- in 2023 het plan voor een erfgoedcentrum geen doorgang kon vinden vanwege een tekort van € 72.000,00 binnen de begroting voor Cultuur;

overwegende dat:
- we 'bruis voor Zoetermeer' belangrijk vinden;
- in de memo van 13 juni 2024 de komst van een stadslobby wordt gemeld;
- het nog onbekend is wat de precieze startdatum wordt van de renovatie van de brandweerkazerne;

draagt het college op:
- te komen met een plan wat er met het erfgoed gaat gebeuren zolang de renovatie van de brandweerkazerne niet is afgerond;
- te komen met een begroting waarmee inzicht wordt verkregen in de verwachte kosten van de benoemde activiteiten in de toekomstige stadslobby;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2406-05 ingediend door SP, GroenLinks
Steun landelijk PFAS-verbod

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 24 juni 2024 tijdens de behandeling van de perspectiefnota;

constaterende dat:
- het zorgt voor een directe bedreiging van ons drinkwater in Zoetermeer;
- op zaterdag 15 juni 2024 een grote groep inwoners van Dordrecht, maar ook mensen uit heel Nederland hebben geprotesteerd tegen de voortdurende uitstoot rondom PFAS, afkomstig van Chemours en andere bedrijven;
- het voor de provincie Zuid-Holland tot nu toe onmogelijk is om de eis van 'nul uit de pijp' te hanteren bij de verlening van de vergunning, door EU-wetgeving die stelt dat stoffen toegestaan zijn zolang ze niet specifiek zijn verboden;
- een algemeen EU-verbod tegen PFAS-achtige stoffen nog lang op zich kan laten wachten, als het er al komt, en dat er dan ook nog waarschijnlijk sprake zal zijn van een overgangstermijn en vele uitzonderingen;
- Zoetermeer ook ervaring heeft grote hoeveelheden chemische stoffen in water (Te grote hoeveelheden chemische stoffen in water tussen Schoonhoven en Zoetermeer – Omroep West);
- landelijke wetgeving verdergaande beperkingen kan stellen aan de uitstoot en lozing van gevaarlijke stoffen, in tegenstelling tot provinciaal of gemeentelijk beleid;

overwegende dat:
- de verspreiding van PFAS en alle soortgelijke stoffen in onze leefomgeving zo snel mogelijk gestopt moet worden;
- de (demissionaire) staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat, in een kamerbrief van 3 april 2024, nog aangaf niet te willen overgaan op een landelijk verbod, omdat dit in haar ogen op Europees niveau geregeld zou moeten worden;
- juist een landelijk verbod in Nederland direct in ons land van toepassing is, maar ook een stimulerend kan werken op de totstandkoming van Europese regelgeving;

draagt het college op:
- zich uit te spreken voor een landelijk verbod op PFAS en aanverwante stoffen;
- hiervoor een lobby op te starten bij de regering en de Tweede Kamer in Den Haag;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2406-06 ingediend door SP
Onderhoudsniveau wijken verbeteren

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 24 juni 2024 tijdens de behandeling van de perspectiefnota;

constaterende dat:
- er tussen wijken verschillen ontstaan in het onderhoudsniveau;
- deze verschillen zelfs optreden binnen een wijk;
- niet voor iedere boom die verwijderd wordt een nieuwe boom terug komt;
- gemaaid gras veelal een tijdje blijft liggen;

overwegende dat:
- het onderhoud van wegen nu veelal de vorm heeft van pleisters plakken;
- grasaren een probleem zijn voor honden;

draagt het college op:
- een onderhoudsplan te maken voor elke wijk waarin dan de hele wijk wordt aangepakt en niet een deel daarvan;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2406-07 ingediend door SP
Ondersteuning amateurgezelschappen

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 24 juni 2024 tijdens de behandeling van de perspectiefnota;

constaterende dat:
- er na de sluiting van het Kwadrant Theater voor amateurs weinig ruimte is om voorstellingen te organiseren;
- ons Stadstheater voor amateurs een dure aangelegenheid is;
- de komst van een amateurtheater nog een tijdje op zich laat wachten;

overwegende dat:
- het leven uit meer bestaat dan werken en geld verdienen. Het voeden van de verbeelding en de geest is net zo belangrijk;
- cultuur erg belangrijk is binnen een gemeenschap, omdat het begrip en respect voor diversiteit bevordert;

draagt het college op:
- om samen met het Stadstheater te kijken welke mogelijkheden er zijn voor amateurgezelschappen om voorstellingen te geven die voor hen betaalbaar zijn;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2406-08 ingediend door SP, FVD
Oosterfaantje

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 24 juni 2024 tijdens de behandeling van de perspectiefnota;

constaterende dat:

- Stichting Oosterfaantje een voedselgroep is en al sinds 2005 bestaat;
- de stichting ook regelmatig leuke activiteiten organiseren, waarbij het doel is mensen met elkaar in contact te brengen;
- per maand € 3.000,00 vaste lasten hebben;
- afhankelijk zijn bij de financiering van donaties;
- de gemeente Zoetermeer ook naar de stichting doorverwijst;

overwegende dat:
- hiermee inwoners van onze stad geholpen zijn in hun strijd om bestaanszekerheid;
- het hierbij gaat om een speciale groep inwoners, die 'een euro te veel hebben voor de Voedselbank, maar een euro te weinig voor de maandelijkse huur';
- in november 2022 een motie met dezelfde strekking is verworpen;
- we nu anderhalf jaar verder zijn en de nood nog steeds hoog is;
- de hulp aan inwoners moet stoppen op het moment dat ze aan de slag gaan met het verwerven van donaties;

draagt het college op:
- met een voorstel te komen voor het najaarsdebat hoe het Oosterfaantje kan worden ondersteund in haar voortbestaan;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2406-09 ingediend door SP
Roep uit de groep

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 24 juni 2024 tijdens de behandeling van de perspectiefnota;

constaterende dat:
- iedereen de basisbehoefte heeft om ergens bij te horen en meestal jonge mensen zich niet op een voorkeur hebben vastgelegd en zoekende zijn;
- de seksuele ontwikkeling begint in de pubertijd en dat dit vragen met zich meebrengt, waar jongeren mee kunnen worstelen;

overwegende dat:
- informatie over lhbtiq+ niet altijd gemakkelijk te vinden is;

draagt het college op:
- in overleg te treden met scholen of de informatie hierover op eenvoudige wijze verbeterd kan worden;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2406-10 ingediend door SP
Kosten jeugdzorg

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 24 juni 2024 tijdens de behandeling van de perspectiefnota;

constaterende dat:
- de kosten voor jeugdzorg voor gemeenten in Nederland oplopen, ook in Zoetermeer;
- de focus in Zoetermeer ligt met name op financiën en minder op de kwaliteit van de geleverde zorg;

overwegende dat:
- iedere jongere met een zorgvraag het recht heeft om geholpen te worden;
- budget een kader is met de vraag of dat ook het beste voor het kind is;
- ervaringsdeskundigen suggesties kunnen aandragen voor de wijze waarop de jeugdzorg in de toekomst kan worden ingericht en betaalbaar kan blijven;

draagt het college op:

- om voor het najaarsdebat een bijeenkomst te organiseren waarin ervaringsdeskundigen uit het veld worden uitgenodigd, waarbij politieke partijen in onze raad ook suggesties hiervoor mogen aandragen;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Velner, voor uw eerste termijn. Dan ga ik over naar de fractie van de VVD.

b. VVD

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Voorzitter. Hak de berg in stukken. Ja, voorzitter en collega's, ik dacht, ik start vandaag even niet met het ravijn, maar voor de verandering eens met een berg. En hak de berg in stukken, is een van mijn favoriete uitspraken, vooral omdat hij zo waar is. Vanaf de start naar de top lijkt bijna elke berg te hoog, onmogelijk om te beklimmen en ook de route is vaak heel onoverzichtelijk. Maar als je een routekaart hebt met losse etappes, dan wordt het ineens haalbaar en overzichtelijk. De weg naar die enorm hoge bergtop wordt interessant en misschien zelfs wel leuk. Er gebeuren dingen onderweg zie je kunt vieren, die het fotograferen waard zijn en waar je van kunt genieten. Misschien zie je onderweg ook nog wel iets waardoor je je route een beetje aanpast omdat het slimmer is of omdat de omstandigheden daartoe oproepen. En stap voor stap, etappe voor etappe, komt die bergtop dan eindelijk in zicht.
Ja voorzitter, voordat ik me helemaal laat gaan in deze metafoor kom ik toch maar tot een punt. Volgens mij hebben wij een heleboel van die bergen, oftewel projecten, hier in deze gemeente. Met als hoogste berg de ultieme bergtop, Zoetermeer 2040. En om die bergtop te halen, zullen we een aantal andere bergen in een wat hoger tempo moeten beklimmen. En een daarvan is het Programma Meerzicht. We zijn al bijna drie jaar onderweg en ik heb niet de illusie dat er inwoners in Meerzicht zijn die iets zien of merken van onze enorme ambities in die wijk. Het wordt tijd om die ambities waar te maken, om die ambities te gaan opdelen in haalbare brokjes en om zichtbaar te maken aan de inwoners dat we werken aan Meerzicht. Daarom doe ik vandaag de oproep om de berg die Programma Meerzicht heet, in stukken te hakken in de hoop dat we tot wat zichtbare resultaten komen. Daarom dient mijn fractie samen met Zó! Zoetermeer, D66, Zoetermeer Vooruit, ChristenUnie-SGP, PDvZ en de LHN de motie Boek resultaten in Meerzicht in.

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort, een interruptie van mijnheer Weekenstroo, gaat uw gang.

De heer **Weekenstroo** (CDA): Dank u wel voorzitter. Ik heb eigenlijk twee vragen ineen. We horen de VVD heel duidelijk een oproep doen om te compartimenteren, om een moeilijk woord te gebruiken, dat is opdelen in stukjes en brokjes en delen. Terwijl we toch ook aan de andere kant met Zoetermeer 2040 weer heel integraal naar de stad willen kijken en juist dingen in samenhang met elkaar willen zien. Nu gaan we eigenlijk weer projecten waar we juist integraal naar kijken, in allerlei delen opdelen. Waarom wil de VVD dat op die manier en op die wijze?

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Dank u wel voorzitter. Een heel terechte vraag. Integraal werken is, denk ik, het ultieme doel dat je kunt hebben, dat doen we ook in Zoetermeer 2040. Daar hebben we een aantal pijlers en daar koppelen we alles aan elkaar. Maar soms moet je om resultaten te halen toch ook kijken naar 'hoe kan ik het in logische stukjes opdelen en daar concreet aan gaan werken?' Dan kan ik de juiste mensen daarop zetten. Dan maak ik de groepjes wat kleiner, daar kom ik ook nog even op, en dan wordt het een haalbaarder geheel. Dat betekent niet dat je niet naar het integrale eindresultaat blijft streven. Het betekent wel dat je op dit moment kijkt 'waar ga ik nu prioriteit op leggen? Welke mensen zet ik waarop?' En dat je daar kleine deelprojecten van maakt die elkaar uiteindelijk weer vinden.

De **voorzitter**: Mijnheer Weekenstroo nog en ik zag ook mevrouw Kraneveldt en mijnheer Boerboom.

De heer **Weekenstroo** (CDA): Korte vervolgvraag inderdaad. Ik begrijp goed dat je wilt indelen en het tastbaar wilt maken voor de inwoners, daar ga ik volledig mee met de VVD, alleen de keuzes die de VVD hier maakt zijn wel heel erg zwart-wit denk ik, in of fysiek, of sociaal. Terwijl misschien heel concrete resultaten juist op het middelpunt tussen het fysieke en sociale domein vaak gehaald worden. En

door het zo op te stellen beperkt u het college in de eigen mogelijkheden om het juist tastbaar te maken voor de inwoners. Hoe kijkt de VVD daarnaar?

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Dank u wel voorzitter, Volgens mij beperkt de motie helemaal niet. De motie daagt het college uit om te kijken wat logische, kleinere eenheden zijn om sneller mee aan de slag te kunnen in kleinere groepjes, efficiënter, en door een aantal dingetjes prioriteit te geven. Niets weerhoudt je ervan om de parkeerproblematiek in Meerzicht op te lossen, terwijl je misschien nog wel integraal naar het hart van Meerzicht blijft kijken omdat daar inderdaad een aantal dingen samenkomen. Dus het een sluit volgens mij het ander niet uit.

De **voorzitter**: Ik ga naar mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Dank u wel voorzitter. Na drie jaar wilt u eigenlijk al een programma dat integraal is vastgesteld en waar men mee bezig is, gaan wijzigen. U weet ook dat bijvoorbeeld in Palenstein het jaren heeft geduurd voordat je eindelijk resultaat zag. Want het is ook gewoon een heel groot project dat op gang moet komen. Dus waarom nu? Wat gaat er dan zo mis op dit moment al dat het bijgestuurd moet worden? En gaan we nu bij ieder project dat een paar jaar duurt, laten we zeggen bijvoorbeeld de Entree, na twee of drie jaar al zeggen 'o, we gaan het helemaal anders doen, want de resultaten zijn er nog niet'? Je moet ook dingen tijd geven.

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): De Entree, leuk voorbeeld, want volgens mij hakken we die berg nu ook in stukken, omdat het zo mega en zo integraal was. En nee, dat betekent niet dat je het Programma Meerzicht dan loslaat of helemaal verandert. Dat staat er ook helemaal niet. Binnen een programma horen altijd een aantal projecten. Dat is een beetje de definitie van een programma. Daar zitten projecten onder. En die wil ik nu zichtbaar krijgen. Wat zijn de verschillende deelprojecten en op welke kunnen we al wat meer vaart maken? Het is echt in delen van Meerzicht echt gewoon een puinhoop en daar kunnen we echt al aan de slag zonder dat we die integrale stip verliezen. Daar ben ik echt van overtuigd.

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja, dank u wel voorzitter. Wij hebben in de fractie best gediscussieerd over deze motie, want op zich herkennen wij ook het probleem dat we het gevoel hebben dat er geen vaart wordt gemaakt op dit dossier. Maar we worstelen wel, met name met dat deel dat volgens mij net werd aangehaald waar het fysieke en sociale domein uit elkaar worden gehaald. Juist omdat wij vinden dat we nu op een andere manier naar zo'n wijkopbouw moeten kijken en daar die dingen juist heel vaak samenkomen. U noemde net bijvoorbeeld de parkeerproblematiek, maar daar zit ook een stukje groenontwikkeling van de wijk aan vast en ook weer andere thema's. Dus op zich vind ik het sympathiek, maar ik ben wel echt op zoek naar hoe we dat concreet handen en voeten geven. En ik zou u willen vragen of we het college mogen uitdagen om hierop te reflecteren, hoe het dat voor zich ziet, en dan met elkaar te kijken of we op een bepaalde manier versnelling in die wijk kunnen maken door het op een andere manier in te richten, maar wel het doel om het integraal aan te vliegen, waarbij we die domeinen juist verbinden, vast te houden.

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): De motie is ook niet bedoeld om uiteindelijk die integrale resultaten los te laten. Ik denk dat je op een aantal plekken wel degelijk los dingetjes kunt doen die gezamenlijk een effect hebben. Op de tafeltjesavond hoorde ik een voorbeeld van iets in het Sociaal Domein. Ik weet even niet meer de naam, de social hub, meen ik, die in Meerzicht komt. Daar zit een subsidie op, dus dat wordt los aangepakt. Die wordt daar los neergezet, maar die draagt wel bij aan dat geheel. Er zijn ook dingen in het fysieke domein die we al kunnen gaan doen, die bij zullen dragen aan dat geheel. En natuurlijk, als je aan de parkeerproblematiek werkt, dan raakt dat ook aan het groen, dus dat hoort bij elkaar, maar het raakt misschien op dat moment iets minder aan het hart van Meerzicht als je in de straten gaat kijken of we dat kunnen oplossen. Als je in bepaalde gebieden waar de stoepen volledig kapot zijn, zegt 'hé, die ga ik vast aanpakken. Dit is onveilig. Rolstoelen kunnen er niet meer overheen', dan hoef je niet op allerlei ontwikkelingen in het Sociaal Domein te wachten om die straat weer recht te

trekken. Daar ben ik naar op zoek.

De **voorzitter**: Nog een korte vraag van mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Voorzitter, één vervolgvraag. U zegt dit wel, maar in uw motie staat gewoon keihard 'met duidelijk onderscheid tussen het fysieke en sociale domein'. Dat is het punt dat ik net probeerde te maken. De interpretatie die u nu aangeeft, kan ik grotendeels volgen, maar in de motie staat wel iets anders. Daar zit mijn zorg en dat wil ik aan u meegeven om in overweging te nemen. Ik ben benieuwd hoe het college daarop reflecteert straks.

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort, daar nog een reactie op?

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Dank u wel.

De **voorzitter**: Dan stel ik voor dat we verdergaan.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ja voorzitter. Even kijken. De onmogelijkheden van het beklimmen van zo'n berg liggen niet alleen aan het gebrek aan etappes, maar ook aan de mensen die je betrekt bij je klim. En soms zijn we al jaren bezig voordat we überhaupt ergens aan de start komen te staan. En dat ligt niet zelden aan al die mensen die betrokken zijn bij zo'n project. Deels is dat niet te voorkomen. Het ligt ook niet aan de mensen zelf. Denk aan eigenaren, ontwikkelaars. Dit is hoe we dat met elkaar regelen, maar deels doen we onszelf dat wel een beetje aan door onze visie 'participatie staat bij ons hoog in het vaandel' te vertalen naar 'we moeten overal en altijd zoveel mogelijk mensen bevragen en betrekken'. Voorzitter, is dit nou onze beste vertaling van 'inwoners serieus nemen'? Door participatietrajecten van maanden, soms wel eens meer dan een jaar op te tuigen, door inwoners avond na avond op te trommelen om vervolgens het merendeel te moeten teleurstellen omdat het verwachtingsmanagement niet helemaal goed is gegaan, inwoners te weinig inzicht hebben in financiële gevolgen van keuzes of doordat de vragen die zijn voorgesteld, niet goed gekaderd waren? Mijn vraag aan dit college is: wordt het niet eens tijd om ons te herbezinnen op wat onze vertaling is van goede participatie? Want dat we dat allemaal willen, is volgens mij wel duidelijk. Maar wordt het geen tijd om vanuit het doel te gaan denken, in plaats van vanuit het doen?
Ja voorzitter, dan ga ik van die berg toch naar dat naderende ravijn. Dat kan natuurlijk niet ontbreken in dit debat. Wat een voorwerk is er door het college en alle ambtenaren verricht om ons inzicht te geven in alle mogelijkheden en onmogelijkheden van het dichten van dat ravijn. Een overzicht van ruim 300 opties die een klein of groot verschil kunnen maken op de begroting, maar nog belangrijker, die een klein of groot verschil kunnen maken voor onze inwoners en hun eigen portemonnee. In reactie op de oproep van dit college om in dit debat wat richting mee te geven in die keuzes die we moeten maken, dient de VVD samen met Zó! Zoetermeer, Zoetermeer Vooruit, CDA, LHN en FVD een motie in waarin staat dat we afspreken terughoudend te zijn met lastenverzwaring voor onze inwoners. Met zoveel keuzes waarop we onze eigen kosten kunnen verminderen, lijkt het mij ongepast om een deel van de oplossing te zoeken in het verzwaren van de lasten van onze inwoners. En laten we ook niet vergeten dat we toch met zijn allen nog steeds de hoop hebben dat er adequate en reële financiering van de jeugdhulp komt en dat we gecompenseerd worden voor de gevolgen van het ravijn in 2026 en 2027. En moties hierover tijdens de ALV van de VNG op 26 juni a.s. kunnen wederom op steun van de Zoetermeerse VVD, maar gelukkig ook van de hele gemeente, rekenen.

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort, u zag het zelf al, maar u mocht uw zin afmaken. Mijnheer Boerboom, gaat uw gang.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja, dank u wel voorzitter. Mijn fractie heeft echt grote moeite met deze motie over geen lastenverzwaring, want ik vind echt dat u hiermee voorbarig bent ten opzichte van de uitkomsten. U heeft ook de lijst gezien die het college heeft opgeleverd waarin bijna alles staat. Dat is moeilijk. Dat doet pijn, dat gaat bepaalde mensen raken. We willen toch zeker ook in deze stad een bepaald kwaliteitsniveau van voorzieningen behouden. En volgens mij is dat ook belangrijk voor de VVD. Waarom vindt u dan toch belangrijk om nu al dit signaal mee te geven, terwijl we eigenlijk op andere terreinen nog niet eens kunnen overzien wat de impact daar zal zijn?

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ja voorzitter, ik denk dat als we in zo'n spannende tijd, waarin wederom

inwoners overal lezen 'de gemeente moet bezuinigen' en denken 'dat gaat mij misschien wel weer raken', zo'n lijst krijgen met mogelijkheden waaruit we keuzes kunnen maken over onze uitkomsten, met daarbij ook nog de continue inzet om te zorgen dat we überhaupt gewoon gecompenseerd worden voor de taken die we hier uitvoeren, dat we onze inwoners gewoon gerust moeten stellen en moeten zeggen 'jullie portemonnee wordt niet verder door ons leeggehaald'.

De **voorzitter**: Ik ga eerst naar mijnheer Boerboom en ik zag ook mevrouw Kraneveldt en mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja, dank u wel voorzitter. Ik ga er straks ook in mijn eigen verhaal wat over zeggen. natuurlijk hopen we dat die die compensatie van het rijk komt. Maar ik denk ook niet dat we die illusie moeten hebben dat ons tekort in 2028 niet tot liefst € 25 miljoen oploopt. Dan kun je er niet aan ontkomen om pijnlijke keuzes te maken. En u zegt 'ik zie genoeg mogelijkheden'. Ik ben benieuwd welke mogelijkheden u ziet die andere inwoners niet raken, maar u sluit nu al wel de optie van lastenverzwaring die voor de meeste huishoudens misschien € 4,00 of € 5,00 per maand zal zijn, bij voorbaat uit. natuurlijk is dat voor hen een lastenverzwaring, maar misschien beperkt als je bedenkt dat we anders maatregelen moeten nemen en misschien op minimagelden, op het zwembad, op dat soort zaken moeten versoberen. Dan vraag ik mij oprecht af of dat de keuze is die de VVD nu al wil maken.

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ja, dank u wel. Ik vind het gewoon echt niet te verkopen dat we straks gaan zeggen 'we gaan maatregelen nemen die ongetwijfeld iets aan het voorzieningenniveau van de stad gaan doen en u mag daar meer voor betalen'. Ik denk dat je dan een keuze moet maken en moet zeggen 'nee, beste inwoner. We gaan niet meer geld bij u ophalen. We gaan kijken hoe we de gevolgen van andere maatregelen die we nemen eerlijk kunnen spreiden onder onze inwoners', waarbij mijn streven is om dat zoveel mogelijk op plekken te doen waar mensen wat te kiezen hebben eEn bij een lastenverzwaring heb je gewoon niets te kiezen. Bij bepaalde voorzieningen iets duurder maken of op een andere manier inrichten, heb je nog wat te kiezen, bij lastenverzwaring niet.

De **voorzitter**: Mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Ja voorzitter. In het verlengde van wat de heer Boerboom zei. U zegt 'ik wil bewoners geruststellen dat zij niet bijvoorbeeld een hogere ozb krijgen'. Want daar doelt u misschien ook op. Misschien bedoelt uw motie wel gewoon te zeggen 'ik wil geen verhoging van de ozb'. Dat vermoed ik zomaar. Maar zullen we dan ook samen andere bewoners geruststellen? Want kunnen we dan ook die minima geruststellen die ook lezen in de krant dat er bezuinigd moet worden en die waarschijnlijk denken, net als de vorige keer vijf jaar geleden, 'ja, dat gaat dan misschien wel op de ZoetermeerPas en dan moet ik iets leuks voor mijn kind uit mijn andere budget betalen en dan moet ik iets anders niet doen'. Dat is ook een soort lastenverzwaring. Zullen we die mensen dan ook geruststellen?

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ja, dank u wel voorzitter. Ik doel niet specifiek op de ozb. Natuurlijk zit die er ook bij, bij de lasten die de gemeente heft, maar gelukkig is die ook al afgesproken in het coalitieakkoord. Maar er staat ook in de lijst van maatregelen om de afvalstoffenheffing op te hogen bijvoorbeeld. Dus er zijn meerdere lasten die de gemeente bij de inwoner legt die je wel of niet kunt verhogen. Onze motie roept op om terughoudend te zijn met het verhogen van die lasten, om het eerst te zoeken in de uitgaven en eerst te zoeken bij het rijk. Dat is wat we hier vragen. Ik zou het liefst iedereen hier in de stad willen geruststellen en de keuze die wij hier maken, is om iedereen gerust te stellen dat we het niet in de gemeentelijke lasten gaan zoeken.

De **voorzitter**: Mevrouw Kraneveldt nog kort.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Maar voorzitter, waarom kiest u er niet voor om te zeggen 'weet je wat? Laat dit college nou alle mogelijke voorstellen aan ons presenteren volgend jaar'. En natuurlijk maakt het college daarbij dan een keuze en kunnen wij er dan wat van vinden, maar doe dat zodat we open kijken naar alle mogelijkheden. U haalt nu een aantal mogelijkheden weg. Terwijl u andere wel laat staan, die ook voor onrust zorgen. Dan denk ik: laat het open. Laten we alles zichtbaar maken volgend

jaar en dan een keuze maken, want dan weten we ook hoeveel we moeten bezuinigen. Dat weten we dan beter dan nu. En dan kunnen we ook kijken 'is een kleine lastenverzwaring misschien wel zodanig acceptabel dat we ergens een voorziening wel kunnen behouden, terwijl die als we hem wegbezuinigen misschien pas jaren later weer terug kan komen'. Want zo'n lastenverzwaringsknop is wel een heel makkelijke knop om aan te draaien, want je kan hem ook namelijk heel makkelijk terugdraaien. Dus waarom nu het debat bezwaren met zo'n beperking? Waarom niet volgend jaar gewoon open kijken naar alles wat mogelijk is?

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ja voorzitter, er is expliciet gevraagd om richting mee te geven door dit college. Ik denk dat dit uitgangspunt als raad omarmen ook heel verstandig en heel eerlijk is. Ik denk dat we dan tegen de stad zeggen 'ja, we moeten bezuinigen. Ja, we gaan kijken of het rijk nog over de brug komt, maar als dat niet zo is, moeten we bezuinigen. Dat zal iedereen misschien merken aan voorzieningen die hij gebruikt, aan hoe we dingen inrichten, maar je zult het niet merken doordat we een graai doen in je eigen portemonnee.

De **voorzitter**: Er is een aantal mensen met opgestoken vingers en die ga ik uiteraard het woord geven. Maar ik probeer wel even te voorkomen dat we dan in een herhaling van zetten komen. Mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Dank u, mijnheer de voorzitter. Het geruststellen van de inwoners is natuurlijk een heel sympathieke gedachte en ook een sympathieke gedachte is dat we de lasten niet gaan verhogen. Maar is dit ook niet een verkeerde vorm van verwachtingsmanagement? Daar had u het net over bij participatie. Ik denk dat het in dit stadium gewoon heel moeilijk is om mensen gerust te stellen. Er staat een forse besparing voor de deur, hoe kunnen we dat doen zonder dat we daar mensen mee raken?

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ja voorzitter, dat is volgens mij transparante communicatie. Als deze motie het straks haalt, daar lijkt het op, dan moet je natuurlijk helder communiceren wat dat betekent en dat het niet betekent dat ze er helemaal niets van merken. Maar wel dat het betekent dat we met elkaar afspreken dat het verhogen van de gemeentelijke lasten de minste prioriteit heeft, dat we dat niet willen.

De **voorzitter**: Mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): De minste prioriteit, dus u sluit het niet uit dat er lasten worden verhoogd?

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Je weet nooit hoe de toekomst eruitziet, maar de motie is bedoeld om met elkaar af te af te spreken dat we daar terughoudend mee zijn. Dingen nu al echt uitsluiten, is ook niet waar het college om heeft gevraagd. Het heeft om een richting gevraagd en deze motie geeft dus richting: zoek het bij de uitgaven. Zoek het bij het rijk. Zoek het niet in de portemonnee van onze inwoners.

De **voorzitter**: De heer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja, dank u voorzitter. Ook om mevrouw Sandifort een beetje bij te staan ten opzichte van de standpunten van GroenLinks, PvdA en D66. In 2022 naar 2023 zijn wij 100 plaatsen gezakt op de COELO-lijst en we zijn al een van de duurste gemeenten van Nederland. Dus de inkomsten daarop zijn al gigantisch. En dan de vraag, zeg maar aan de heer Boerboom in dit geval, die schoot mij te binnen, is: wanneer is het dan wel genoeg? We zijn dus al de duurste gemeente qua kosten die de burgers dragen. Waar ligt dan de grens?

De **voorzitter**: De heer Boerboom, nog behoefte om te reageren? Het is een vraag aan u.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Voorzitter, voor ons is het natuurlijk ook niet zo dat we denken 'oh, lekker, we gaan de belasting verhogen voor allerlei groepen hier in de stad'. Natuurlijk niet. Maar ik denk wel dat we met elkaar moeten beseffen dat we andere keuzes moeten maken – want we doen net alsof

die er nu niet zijn en alsof het straks makkelijke keuzes worden met elkaar – en dat die ook invloed hebben. En zoals mevrouw Kraneveldt zei, dat kan iets betekenen voor mensen met een kleine portemonnee en voor hen is die impact misschien nog wel groter dan het kleine beetje lastenverhoging dat we anders zouden realiseren met de ozb. Het enige dat wij zouden willen is dat we die optie op tafel houden en serieus bekijken en afwegen ten opzichte van de andere maatregelen die in de voorstellen van het college staan.

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard nog kort.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Voorzitter, de heer Boerboom doet het nu lijken alsof er dus een klein stukje belastingverhoging aan zit te komen. Nee, we hebben al enorme verhogingen van lasten gehad voor onze inwoners. En wat doen we daarmee? Ik zou eerder de optie kiezen om dat te verlagen en dan hoop ik in ieder geval dat ook de linkse partijen ervoor openstaan om bijvoorbeeld een beetje in eigen vlees te snijden te kijken 'wat brengt welke kerntaak van ons als gemeente op en wat levert niets op?' En dan heb ik mijn persoonlijke voorkeur om de symboolpolitiek weg te laten. Staat de heer Boerboom daar ook bereid tegenover?

De **voorzitter**: Ik zie nog heel kort mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja, voorzitter, ik houd het kort. Volgens mij, zoals ik net zei, moeten we alle opties met elkaar bekijken en afwegen waar dat neerslaat. U zult daar misschien andere keuzes in maken dan ik. Maar in ieder geval zien we het niet voor ons om deze keuze nu al van tafel te halen.

De **voorzitter**: Mijnheer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Dank u voorzitter. Ik hoor toch een beetje dat de tendens is dat... Ik neem aan dat het niet opzettelijk is. Maar die motie geeft richting dus er wordt niets van tafel gehaald, er wordt niets uitgesloten. Er wordt niets beperkt, er wordt alleen richting gegeven en dat is een verzoek aan het college dus er is nog helemaal niets van tafel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mijnheer Boerboom en mijnheer Van Steenis zag ik. Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja, voorzitter kort. U kunt dat wel zo zeggen alsof het van tafel is. Maar ik denk dat het heel lastig is en dat we hier met het college en deze raad een flink debat zullen hebben als het college toch komt met lastenverzwaringen. Dan denk ik echt dat we een moeilijke discussie hebben en daarmee legt u toch impliciet nu al een richting vast.

De **voorzitter**: Mijnheer Van der Vlies nog behoefte aan reactie?

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Ja, als deze motie wordt aangenomen, ligt er een richting vast, maar dat wil nog steeds niet zeggen dat er iets van tafel is, en dat we daar pittig over gaan debatteren. Daar zitten we hier toch voor?

De **voorzitter**: Ik ga zo naar mijnheer Van Steenis maar eerst naar mevrouw Sandifort die hierop wil reageren, en die is aan het woord.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): De heer Van der Vlies haalde me de woorden uit de mond. Precies wat de heer Boerboom zegt, is de bedoeling van deze motie. We geven richting mee. We starten onze zoektocht met elders. Zo bouwen we die plannen op en als je daar dan echt niet uitkomt, of daardoor ziet dat er echt iets scheef gaat in de stad, dan kan je dit op tafel leggen. Dan hebben we daar inderdaad een stevig debat over want het uitgangspunt is dat we dat niet doen.

De **voorzitter**: Ik ga naar mijnheer Van Steenis en dan wil ik dit onderwerp afronden.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Ja dank u, voorzitter. Ik ga even terug naar het begin van het debatje over de ozb-verhoging die werd gesuggereerd als belangrijk punt. Mevrouw Sandifort gaf aan dat het ook over de afvalstoffenheffing gaat. De afvalstoffenheffing is uiteraard direct gekoppeld aan ons eigen afvalbeleid en de kosten die we daarvoor maken. Dus ik wil eigenlijk alleen kort aan mevrouw Sandifort vragen of zij de onze motie Vaart houden in het nieuwe afvalbeleid om zo snel mogelijk te zorgen dat we nieuw afvalbeleid hebben en dus de afvalstoffenheffing kunnen verlagen, wil steunen

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort. Hij is natuurlijk officieel nog niet ingediend, maar kunt u daarop reageren?

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Daar kan ik wel even kort op reageren. Ja, die motie vond ik bijna zo logisch dat ik misschien wel verwacht dat het college gaat zeggen 'die is niet eens overbodig, want dat willen we allemaal'. Maar als die nodig is om dit afvalbeleid zo snel mogelijk naar ons toe te krijgen, zullen wij die zeker steunen.

De **voorzitter**: Oké ik, ik zie nu mijnheer Weekenstroo maar ik wil dit onderwerp wel echt gaan afronden, want dan gaan we verder. Want anders gaan we... U heeft nog voldoende tijd vandaag om daar nog over door te gaan. Mijnheer Weekenstroo, gaat uw gang.

De heer **Weekenstroo** (CDA): Het gaat nu volgens mij over de afvalstoffenmotie. Dat is toch weer een andere tak van lasten.

De **voorzitter**: Maar even dit, formeel is die nog helemaal niet ingediend, zeg ik er maar even bij. Ik begrijp dat u moties heeft rondgestuurd, maar hij is nog niet ingediend, zeg ik er even bij. Maar gaat uw gang, mijnheer Weekenstroo. Geen? Dan stel ik voor dat u verdergaat, mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ja voorzitter. Dan licht ik graag nog even kort onze derde motie toe. Meer openbare toiletten, mede ingediend door de PvdA, D66, Zoetermeer Vooruit, PDvZ en het CDA. Dat niet alle projecten, programma's en problemen in de stad te vergelijken zijn met een enorme berg, blijkt hier wel uit. Dit is nou zo'n typisch heuveltje op zijn max. Dit kunnen we toch makkelijk en snel aan? Het realiseren van meer openbare toiletten is zo'n voorbeeld van hoe we continu op kleine schaal en met een grote impact zichtbaar kunnen werken aan de stad, onze inwoners kunnen laten zien dat we ze horen, dat we weten wat ze willen en wat ze belangrijk vinden, dat we naar ze luisteren en in actie komen. En we dagen het college uit om hier geen extra structurele kosten bij te maken en incidentele kosten dek ik hiervoor graag, zeker met de eervolle taak van beheerder van het potje van de raad, uit ons eigen potje.
En dan tot slot. Ik sluit graag af met complimenten. Complimenten aan dit college en alle ambtenaren voor het ondanks de hoge bergen met onoverzichtelijke bergtoppen en naderend ravijn een perspectiefnota op te leveren die niemand tekortdoet en, naar nu het nu lijkt, straks tot een sluitende begroting leidt. Dat kan geen makkelijke opgave zijn geweest. Dank u wel.

Motie nr. 2406-11 ingediend door VVD, D66, ChristenUnie-SGP, Zó! Zoetermeer, PDvZ, LHN, Zoetermeer Vooruit
Boek resultaten in Meerzicht

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 24 juni 2024;

constaterende dat:
- het Programma Meerzicht groot en veelomvattend is;
- er in het Programma Meerzicht vooral ingezet wordt op een integrale aanpak;
- inwoners van Meerzicht momenteel onvoldoende merken dat er gewerkt wordt aan verbeteringen in hun wijk en er op dit moment weinig zichtbare resultaten worden geboekt;

overwegende dat:
- het opsplitsen van het Programma Meerzicht in kleinere, beheersbare deelprojecten kan bijdragen aan snellere en duidelijkere resultaten;
- onderscheid maken tussen het ruimtelijk-fysieke en sociale domein binnen het programma kan bijdragen aan het komen tot concrete resultaten;
- duidelijke deeldoelstellingen en concrete resultaten noodzakelijk zijn om de voortgang en impact van het project zichtbaar te maken voor de inwoners;

draagt het college op:
- het Programma Meerzicht' op te delen in concrete deelprojecten met duidelijk onderscheid tussen het fysieke en sociale domein;
- voor elk deelproject specifieke doelstellingen en beoogde resultaten te formuleren, met een duidelijke tijdlijn voor de uitvoering;

- in samenwerking met relevante stakeholders en bewoners van Meerzicht, de voortgang en resultaten van deze deelprojecten regelmatig te communiceren;
- te zorgen voor zichtbare verbeteringen in de wijk op korte termijn, zodat de inwoners van Meerzicht merken dat er actief aan hun leefomgeving wordt gewerkt;
- de gemeenteraad periodiek te informeren over de voortgang en behaalde resultaten van de deelprojecten;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2406-12 ingediend door VVD, Zó! Zoetermeer, LHN, Zoetermeer Vooruit, CDA, FVD
Geen lastenverzwaring voor onze inwoners

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 24 juni 2024;

constaterende dat:
- het college heeft verzocht om richting mee te geven aan de komende bezuinigingen;
- de huidige economische situatie voor veel inwoners al uitdagend genoeg is;

overwegende dat:
- het verhogen van lasten voor inwoners een directe negatieve impact heeft op hun persoonlijke financiën en daarmee hun keuzevrijheid;
- het belangrijk is om eerst kritisch te kijken naar de gemeentelijke uitgaven om te bepalen waar besparingen mogelijk zijn;
- er voldoende mogelijkheden lijken te zijn om de gemeentelijke begroting op orde te krijgen door kritisch te kijken naar bestaande uitgaven en efficiëntieslagen te maken, ondanks dat deze keuzes soms pijnlijk kunnen zijn;

spreekt uit dat:
- lastenverzwaring voor onze inwoners zoveel mogelijk moet worden voorkomen;
- geen lastenverzwaring voor onze inwoners als uitgangspunt wordt genomen bij het verdere proces van de bezuinigingen;
- er eerst en vooral kritisch moet worden gekeken naar de uitgaven en er daarbij prioriteit moet worden geven aan bezuinigingen die de persoonlijke portemonnee van inwoners niet raken;

en verzoekt het college om:
- bij het opstellen van bezuinigingsvoorstellen terughoudend te zijn met keuzes die tot lastenverzwaring voor onze inwoners leiden;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2406-13 ingediend door VVD, Zoetermeer Vooruit, PDvZ, PvdA, D66, CDA
Meer openbare toiletten

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 24 juni 2024;

constaterende dat:
- er momenteel een tekort is aan openbare toiletten in Zoetermeer, vooral in drukke openbare gebieden zoals de binnenstad en het recreatiegebied Noord Aa;
- het ontbreken van voldoende openbare toiletten een negatieve invloed heeft op de toegankelijkheid en het comfort voor inwoners en bezoekers van de stad;
- toegankelijke openbare toiletten van belang zijn voor diverse groepen, waaronder ouderen, kinderen, mensen met een beperking en bezoekers;

overwegende dat:
- er sinds 2018 meer aandacht is voor openbare toiletten, onder andere naar aanleiding van de motie Hoge Nood (1806-39A) en het recent uitgevoerde onderzoek door studenten;
- deze aandacht nog niet tot voldoende voorzieningen op diverse locaties heeft geleid;
- het bieden van voldoende openbare toiletten een basisvoorziening is die bijdraagt aan de leefbaarheid en het welzijn van de stad;

- het bieden van voldoende openbare toiletten het bezoeken van onze stad prettiger maakt;
- het realiseren van meer openbare toiletten kan bijdragen aan de inclusiviteit en toegankelijkheid van de stad voor iedereen;
- de VNG een rapport heeft gepubliceerd 'Waar kan ik naar de WC? – Een stappenplan voor gemeenten naar meer openbare toiletten' waarin veel verschillende opties om te komen tot meer toiletvoorzieningen uitvoerig uiteen worden gezet en daarbij ook inzicht wordt gegeven in de incidentele en structurele kosten;
- we momenteel kosten maken (via het verlengen van subsidies) aan het plaatsen van openbare toiletten op evenementen;

draagt het college op:
- een onderzoek uit te voeren naar de huidige behoefte voor alle eerder genoemde groepen aan openbare toiletten in de Binnenstad van Zoetermeer en rondom het recreatiegebied Noord Aa;
- op basis van dit eigen onderzoek en de verschillende uitgewerkte varianten uit het eerder genoemde VNG-rapport een plan op te stellen voor de realisatie van extra openbare toiletten en de bewegwijzering ervan;
- hierbij te streven naar een structureel kostenneutraal plan, bijvoorbeeld door eventuele structurele kosten te compenseren met uit het plan voortvloeiende besparingen;
- incidentele kosten uit dit plan te dekken uit het 'potje van de raad';
- dit plan in het najaar van 2024 voor te leggen aan de gemeenteraad;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Dank u wel, mevrouw Sandifort voor uw eerste termijn. Dan ga ik over naar de fractie van D66. Mijnheer Zamani, gaat uw gang.

c. D66

De heer **Zamani** (D66): Dank u wel voorzitter. Na de spannende wedstrijd tegen Polen, deelde Wout Weghorst met ons dat hij niet alleen de overwinning visualiseerde, maar ook vastberaden was en eigenlijk heel het Nederlands elftal vastberaden is, om het EK te winnen. Die vastberadenheid en die saamhorigheid is wat wij als D66 en, denk ik, elke fractie in de raad willen uitstralen hier in Zoetermeer. Wij willen werken aan een stad waarin iedereen zich thuis voelt en iedereen zich verbonden en betrokken voelt, waarin we samen werken aan de toekomst voor ons allemaal.
Met dezelfde geest van samenwerking en vastberadenheid willen we vanavond onze voorstellen voor Zoetermeer presenteren. We hebben nu in de vorm van de perspectiefnota een leidraad gekregen om te werken aan die toekomst. Gelukkig, mevrouw Sandifort zei het ook, hebben we een begroting die sluitend is. Dat is best spannend in deze tijd van beperkte middelen en ambitieuze uitdagingen. Dus des te knapper dat die sluitend is. Dank aan het college en dank aan de ambtenaren die de begroting hebben opgesteld. We zijn ook blij dat we nu niet besluiten om enorm in de voorzieningen van de stad te bezuinigingen, dat we voorzieningen wegbezuinigen. Dat getuigt toch van lef en daar zijn we blij mee. We zien ook heel mooie ambities in de perspectiefnota. Ambities die we de afgelopen twee jaar ook hebben gezien maar die door een tekort aan raadsvoorstellen helaas niet zijn gerealiseerd. Daarom hebben we een tiental moties, stuk voor stuk fantastische moties, zeg ik erbij, die we straks gaan indienen en die het college zullen helpen om de ambities dit keer wel te realiseren.

De **voorzitter**: Mijnheer Zamani, een interruptie van mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja dank u wel voorzitter. Natuurlijk ligt er een sluitende begroting, maar er zit wel een heel duidelijke keuze in en dat is dat we voor bijna € 20 miljoen interen op onze eigen reserves. En ondanks dat ik die keuze goed kan begrijpen, worstel ik er wel mee. Het zorgt er ook voor, als we in dit tempo doorgaan, wanneer we zeggen 'het rijk heeft ons nog steeds niet gecompenseerd, dus we gaan geen stappen nemen', dat we vrij snel door onze reserves heen gaan. Ik ben heel benieuwd hoe D66 daartegen aankijkt en of het niet toch goed is om met elkaar na te denken of we niet dit najaar al bepaalde keuzes moeten maken. Misschien niet meteen voor het volledige bedrag dat er aan gat ligt, maar wel om na te denken over 'welke stappen zouden we dan moeten zetten?'

De **voorzitter**: Mijnheer Zamani, gaat uw gang.

De heer **Zamani** (D66): Ja, dank u wel, voorzitter, een terechte vraag. Ik moet wel zeggen, we zijn echt

een van de rijkste gemeenten van het land en ik heb liever dat we nu wat interen op onze reserves dan dat we allemaal voorzieningen gaan wegbezuinigen. Voorzieningen die volgens mij u ook heel lief zijn, zoals de ZoetermeerPas. Dus ik ben er voorstander van om dat zoveel mogelijk te voorkomen en ja, dan moeten we maar een beetje interen.

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Kijk voorzitter, dat is net het dilemma dat ik schetste. Daar ben ik het helemaal mee eens, want ik wil daar ook niet op interen. De realiteit is dat als we in dit tempo interen op onze reserves, we in tien, vijftien jaar onze dure reserve er volledig doorheen hebben gejast. Die keuzes komen uiteindelijk toch, op een bepaald moment. Ik ben benieuwd, hoe kijkt u daar tegenaan? En moeten we niet kijken of we bepaalde maatregelen – en wat ons betreft natuurlijk maatregelen die niet de kwetsbare mensen in onze stad raken – niet toch wel zouden moeten nemen? En op welk moment dan?

De **voorzitter**: Mijnheer Zamani.

De heer **Zamani** (D66): Ja voorzitter, zoals ik net al zei, volgens mij kunnen we elkaar echt wel vinden in de keuzes die we willen maken. Maar bezuinigen op onze voorzieningen willen wij gewoon zoveel mogelijk uitstellen en voorkomen. Dat betekent dat we in het voorjaar van 2025, dat is voor ons echt het moment dat wij het erover gaan hebben, inderdaad die keuzes maken en dan kunnen we nu wel richting geven. Ik kijk ook naar manieren om geld te besparen door juist geld uit te geven. Je kunt ook dingen doen waardoor je preventief voorkomt dat je kosten maakt. Dat is volgens mij iets waar we ook echt naar moeten kijken. Dat is alvast een richting die ik meegeef aan het college.

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom nog één keer.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Voorzitter, kort. Volgens mij is juist die laatste suggestie een mooie om te kijken 'kunnen we daar niet dit najaar al mee starten?' Waarom moeten we daarmee wachten tot volgend jaar? Volgens mij moeten we juist kijken naar dat soort no-regretmaatregelen die ons uiteindelijk geld opleveren, want dat eenmalige geld dat we hebben, zou ik juist in willen zetten om preventief te werk te gaan. Daar ben ik eigenlijk naar op zoek. Ik wil graag met u kijken of we daar toch niet in het najaar een stap in zouden moeten zetten.

De **voorzitter**: Mijnheer Zamani.

De heer **Zamani** (D66): Helemaal mee eens, waarom niet? Als we inderdaad niet gaan bezuinigen op die voorzieningen, want dat is wat ik probeer te voorkomen, maar door geld uit te geven elders voorkomen dat we kosten maken. Dat kunnen we voor mijn part vandaag nog doen.

De **voorzitter**: Mevrouw Brouwer.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Dank u voorzitter. In mijn visie is het zo dat als je geld uitgeeft om later geld te besparen, het vaak over dingen gaat die pas op langere termijn werken. Daar heb je dus niet volgend jaar in een ravijn wat aan.

De **voorzitter**: Mijnheer Zamani.

De heer **Zamani** (D66): Ik vind een jaar best een lange termijn op zich, maar inderdaad, soms kun je gaan voor die kortetermijnwinsten en dan bezuinig je op een ZoetermeerPas. Maar je kunt ook gaan voor een langetermijnwaardecreatie en in dit geval ben ik voor de laatste.

De **voorzitter**: Gaat u verder.

De heer **Zamani** (D66): Dank u wel. Dan de moties. laten we beginnen met de motie Oprichting van een Verbindingskamer.
De Verbindingskamer gelooft in de kracht van samen en zoekt bewoners actief op door huis-aan-huis bezoeken af te leggen. Doordat zij als organisatie onafhankelijk zijn, weten zij deuren te openen die normaal gesloten blijven. Door bewoners te activeren om mee te denken over hun wijk, om naar elkaar om te zien en samen met professionals nieuwe kansen te creëren, zorgen zij ervoor dat die deuren

opengaan.

De **voorzitter**: Mijnheer Zamani, ik zag al twee interrupties. Ik begin met mevrouw Van Werkhoven en dan mevrouw Bout.

Mevrouw **Van Werkhoven** (GroenLinks): Bedankt voorzitter, een verduidelijkende vraag. Wat is het verschil tussen de Verbindingskamer en het Huis van de Wijk?

De **voorzitter**: Mijnheer Zamani.

De heer **Zamani** (D66): Ja. Dan zoekt u het, denk ik, in fysieke kamers, in een fysieke vorm. Dat is niet het geval hier, het gaat echt om mensen, om organisaties, die via huis-aan-huisbezoeken actief mensen benaderen en niet zozeer een fysieke kamer. Maar ik begrijp de verwarring.

De **voorzitter**: Mevrouw van Werkhoven.

Mevrouw **Van Werkhoven** (GroenLinks): Fijn dat u de verwarring begrijpt, dat je bij een Verbindingskamer aan een fysieke kamer denkt.

De **voorzitter**: Mevrouw Bout?

Mevrouw **Bout** (PvdA): Ik had exact dezelfde vraag voorzitter, dank u wel.

De **voorzitter**: Gaat u verder, mijnheer Zamani.

De heer **Zamani** (D66): Ben ik blij dat dat uit de lucht is,.

De **voorzitter**: Oh, voor u verdergaat, mijnheer Van der Vlies nog.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Ik dacht, ik kom maar meteen even binnen. U heeft het over een onafhankelijke organisatie. Dus die zijn dan toch onafhankelijk? Wat hebben wij er dan mee te maken?

De **voorzitter**: Mijnheer Zamani.

De heer **Zamani** (D66): Dank u wel. Ja, die kunnen onafhankelijk zijn terwijl wij er wel wat mee te maken hebben. Dat geldt voor heel veel zaken hier in de raad. Dat hoef je volgens mij niet aan de Rekenkamer en dat soort dingen te… Dus ik begrijp de vraag niet helemaal. Maar goed, volgens mij is die gesteld en kunnen we door.

De **voorzitter**: Gaat u verder, mijnheer Zamani.

De heer **Zamani** (D66): Dank u wel. Wij geloven dus dat dit model ook in Zoetermeer zoals in Rotterdam kan slagen voorzitter.
Dan hebben wij een motie Data. Het is cruciaal dat we de juiste data hebben om de behoeften van onze inwoners beter te begrijpen. Ik zag laatst een artikel van de Voedselbank die data inzet om te kijken waar die doelgroep zit, om die te beter te bereiken. Dat is precies wat we als doel hebben met de motie Data voor morgen. We willen ervoor zorgen dat we onze data goed georganiseerd zijn. Gestandaardiseerde data zijn essentieel om de kracht van AI te benutten en onze stad slimmer en veiliger te maken.

De **voorzitter**: Ik zie twee handen. Ik zag daar ook iemand, is dat de heer Van der Perk? Gaat uw gang en dan mijnheer Velner.

De heer **Van der Perk** (Zó! Zoetermeer): Dank voorzitter. Kan D66 aangeven welke concrete verbeteringen de gemeente kan realiseren door het gebruik van AI en goed gestandaardiseerde data? En wat zijn de geschatte kosten voor invoering en het onderhoud van deze gestandaardiseerde dataopslag?

De **voorzitter**: Mijnheer Zamani.

De heer **Zamani** (D66): Dank u wel. Ik ben meer van de 'wat willen we dan?', dan 'hoe gaan we het

doen en wat gaat het kosten allemaal?' We hebben ook aangegeven in de motie 'we zeggen niet: voer het gelijk uit'. We zeggen: onderzoek het en kijk of je er wat aan kunt doen. Maar wel dat we, zoals bij de Voedselbank, data inzetten om mensen te helpen. Dat we onze bewoners blijer maken en dat we slimmer omgaan met ons geld, dat we ervoor zorgen dat de voorzieningen beter worden ingezet. Dus dat is wat we willen en hoe en wat het gaat kosten, dat is aan het college.

De **voorzitter**: Mijnheer Van der Perk.

De heer **Van der Perk** (Zó! Zoetermeer): Ik heb eigenlijk het idee dat de gemeente al zoiets heeft, want ik zag dat er een Data Science Team is. Dus misschien zit er een overlap in met deze motie. Dank u wel.

De heer **Zamani** (D66): Laten we het hopen.

De **voorzitter**: Mijnheer Zamani, via de voorzitter.

De heer **Zamani** (D66): Via de voorzitter: laten we het hopen!

De **voorzitter**: Mijnheer Velner.

De heer **Velner** (SP): Dank u wel voorzitter. Ik heb een vraag. Heeft deze motie geen raakvlakken met de AVG waardoor daar problemen ontstaan?

De **voorzitter**: Mijnheer Zamani.

De heer **Zamani** (D66): Dat is een terecht punt voorzitter, daar moet het college goed naar kijken. We moeten gewoon in lijn met de wet zijn en volgens mij hoeft dat geen probleem te zijn. Dat zijn gewoon data en wij willen dat we data zo gaan gebruiken dat we uiteindelijk informatie eruit halen en het niet bij data blijft. En dat hoeft volgens mij niet in strijd te zijn met de AVG.

De **voorzitter**: Gaat u verder. O nee, voordat u verdergaat nog de heer Markes.

De heer **Markes** (Zó! Zoetermeer): Dank u wel voorzitter. Even een vraag aan de heer Zamani. In het recente verleden hebben we gezien wat de negatieve kanten van data kunnen zijn. Denk bijvoorbeeld aan de toeslagenaffaire, et cetera. Hoe moeten we daarvoor waken als deze motie uiteindelijk wordt aangenomen?

De **voorzitter**: Mijnheer Zamani.

De heer **Zamani** (D66): Ja voorzitter, nogmaals, dat is in lijn met wat de heer Velner zegt. Het is gewoon een terecht punt. Daar moeten we heel goed op letten. Maar ik mag hopen dat alle gebeurtenissen in het verleden ervoor zorgen dat we daar ook heel goed op letten. Tegelijkertijd voorzitter, kan dat nu ook al. Dit soort problematiek kan nu ook gebeuren, dat we algoritmes bijvoorbeeld verkeerd inzetten. Dat bestaat al. Het enige waar wij toe oproepen is onze data slim inzetten, juist voor die bewoners, dus niet tegen.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat u verdergaat.

De heer **Zamani** (D66): Ja, dank u wel. Nauw verbonden met deze toekomstvisie en onze ambitie om Zoetermeer duurzamer te maken, hebben we de motie Zoetermeer verduurzaamt slim, het rijk betaalt! willen we een team opzetten dat bewoners helpt om subsidies en financiering binnen te halen voor verduurzaming. Dit team zal de drempel verlagen voor onze inwoners om duurzame maatregelen te nemen, wat niet alleen goed is voor het milieu, maar ook voor de portemonnee van onze stad.
Dan Toekomstbestendige pakketbezorging. Om onze duurzaamheidsinspanningen verder te ondersteunen, richten we ons ook op de logistieke bewegingen binnen onze stad. De motie Toekomstbestendige pakketbezorging stelt voor om ondernemers te helpen pakketkluizen op strategische plekken in de stad te plaatsen. Dit zal het aantal bestelbusjes op de weg en in onze wijken enorm verminderen.

De **voorzitter**: Mevrouw Brouwer, gaat uw gang.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Is mijnheer Zamani ervan overtuigd dat het een taak is van de gemeente?

De **voorzitter**: Mijnheer Zamani.

De heer **Zamani** (D66): Ik heb inmiddels een aangepaste motie. Daarin stellen we het minder als taak van de gemeente, maar roepen we eigenlijk op 'sta open voor die plekken en help de ondernemers die daar een kans in zien om die plekken te realiseren'.

De **voorzitter**: Mevrouw Brouwer.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): En tot nu toe staan we niet open voor die plekken?

De **voorzitter**: Mijnheer Zamani.

De heer **Zamani** (D66): Wij horen van niet inderdaad, ongelooflijk, maar waar.

De **voorzitter**: Dan zag ik mijnheer Haak ook nog.

De heer **Haak** (PDvZ): Dank u wel voorzitter. Om een voorbeeld te noemen. DHL heeft aan de rand van de stad een heel groot distributiecentrum en zij rijden allemaal met elektrische wagens. Hoe rijmt u dat met uw motie?

De **voorzitter**: Mijnheer Zamani.

De heer **Zamani** (D66): Voorzitter, als volksvertegenwoordiger spreken wij natuurlijk ook die bedrijven en DHL is daar een van en die wil dit juist heel erg graag. En waarom willen zij dat heel graag? Zij komen met elektrische busjes inderdaad, ze hebben een volledig elektrisch wagenpark, wat fantastisch is – het zijn Zoetermeerse ondernemers trouwens – straks bij een pakketbrievenbus/kluizen aan en daar kunnen ze al die pakketjes kwijt en dan hoeven ze niet al die wijken in. Dat scheelt voor hen enorm veel busjes die ze moeten inzetten en het scheelt ook dat het gewoon een stuk veiliger is in onze stad.

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Dank u voorzitter. Even inhakend op dat laatste. Zo'n busje heeft natuurlijk honderden pakketten bij zich. Als ze die eenmaal op één locatie hebben neergezet, gaan dus honderden die één pakketje moeten ophalen naar die locatie toe. Dus dan neemt de druk in het verkeer alleen maar toe. Dus het lijkt mij niet echt florissant om dit te gaan toepassen in ieder geval. Daar komt nog bij dat de bewoner betaalt voor bezorging aan huis. Dus laat dat lekker intact en laat dat het comfort zijn dat de mensen dan ook verdienen.

De **voorzitter**: Mijnheer Zamani nog behoefte aan reactie?

De heer **Zamani** (D66): Jazeker. Dit is wat ik heel vaak hoor als ik het met mensen hierover heb tijdens verjaardagsfeestjes. Zij zeggen inderdaad 'hé, maar ja, dan heb je alsnog die bewegingen, want dan gaan ze allemaal naar die pakketbrievenbussen'. Maar dat is dus niet het geval. Wat gebeurt, is dat mensen op het moment dat ze boodschappen gaan doen, of papier weg gaan gooien, dan naar zo'n kluisje gaan. Dus ze zouden al met de auto of met de fiets op stap gaan. En ik verwacht dat mensen veel meer met de fiets naar zo'n pakketbrievenbus gaan. Ik verwacht dat ze dat inderdaad doen op een moment dat ze al naar een plek, naar een boodschap, of naar een milieustraat toe zouden gaan. Dus dat verwacht ik inderdaad niet.

De **voorzitter**: Heel kort nog, mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja, voorzitter dank u wel. Nu komen we dus toch op het punt waarop ik zeg dat we autovriendelijk moeten zijn. Want uiteindelijk merk ik bij D66 vaak op dat ze dus heel erg groen wil zijn. De heer Zamani gaf net al aan dat we meer met de fiets moeten doen. Maar ondertussen moeten we dus tientallen pakketten, boodschappen en kinderen uit de crèche halen met de fiets. Dat is gewoon niet meer te doen. Dus we verwachten telkens meer van onze burger en ik hoor maar geen oplossingen van D66. Dus D66, mijn vraag aan jullie is: wordt het niet eens tijd om een

autovriendelijke partij te worden?

De **voorzitter**: Mijnheer Zamani.

De heer **Zamani** (D66): Wij zijn heel autovriendelijk hoor voorzitter, alleen zijn we vriendelijker voor de fiets. Dank u wel.

De **voorzitter**: Ik ga naar de heer Doncker.

De heer **Doncker** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank u wel voorzitter. Ik zit nog een klein beetje met die kluis aan de rand van de stad, want dat heb ik gehoord. Ik weet het niet, maar ik heb een iets ander beeld van de gemiddelde Zoetermeerder dan u. Ik denk eerlijk gezegd dat ik, voor een deel althans, met mijnheer Van den Boomgaard meega. Ik denk dat het een beetje verplaatsen van een probleem is. Nu rijdt er één elektrisch busje als het om DHL gaat en straks waarschijnlijk ook van meerdere bezorgdiensten en dan gaan er straks meerdere benzineauto's weer naar die punten. Dus ik vraag me af of dat een goede oplossing is. Ik vind de oplossing bij Albert Heijn bijvoorbeeld veel beter. Daar hebben ze ook kluisjes en daar kun je gewoon tijdens het winkelen uit zo'n kluisje je pakketje halen. Ik zie er veel meer in om dat te stimuleren in plaats van al die grote pakketkluizen aan de rand van de stad.

De **voorzitter**: Mijnheer Zamani.

De heer **Zamani** (D66): Jazeker. Ja voorzitter, dat is precies wat wij beogen. Juist ook bij die supermarkten. Daar kan de gemeente een rol in spelen. Maar er komen ook auto's – en ik verwacht echt niet, nogmaals, dat dat meer vervoersbewegingen zal geven – waar je je karton en je plastic en dat soort dingen gaat weggooien. En als ik mijnheer Van den Boomgaard hoor, doe je dat niet op de fiets, dan kom je ook met je auto. Als daar een pakketbrievenbus staat, bij zo'n milieustraat, dan haal je meteen je pakketje op. Dus daar geloven we echt in.

De **voorzitter**: Ik zag nog mijnheer Van Gils en dat is dan laatste, want dan wil ik de heer Zamani laten vervolgen.

De heer **Van Gils** (VVD): Voorzitter, om mijnheer Zamani dan ook een klein beetje bij te vallen. Er wordt nu gesuggereerd alsof het het een of het ander is, alsof je je pakketje thuis kan laten bezorgen of in zo'n kluis, maar dat is straks gewoon een optie, zoals dat nu ook al een optie is, zoals de heer Doncker terecht opmerkt, bij de supermarkt. Misschien past dit ook wel heel mooi bij een RandstadRailhalte. Dat is denk ik waar deze motie toe oproept. Kijk nou als gemeente of je kunt meewerken aan het plaatsen van dit soort lockers op meer plekken in de stad in de openbare ruimte.

De **voorzitter**: Mijnheer Zamani.

De heer **Zamani** (D66): Dat is een terecht punt, ik was even vergeten dat het inderdaad een optie blijft. Ja.

De **voorzitter**: Dat was ondersteuning volgens mij. Nog heel kort, mijnheer Van den Boomgaard, want ik wil echt nu verder.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Dank u voorzitter, maar in dit geval is het dan toch de vraag of zo'n motie nodig is en de inspanning van de gemeente nodig is? Dan hebben we het gewoon over een commerciële ontwikkeling die baat draagt voor de inwoners. Dat maakt deze motie totaal overbodig. Ik steun de ondernemer die dat door gaat voeren.

De **voorzitter**: Akkoord. Ik stel voor... Tenzij u daar nog op wilt reageren?

De heer **Zamani** (D66): Toch wel, want dan is het belang nog niet duidelijk voorzitter. Er zijn gewoon ondernemers in de stad, ik had het net al over eentje, die alles willen bekostigen en alleen die locatie willen dus medewerking van de gemeente, dat is het enige. Dus wat u wat u zegt, is precies wat ik wil.

De **voorzitter**: Akkoord, maar ik denk dat het voldoende is gewisseld. Gaat u verder.

De heer **Zamani** (D66): Oké. Dan de heel dikke fietsen. Veiligheid op onze fietspaden is eveneens een

topprioriteit. Met de opkomst van fatbikes zien we een toename in verkeersongelukken. Daarom introduceren we de motie Ongelukken met fatbikes voorkomen! Door samen te werken met andere gemeenten en bewustwordingscampagnes willen we de verkeersveiligheid verbeteren.
Dan een motie die ik net ook al voorbij hoorde komen, Grip op externen. Daarnaast moeten we ook intern kijken hoe we onze middelen beter kunnen beheren. De motie Grip op externe inhuur benadrukt het belang van het beheersen van de kosten voor externe consultants. Door beter inzicht en beleid kunnen we geld besparen en de kennis binnen onze eigen gemeente behouden.
Dan voorzitter, Het Verhaal van de Stad in Beeld! Een sterke gemeenschap bouwt ook voort...

De **voorzitter**: Mijnheer Zamani, een interruptie van mevrouw Brouwer. Gaat uw gang.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Ik wil graag weten hoe mijnheer Zamani aan het idee komt dat we geen zicht hebben op externe inhuur.

De **voorzitter**: Mijnheer Zamani.

De heer **Zamani** (D66): Ja voorzitter, wij begrepen dat daar weinig beleid voor is. Dus we worden blij verrast als dat er wel is, maar dat horen we van het college. De motie roept ook alleen maar op om hier goed beleid op te voeren, maar terecht punt.

De **voorzitter**: Gaat u verder?

De heer **Zamani** (D66): Oké. Dan ga ik toch terug naar het verhaal van de stad. Een sterke gemeenschap bouwt ook voort op het gedeelde verleden. De motie Het Verhaal van de Stad in Beeld wil de rijke geschiedenis van Zoetermeer vieren en zichtbaar maken. Een mooi boek, een vernieuwde architectuurgids en een kaart van tien van de architectuurwandelingen erbij. Zo verspreiden we het verhaal van Zoetermeer overal, van de koffiehoek in de HEMA tot de tafels van ons eigen stadhuis.
Verder willen we ook ons erfgoed beter zichtbaar maken. De motie Zichtbaar Zoetermeers Erfgoed vraagt om een erfgoedcentrum waar het culturele erfgoed van Zoetermeer behouden en tentoongesteld wordt. Dit centrum zal een plek zijn waar geschiedenis tot leven komt en toekomstige generaties kunnen leren over hun roots.

De **voorzitter**: Mijnheer Zamani, een interruptie van de heer Markes.

De heer **Markes** (Zó! Zoetermeer): Dank u wel voorzitter. Even terug naar de motie Het Verhaal van de Stad in Beeld. U had het daarnet al even met de heer Boerboom over hoe belangrijk middelen zijn om straks om te gaan met bezuinigingen en om die eventueel preventief te voorkomen. Is het dan niet beter met die uitdagingen in het vooruitzicht om de middelen die gepaard gaan met het uitvoeren van deze motie, te besparen?

De **voorzitter**: Mijnheer Zamani.

De heer **Zamani** (D66): Ja voorzitter, uiteindelijk moeten we inderdaad gewoon moeilijke keuzes maken. Ik verwacht dat dit echt peanuts is qua middelen, maar mocht het enorm veel geld zijn, dan willen we dat best in ons achterhoofd houden en misschien wat wijzigen, maar het gaat echt om niets.

De **voorzitter**: Gaat u verder.

De heer **Zamani** (D66): Dank u wel. Leegstand hoeft geen stilstand te zijn. In het verlengde van het behoud van erfgoed, moeten we ook vooruitkijken naar het gebruik van onze stedelijke ruimte. Met de motie Leegstand hoeft geen stilstand te zijn willen we de transformatie van leegstaande winkelpanden naar woningen en 'multifunctionele ruimtes' onderzoeken. Dit zal niet alleen de woningcrisis helpen verlichten, maar ook bijdragen aan een levendiger stadscentrum. Door onze inwoners te betrekken bij de invulling van leegstand, kunnen we samen een toekomstvisie voor Zoetermeer creëren die aansluit bij de wensen en behoeften van onze gemeenschap.
Dan de laatste, voorzitter. Tot slot, de motie Strategische aankopen kerkgebouwen. Veel kerkgebouwen in onze stad staan halfleeg en kosten de kerkgemeenschappen enorm veel geld, te veel om te onderhouden. Deze gebouwen kunnen strategisch interessant zijn voor de gemeente. Laten we in gesprek gaan met de geloofsgemeenschappen om te zien of we deze panden kunnen gebruiken voor maatschappelijke functies, of zelfs voor woningbouw.

De **voorzitter**: Mijnheer Zamani, een interruptie van mijnheer Van Rumpt.

De heer **Van Rumpt** (ChristenUnie-SGP): Ja, voorzitter, dank u wel. Ja voorzitter, uiteraard een sympathieke motie, maar we zijn bezig met het uitwerken van een kerkenvisie. Het college heeft ook nog gezegd dat het terugkomt met een voorstel voor strategische aankopen. Dus wat voegt deze motie toe? Wat is de meerwaarde van deze motie?

De **voorzitter**: Mijnheer Zamani.

De heer **Zamani** (D66): Ja voorzitter, wij zijn in gesprek met die geloofsgemeenschappen. Wij ook. En ze geven aan dat dit echt een probleem is. Dus als dit al aan het gebeuren is... Ik wist niet dat die strategische aankopen ook voor kerkgebouwen geldt, maar als dat inderdaad al zo is, dan willen wij overwegen om de motie in te trekken, maar ik verwacht van niet, voorzitter.

De **voorzitter**: Mijnheer Van Rumpt nog? Niet. Dan de heer Doncker.

De heer **Doncker** (Lijst Hilbrand Nawijn): Ja dank u, voorzitter. Ik heb een vraagje, een verduidelijkingsvraag. Als ik D66 goed snap, dan stelt u voor dat de gemeente zo'n kerk strategisch aankoopt en de bedoeling, dat wil ik even checken, is dan om dat weer verder te uit te besteden, zodat we geen verhuurder of wat dan ook worden, aan een maatschappij die van zo'n gebouw uiteindelijk appartementen of andere bestemmingen kan maken. Is dat een beetje wat de strekking van de motie is?

De **voorzitter**: Mijnheer Zamani.

De heer **Zamani** (D66): Dank u wel. Het doel van de motie is om die geloofsgemeenschap te helpen. Die zitten nu met een half leegstaande kerk, waar zij heel veel onderhoud aan moeten plegen. Het kost hen klauwen met geld. Dat is doel 1. En dan zien wij een kans. Wij kunnen die kerken gewoon gebruiken voor maatschappelijke functies, maar misschien ook zelfs – dat is echt een kleine misschien – voor woningbouw. Maar vooral voor die maatschappelijke functies. Daar zien wij, denk ik, de meeste kans.

De **voorzitter**: Mijnheer Doncker.

De heer **Doncker** (Lijst Hilbrand Nawijn): Toch heb ik nog niet helemaal een antwoord op mijn vraag gekregen. Zijn we dan uiteindelijk eigenaar van zo'n kerk of zijn wij als het ware een intermediair in dezen? Dat vind ik nog wel een belangrijk verschil.

De **voorzitter**: Mijnheer Zamani.

De heer **Zamani** (D66): Ik zit even het dictum te lezen. Volgens mij kan het allebei. Dus het kan zijn dat we inderdaad een tussenpersoon zijn, maar het kan ook zijn dat we het aankopen. Maar goed, het hoe laat ik echt aan het college. Dit is wat ik wil. Dat is die geloofsgemeenschappen helpen.

De **voorzitter**: Mijnheer Haak.

De heer **Haak** (PDvZ): Dank u wel voorzitter. Naar mijn mening zijn de strategische inkopen juist bedoeld om prijsopdrijving te voorkomen. De gemeente wil dat instrument inzetten juist om strategisch te kunnen zijn. In dit geval voor de kerken is het geen strategische inkoop. Dan is het gewoon een inkoop om die kerk misschien nog voor een andere functie in te zetten. Maar volgens mij is strategisch toch iets anders.

De **voorzitter**: Mijnheer Zamani.

De heer **Zamani** (D66): Dank u wel voorzitter, dat is wijsheid waar ik blij mee ben. Misschien gaan we overwegen om 'strategisch' weg te halen, maar het is een kleine misschien. Maar dank.

De **voorzitter**: Ik zou zeggen, gaat u verder?

De heer **Zamani** (D66): Ja, en zo komen we weer terug bij de vastberadenheid van het Nederlands elftal. Net zoals Wout Weghorst en zijn teamgenoten hun overwinning visualiseerden, kunnen wij in

Zoetermeer onze toekomst visualiseren en realiseren. Laten we samenwerken aan een toekomst waarin we niet alleen slimmer en duurzamer zijn, maar ook met een glimlach de uitdagingen van de dag aanpakken. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik zie een interruptie van mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Dank u wel voorzitter. Ja, ik ben toch wel benieuwd. Ik hoorde u juist zeggen, sorry, via de voorzitter, 'we gaan nu investeren en dan straks besparen. Dat is waar ik voor sta. Dat is waar ik in geloof. Zo zit ik in elkaar'. Of wat het ook was. Als dat nou zo makkelijk is, welke motie van u doet dat dan?

De **voorzitter**: Mijnheer Zamani.

De heer **Zamani** (D66): Ja voorzitter, u geeft terecht aan, vandaag zijn we hier om richting te geven en niet om moties in te dienen om bezuinigingsvoorstellen te doen. Dat doet u ook niet volgens mij. Die richting die ik op zou willen gaan en die mijn fractie op zou willen gaan is dat we zoveel mogelijk proberen te voorkomen dat we bezuinigen in onze belangrijke voorzieningen, zoals een ZoetermeerPas. En wij denken ook echt dat er mogelijkheden zijn, en we vragen lef van het college, waar we een investering doen waardoor we kostenbesparing realiseren en dat kan op een heel heleboel plekken voorzitter.

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Toch nog een korte vervolgvraag, want ik probeerde zo goed mogelijk te quoten. Dat ging niet helemaal goed, maar u zei ook 'dat kan wat mij betreft vandaag'. Dus die had ik dan wel verwacht.

De **voorzitter**: Mijnheer Zamani.

De heer **Zamani** (D66): Dat is een goeie quote voorzitter. Maar dat was ook een reactie aan de heer Boerboom die mij uitdaagde om te zeggen 'hé, we willen nu die bezuinigingen'. Dus vandaar dat ik dat zei. Maar goede quote!

Motie nr. 2406-14 ingediend door D66
Oprichting van een Verbindingskamer in Zoetermeer

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 24 juni 2024;

constaterende dat:
- sociale cohesie en wijkbetrokkenheid essentiële elementen zijn voor het welzijn en de leefbaarheid binnen gemeenschappen;
- initiatieven zoals de Verbindingskamer in Rotterdam succesvol zijn gebleken in het versterken van gemeenschappen door het actief betrekken van bewoners bij hun buurt;

overwegende dat:
- Zoetermeer vergelijkbare uitdagingen kent op het gebied van sociale cohesie en participatie binnen verschillende wijken;
- een Verbindingskamer in Zoetermeer kan bijdragen aan een sterkere gemeenschap door bewoners actief te betrekken bij besluitvorming en activiteiten in hun wijk;
- onderzoek door Impact Centre Erasmus aantoont dat initiatieven zoals de Verbindingskamer leiden tot verbeterde veiligheid, hogere participatie en een groter gevoel van welzijn onder inwoners;

roept het college op om:
- de mogelijkheden te verkennen voor het opzetten van een Verbindingskamer in Zoetermeer, in samenwerking met lokale organisaties en bewoners;
- financieringsmogelijkheden te onderzoeken voor het initiëren van een Verbindingskamer, inclusief mogelijke subsidies en steun van provinciale en landelijke fondsen;
- een plan van aanpak te ontwikkelen voor een pilot van een Verbindingskamer in een van de wijken van Zoetermeer, met duidelijke doelstellingen, een tijdslijn en betrokken partijen;
- de raad binnen zes maanden te informeren over de resultaten van de verkenning en de haalbaarheid van de pilot;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2406-15 ingediend door D66
Data voor morgen

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 24 juni 2024;

constaterende dat:
- de ontwikkelingen rondom Artificiële Intelligentie (AI) razendsnel gaan;
- om algoritmes te trainen zeer veel data nodig zijn, bij voorkeur verzameld over een langere periode;
- data vaak niet gestandaardiseerd of zonder metadata worden opgeslagen;

overwegende dat:
- de kansen voor de gemeente Zoetermeer om dienstverlening en beleid te verbeteren door AI in te zetten groot zijn;
- de risico's ook zeer groot zijn, specifiek ten aanzien van cybersecurity en privacy;

verzoekt het college:
- te onderzoeken in hoeverre datasets en metadata nu (gestandaardiseerd) worden opgeslagen en in hoeverre dat in het verleden is gebeurd;
- het databeleid aan te passen waarbij zoveel mogelijk data gestandaardiseerd worden opgeslagen, zodat het in de toekomst gebruikt kan worden om algoritmen te trainen;
- hierbij ook van alle datasets de metadata te verzamelen;
- en ten slotte expliciet te kijken hoe dit op een verantwoorde manier kan gebeuren;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2406-16 ingediend door D66, PvdA
Zoetermeer verduurzaamt slim, het rijk betaalt!

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 24 juni 2024;

constaterende dat:
- verduurzaming van woningen essentieel is voor klimaatdoelstellingen en het verbeteren van de leefbaarheid;
- veel Zoetermeerse bewoners moeite hebben om beschikbare subsidies te benutten door drempels zoals voorfinanciering;
- verwacht wordt dat de gemeente in een financieel moeilijke periode komt, met een forse terugval in financiële bijdrage vanuit het Gemeentefonds vanaf 2026;
- landelijke subsidies en financieringsmogelijkheden, zoals de Investeringssubsidie duurzame energie en energiebesparing (ISDE) en het Nationaal Warmtefonds, beschikbaar zijn voor verduurzamingsmaatregelen zoals isolatie, warmtepompen en zonneboilers;

overwegende dat:
- voorfinanciering van verduurzamingsmaatregelen een grote uitdaging vormt voor veel huiseigenaren;
- het Nationaal Warmtefonds beschikbaar is voor bewoners om financiering te ontvangen voor verduurzamingsmaatregelen;
- een medewerker van de gemeente bewoners kan helpen bij de aanvraag van financiering via het Nationaal Warmtefonds en andere subsidies;
- er nationale subsidies beschikbaar zijn voor verduurzamingsmaatregelen, en dat deze subsidies beter benut kunnen worden als bewoners goed worden geïnformeerd en ondersteund;
- de aanpak van de brievenbrigade, die bewoners proactief helpt met aanvragen, succesvol is en als voorbeeld kan dienen;

verzoekt het college:
- een ambtelijk team in te stellen dat bewoners helpt hun woning te verduurzamen door gebruik te maken van nationale subsidies en financieringsmogelijkheden, vergelijkbaar met de aanpak van de brievenbrigade;

- dit team te bekostigen vanuit het Duurzaamheidsfonds;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2406-17 ingediend door D66, VVD, GroenLinks
Toekomstbestendige pakketbezorging

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 24 juni 2024;

constaterende dat:
- er steeds meer pakketten worden besteld, met name als gevolg van onlinebestellingen;
- deze ontwikkeling zich naar verwachting de komende tijd zal voortzetten;
- dit leidt tot meer verkeersbewegingen;
- risico's ten aanzien van de verkeersveiligheid hierdoor toenemen, zeker ook in wijken;
- deze toegenomen verkeersbewegingen een negatief effect hebben op de luchtkwaliteit in de stad en klimaatverandering hier en wereldwijd;

overwegende dat:
- in de visie Zoetermeer 2040 ingezet wordt op het worden van een 'slimme stad', onder andere op het gebied van mobiliteit en dat 'sturen op het bundelen van krachten' een van de leidende principes hierachter is;
- pakketkluizen op strategische plekken in de stad het aantal verkeersbewegingen, specifiek in wijken, drastisch omlaag kunnen brengen;

verzoekt het college:
- open te staan voor en mee te werken aan het plaatsen van pakketkluizen daar waar er behoefte aan is vanuit de markt;
- in contact te treden met (lokale) ondernemers die dergelijke pakketkluizen zouden willen (helpen) realiseren;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2406-18 ingediend door D66, VVD, Zó! Zoetermeer, Zoetermeer Vooruit, ChristenUnie-SGP, PvdA, GroenLinks, LHN
Ongelukken met fatbikes voorkomen!

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 24 juni 2024;

constaterende dat:
- de veiligheid van kinderen en jongeren in het verkeer dringend moet worden verbeterd;
- opgevoerde fatbikes steeds vaker betrokken zijn bij verkeersongevallen;
- tientallen gemeenten en organisaties actie willen voeren tegen opgevoerde fatbikes;

overwegende dat:
- opgevoerde fatbikes een maatschappelijk probleem zijn dat om de aandacht van gemeente en rijk vraagt;
- samenwerking met deze en andere gemeenten nodig is om opgevoerde fatbikes een halt toe te roepen;
- fatbikes vaak niet voldoen aan de wettelijke eisen en daardoor een gevaar vormen in het verkeer;

verzoekt het college:
- zich namens de gemeente Zoetermeer aan te sluiten bij de bestaande coalitie van gemeenten en organisaties tegen opgevoerde fatbikes;
- actief (mee) te werken aan bewustwordingscampagnes over fatbikes gericht aan ouders en kinderen;
- handhaving op het naleven van de wettelijke eisen waaraan fatbikes moeten voldoen;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2406-19 ingediend door D66, Zoetermeer Vooruit
Grip op extern ingehuurde expertise

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 24 juni 2024;

constaterende dat:
- de gemeente Zoetermeer geen zicht heeft op de aard en omvang van de inhuur van externe (commerciële) onderzoeksbureaus;
- deze onderzoeksbureaus op bepaalde domeinen een grote invloed hebben op de taken van (lokale) overheden;
- de inhuur van dergelijke onderzoeksbureaus gepaard gaat met hoge kosten;
- de gemeente Zoetermeer de komende jaren flink zal moeten bezuinigen;

overwegende dat:
- inzicht in de aard en omvang van de externe expertise van cruciaal belang is voor een strategische personeelsplanning;
- verschillende overheden, op verschillende niveaus met dezelfde problematiek worstelen;
- de prominente rol van (commerciële) adviesbureaus op termijn bijdraagt aan de uitholling van de publieke sector;
- de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid overheden oproept om goed te kijken naar wat men inhuurt en wat men zelf 'in huis' heeft aan expertise;

verzoekt het college:
- inzicht te verwerven in de aard en omvang van de ingehuurde expertise;
- beleid te ontwikkelen over de inhuur van externe expertise. Waarbij in ieder geval gekeken wordt naar de mogelijkheden tot kostenbesparing, de inhuur van externe expertise in het licht van de strategische personeelsplanning, opbouw van expertise binnen de gemeente, de structurele uitwisseling van expertise met buurgemeenten, de waarborging van de onafhankelijkheid van de expertise en het vormen van een afwegingskader voor het inhuren van de expertise;
- hierover terug te koppelen aan de raad voor het voorjaarsdebat;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2406-20 ingediend door D66
Het Verhaal van de Stad in Beeld!

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 24 juni 2024;

constaterende dat:
- op 10 april 2024 het 'Verhaal van de Stad' op de website van de gemeente is gepubliceerd, met daarbij de tien wijkbiografieën en de inventarisatie van Post 45;
- deze publicatie tot stand kwam op basis van in de gemeenteraad aangenomen moties;
- deze publicatie een goed overzicht geeft van de ontwikkeling van Zoetermeer als New Town;

overwegende dat:
- deze publicatie een belangrijke waarde heeft voor veel Zoetermeerders en bijdraagt aan de identiteitsontwikkeling van New Town Zoetermeer en het gevoel van 'trots op onze stad';
- het Verhaal van de Stad staat nu alleen op de website van de gemeente. Het is echter wenselijk om een toegankelijke en mooi uitgevoerde uitgave in druk uit te brengen, gericht op een breed publiek;
- op basis van het ontwikkelde materiaal ook de architectuurgids van Zoetermeer zou moeten worden aangepast;
- de reeks architectuurwandelingen nu gecompleteerd kan worden met de uitgave van kaart nummer 10 Oosterheem;

verzoekt het college:
- om bij het najaarsdebat met een voorstel te komen om een uitgave in druk te verzorgen van het Verhaal van de Stad en deze uitgave breed te verspreiden in en buiten Zoetermeer;
- in het voorstel op te nemen de architectuurgids van Zoetermeer te vernieuwen op basis van het

recent beschikbaar gekomen materiaal en de reeks architectuurwandelingen te completeren met de uitgave van kaart 10 Oosterheem;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2406-21 ingediend door D66, PvdA, Zoetermeer Vooruit, GroenLinks, PDvZ
Zichtbaar Zoetermeers erfgoed!

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 24 juni 2024;

constaterende dat:
- in het memo 'Stand van zaken erfgoedcentrum' is aangegeven dat er vooralsnog geen werk wordt gemaakt van een erfgoedcentrum vanwege onvoldoende financiële dekking;
- er binnen programma 4 Vrije Tijd € 189.000,00 beschikbaar is voor het erfgoedcentrum, maar volgens het college € 261.500,00 nodig is, derhalve een tekort van € 72.500,00;
- in het coalitieakkoord hoofdstuk 13 'Vrije Tijd' wordt gesteld dat er een plek in de stad moet zijn voor het Zoetermeerse erfgoed, cultuureducatie en tentoonstellingen;

overwegende dat:
- de 'ontzameling' van Museum De Voorde bijna is afgehandeld, waardoor duidelijk wordt welk deel van het erfgoed in Zoetermeer blijft;
- het niet wenselijk is om het realiseren van een erfgoedcentrum in samenhang met de haalbaarheidsonderzoeken van de Boerderij en het Nationaal Videogame Museum te beoordelen;
- het Zoetermeerse erfgoed ook voor volgende generaties behouden en toegankelijk moet blijven;
- het exploitatietekort niet opgelost kan worden binnen het programma 4 Vrije Tijd;
- het een optie is om middels de vorming van een kapitaaldekkingsreserve het exploitatietekort van € 72.500,00 goed te maken en dat dit voor de begroting neutraal is;

spreekt uit dat:
- vanuit historisch, cultureel, educatief en maatschappelijk belang het noodzakelijk is dat het Zoetermeerse erfgoed wordt behouden en tentoongesteld;

verzoekt het college:
- de optie van de vorming van een kapitaaldekkingsreserve ten behoeve van de exploitatie van het erfgoedcentrum verder uit te werken tot een raadsvoorstel dat uiterlijk bij het najaarsdebat op 11 november 2024 wordt voorgelegd aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2406-22 ingediend door D66, GroenLinks
Leegstand hoeft geen stilstand te zijn

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 24 juni 2024;

constaterende dat:
- volgens Locatus (2023) er zo'n 14% leegstand heerst in onze winkel- en horecapanden;
- de leegstand in Zoetermeer daarmee boven het provinciale en het landelijke gemiddelde ligt;
- volgens Locatus (2024) de komende tien tot vijftien jaar de leegstand in Nederlands winkelgebied alleen maar zal toenemen;
- er een woningcrisis is en elke mogelijkheid om deze op te lossen overwogen dient te worden;
- veel grote woningbouwprojecten in onze stad op dit moment stil liggen en/of aanzienlijk zijn vertraagd;

overwegende dat:
- een beetje leegstand wenselijk kan zijn, maar bovengemiddelde leegstand negatief is voor het beeld van onze stad;
- leegstand kansen biedt om na te denken over de invulling van onze stad;
- de Visie Zoetermeer 2040 ons gebiedt 'continu nieuwe mogelijkheden te onderzoeken' en 'te werken richting suburbane stedelijkheid';

- het wenselijk is om een levendig centrum te hebben dat voldoet aan de wensen van onze huidige en toekomstige inwoners;

verzoekt het college:
- te (laten) onderzoeken of en wanneer leegstand in winkelgebied geschikt is voor transformatie naar woningen en of combi-functies (woon/werk) en de resultaten (uiterlijk) in Q2 2025 naar de gemeenteraad te sturen;
- via een stadspeiling onze inwoners te vragen naar gewenste invulling bij leegstand in winkelgebied, hierover de nodige communicatie te organiseren en de resultaten (uiterlijk) Q2 2025 naar de gemeenteraad te sturen;
- kosten te dekken uit het Fonds Zoetermeer 2040;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2406-23 ingediend door D66
Strategisch aankopen kerkgebouwen

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 24 juni 2024;

constaterende dat:
- verschillende geloofsgemeenschappen gebouwen in beheer hebben waar maar beperkt religieuze activiteit plaatsvindt;
- het voor verschillende geloofsgemeenschappen te duur is om verouderde gebouwen te onderhouden en/of op te knappen;
- in ieder geval de Nicolaasparochie al jaren de intentie heeft om (een van) de kerkelijke gebouwen te verkopen;

overwegende dat:
- de kerkelijke gebouwen in beheer van geloofsgemeenschappen, bijvoorbeeld vanwege hun plaatsing midden in een woonwijk of winkelcentrum, strategisch interessant kunnen zijn voor de gemeente;
- de gemeente een visie op kerkgebouwen ontwikkelt voor de stad;

verzoekt het college:
- in gesprek te treden met de geloofsgemeenschappen over het aankopen van (een van) de kerkelijke gebouwen in hun beheer;
- met een raadsvoorstel te komen zodra de strategische aankoop van een kerkelijk gebouw aan de orde komt;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Dat is mooi zo. Dank u voor uw eerste termijn. Volgens mij was dat het einde van uw eerste termijn. Ja, dan stel ik voor dat wij schorsen tot 11.30 uur. Ik schors de vergadering tot 11.30 uur.

Schorsing

De **voorzitter**: Ik heropen de vergadering. Ik verzoek iedereen ook even plaatsnemen en het is niet voor u allemaal dat ik dat zeg, maar ik zou wel graag willen dat u een beetje de tijd in de gaten houdt. Als we dat met elkaar kunnen afspreken? Want anders is het ook niet aardig voor de mensen die wel gewoon op de klok letten, zal ik maar zeggen. Dat gezegd hebben als strenge voorzitter, ga ik het woord geven aan mevrouw Brouwer voor haar eerste termijn. Gaat uw gang.

d. ChristenUnie-SGP

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Voorzitter, bedankt. Ik twijfelde of ik even zou wachten tot iedereen er is, maar daar gaat de voorzitter over.
Ik herinner me dat mijn vader vroeger een jerrycan met benzine achter in de auto had staan voor noodgevallen. Op een dag kwam hij, om een of andere reden, zonder benzine te staan op de snelweg. Maar toen hij de reservebenzine in de tank wilde doen, zei mijn moeder: niet doen, die is voor noodgevallen! Daar moest ik aan denken toen ik met de perspectiefnota bezig was. Zoetermeer heeft een enorme

jerrycan met geld achter in de auto staan. Daar hebben we allemaal plannen voor die de stad ten goede komen. Vooral bouwplannen, maar ook plannen om de kwaliteit van de stad gelijk op te laten gaan met de groei. Maar wat heb je aan reserves voor later, als je stad nu zonder benzine komt te staan?
Gelukkig hebben we een manier gekregen en een manier gevonden, om deze reserve in te zetten voor noodgevallen, en de jerrycan daarna weer te vullen. Precies zoals mijn vader deed.
We zitten met elkaar in een jaar van adem inhouden, de stilte voor de storm. We bereiden bezuinigingen voor, maar voeren ze nog niet door. We weten dat er storm komt, maar de weermodellen spreken elkaar nog tegen over de kracht van de storm. En in het verleden hadden we zo vaak code rood en viel het toch wel mee met die regen. We wachten nog even gespannen af en bereiden ons voor. We repareren het dak als de zon schijnt, we controleren de paraplu's, ontstoppen de goot. En we zijn blij als we ergens een zak geld vinden met het woord 'meicirculaire' erop.
Zo kijken wij naar wat er nu gebeurt. Zoals Jozef, over wie de heer Van Rumpt het had in het resultatendebat, in de zeven rijke jaren geen graan verspilde, een plan maakte, en regels voor de verspreiding daarvan, zo moeten wij in deze jaren vooruitdenken, niet verspillen en ons voorbereiden.
Voorzitter, het college heeft ons gevraagd om in dit debat denkrichtingen mee te geven voor het bezuinigingsproject. Dus dat is precies wat we gaan doen.
Om te beginnen. Bezuinigen doet zeer. Als je iets kunt afschaffen zonder pijn, waarom deden we het dan? En toch moet het gebeuren. Dat betekent dat we dapper en verstandig moeten doen wat nodig is. Dit raakt aan de kerntakendiscussie, die wat ons betreft onderdeel is van de inventarisatie. Bovendien hangt het samen met Raden in Verzet: welke taken moeten wij gewoon doen, en welke moet het rijk zelf maar doen als het er niet genoeg budget voor geeft? Wij staan nog zeer achter deze principes.
Over die pijn bij bezuinigingen: wij vinden het belangrijk dat die verdeeld wordt. Wie mee kan dragen, draagt mee. Wie al gedragen wordt, die houden we overeind. Het moet mogelijk zijn om zichtbaar te maken bij welke doelgroep een maatregel terechtkomt, zodat we pijnlijke stapeling kunnen voorkomen. Dat vragen we dan ook van het college.
En als we het hebben over goed verdelen, ook voor subsidiegeld is dat een aandachtspunt. Subsidie is om je doelen te verwezenlijken. Als je een kerntakendiscussie voert, hoort de subsidiediscussie daarbij. Als gemeentebestuur moet je je afvragen: is mijn subsidie solidair verdeeld? Subsidieer ik luxe, of noodzaak? En als ik moet kiezen, subsidieer ik dan liever een culinair evenement of de bibliotheek? Zo goed als je wilt weten waar je bezuinigingen terechtkomen, wil je ook weten waar de subsidies terechtkomen en welke doelgroepen je ondersteunt.
Vervolgens moeten we het over lastenverhogingen hebben. Dat is geen populair onderwerp, ook niet in de coalitie. Maar we willen er toch even eerlijk naar kijken met elkaar. Elk miljoen dat de stad tekort komt, staat gelijk aan € 17,00 per huishouden per jaar. Zou het niet zo zijn dat veel inwoners liever iets meer betalen dan een bibliotheek sluiten? Dan de ZoetermeerPas verschralen? Volgens ons mag dit geen blinde vlek zijn, hoewel ook wij begrijpen dat snijden in uitgaven voorrang heeft.

De **voorzitter**: Mevrouw Brouwer, een interruptie van mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja, dank u wel voorzitter. Ik kan een heel eind goed meekomen met het verhaal van mevrouw Brouwer. Ik wil even terug naar het deel waar ze het had over de subsidies. Ook wij vinden dat we daar kritisch naar moeten kijken. Ik ben wel een beetje op zoek naar 'wat heeft u precies nodig?', want mijn gevoel zegt dat het college daarnaar heeft gekeken bij de inventarisatie over de bezuinigingen die mogelijk zijn. Hoe ziet u dat en welke behoefte heeft u eventueel aanvullend?

De **voorzitter**: Mevrouw Brouwer.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Ik denk niet dat dat waar is. De lijst met bezuinigen die we hebben gekregen is echt alles op één hoop. Alles wat je kunt bezuinigen, staat ertussen en er zit niet een zekere prioritering in want je kunt besparen op een evenement voor de rijken, maar je kunt ook besparen op een voorziening voor de armen. Daar is volgens mij geen voorkeur in aangegeven en die spreken wij hier nu wel uit.

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Oké, dus uw behoefte is niet aan extra informatie, maar om een richting mee te geven over hoe u die subsidies ziet. Oké, dan had ik u daar niet goed begrepen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ja, dank u wel voorzitter. Ik hoor mevrouw Brouwer iets zeggen over die lastenverzwaring en dat dat 'maar € 17,00 per jaar' is. Dat is niet zo. Het wordt sowieso niet zo evenredig verdeeld als u nu schetst, dus dat is dan een gemiddelde, maar het is keer op keer, jaar op jaar. Elke overheid die meer vraagt, elke heffing die wordt gedaan die omhooggaat. Dus het is meer dan dat en onze motie, waar u wellicht indirect aan refereert, roept op om te zeggen 'wij, hier, als lokale overheid, als gemeente doen dat dit keer niet'.

De **voorzitter**: Mevrouw Brouwer.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Ja, ik weet dat mevrouw Sandifort dat vindt en dat de VVD dat vindt. Maar ten eerste moeten we niet vergeten dat zo'n COELO-index wel heel zichtbaar is, en dan kun je zien welke lasten je verhoogt en dan kun je ervoor kiezen om dat niet te doen, maar dat elke voorziening die je sluit, bijvoorbeeld zo'n zwempas afschaffen, iemand heel direct treft in de portemonnee. Dat geldt voor bijna alle bezuinigen die je kunt doorvoeren. Dus het is misschien een tikje schijnheilig om de zichtbare lasten niet te verhogen en de onzichtbare lasten wel.
En daarnaast, nee, ik refereerde niet aan uw motie, want we vonden dit ook al voor uw motie.

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Aan dat laatste twijfel ik niet hoor, maar hij ligt nu natuurlijk expliciet voor. Het verschil zit er ook in dat het een heleboel dingen een keuze zijn van mensen. En ik snap dat in ideale wereld iedereen altijd kan zwemmen wanneer hij wil en iedereen alles kan kopen wat hij wil, maar zo is de wereld niet. Wij willen die lastenverzwaring beperken, eigenlijk als laatste keuze op het lijstje hebben omdat dat geen keuze is van mensen. Je kunt dan niet meer kiezen 'ik doe dit niet meer, maar dat nog wel, ik vind dit te duur geworden, maar dit vind ik het nog steeds waard'. Maar natuurlijk betekent dat dat keuzes die we maken mensen ook direct in de portemonnee raken, dat die daar ook mee verwant zijn. Maar ik vind het een beetje te kort door de bocht om te zeggen 'het is maar € 17,00 per jaar, dus dan moeten we dat maar wel doen, zodat we allerlei andere dingen openhouden'. Want zo makkelijk is het gewoon niet.

De **voorzitter**: Mevrouw Brouwer, nog een reactie.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Nou ja, als het gaat om kort door de bocht, kunnen we elkaar de hand schudden. Dat moet wel in zo'n debat. En die € 17,00 is per miljoen. Dus voor elk miljoen dat je wilt besparen, en inderdaad, gemiddeld per gezin. Maar inderdaad, als je moet kiezen tussen 'wat willen we nou bij voorkeur niet doen?', gaat bij ons eerder de voorkeur uit naar terughoudend bezuinigen op armoedevoorzieningen dan naar terughoudend bezuinigingen op lastenverzwaring.

De **voorzitter**: Gaat u verder, mevrouw Brouwer.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Dan de communicatie.
Wij vinden het belangrijk dat het college moeite doet om aan de stad uit te leggen wat we aan het doen zijn. Het is, wat ons betreft, uit te leggen dat je, om je kerntaken te beschermen, bijzaken afschaft. Het is net als met de huishoudelijke hulp: om hulp te kunnen blijven geven aan de oude, de zwakke en de zieke, moet de gezondere oudere langer zelf het huishouden doen. Dat zijn gewoon uitlegbare, verstandige keuzes.
Om u niet te vervelen, zal ik de rest van onze richtinggevende gedachten meegeven in de vorm van oneliners.
Wie het kleine niet eert, is het grote niet weerd. Dat wil zeggen: kleine bezuinigingen tellen net zo goed mee als grote bezuinigingen.
Een oneliner die ik zelf bedacht heb: een project dat de stad verrijkt, krijgt bij ons voorrang op de lijst. Dat gaat over de prioritering van projecten.
De gebruiker betaalt. Dat wil zeggen dat vergoedingen voor diensten en services van de gemeente gewoon op peil mogen zijn, op 100% van de kosten.
Zoetermeer wordt niet beter van een slechte slogan. Dat betekent dat wij vinden dat je de stad beter op de kaart kunt zetten met goede voorzieningen dan met lelijke letters op een brug.
En de mooiste oneliner: Samen doen wat nodig is. Die kennen we allemaal. Samen is wat ons betreft ook samen als raad. We waardeerden het heel erg hoe het bezuinigingstraject werd ingezet, met ruimte en keuze en tijd. We vinden het heel belangrijk dat dat zo blijft en dat de hele raad deze ruimte ervaart.

De **voorzitter**: Mevrouw Brouwer, een interruptie van mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Dank u wel. Ik vind het mooie oneliners. Ik sla een beetje aan op 'de gebruiker betaalt', want volgens mij zegt u iets heel anders als u de lasten wilt verzwaren. Of ziet u dat anders?

De **voorzitter**: Mevrouw Brouwer.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Natuurlijk niet. Wat mij betreft is dat zelfs hetzelfde.

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Volgens mij niet. Volgens mij is de lasten verzwaren 'iedereen betaalt, ongeacht of je er gebruik van maakt', en 'de gebruiker betaalt' is 'specifieke voorzieningen hier op het stadhuis of op een andere plek kostendekkend maken'.

De **voorzitter**: Mevrouw Brouwer.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Ja, en toch zijn we als inwoners gewoon allemaal gebruiker van deze stad. Dus als je gebruikmaakt van wat het college allemaal over de stad uitstrooit, ben je net zo goed gebruiker van de voorzieningen. De lasten die wij rekenen, zijn gewoon voor wonen en voor weggebruik en voor afval weggooien. Wat mij betreft, is dat gewoon hetzelfde.

De **voorzitter**: Mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Voorzitter, tot mevrouw Sandifort zou ik willen zeggen: dat heet solidariteit.

De **voorzitter**: Allemaal oneliners. Mevrouw Brouwer, gaat u verder?

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Ja, ik was net bezig met de oneliner 'samen doen wat nodig is' en ik wil het nog even over de tweede helft daarvan hebben, 'doen wat nodig is'. College, de tijd van zeggen wat nodig is en elkaar herinneren aan wat nodig is, is wel voorbij. De raadsperiode is toe aan actie, aan het doen wat nodig is. We willen graag voortgang zien in Meerzicht. We willen huizen zien en Huizen van de Wijk en gezinshuizen. We willen doorstroming zien en groen. Gevulde winkelpanden en een afname van de armoede. Daarom hebben we zes moties klaarliggen om in te dienen.
De eerste is Van groot naar beter. Deze gaat over het stimuleren van de doorstroom op de huizenmarkt. Er zijn creatieve mogelijkheden die wij nog niet gebruiken, zoals verhuispremies en woonlastengewenning. Elke verhuisbeweging die we als gemeente creatief kunnen stimuleren, levert een huis op en is de moeite waard. We dienen deze motie in samen met LHN en Zó! Zoetermeer.
De tweede motie is Benut leegstand. Hoewel de gemeente geen eigenaar is van leegstaande winkelpanden, kan ze wel een coördinerende rol vervullen bij een tijdelijke vulling, met een maatschappelijke instelling bijvoorbeeld of met leuke of nuttige pop-ups. Deze dienen we samen in met Zoetermeer Vooruit.
Ten derde: wij vinden dat de vergroening van openbaarvervoerhaltes niet goed van de grond komt. We willen ons aansluiten bij de lobby van Den Haag en vaart maken met groene haltes. Deze motie dienen we samen in met Zoetermeer Vooruit, Zó! Zoetermeer en de PvdA.
Ten vierde, wie heeft het nog niet gehoord, wij willen graag gaan struikroven. Er bestaan charmante initiatieven, ondersteund door de Stichting Struikroven, die ervoor zorgen dat struiken en planten niet vernietigd worden bij bouw en sloop. Inwoners mogen ze zelf komen uitgraven en meenemen. Ik vertrouw erop dat u dit allemaal met eigen ogen wilt zien gebeuren. Deze motie dienen we samen met VVD, LHN, CDA, GroenLinks, D66 en Zoetermeermeer Vooruit. Dus we zijn al een heel eind. En de PvdA. Ik denk dat ik mijn spreektekst nog niet had aangepast. De motie wel.
Nummer 5 gaat over de invloed van sociale media op onze jeugd. Wat wij graag willen, is dat de gemeente een campagne start, of laat starten, waarin kinderen en nadrukkelijk ook hun ouders, wijzer worden gemaakt over sociale media, online weerbaarheid, smartphonegebruik en dergelijke. We maken ons zorgen over het gegeven dat jongeren een vervormd mensbeeld en wereldbeeld krijgen door wat ze te zien krijgen op sociale media en over de invloed die dat heeft op hun mentale en fysieke gezondheid.

De **voorzitter**: Ik zie een interruptie van mijnheer Weekenstroo, gaat uw gang.

De heer **Weekenstroo** (CDA): Wij als CDA maken ons ook zorgen over die invloed van sociale media op jongeren, maar heeft de ChristenUnie-SGP enige indicatie dat er nog geen campagnes zijn, dat we dat moeten starten?

De **voorzitter**: Mevrouw Brouwer,

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Nee, dat niet zozeer, maar er zijn er in ieder geval niet genoeg want we zien nog niet dat dit gevaar afneemt.

De **voorzitter**: Gaat u verder.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Ten slotte voorzitter, motie nummer 6, Werkenderwijs de taal leren. Wij willen graag dat het potentieel van statushouders wordt ingezet in de arbeidsmarkt, ook als de taalvaardigheid nog niet op peil is. Daarom vragen we het college om in te zetten op leer-werktrajecten, waarbij werken en taalstudie actief worden gecombineerd. We dienen deze in samen met Zoetermeer Vooruit en Zó! Zoetermeer.
Voorzitter, in de Bijbelse geschiedenis over Jozef, zien we dat er zegen rust op verstandige beslissingen. Niet achterover zitten, maar wijze raad opvolgen en hard aan het werk. U weet misschien dat de Benedictijner monniken 'ora et labora', 'bid en werk' als slogan hebben. Je kunt dat lezen als 'niet alleen bidden, maar ook werken' en als 'niet alleen werken, maar ook bidden'. Daarom stellen wij voor: wij zullen bidden, gaat u aan het werk.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Brouwer voor uw eerste termijn. Ik zie een interruptie, voor u weggaat. Mijnheer Ekkelenkamp wil nog wat vragen.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Dank u voorzitter, voor het woord? Nee, niet daarover. Complimenten voor dit betoog. Heel veel onderdelen spraken ons denk ik erg aan als D66, maar om nog even over verwachtingsmanagement te spreken, ik voorzie dit jaar toch nog wel wat stevige gesprekken binnen de coalitie over de lastenverzwaring versus de arme kant van Zoetermeer. Hoe denkt u daarover?

De **voorzitter**: Mevrouw Brouwer.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Ik denk dat de coalitie niet uit één maar uit zes partijen bestaat en dat dat heel gezond is.

De **voorzitter**: Mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Dat ben ik volledig met u eens, dus ik ben heel erg benieuwd hoe dat gaat aflopen.

De **voorzitter**: Mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Dus mevrouw Brouwer, het is niet alleen ora et labora, maar ook een beetje carpe diem voor de ChristenUnie-SGP?

De **voorzitter**: Mevrouw Brouwer.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Van mij mag u de dag plukken, maar ik weet niet wat dat in dit verband betekent.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Dat je niet alleen maar heel sober…

De **voorzitter**: Mevrouw Kraneveldt, via de voorzitter, maar gaat uw gang.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Sorry. Dat u niet alleen maar heel sober kijkt naar 'oh, dat ravijn dat op ons afkomt', maar dat er ook nog wat gelachen mag worden en dat we ook nog wat leuke dingen mogen doen.

De **voorzitter**: Mevrouw Brouwer.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Ik lach altijd in mijn bijdrage.

Motie nr. 2406-24 ingediend door ChristenUnie-SGP, Zoetermeer Vooruit, Zó! Zoetermeer
Werkenderwijs de taal leren

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 24 juni 2024;

constaterende dat:
- gaan werken een van de beste manieren is om de Nederlandse taal te leren en in te burgeren in onze stad;
- veel sectoren momenteel kampen met personeelstekorten, terwijl er ook veel onbenut talent en ervaring aanwezig is onder statushouders;
- in Zoetermeer 67% van de statushouders een uitkering ontvangt;

overwegende dat:
- de gemeente Utrecht met U-match een initiatief heeft gelanceerd om met werkgevers, taalscholen en de gemeente als partner duale werk- en inburgeringstrajecten te ontwikkelen waarbij taal wordt gecombineerd met leer-werktrajecten;
- duale trajecten van werk en inburgering zorgen dat inburgeraars sneller de taal leren, korter in de bijstand blijven en sneller meedoen in de maatschappij, doordat ze een netwerk opbouwen en beter toegerust zijn voor de Nederlandse arbeidsmarkt;

draagt het college op:
- in navolging van Utrecht met relevante partners zoals (grote) werkgevers afspraken te maken over het sneller begeleiden van statushouders naar werk met leer-werktrajecten gecombineerd met taal en de raad hierover te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2406-25 ingediend door ChristenUnie-SGP, LHN, Zó! Zoetermeer
Van groot naar beter

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 24 juni 2024;

constaterende dat:
- de druk op Zoetermeerse woningmarkt groot is en nog steeds toeneemt;
- we ons bij veel woningbouw richten op empty nesters om zo de doorstroming op de woningmarkt te bewerkstelligen;

overwegende dat:
- verhuizen naar een kleinere woning verhuiskosten met zich meebrengt wat een drempel kan zijn om te verhuizen;
- er vaak een hogere huur voor een kleinere woning betaald moet worden;
- de seniorenmakelaar een te beperkte doelgroep bedient en zich niet richt op alle empty nesters;
- lokaal en regionaal maatwerk alleen maar effect heeft op voorrang op woningen;
- andere gemeenten veel meer diverse regelingen getroffen hebben om doorstroming te bewerkstelligen, zoals de gemeente Amersfoort;

draagt het college op:
- een pilot te starten met het inzetten van verhuispremies;
- in samenwerking met de corporaties een pilot te starten met woonlastengewenning;
- deze pilot te evalueren en de uitkomsten voor het voorjaarsdebat van 2025 met de raad te delen;
- de kosten hiervan te dekken uit het Fonds Zoetermeer 2040;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2406-26 ingediend door ChristenUnie-SGP, D66, VVD, LHN, GroenLinks, Zoetermeer

Vooruit, CDA, PvdA
Struikroven

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 24 juni 2024;

constaterende dat:
- elk jaar vele bestaande planten en struiken verloren gaan, omdat ze moeten wijken voor sloop, renovatie of bouw van woonwijken;
- in andere steden er initiatieven zijn, waarin mensen de gelegenheid wordt geboden om voorafgaand aan sloop- en bouwactiviteiten planten 'te redden' onder de naam 'Struikroven';
- er een Stichting Struikroven bestaat, die gemeenten kan adviseren over hoe deze aanpak in hun gemeente toe te passen is;

overwegende dat:
- we waar mogelijk bestaand groen niet zouden moeten vernietigen, maar dit beter kunnen hergebruiken ten gunste van de biodiversiteit en een circulaire economie;

draagt het college op:
- 'Struikroven' onderdeel te laten worden van sloop- en bouwactiviteiten op eigen gronden of bij andere initiatiefnemers;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2406-27 ingediend door ChristenUnie-SGP, Zoetermeer Vooruit, Zó! Zoetermeer, PvdA
Groene bus- en tramhaltes

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 24 juni 2024;

constaterende dat:
- vele gemeenten in navolging van de gemeente Utrecht sinds 2019 groene bus- en tramhaltes hebben gerealiseerd;
- groene abri's onder meer de biodiversiteit en luchtkwaliteit verbeteren en regenwater opvangen;
- de gemeente Den Haag gestart is met een lobby bij de MRDH voor de vergroening van de bus- en tramhaltes;

overwegende dat:
- eerdere pogingen om groene bushokjes in te voeren niets hebben opgeleverd;
- de MRDH niet verder gaat dan een pilot (tot eind 2025), terwijl een pilot overbodig is omdat in andere gemeenten het succes albewezen is;
- een gezamenlijke lobby sterker is;

draagt het college op:
- zich aan te sluiten bij de lobby van de gemeente Den Haag;
- bij de MRDH aan te dringen op vergroening de bus- en tramhaltes;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2406-28 ingediend door ChristenUnie-SGP
Campagne sociale media

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 24 juni 2024;

constaterende dat:
- er veel mentale problemen ontstaan bij jeugd door de invloed van sociale media;

overwegende dat:
- deze mentale problemen leiden tot extra jeugdzorg;
- ouders vaak niet weten wat er speelt op sociale media;

draagt het college op:

- een campagne te (laten) starten rond weerbaarheid op sociale media en voorlichting aan kinderen en hun ouders;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2406-29 ingediend door ChristenUnie-SGP, Zoetermeer Vooruit
Benut leegstand

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 24 juni 2024;

constaterende dat:
- er in diverse winkelcentra groeiende leegstand is;

overwegende dat:
- leegstaande winkelpanden niet bijdragen aan een aantrekkelijk winkelgebied;
- leegstaande winkelpanden prima tijdelijk gebruikt kunnen worden voor maatschappelijke initiatieven en/of start-ups/pop-ups;

draagt het college op:
- een coördinerende rol op te pakken en in gesprek te gaan met vastgoedeigenaren, maatschappelijke instellingen en start-ups om zo te bewerkstelligen dat leegstaande winkelpanden tijdelijk ingevuld worden;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Dank u wel. Geen andere vragen voor mevrouw Brouwer, dan dank ik haar hartelijk voor de eerste termijn. Dan gaan we over naar de fractie van FVD. Mijnheer Van den Boomgaard.

e. FVD

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Dank u voorzitter. Waar de ChristenUnie-SGP geen wissel toepaste en dat bij Jozef hield, werd de wissel ingezet door D66 en gingen we van Jimmy naar Wout Weghorst. Zo wil ik het graag hebben over de Snollebollekes. Wie kent ze niet? Bekend van hun lied 'Van links naar rechts'. Zo zien we ook de verschuiving in politiek Nederland de laatste twee verkiezingen, van links, naar rechts. De Nederlander, en zo ook de Zoetermeerder, wil dat het anders gaat, wil dat hij gehoord wordt en op nummer 1 wordt gezet. FVD Zoetermeer roept hiertoe al jaren op, sinds ons aantreden in deze raadzaal en dat zullen we blijven doen. We zullen blijven opkomen voor al onze inwoners, opkomen voor onze flora en fauna. Kortom, we staan voor een mooie stad waar het fijn vertoeven is en waar de Zoetermeerder kan wonen, werken, inspannen en ontspannen.
Bij het thema wonen valt echter nog een hoop winst te behalen. Met een wachttijd van tien tot vijftien jaar op een sociale huurwoning wordt het nu ook wel eens tijd voor het college om kleur te bekennen. Door wie zitten wij hier eigenlijk en met welke hoop zijn wij gekozen? Voor FVD Zoetermeer is het duidelijk: we zijn gekozen door de Zoetermeerder voor de Zoetermeerder. Daarom zullen wij weer met een motie komen die oproept de Zoetermeerder voorrang te verlenen op huisvesting. FVD vindt tien tot vijftien jaar wachttijden bij alle doelgroepen, jong, empty nesters en senioren veel te lang en roept op tot onmiddellijke actie.
Voorzitter, en dan gaan we bouwen. Veelal binnenstedelijke bouw waarmee we groen in onze stad tekortdoen, waarmee we nog meer drukte creëren binnen hetzelfde gebied, zeker bij hoogbouw, waar dit de rest van de omgeving niet zou passen. Meer drukte, dus ook meer verkeersbewegingen, meer auto's. Ik ben blij dat de heer Zamani toegeeft dat we dus auto' s nodig hebben en dus ook onze motie die we straks zullen indienen, zal steunen. Hoop ik.
Om dit laatste in het gareel te houden, voert het college een ontmoedigingsbeleid namelijk, als het gaat om autobezit. Wij van FVD Zoetermeer noemen dit anti-autobeleid bij de naam en vinden het gewoon automobilistje pesten. Maar los daarvan voorzitter, het plaatsen van drempels, 30km-wegen, instellen van eenrichtingsverkeer en het beperken van aantallen parkeerplaatsen heeft nog meer nadelige gevolgen. Het heeft namelijk ook nadelige gevolgen voor de ondernemers in Zoetermeer. En wat te denken van de aanrijtijden van hulpdiensten? Deze zullen toenemen, wat zal leiden tot meer levensgevaarlijke situaties. Daarom zullen wij met een motie komen om het ontmoedigende beleid van dit college aangaande autogebruik te stoppen.

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard, een interruptie van de heer Van der Vlies. Gaat uw gang.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Voorzitter, dank u wel. Wij hebben die motie gezien en we hebben het idee dat er misschien een paar dingen door elkaar lopen, want er zijn maatregelen die het autogebruik uitsluitend beperken ten opzichte van bijvoorbeeld de verkeersveiligheid. Hoe verhoudt dat zich tot de verkeersveiligheid? Ik neem aan dat die beperkende maatregelen voornamelijk gericht zijn op verkeersveiligheid.

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja, dat kan het bijkomende effect zijn. Zoals ik in mijn spreektekst zeg, heb ik het dus over de drukte die toeneemt en dat we daarin moeten faciliteren als gemeente.

De **voorzitter**: Mijnheer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Dus voorzitter, als ik het goed begrijp, is het zo dat u niet het idee heeft dat die autobeperkende maatregelen veroorzaakt zijn door verkeersonveiligheid?

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Het was een sjieke insteek geweest. Als we kijken naar bouwplannen et cetera en daar dus minder parkeerplaatsen bereid zijn aan te leggen, om het zo maar te zeggen, heeft dat niets met verkeersveiligheid te maken, maar is het puur het autoluw maken van Zoetermeer.

De **voorzitter**: Ik zag ook mijnheer Zamani.

De heer **Zamani** (D66): Ja, dank u wel. Ik hoor net van mijn fractie dat het verdeeld stemmen wordt als ik inderdaad voor ga stemmen voor de motie van de heer Van den Boomgaard. Maar voordat ik voor ga stemmen, voorzitter, nog een verhelderende vraag. Ik las laatst een artikel dat de NS-treinstations in Zoetermeer te weinig worden gebruikt omdat we juist zo'n fantastische autostad zijn. Hoe kijkt u daarnaar? Voordat ik voor stem, voorzitter.

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Dit is dus precies de spijker op de kop. Als wij dus een fantastische autostad zijn, laten we het vooral blijven en laten we dus dat autoluwe en dat automobilistje pesten stoppen. Daartoe roepen wij dus ook op.

De **voorzitter**: Mevrouw Bink nog? Gaat uw gang.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Ja voorzitter. Ik wilde ook verwijzen naar het artikel in het AD, dus ik begrijp helemaal de opmerking van mijnheer Van den Boomgaard niet.

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard nog behoefte?

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Nee, ik zeg hetzelfde tegen mevrouw Bink.

De **voorzitter**: Gaat u verder.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Dan, voorzitter, wil ik het graag hebben over de noodopvang van statushouders in Zoetermeer. De afspraak met het COA loopt tot 9 februari 2025. Gezien het feit dat de Spreidingswet op zeer korte termijn wordt ingetrokken en het feit dat statushouders een negatief en ontwrichtend effect hebben op onze zorg, onderwijs, huisvesting en bijstand zullen wij een motie indienen die dit college oproept met het COA in gesprek te gaan en de noodopvang definitief te beëindigen per 8 februari 2025 en per direct de instroom van nieuwe statushouders te beëindigen. Mede ingediend door PVV.
Voorzitter, zoals inmiddels bekend zijn wij van FVD Zoetermeer erg begaan met onze flora en fauna. Zo hebben wij inmiddels in moties opgeroepen tot meer prullenbakken en riepen we op om meer bekendheid te geven bij scholieren aan de gevaren van zwerfafval voor onze dieren. Dieren gaan ons erg

aan het hart. We zien vele mensen zich inzetten om het dierenleven zo goed en gezond als mogelijk te maken. Ook in ons Zoetermeers dierenasiel werken deze fantastische mensen. Het pand van het dierenasiel zelf is echter al dertig jaar oud en is toe aan renovatie. Met zo'n renovatie kan de speelweide meer naar de maatstaven van nu worden getild. In de afgelopen dertig jaar zijn er vele ontwikkelingen geweest als het gaat om dierenwelzijn, ook in het dierenasiel. Wij van FVD Zoetermeer vragen het college dan ook om met het dierenasiel Zoetermeer in gesprek te gaan om te bespreken op welke wijze de gemeente actief kan bijdragen bij de realisatie van deze te vernieuwen speelweide. Immers, het dierenasiel is een belangrijke partner van de gemeente als het gaat om opvang van honden en katten. We vragen het college om uiterlijk voor het Voorjaarsdebat 2025 ons als raad te informeren op welke wijze de gemeente het dierenasiel kan en gaat ondersteunen. Immers, er geldt: goede zorg voor mens en dier, toch?

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard, een interruptie van mijnheer Aptroot, gaat uw gang.

De heer **Aptroot** (VVD): Voorzitter, dank u wel. Ik was heel benieuwd. Ik ken de achtergrond van deze vraag niet. Ik weet het niet; vraagt het dierenasiel hierom? Welke vragen hebben ze? Hoe ver zijn ze met de renovatie van hun pand? Wie is de eigenaar van het pand? Ik vind dit heel veel vragen die ik heb voordat wij een motie steunen over iets waarvan we niets weten, dus kunt u iets meer over de achtergrond vertellen alstublieft?

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard, gaat uw gang.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja, dank u voorzitter, dat kunnen we zeker. We zijn in contact getreden met het dierenasiel achter de McDonald's. En we hebben inderdaad met mensen daar gesproken die ook aangaven waar ze nu tegenaan lopen en hoe oud het pand is. Het pand is in eigendom van het dierenasiel zelf, met dien verstande dat natuurlijk de gemeente de hoofdcontractant is. Dus afhankelijkheid is er wel degelijk. Dus in die zin is het bekend en is dus ook bekend dat als iets dertig jaar oud is, het gewoon toe is aan vernieuwing. Zeker omdat er zoveel stappen zijn gezet in die dertig jaar voor het dierenwelzijn.

De **voorzitter**: Mijnheer Aptroot.

De heer **Aptroot** (VVD): Voorzitter, dank u wel, ik ben nu een beetje een war. Achter de McDonald's? Dan heeft u het over het dierentehuis en niet het dierenasiel, volgens mij. Dus daar ben ik even over in de war, als u dat zegt. Dan is mijn volgende vraag nog steeds: ik begrijp dat zij een nieuw pand willen. Welke vraag hebben ze concreet? Want iedereen wil een nieuw pand, modern en schoon, maar ik vind het een heel open vraag. De vraag is: hebben ze hulp nodig met verduurzamen? Willen ze energieneutraal? Willen ze meer hokken voor honden? Willen ze een bredere speelruimte en welke kosten zitten eraan vast? Want ik vind uw vraag hoog. En ten tweede: de motie roept op tot iets anders want het dierenasiel zit niet waar u zegt. Dat is het dierentehuis namelijk.

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): De dierenopvang. In ieder geval zijn wij dus in contact geweest met deze mensen en zij geven daadwerkelijk aan dat er na die dertig jaar behoefte is aan een diervriendelijkere speelweide. De speelweide is nu oud. Het is prikkelarm, om het zo maar te zeggen, voor de dieren, waardoor ze hun ei niet kwijt kunnen en de rest van de dag in hun hok zitten, et cetera. We hebben ook gesproken over de opvang en of het genoeg is. Het is voorlopig genoeg, dus er hoeft geen uitbreiding te komen. Het gaat dus echt expliciet om het dierenwelzijn en wat heden ten dage de nieuwe maatstaven zijn waaraan we ons als Zoetermeer willen conformeren.

De **voorzitter**: Nee, ik ga even naar de heer Buisman, volgens mij heeft u voldoende ruimte gehad. De heer Buisman.

De heer **Buisman** (PDvZ): Dank u wel voorzitter. De heer Van den Boomgaard heeft het over zijn hart voor de flora en fauna in Zoetermeer en schakelt dan gelijk door naar het dierenasiel waar het over honden en katten gaat. Ik zie het verband niet zozeer. Kan hij dat ook uitleggen?

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Als de heer Buisman niet inziet dat wij een diervriendelijke opvang willen in plaats van een dieronvriendelijke, dan is dat jammer. Als we kijken naar flora en fauna en hoe wij ons de afgelopen jaren hebben ingezet voor A. meer prullenbakken en B. voor awareness bij scholieren van wat zwerfafval doet met de dieren, dan denk ik 'mijnheer Buisman, word wakker en luister eens naar wat wij te zeggen hebben en doe daar wat mee'.

De **voorzitter**: De heer Buisman.

De heer **Buisman** (PDvZ): Ja, nog even. Ik wijs alleen maar op het verschil tussen flora en fauna waar het over wilde dieren gaat, denk ik, en wilde planten, en niet over huisdieren. Dat verband zie ik gewoon niet.

De **voorzitter**: Nee, nee, dat gaan we dus niet doen. We gaan niet door elkaar... U heeft het woord gehad, nu heeft mijnheer Van den Boomgaard het woord. Gaat uw gang.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Dank u voorzitter. Zoals ik net zei, het was ter inleiding en dat lijkt mij een prima inleiding om het via flora en fauna over huisdieren te hebben die helaas blijkbaar dus ook nog in het wild kunnen rondlopen en dan opgevangen worden, gelukkig.

De **voorzitter**: Oké, gaat u verder?

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Voorzitter, nu we het toch over zorgen spreken. Onze fractie heeft grote zorgen over de betaalbaarheid van onze jeugdzorg. In 2023 is het aantal jeugdigen met specialistische hulp toegenomen met 2,4% terwijl de kosten in datzelfde jaar zijn toegenomen met maar liefst 21,7%. Een enorme stijging, terwijl deze casus op het netvlies van dit college gebrand stond. Sterker nog, ook dit jaar, 2024, stijgen de kosten nog steeds, ondanks een bezuinigingsprogramma. De prognose is € 64 miljoen voor 2024. Dat is € 1.280,00 per Zoetermeers huishouden. Vorige week, tijdens het resultatendebat vroeg ik de wethouder naar haar ambitie in dezen. Waar zet zij de stip op de horizon? Met andere woorden, wat vindt de wethouder een reële kostenontwikkeling in de gespecialiseerde jeugdzorg? Haar antwoord was toen dat zij op dit moment geen grip heeft op de uitgaven voor jeugdhulp en dat het om een openeinderegeling gaat, dat verder gewacht wordt op regelgeving vanuit het rijk. Verder gaf de wethouder aan dat 'de trend op dit ogenblik steil omhoog is'. Uiteindelijk gaf de wethouder vorige week aan, en ik citeer, 'de stip op de horizon in ieder geval bijbuigen naar horizontaal'. Los van het feit dat deze beantwoording zonder enige ambitie is en zonder tijdsaanduiding nietszeggend is, staat die ook nog eens haaks op wat in de Perspectiefnota 2025 staat. Immers, hier spreekt men over kostenverlaging. Voor alle duidelijkheid, die nota was vorige week ook al bekend en gepubliceerd. Willen we grip hebben op de kosten voor de jeugdzorg, dan moeten we onszelf een doel stellen. Daarom hebben we een motie opgesteld die oproept tot het inzichtelijk maken voor de raad naar welk houdbaar en reëel kostenniveau voor specialistische jeugdhulp het college in de meerjarenbegroting tot 2028 toewerkt.

De **voorzitter**: Ik zie een interruptie van mijnheer Boerboom. Gaat uw gang.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja, dank u wel voorzitter. Hoe graag ik ook uw motie zou willen steunen om tot een ambitie te komen die we formuleren met elkaar, ik denk dat we eigenlijk het tegenovergestelde moeten doen en dat het college eigenlijk zichzelf vorig jaar voor de gek heeft gehouden. De realiteit is dat we beperkte controle hebben en dat we met elkaar moeten kijken hoe we daar zoveel mogelijk grip op kunnen krijgen. Alleen op dit moment is dat er niet. Door ons nu voor te spiegelen dat de kosten lager zullen zijn, zullen we straks in de praktijk zien dat de kosten nog hoger zijn en we die alsnog uit onze reserves moeten halen, waardoor we effectief niet reëel aan het begroten zijn met elkaar. Ik ben dus heel benieuwd: wat beoogt u met deze motie en wat verwacht u van het college dat er gebeurt als deze motie is aangenomen?

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Dank u voorzitter. Op zich een goede vraag waarbij ik het nu zo interpreteer dat GroenLinks het prima vindt dat het college zichzelf voor de gek heeft gehouden en dat we dan maar even moeten kijken hoe het verdergaat. Terwijl ik denk dat, als wij naar jeugdhulp kijken, specialistische jeugdhulp, en we daar de trein zien ontsporen, wij wat moeten doen. We hebben het over gigantische bedragen, € 64 miljoen, € 1.280,00 per huishouden. Dat is de volledige ozb van een

gemiddelde woning, die het dus volledig opsoupeert. En dan kunnen we wel zeggen 'ja, het college houdt zichzelf voor de gek en laat het college maar antwoorden wat het gaat doen'. Maar wij zijn hier de controlerende raad. Wij willen die stip op de horizon zien. En waarom zeg ik dat? Dat heb ik vorige week ook aangegeven: omdat wij als raad moeten navigeren. Wij als raad moeten kunnen controleren en zonder stip op die horizon kunnen wij die navigatie niet uitvoeren, kunnen wij onze controlerende taak niet uitvoeren en kan het van kwaad naar erger. Want dan zit alle risico er nog in.

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja voorzitter, volgens mij wil de heer Van den Boomgaard het niet begrijpen, maar de realiteit is wat ik net zei, dat we geen grip hebben op die kosten. Hadden we die maar, want volgens mij willen we dat hier allemaal met elkaar liever vandaag dan morgen. Door nu in de boeken een bedrag te zetten dat u als richtbedrag zou willen opnemen voor het college, gebeurt er feitelijk niets, maar gaan we uiteindelijk met elkaar zien dat die kosten alleen maar weer oplopen en dat we dat uit onze reserves zullen moeten halen of uit andere dingen, zie het memo dat het college heeft verzonden. Ik wil u uitnodigen, en daar wil ik met het college ook graag over in gesprek, om juist in gesprek te gaan over die maatregelen die we kunnen nemen waar onze invloedssfeer nu wel zit. Er zijn allerlei programma's door het college genoemd, acute maatregelen, maar ook toekomstbestendige maatregelen. Daar wil ik graag met u het gesprek over voeren want daar zit onze invloed. Daar wil ik u toe uitnodigen en ik roep u echt op om deze motie niet in te dienen.

De **voorzitter**: Ik ga nu naar mijnheer Van den Boomgaard en ik vraag ook even of de interrupties in ieder geval iets korter zouden kunnen. Mijnheer Van den Boomgaard, gaat uw gang.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja voorzitter. Wat mijnheer Boerboom stelt, is niet waar. Wij stellen namelijk niet het doel. Wij vullen ook niet in hoe het doel opgesteld moet worden. Dus of het nu is door het aantal behoeftigen te verminderen en daar een percentage aan te hangen, of dat het in kosten is en het daaraan te hangen, dat is aan het college zelf, waarbij ik hoop dat de inwoner altijd op nummer 1 staat. Zo begon ik mijn betoog en zo zal ik straks ook eindigen. Dus ook de zorg voor onze jeugdigen mag altijd op nummer 1 staan. Alleen, willen wij navigeren, en dat blijf ik dus zeggen, naar een oplossing en er grip op krijgen, dan moeten we wel een stip op de horizon zetten. Wij zijn het niet die dat moeten doen, maar ik conformeer het college aan inhoud te geven aan wat het zelf in de perspectiefnota heeft aangegeven; een verlaging. Prima, een verlaging. Hoe? Hoe meetbaar? Is dat het aantal zorgbehoevenden? Is het in euro's? College, geef antwoord, want dan kunnen wij controleren.

De **voorzitter**: Mijnheer Louw en ik zie nog een paar anderen. Die krijgen allemaal het woord van mij, geen zorgen. De heer Louw.

De heer **Louw** (PvdA): Maar zo kort mogelijk voorzitter. De laatste bijdrage van mijnheer Van den Boomgaard brengt me weer een beetje in verwarring. Ik wilde namelijk vragen: welk kostenniveau vindt FVD dan reëel? En welke gevolgen die dan bij dat bedrag ook horen, natuurlijk? Maar nu zegt mijnheer Van den Boomgaard, als ik het goed begrijp, in het laatste antwoord aan mijnheer Boerboom, dat het niet zijn bedoeling is om nu een soort doel te stellen. Dan snap ik de motie al helemaal niet. Dus ik ga toch mijn oorspronkelijke vraag stellen: welk bedrag wil FVD nog uitgeven aan specialistische jeugdhulp?

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Voorzitter dank u. Uitstekende vraag van de heer Louw, waarvoor dank. Alleen is dat niet aan ons, ik roep alleen op om aan die kostenverlaging die in de perspectiefnota is gezet door het college inhoud te geven. En als u mij op de man af vraagt naar kosten, dan zeg ik 'ik ga niet over kosten'. Ik hoop alleen dat jeugdzorg in een utopie voor Zoetermeer overbodig wordt en dat iedereen kerngezond genieten kan van het leven hier in Zoetermeer. Dus laten we het op nul zetten als streven, maar dat is een utopie en dat beseffen we ook terdege. Maar vraag me niet wat aan kosten te doen, die we eerst uit de hand hebben laten lopen, waarvan in de perspectiefnota wordt gezegd 'we gaan die kostenverlaging inzetten' en waarvoor dan geen punten worden genoemd. Onacceptabel als ik mijn controlerende taak wil uitvoeren. Dan gaan we de goede kant op.

De **voorzitter**: Heel kort nog mijnheer Louw want er zijn nog twee anderen en ik heb het idee dat er heel veel hetzelfde willen zeggen. Gaat uw gang.

De heer **Louw** (PvdA): Ik probeer het nog één keer. U vraagt in de motie of het college een bedrag wil noemen en zelf zegt u 'ik heb geen bedrag in mijn hoofd'. Dus waar gaat dan uw motie toe leiden?

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Voorzitter, volgens mij val ik in herhaling. Dat is wel jammer voor de tijd. Ik heb net aangegeven: het hoeft niet in euro's. Dat hoeft niet in bedragen. Zet die stip aan de horizon 'we willen 10% minder specialistische jeugdzorg nodig hebben'. Dus dat er minder aanvragen komen. Dat is ook prima. Maar kom met iets waarmee wij als raad ons werk kunnen doen en kunnen zien 'hé, we gaan de goede kant op' of 'hé, misschien moeten we bijsturen'.

De **voorzitter**: Ik ga wel naar de andere interrupties, maar ik constateer dat het inderdaad een soort herhaling van zetten is en die hele discussie hebben we vorige week ook gevoerd, volgens mij. Maar ik ga naar mijnheer Duiven en mijnheer Weekenstroo nog, die geef ik nog het woord en uiteraard nog een reactie van mijnheer Van den Boomgaard. Mijnheer Duiven.

De heer **Duiven** (VVD): Dank u wel voorzitter. Als eerste even een verhelderingsvraag. Moet ik de motie zo interpreteren dat FVD voorstelt om een budgetplafond te hanteren?. Dat is mij niet helemaal duidelijk. En dan een tweede deel, ik sluit even aan bij de vragen van de heer Louw. Naast de controlerende taak van de raad hebben we ook een kaderstellende taak. En in het kader van die kaderstellende rol van de raad, vraag ik toch nog een keer, excuus voorzitter, dezelfde vraag als ook de heer Louw heeft gesteld. Wat wil FVD als kader meegeven, als plafond, of als budget meegeven, dat wel reëel en wel acceptabel is? Ik ben benieuwd naar het antwoord.

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Voorzitter, vergeef me maar volgens mij zijn het weer dezelfde vragen die gesteld worden en het antwoord zal gelijk zijn. Kijk, het is het college, nogmaals, dat aangeeft in het perspectiefnota die kostenverlaging te willen doorzetten in dit jaar al. In 2025 zeker. En het enige dat ik vraag is inhoud, geef ons inhoud. Met welk doel? Wat is jullie doel? En natuurlijk wil ik daarop controleren, of het college die doelstelling ook haalt. En het kaderstellende kan achteraf komen als er inhoud wordt gegeven... Ja, ik zie de heer Duiven verrast schudden met het hoofd, maar het is natuurlijk absurd dat we van iets dat heel lang uit de pas loopt, waarvan aangegeven wordt door het college dat er verlaging in zal zitten, niet weten wat het exacte doel is zodat wij onze controlerende taak kunnen uitvoeren en of wij het überhaupt genoeg vinden. En daar komt ons kaderstellende werk aan te pas. Zo zie ik het.

De **voorzitter**: Mijnheer Duiven, nog behoefte?

De heer **Duiven** (VVD): Ja, ik heb toch even een toelichting bij waarom ik even moest omschakelen. Dat was omdat het concept dat de raad achteraf de kaders stelt, even verrassend was voor mij. Dan blijft nog even de vraag openstaan of ik de motie zo moet interpreteren dat het een pleidooi is voor een budgetplafond.

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Nee, want heb ik heb het niet alleen over budget.

De **voorzitter**: Mijnheer Weekenstroo, gaat uw gang.

De heer **Weekenstroo** (CDA): Ik probeer niet in herhaling te vallen en ik ga dat ook niet doen. Maar in de commissievergadering over de jeugdzorg heeft de wethouder aangegeven dat het heel moeilijk was om doelen te stellen, juist omdat ze met innovatieve en andere maatregelen bezig waren dan normaal gesproken. Daarom zijn er geen doelen vastgesteld. Ik ben het helemaal met de heer Van den Boomgaard eens dat er doelen moeten komen. Die komen volgens mij ook dadelijk met de nieuwe stukken die er nog aan komen. Dus de motie is ten eerste een beetje voorbarig. En ten tweede, de motie vraagt het college doelen te stellen en volgens mij gaat het dat dus exact doen.

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard, nog behoefte aan een reactie?

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Het is van hetzelfde laken een pak. Nogmaals, er staat gewoon in de perspectiefnota een kostenverlaging. Ik wil gewoon weten: welke kant gaan wij op?

De **voorzitter**: Volgens mij hebben we voldoende gewisseld hierover. Ik zou zeggen, gaat u verder.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ik dank u voorzitter. Dan nog het volgende, we zien dat gemeenteraadsleden te maken hebben met een groot takenpakket en een hoge werkdruk. Deze zijn zeker toegenomen met de decentralisaties in het Sociaal Domein, Jeugdwet en de WMO. We zien hierdoor ook dat gemeenteraadsleden vroegtijdig stoppen en dat overbelasting in 25% van de gevallen een doorslaggevende rol speelt. Helaas ligt het niet in de lijn der verwachting dat die druk van het takenpakket zal afnemen, gezien de zaken die voor ons liggen. We zullen dus slimmer moeten werken als raadscommissie en fractie. Echter, daar speelt het college een faciliterende rol in. We vragen het college dan ook middels een motie om in stukken voor de raad aandacht te besteden aan betekenisvol en bruikbaar taalgebruik. Vermijd jargon en modieus taalgebruik en breng de teksthoeveelheid zoveel mogelijk terug tot de kern van de boodschap. Hiermee faciliteert het college de raad in zijn uitvoering van taken onder hoge werklast en om de werkdruk te verminderen.
Voorzitter, ik begon mijn betoog met de Snollebollekes en nee, maakt u zich geen zorgen, ik zal niet gaan zingen. Maar of het nu van links naar rechts is, laten we in ieder geval zorgen dat we niet achteruitgaan. Stilstand is achteruitgang. Laten we de focus leggen op vooruitgang voor onze inwoners. De Zoetermeerder weer op 1 zetten. Daar staan wij voor, van FVD Zoetermeer. Dank u voorzitter.

Motie nr. 2406-30 ingediend door FVD
Geen anti-autobeleid

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 24 juni 2024;

constaterende dat:
- mobiliteit een essentiële component is van de leefbaarheid en economische vitaliteit van onze gemeente;
- veel inwoners afhankelijk zijn van de auto voor hun dagelijkse activiteiten, inclusief woon-werkverkeer, boodschappen doen en sociale activiteiten;
- het bevorderen van duurzame mobiliteitsopties belangrijk is, maar dit niet ten koste mag gaan van de bereikbaarheid en het gemak voor automobilisten;
- het verkeersbeleid moet streven naar een evenwicht tussen verschillende vormen van vervoer, waaronder auto's, fietsen, openbaar vervoer en wandelen;

overwegende dat:
- bepaalde beleidsmaatregelen een negatief effect kunnen hebben op automobilisten, zoals het verminderen van parkeerplaatsen, het verlagen van de snelheid, het invoeren van dure parkeertarieven en het afsluiten van wegen voor autoverkeer;
- dergelijke maatregelen weerstand oproepen bij een aanzienlijk deel van de bevolking en kunnen leiden tot economische nadelen voor lokale ondernemers;
- de aanrijtijden voor hulpdiensten door verkeersremmende maatregelen zoals 30km-zones, drempels, eenrichtingsverkeer enorm kunnen vergroten, wat tot levensgevaarlijke situaties kan leiden

verzoekt het college om:
- geen maatregelen te nemen die uitsluitend gericht zijn op het ontmoedigen van autogebruik zonder evenwichtige alternatieven te bieden;
- beleidsvoorstellen zorgvuldig te beoordelen op hun impact op automobilisten, met inachtneming van de bereikbaarheid en leefbaarheid van de gemeente;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2406-31 ingediend door FVD
Zoetermeerders voorrang op huisvesting

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 24 juni 2024;

constaterende dat:

- de wachtlijst voor een sociale huurwoning steeds verder oploopt, op dit moment tot zelfs tien tot vijftien jaar;
- dit geldt vrijwel voor alle doelgroepen; jong, empty nesters en senioren;

overwegende dat:
- de wens is van veel inwoners om in hun eigen stad te kunnen blijven wonen;
- het geven van voorrang aan eigen inwoners bij de toewijzing van woningen kan bijdragen aan het behoud van sociale cohesie in de stad;

verzoekt het college om:
- in overleg met woningcorporaties te bezien op welke wijze eigen inwoners voorrang kunnen krijgen bij de toewijzing van sociale huurwoningen in Zoetermeer;
- de mogelijkheden te onderzoeken om eigen inwoners ook voorrang te geven bij de koop van nieuwbouwwoningen in Zoetermeer;
- te rapporteren over de uitkomsten van deze verkenningen aan de gemeenteraad;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2406-32 ingediend door FVD, PVV
Einde noodopvang

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 24 juni 2024;

constaterende dat:
- de opvang initieel een tijdelijk karakter had van één jaar;
- de vernieuwde afspraak met het COA maximaal twee jaar is, welke eindigt op 9 februari 2025;

overwegende dat:
- de Spreidingswet op zeer korte termijn wordt ingetrokken;
- statushouders ook op het gebied van onder andere bijstand, huisvesting, zorg en onderwijs een negatief of ontwrichtend effect hebben;

verzoekt het college om:
- per direct geen nieuwe statushouders/asielzoekers meer toe te laten in de noodopvang;
- met het COA in gesprek te gaan over het definitief beëindigen van de noodopvang per 8 februari 2025;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2406-33 ingediend door FVD
Help het dierenasiel helpen

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 24 juni 2024;

constaterende dat:
- het dierenasiel voornemens is om de huidige speelweides te renoveren en te moderniseren;
- de speelweides van het Dierenasiel Zoetermeer inmiddels dertig jaar oud zijn en toe zijn aan renovatie/vernieuwing;
- het dierenasiel een belangrijke partner is voor de (tijdelijke) opvang van honden en katten;

overwegende dat:
- de huidige speelweides te prikkelarm zijn;
- het dierenasiel voornemens is om van drie speelweides uit te breiden naar acht à negen speelweides met o.a. een poedelbadje, zandbak, speeltoestellen, tunnels en geurtuinen;
- met de uitbreiding van deze speelweides de dieren beter hun energie kwijt kunnen en ook kunnen ontstressen;
- het dierenasiel ook kansen biedt voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en ook daarmee een belangrijke maatschappelijke functie vervult;
- wij niet alleen goed voor onze mensen moeten zorgen, maar ook voor onze dieren;

verzoekt het college om:
- in gesprek te gaan met het Dierenasiel Zoetermeer en te bespreken op welke wijze de gemeente actief kan ondersteunen bij de realisatie van de nieuwe speelweides;
- de gemeenteraad uiterlijk voor het Voorjaarsdebat 2025 te informeren op welke wijze de gemeente kan ondersteunen;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2406-34 ingediend door FVD
Klare taal in stukken voor de raad

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 24 juni 2024;

constaterende dat:
- de gemeenteraad een zogeheten lekenbestuur is en dat volgens een meerderheid van Nederlandse gemeenteraadsleden zo moet blijven;
- gemeenteraadsleden te maken hebben met een groot takenpakket en uitzonderlijk hoge werkdruk, die aanzienlijk zijn toegenomen sinds de decentralisaties in het Sociaal Domein (Jeugdwet en WMO);
- aanzienlijke aantallen gemeenteraadsleden vroegtijdig stoppen en dat overbelasting daarbij in een kwart van de gevallen een doorslaggevende rol speelt;
- het kabinet onderzoekt of een uitbreiding van het aantal raadsleden in gemeenteraden uitkomst kan bieden om de werklast van raadsleden te verminderen die mede het gevolg is van de Wet dualisering gemeentebestuur;

overwegende dat:
- het niet in de lijn der verwachting ligt dat het takenpakket van de gemeenteraad in de voorziene toekomst zal afnemen en dat deze mogelijk zelfs zal toenemen in de context van afnemende inkomsten (rijksbijdrage Gemeentefonds) en toenemende uitgaven (m.n. in het Sociaal Domein) en bijbehorende, ingrijpende beleidsaanpassingen c.q. bezuinigingsoperaties;
- concrete oplossingen aldus gevonden kunnen en moeten worden in 'slimmer werken' en dat het gemeentebestuur (college van B&W) daarin faciliterend kan en moet zijn naar de raad;
- een niet te onderschatten deel van het werk van gemeenteraads- en commissieleden (en fractiemedewerkers) bestaat uit het lezen en interpreteren van stukken van het college voor de raad, waaronder (maar niet beperkt tot) raadsvoorstellen, memo's, rapportages, nota's, monitors en jaarverslagen;
- in genoemde stukken van het college voor de raad dikwijls veel ambtelijk jargon en modieus bestuurlijke taal sluipt met een inflationair effect op de teksthoeveelheid, zonder dat bedoelde tekstbestanddelen betekenis toevoegen aan de inhoud van de stukken;
- raads- en commissieleden (en fractiemedewerkers) zich in de voorbereiding van debatten en in hun controlerende taak regelmatig door 'wollige', soms zelfs verhullende taal of tekst moeten worstelen om daaruit betekenis te onttrekken en dat veel moeite kan kosten en kostbare tijd kan vergen;
- het college de middelen en mogelijkheden heeft om bestuurlijke informatie meer betekenisvol, onverpakt en onverhuld aan de raad in stukken te presenteren;

verzoekt het college om:
- in stukken voor de raad nadrukkelijk aandacht te besteden aan betekenisvol en bruikbaar taalgebruik en jargon en modieus taalgebruik zoveel mogelijk te vermijden;
- de teksthoeveelheid zoveel mogelijk tot de essentie terug te brengen en aldus de raad te faciliteren in de uitvoering van zijn taken onder hoge werklast en -druk;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2406-35 ingediend door FVD
Streefbegroting jeugdhulp

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 24 juni 2024;

constaterende dat:
- in 2023 een zeer aanzienlijke kostenoverschrijding is gerealiseerd voor specialistische jeugdhulp in Programma 2, tot een bedrag van € 62 miljoen;
- kostenoverschrijdingen voor jeugdhulp passen in een langetermijntrend vanaf de decentralisatie van Jeugdhulp naar gemeenten in 2015, inmiddels negen jaar geleden;
- het aantal specialistisch geholpen jeugdigen in 2023 is gestegen met 2,4% terwijl de kosten in hetzelfde jaar zijn toegenomen met 21,7%;
- de prognose voor het lopende boekjaar 2024 wijst op blijvend stijgende kosten, ondanks bezuinigingsprogramma, zodanig dat de kostenprognose van min € 64 miljoen voor 2024 om en nabij 28% hoger ligt dan de gerealiseerde kosten in 2022 van € 50 miljoen;
- in het resultatendebat d.d. 17 juni 2024 wethouder M.C. van der Meer geen antwoord kon of wilde geven op de vraag wat een reële kostenontwikkeling voor specialistische jeugdhulp in Zoetermeer betekent;
- de Perspectiefnota 2025 belooft dat het Zoetermeerse college van B&W aandacht besteedt aan het verminderen van het gespecialiseerde jeugdhulpgebruik, dat de instroom is aangescherpt en dat kosten worden verlaagd;

overwegende dat:
- de geprognotiseerde kosten voor gespecialiseerde jeugdhulp van min € 64 miljoen in 2024 omgerekend € 1.280,00 per Zoetermeers huishouden bedragen, dat de stijging zich voortzet en de te realiseren kosten alsnog hoger kunnen of zullen uitvallen en dat niet alleen deze kostenontwikkeling maar dit kostenniveau onhoudbaar is voor Zoetermeer;
- wethouder Van der Meer in het resultatendebat aangaf 'op dit ogenblik geen grip op de uitgaven voor jeugdhulp' te hebben, dat het om een 'openeinderegeling' gaat, dat gewacht wordt 'op regelgeving vanuit het rijk', de 'trend op dit ogenblik steil omhoog' is en dat de 'stip op de horizon in ieder geval bijbuigen naar horizontaal' betekent;
- bovenstaande uitspraken haaks staan op de belofte van kostenverlaging in de Perspectiefnota 2025;
- inzicht ontbreekt op welk kostenniveau, gegeven de aanhoudende stijging, het "bijbuigen naar horizontaal' (lees: kostenstabilisatie) zal worden gerealiseerd;
- de gemeenteraad perspectief moet krijgen op de kostenontwikkeling, zijnde kostenverlaging conform Perspectiefnota 2025, ook in ravijnjaar 2026 en de daarop volgende jaren, tot 2028;

verzoekt het college om:
- inzichtelijk te maken voor de raad naar welk houdbaar en reëel kostenniveau voor specialistische jeugdhulp het college in de meerjarenbegroting tot 2028 toewerkt;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Van den Boomgaard voor uw eerste termijn. Dan ga ik over naar de fractie van Zoetermeer Vooruit, mevrouw Meurs.

f. Zoetermeer Vooruit

Mevrouw **Meurs** (Zoetermeer Vooruit): Voorzitter, dank u wel. Voorzitter, vorige week, tijdens het resultatendebat keken we terug naar de financiële verantwoording over 2023. Wat hebben we uitgegeven? En ook: wat niet? Oftewel: wat hebben we niet gedaan? Zijn we met elkaar misschien te bang voor het ravijn in 2026? Zoetermeer Vooruit is van mening dat we, en dat zal u niet verbazen, vooruit moeten blijven gaan, zonder onverantwoorde beslissingen te nemen uiteraard.
Maar voorzitter, vandaag behandelen we de perspectiefnota en mogen we, wat Zoetermeer Vooruit zo graag doet, vooruitkijken. We willen graag bouwen aan onze mooie stad. Als we kijken naar het Van Tuyllpark voorzitter, om maar wat te noemen, vragen we: wanneer gaan we daar nu eindelijk eens mee aan de slag? In 2019 heeft Zoetermeer Vooruit al een visie aan de raad voorgelegd, waar toen niets mee is gedaan. We snappen best dat een en ander, mede door onvoorziene ontwikkelingen, of vragen, zoals een aanvraag voor een Politie Experience, ook weer meegenomen moet worden, maar zo blijven we wachten. En er komt maar niets van de grond.
Datzelfde geldt ook voor het erfgoedcentrum. Dat was een hot topic in het coalitieakkoord want De Voorde moest dicht. Nou, dat is gelukt. Maar nu wordt het erfgoedcentrum gekoppeld aan de plannen en kosten van de nieuwe Boerderij en het Nationaal Videogame Museum. Zoetermeer Vooruit had de, misschien simplistische, gedachte dat we De Voorde gingen sluiten omdat het zoveel geld kostte en

omdat de vooraf gemaakte afspraken niet werden gehaald. Waarom kunnen we dat uitgespaarde geld dan niet investeren in een nieuw erfgoedcentrum? Een wild idee misschien, maar waarom plaatsen we het erfgoedcentrum niet in de Boerderij eigenlijk? Dan hebben we meteen internationale aandacht voor ons erfgoed. Het staat hier niet ter discussie, maar u hoort dat wij sowieso onze bedenkingen hebben over het idee voor een erfgoedcentrum, zoals dat onlangs is gepresenteerd. We snappen het idee van een erfgoedcentrum met vergaderruimte, lunchroom, kringloop, en VVV, maar in de fractie zijn we nog verdeeld over de locatie. Maar goed, daar hebben we het later nog wel uitgebreid over met elkaar.
Zoetermeer Vooruit kijkt uit naar de besluitvorming, over de voorgestelde plannen voor het Vernèdepark. Deze visie lijkt voortvarender tot stand te komen dan het Van Tuyllpark en dat doet ons deugd. We kunnen niet wachten tot de schop de grond in gaat en er daadwerkelijk gebouwd wordt. Want als we het over bouwen hebben, kunnen we niet veel anders, dan hevig teleurgesteld zijn over de Entree. Allerlei omstandigheden, waar we als gemeente, laat staan als raad, geen invloed op hebben, houden de prachtige plannen die we daar ooit voor hebben gemaakt, tegen. Vorige week dinsdag 18 juni kregen we als raad een mooie presentatie over de allerlaatste, nieuwere plannen en die zien er prachtig uit. Over wat en hoe het er uiteindelijk daadwerkelijk uit gaat zien, gaan we later nog vaker met elkaar in gesprek, maar we kunnen ook hier niet wachten totdat de bulldozers door de leegstaande gebouwen gaan razen, spreekwoordelijk dan uiteraard.
Het project de Markt, lijkt wel voortvarend te gaan. Niet iedereen is even blij met de voorstellen die er nu liggen, maar Zoetermeer Vooruit kan zich in de basis wel met de plannen verenigen.
Voorzitter, iets heel anders, een ander soort bouwen. Misschien zouden we als gemeente meer de kracht van de samenleving moeten gebruiken. We hebben veel inwoners, verenigingen, organisaties, en bedrijven die goede ideeën hebben en die zouden we misschien beter moeten betrekken en inzetten bij de ontwikkelingen van onze en hun stad. Dat zou ervoor kunnen zorgen dat iedereen trotser wordt op Zoetermeer en het zou de gemeente kunnen helpen tegen het tekort aan arbeidskracht en financiële middelen.
We hebben in Zoetermeer een mooi en groot cultureel netwerk. We hebben grote bedrijven die werkzaam zijn in de bouw, we hebben evenementenorganisaties, fotografen. Noem het maar op, of we hebben het. Zoetermeer Vooruit is van mening dat we daar, nog steeds, te weinig gebruik van maken. Bij grote en kleine aanbestedingen, worden Zoetermeerse ondernemers nog steeds te weinig betrokken.
Voorzitter, ik zie een interruptie.

De **voorzitter**: Mijnheer Van der Vlies. Gaat uw gang.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Ja, dank u voorzitter. Ik vraag me eventjes het volgende af. Zoetermeer Vooruit pleit voor meer en beter betrekken van instellingen en mensen. Nu zijn wij daar op zich natuurlijk voorstander van. Maar wat in de huidige situatie weerhoudt de instellingen ervan om met ideeën te komen?

De **voorzitter**: Mevrouw Meurs.

Mevrouw **Meurs** (Zoetermeer Vooruit): Ik heb meer de indruk dat ze niet betrokken worden, dat ze niet gevraagd worden, dat ze niet uitgenodigd worden voor allerlei aanbestedingen die gedaan worden en die er komen vanuit de gemeente. Dat is meer het idee dat wij hebben.

De **voorzitter**: Gaat u verder mevrouw Meurs.

Mevrouw **Meurs** (Zoetermeer Vooruit): En dat steekt. Als we bijvoorbeeld alleen al naar onze eigen 'huiscateraar' kijken. Met alle respect. Sinds deze periode, hebben we een Zoetermeerse ondernemer in huis en we kunnen niet anders dan constateren dat we als raad, college, maar ook onze gasten uit de regio en van daarbuiten beter en smakelijker worden bediend dan ooit tevoren. Dat is Zoetermeerse trots en dat moeten we koesteren.
Wie we ook moeten koesteren zijn onze vrijwilligers. We kunnen gerust stellen dat Zoetermeer voor een groot deel draait op vrijwilligers. 400 van hen werden met introducé(e) op 7 juni jl. dan ook getrakteerd op een geweldig feest. Goede programmering, mooie locatie, en vriendelijk bedienend personeel. Iedereen werd in de watten gelegd en kwam niets tekort. Zoetermeer Vooruit wil graag van de verantwoordelijk wethouder weten of dit in de toekomst, volgend jaar bijvoorbeeld, voortgezet zal worden, of dat dit een eenmalige waardering was. Wij zijn namelijk van mening dat veel meer vrijwilligers zo'n perfect en onbezorgd avondje uit verdienen. Wij pleiten ervoor dat er in ieder geval volgend jaar, één of mogelijk zelfs twee feesten worden georganiseerd en dat we er dan wel voor zorgen dat niet dezelfde vrijwilligers aan bod komen, maar vrijwilligers die niet eerder zijn geweest. Wij hebben hier eventueel,

afhankelijk van het antwoord van de wethouder, een motie voor klaarliggen voor in de tweede termijn. Daar wil ik het bij laten voorzitter. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Meurs, voor uw eerste termijn. Dan ga ik over naar de fractie van de PvdA. Mevrouw Kraneveldt.

g. PvdA

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Voorzitter, inwoners van Zoetermeer, collega's, college.
Precies op deze dag vijf jaar geleden debatteerden we in deze zaal over een bezuinigingspakket van het toenmalige college. Nu ligt er weliswaar nog niet een concreet nieuw bezuinigingspakket voor, want dat komt volgend jaar pas, maar het financiële ravijn voor de gemeente doemt onvermijdelijk op. Wij moeten daar een brug overheen zien te bouwen en wij kunnen als raadsfracties daar mede richting aan geven. Dat is een handschoen die de PvdA graag oppakt.
We hopen natuurlijk dat het nieuwe kabinet wel met voldoende geld over de brug komt, zodat het ravijn veel minder diep wordt dan gevreesd. Maar als een verschrikt konijn in de koplampen afwachten op wat gaat komen en je niet voorbereiden, is onverstandig. Het is belangrijk dat wij als gemeenteraad hier onze kaderstellende rol kunnen pakken. De PvdA geeft het college graag de volgende uitgangspunten mee, waarvan we er twee in moties hebben verwerkt:
Vijf jaar geleden stelde de PvdA een alternatief pakket voor, waarin we socialere en duurzamere keuzes maakten dan het toenmalige college. Helaas had de coalitie de zaak dichtgeregeld. Wij drukken het college op het hart om ons volgend jaar een zodanig pakket te presenteren dat de gemeenteraad wel de ruimte heeft om alternatieve voorstellen te doen.
Bezuinigingen brengen het risico met zich mee dat bepaalde doelgroepen, bijvoorbeeld mensen met een laag inkomen, extra getroffen worden doordat er voor hen een stapeling van bezuinigingen is. De PvdA vraagt in een motie het college om voor kwetsbare doelgroepen inzichtelijk te maken of die stapeling er is en hoe deze voor hen uitpakt. We doen dat samen met Zó! Zoetermeer, D66, GroenLinks, ChristenUnie-SGP en het CDA.
Bij bezuinigingen is het vaak zo dat er aan de uitgavenkant wordt gesneden. Echter, je kunt ook de inkomstenkant verhogen. Wat de PvdA betreft, is dat geen taboe. Wij vragen het college om ook aan die kant de mogelijkheden inzichtelijk te maken en voorstellen te doen.
Aansluitend daarop vindt de PvdA dat wij met een open blik moeten kijken naar onze eigen begrotingsdiscipline. Wij begroten doorgaans erg behoudend. Dat kan misschien wel een tikkeltje minder en dat kan weer ruimte opleveren om bepaalde bezuinigingen niet te hoeven doorvoeren. Graag zien wij daar een reflectie van het college op bij de voorstellen die komen.
Mahatma Gandhi zei ooit 'alles wat je voor mij doet, maar niet met mij, is tegen mij'. Voor de PvdA betekent dat: als wij voor de stad gaan bezuinigen, laten we dat dan ook met de stad doen. Daarom doet de PvdA, samen met GroenLinks en D66, een gewaagd voorstel. Laten wij een tweede burgerberaad houden. We vragen aan onze inwoners wat zij belangrijk vinden. Laat hen een aantal uitgangspunten of randvoorwaarden meegeven, of komen met eigen voorstellen. In Zeist hebben ze dit gedaan bijvoorbeeld. Er liggen in Zoetermeer tientallen miljoenen op de plank en in de kluis. Dat geld is niet van ons, maar van onze inwoners. Laat ze dan ook meebeslissen daarover.

De **voorzitter**: Mevrouw Kraneveldt, ik zie in ieder geval twee handen. Mijnheer Van der Vlies als eerste en dan mijnheer Haak.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Ja, dank u voorzitter. Wij zijn ook enthousiast over dat burgerberaad. Alleen zijn we wat terughoudend om dat hier ook voor in te zetten. Begrijpt u ook wat dat kost? Weet u ook wat zo'n burgerberaad kost? Wij schrikken een beetje van die kosten.

De **voorzitter**: Mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Ik weet zeker dat dat wat kost, want we hebben er tenslotte al eentje die volgende week of eind deze week tot een einde komt met een advies dat wij krijgen. Zeker. Maar dat is eenmalig geld. Dat geld is er en wij vinden dat onderwerp zo belangrijk dat wij denken 'nou, laten we dat eens aandurven. Laten we eens met een open blik aan onze inwoners vragen: wat vinden jullie belangrijk?' Wij merken namelijk bij burgerberaden – en dat is ook door onderzoek gestaafd – dat als je zo'n burgerberaad houdt, de mensen die eraan meedoen zich ook medeverantwoordelijk voelen voor de dilemma's die daarbij horen en die wij dus allemaal volgend jaar natuurlijk hebben en dat ze ook doorgaans met afgewogen adviezen komen. Niet alleen maar met de eigen stokpaardjes. Dat vind ik zo

mooi aan zo'n burgerberaad dus vandaar dat wij dat voorstellen. En we zouden u als collega's willen vragen: laten we het gewoon eens proberen. Laten we dat lef een keer hebben.

De **voorzitter**: Ja, ik zie heel veel handen, maar ik ga eerst deze kant op want mijnheer Haak was als tweede en dan ga ik naar de anderen toe.

De heer **Haak** (PDvZ): Dank u wel voorzitter. Mevrouw Kraneveldt, wij zijn gekozen door de inwoners van Zoetermeer om moeilijke beslissingen te nemen. We hebben nu naar aanleiding van het referendum het burgerberaad ingeschakeld voor het afval. Nu wilt u weer iets gaan doen. Waar houdt dat op? Waar ligt dan de verantwoordelijkheid van de raad als u alles bij de bevolking wilt neerleggen? Op zichzelf heb ik daar geen bezwaren tegen, maar ook gezien de kosten lijkt mij dat bijna onmogelijk.

De **voorzitter**: Mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Niets is onmogelijk. U heeft in uw eigen coalitieakkoord een burgerberaad afgesproken – daar zag u blijkbaar ook geen been in – over een belangrijk onderwerp dat heel veel mensen bezighoudt, namelijk het afvalbeleid. We hadden ook het college zelf aan de slag kunnen laten gaan. U heeft daar ook voor gekozen. We hebben raadsbreed daarvoor gekozen. En als we afvalbeleid al een heel belangrijk onderwerp vinden, waarom dan niet bezuinigen? Want dat is nogal een operatie die we eens in de zoveel jaar doen, waar heel veel mensen ook naar kijken en zeggen 'nou, wat zou dat voor mij gaan betekenen?' Wij vinden het een prachtig instrument om juist bij zo'n onderwerp als dit in te zetten. En het is gewaagd, ja, en dat kost wat, maar wij vinden het het wel waard om in dit geval onze inwoners hierover te laten meepraten. Uiteindelijk is het inderdaad zo dat wij beslissen volgend jaar, maar wij waarderen de mening van de inwoners zeer en wij denken dat zij ons best een aantal overwegingen kunnen meegeven. En ja, dat is een beetje een risico want ze kunnen ook wel eens wat dingen zeggen waar je misschien als partij niet zo blij mee bent, maar laat het maar eens gebeuren. Wij denken dat het een heel mooi resultaat kan opleveren.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Kraneveldt. Ik zag mijnheer Weekenstroo nog met een hand, mevrouw Bink en mevrouw Sandifort. Dus die ga ik allemaal af. Mijnheer Doncker ook nog, kijk eens aan. Mijnheer Weekenstroo.

De heer **Weekenstroo** (CDA): Bedankt voorzitter. Eigenlijk een vraag over de procesvolgorde. De inkt van de burgerberaad over het afval is net droog. Laten we eerst dat even goed evalueren. Misschien zijn er nog allerlei verbeteringen door te voeren. Of zijn er andere manieren waarop iets beter opgezet beter kan worden of hoe de inwoners beter betrokken kunnen worden voordat we beginnen aan een volgend burgerberaad over een nog moeilijker, een nog ingrijpender en nog ingewikkelder onderwerp dat nog complexer is voor alle inwoners. Hoe staat u daar tegenover?

De **voorzitter**: Mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Excuus. Ik neem net een slokje. Ik begrijp dat u die vraag stelt en we kunnen natuurlijk met een nieuw burgerberaad de evaluatie van het oude ook meenemen, want het is natuurlijk niet zo snel georganiseerd. Dus dan ga je daar wellicht pas de tweede helft van dit jaar of misschien iets later mee beginnen. Ik heb er natuurlijk over nagedacht maar ik denk 'we hebben het hier wel over een richtinggevend debat met betrekking tot bezuinigingen'. En ik vind ook dat één burgerberaad eigenlijk geen burgerberaad is. Ik vind dat je met het instrument best nog een keer mag oefenen om te kijken of we dat ook later als een soort instrumentarium van Zoetermeer nog eens in willen zetten. Ik dacht, dit is een mooi moment om daar met elkaar van gedachten over te wisselen dus wij zien er niet zo'n been in. We kunnen die analyse altijd meenemen.

De **voorzitter**: Dank u wel, ik ga naar mevrouw Bink.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Voorzitter dank u wel. Ja, het burgerberaad is natuurlijk een mooi initiatief en ik ben ook heel erg benieuwd naar de uitkomsten. Ik heb ook meegedaan met een interview en daar kon je ook aangeven wat je een goed onderwerp vindt om nog een keer een burgerberaad over te houden. U vindt dit, misschien vinden andere mensen dat. Kunnen we niet beter door het college een prioriteitenlijstje laten aanleggen waar we eventueel te zijner tijd uit kunnen kiezen wat wij belangrijk vinden als raad om een burgerberaad over te houden? Het kost toch weer een kleine € 200.000,00 elke keer trouwens.

De **voorzitter**: Mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Voorzitter, volgens mij hoor ik iets geks in de vraag van mevrouw Bink, want ze zegt 'laten we het college een prioriteitenlijstje laten aanleveren over wat wij als raad belangrijk vinden'. Daar gaan we toch zelf over? U stemt hierover straks en u doet het, of u doet het niet.

De **voorzitter**: Mevrouw Bink, gaat uw gang.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Voorzitter, ik denk dat mevrouw Kraneveldt mij verkeerd heeft begrepen. Ik zeg 'het college werkt ook vaak met een prioriteitenlijstje'. Kunnen wij als raad ook een eigen prioriteitenlijstje hanteren waar wij de punten op zetten die wij belangrijk vinden voor een eventueel burgerberaad? Het is zeker niet de bedoeling dat het college dat gaat doen. Daar heb ik niet zoveel behoefte aan.

De **voorzitter**: Mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Dat vind ik helemaal prima en mijn voorstel is om als eerste prioriteit een burgerberaad te houden over de bezuinigingen. Dus ik help u meteen met uw prioriteitenlijstje door daar meteen iets op te zetten.

De **voorzitter**: Ik ga naar mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ja, dank u wel voorzitter. Ik hoor mevrouw Kraneveldt richtinggevende dingen zeggen van 'ik wil dit wel, ik wil dit niet. Dit moet op tafel, dit moet zus, dit moet zo'. Dan komt er vervolgens een voorstel voor een burgerberaad met ook nog een gek sneertje dat mensen hier dat misschien wel niet zouden willen omdat er dan iets uit zou komen dat de partij niet goed uitkomt, een mening die volgens mij niemand hier heeft. Maar wij halen als partij toch allemaal input op. We hebben allemaal een achterban. Daar spreek je misschien soms wel dagelijks mee. Wat is dan het doel om dan nu al, vooruitlopend op allerlei zaken, een burgerberaad te vragen? Het punt dat ik maakte in mijn eigen spreektekst was 'waarom gaan we nu weer iets doen in plaats van dat we even kijken naar wat het doel ervan is?' Waarom zou dat beter zijn dan dat je zelf je input ophaalt en dat daarna hier in deze zaal brengt, zoals we nu ook een debat met elkaar hebben?

De **voorzitter**: Mevrouw Kraneveldt. Ik heb u ook gezien maar we gaan eerst nog even het rondje af. Mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Natuurlijk halen wij allemaal ook informatie op in de stad bij onze eigen achterban, bij de kiezer, bij de inwoners van Zoetermeer. Maar dan krijg je vaak losse ideeën over wat mensen zelf belangrijk vinden en het mooie van een burgerberaad is dat die mensen die daaraan meedoen heel goed begrijpen dat er een afweging moet plaatsvinden tussen allerlei belangen. Zij halen expertise in huis en zij weten uiteindelijk precies hoe ingewikkeld het is. Dan krijg je een ander advies dan wanneer je allemaal losse adviezen haalt bij mensen in de stad en daar als partij chocola van moet maken. Dat mogen we alsnog allemaal doen, want wij zijn uiteindelijk de baas. Maar wij vinden het juist zo mooi om onze inwoners te betrekken bij deze complexe materie. Wij denken dat het heel goed kan en wij denken dat onze inwoners daar zeer wel toe in staat zijn. Dat is wat we ermee zeggen.
Het was niet zozeer een sneer van mij. Ik bedoelde daarmee dat zo'n burgerberaad uitdagend is omdat in een advies ook altijd iets kan zitten dat u of mij als partij onwelgevallig is. Dat is juist zo spannend, want je moet iets met dat advies. Dat is, denk ik, ook gewoon een heel mooie afweging die wij dan samen volgend jaar kunnen maken, met behulp van adviezen van het burgerberaad.

De **voorzitter**: Even, want het is een goed onderwerp. Mevrouw Sandifort wil nog een tweede reactie, maar er zijn steeds meer handen en dat mag, maar we moeten even goed kijken dat iedereen wel even zijn inbreng kan hebben. Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Voorzitter, dank. Het leeft dus ik ben benieuwd wat de collega's er nog van vinden. Ik hoor dan toch gewoon een voorstel 'laten we dan voor € 200.000,00 externe inhuur een burgerberaad doen voor het werk dat we eigenlijk zelf moeten doen'. En nee, dat is niet hetzelfde als bij afval, want daar heeft de stad ons laten weten via een referendum 'u heeft een verkeerde keuze gemaakt', het college, of de raad, of whatever. Dat heeft een andere aanleiding gehad. Hier is dat niet aan

de orde, dus ik denk dat we de eerste besparing dan alweer hebben door dit niet te doen.

De **voorzitter**: Mevrouw Kraneveldt nog? Gaat uw gang.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Ja voorzitter, het college had er ook voor kunnen kiezen, u als coalitie had er ook voor kunnen kiezen, nadat onze inwoners via het referendum het afvalbeleid hadden afgewezen, om zelf met een nieuw afvalbeleid te komen. En waarom vraag je om een burgerberaad? Omdat je graag van de mensen wilt horen wat zij dan belangrijk vinden. Dat is precies hetzelfde als waarom wij een burgerberaad willen, maar dan over bezuinigingen. De aanleiding kan anders zijn, maar het doel kan precies hetzelfde zijn, namelijk onze inwoners serieus nemen en hen laten meedenken over wat voor de stad belangrijk is.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik had de heer Doncker nog en ik zag de heer Velner, mijnheer Boerboom en mijnheer Van den Boomgaard. Maar we gaan geen herhaling van zetten doen, wat mij betreft.

De heer **Doncker** (Lijst Hilbrand Nawijn): Ik ga mijn best doen voorzitter, dank u wel. De LHN vindt het natuurlijk ook heel belangrijk om met name de mensen die normaal gesproken op alle informatieavonden niet komen, te horen. We hopen dat het burgerberaad dat bijvoorbeeld teweeggebracht heeft, maar dat weten we nog niet want er is nog geen evaluatie geweest. Ik vind daarom het voorstel van de PvdA begrijpelijk, maar heel prematuur. Laten we eerst even wachten wat het burgerberaad heeft opgelost. Verder vind ik ook dat het afvalbeleid heel dicht bij de mensen staat want daar heb je dagelijks mee te maken. Bezuinigingen? Moet u eens kijken wat een lijst we hier op de tafeltjesavond gezien hebben! Het lijkt mij heel lastig om de burgers met de bezuinigingsvoorstellen te confronteren en te laten oordelen. En wat vindt de PvdA daarvan? Is dat niet veel te ingewikkeld om daar zo'n burgerberaad bij te houden? Omdat het toch wel heel ver van de burger afstaat? Het is natuurlijk wel zo dat de effecten de burger wel raken, maar volgens mij is het veel te ingewikkeld.

De **voorzitter**: Ik wilde net na uw lange inleiding zeggen: wat is de vraag? Maar die kwam toch. Mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Dat hoeft helemaal niet zo te zijn. Ook voor ingewikkelde kwesties kun je een burgerberaad inroepen. U weet ook dat mensen die deelnemen aan het burgerberaad ook allerlei experts in huis kunnen halen. Afvalbeleid is ook ingewikkeld. Natuurlijk, het lijkt heel simpel omdat het gaat over de bak bij je voordeur, maar er zitten veel meer facetten aan en die kunnen deze deelnemers ook de revue laten passeren voordat ze hun advies geven. Bij bezuinigingen kan het ook. Zeist heeft dat gedaan. Daar zijn prima voorstellen uitgekomen waar het college daar ook iets mee gedaan heeft. Dus onderschat onze burgers nou gewoon niet, die kunnen dat best.

De **voorzitter**: Ik ga naar de heer Velner en dan had ik nog mijnheer Boerboom en mijnheer Van den Boomgaard. Die ga ik nog doen en dan zou ik dit willen afronden. Mijnheer Velner.

De heer **Velner** (SP): Dank u wel, mijnheer de voorzitter. Wij vragen ons af in hoeverre vanuit het afvalbeleid en het burgerberaad dat daarbij betrokken was iedere bevolkingsgroep betrokken is, dus van hoog naar laag. En hoe zorgen we er dus voor dat van iedere bevolkingsgroep voldoende input komt?

De **voorzitter**: Mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Ja voorzitter. Bij het burgerberaad dat we hebben afgesproken over het afvalbeleid zat een hele aanpak en EMMA, het bureau dat het begeleidt, heeft daar precies in uitgelegd hoe zij komen tot een bepaalde mate van representativiteit. Dat wil niet zeggen dat dan ook iedere doelgroep exact aanwezig is, maar wel dat er een representativiteit van meningen is. Dat is, denk ik, ook heel belangrijk voor zo'n beraad en dat zou dus ook bij dit soort beraad over bezuinigingen natuurlijk net zo moeten zijn, maar dat doen ze volgens mij helemaal prima.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja, dank u wel voorzitter. Volgens mij heeft juist het vorige bezuinigingsproces laten zien dat het heel goed zou kunnen werken om aan de voorkant een burgerberaad te houden. Als we dat hadden gedaan, hadden we misschien wel nooit een nieuw afvalbeleid gehad en hadden we de realisatie van de bezuinigingen veel eerder kunnen realiseren. Ik ben echt bang dat als

wij nu als raad vanuit onze eigen ideologie onze keuzes maken, we eigenlijk al onze eigen weerstand aan het creëren zijn. Daarom geloof ik er echt in dat het goed is om inwoners verantwoordelijkheid te geven en te laten meedenken over de keuzes die we met elkaar moeten maken. Ik ben heel benieuwd hoe de VVD – die steekt al een hand op – daartegen aankijkt.

De **voorzitter**: Ik geef mevrouw Sandifort nog de ruimte om daarop te reageren.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ja, dank u wel. Ik vraag me dan toch echt af wat voor de heer Boerboom het verschil is tussen deze gemeenteraad en de inwoner.

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Voorzitter, volgens mij zitten wij hier allemaal met een politieke kleur en een politieke achtergrond, waarin wij heel veel idealen proberen te borgen. De inwoner weet nooit welke voorkeur we dan aan een specifiek ideaal geven, of welke waarde we daar precies aan toekennen in zo'n proces. U weet als geen ander, het is uiteindelijk uitruilen. Volgens mij is het juist heel mooi als inwoners daar invloed op kunnen hebben en ook het gevoel hebben dat de gemeenteraad er ook voor hen is en naar ze luistert en hen daar grip op geeft.

De **voorzitter**: Nog behoefte aan een reactie, mevrouw Sandifort?

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Heel kort als het mag. Dank u wel. Ik blijf het gewoon gek vinden dat je een burgerberaad nu al voorstelt, terwijl je nog niet eens weet hoe de vorige is gegaan, zoals de LHN ook al zei. Dat je dat dan doet om de inwoners te betrekken terwijl we daar allemaal onze eigen netwerken, achterban en contacten voor hebben. Dan vraag ik me gewoon af: gaan we dan niet gewoon vragen of zij – ik noemde de analogie met de externe inhuur al – dan ons werk gaan doen? We hebben het nog niet eens zelf geprobeerd, waarvoor zij ons hier hebben gekozen.

De **voorzitter**: Ik ga alleen nog naar mijnheer Van den Boomgaard en dan mevrouw Kraneveldt en dan gaan we verder want dan hebben we denk ik voldoende uitgewisseld. Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Dank u voorzitter. FVD zit dan toch weer met de vraag welke weging het dan meekrijgt. Want ik hoor aan de ene kant mevrouw Kraneveldt zeggen 'het is goed dat de burger spreekt', maar vervolgens zijn wij de baas. We kunnen er net zo goed niets mee doen. Dat geeft mij een flashback naar het associatieverdrag en het referendum over Oekraïne toen. Twee derde geeft aan daar niets in te zien en toch wordt het doorgedrukt, om het zo maar te zeggen. Houden we dan niet de schijn hoog voor de Zoetermeerder? Creëren we geen valse verwachtingen met het vervolg als we er dus niets mee doen? Want dan zou het dus een schijndemocratie zijn en daar pas ik voor. In dat geval ben ik dus voorstander van wat mevrouw Sandifort zei, dan is het geen besparing, maar een volkomen onnodige uitgave.

De **voorzitter**: Mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Juridisch gezien zijn wij inderdaad uiteindelijk de baas en moeten wij hier een besluit nemen volgend jaar over een bezuinigingspakket. Daar kan een burgerberaad juridisch niet aan tornen, maar we hebben ook bij het burgerberaad over het afvalbeleid afgesproken dat het een zwaarwegend advies is, waar wij, als we ervan af willen wijken, dat beredeneerd doen, zodat iedereen ook kan zien hoe we de adviezen hebben gewogen en hoe we uiteindelijk tot onze besluiten zijn gekomen. Deelnemers aan een burgerberaad begrijpen dat heel goed. Maar je moet inderdaad aan verwachtingenmanagement doen en dus heel goed de opdracht van het burgerberaad formuleren. Dat komt allemaal nog bij ons langs, dus daar kunnen wij ook allemaal nog invloed op uitoefenen.

De **voorzitter**: Ik ga u nog heel kort het woord geven en dan ga ik dit echt afsluiten, want dan hebben we echt voldoende gewisseld volgens mij. Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja dank u, voorzitter, want dan wil ik toch ook wel mevrouw Kraneveldt horen over de opvang van asielzoekers. Het is algemeen bekend dat 75% van de Nederlanders, dus ook de Zoetermeerder, daar niet op zat te wachten. Dat is ook een behoorlijke meerderheid waar de PvdA vervolgens niets mee doet. Terwijl het klinkklare taal is. Gewoon even een voorbeeld, hè? Dus ik bedoel: wanneer pas je het dan wel toe en wanneer niet? Wij zijn de basis juridisch gezien.

Ja leuk, maar ik denk juist als je het uit handen geeft en zegt 'weet je wat, hier, in dit geval willen wij dus ons oor ten gehore leggen bij de burger'.

De **voorzitter**: Mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Even los van het percentage dat u noemt met betrekking tot hoe inwoners naar opvang van asielzoekers kijken, of statushouders, in dit geval, want dat percentage ken ik niet dus dat neem ik niet zomaar van u over. Natuurlijk maken wij onze eigen afwegingen, maar de PvdA zegt er altijd bij waarom wij de dingen doen zoals we die doen, waarom we dat vinden, wat we daar wel en niet goed aan vinden. Wij geven daar altijd een heel klip-en-klare uitleg bij. Dat is ook ons goed recht. En als u een burgerberaad over migratiebeleid wilt, zou ik zeggen: dien er een motie voor in. Niet dat we die gaan steunen, maar ik bedoel maar, u kunt altijd voorstellen doen als u dat wilt.

De **voorzitter**: Dit is echt voldoende, volgens mij. Ik weet niet of er meer van dit soort heel mooie voorstellen heeft, maar gaat u verder, mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): De lunch wacht op ons. Ik weet het.
Voorzitter, bij alle bespiegelingen over eventuele bezuinigen zouden we haast vergeten dat we vandaag een perspectievendebat houden. En perspectief, dat is waar de Zoetermeerse inwoners ons om vragen:
- Perspectief op zorg en ondersteuning: wat gaat er in de jeugdzorg en in de WMO gebeuren: krijg ik straks nog wel de zorg die ik nodig heb?
- Perspectief op werk en inkomen: wat als ik 55 ben en werkloos word, kom ik nog wel aan de slag? Wat als ik mijn gezin niet meer kan onderhouden?
- Perspectief op betaalbaar wonen: is er ook voor mij als jongere een betaalbare woning en hoelang moet ik wachten op die sociale huurwoning waar ik behoefte aan heb?
- Perspectief op een fijne leefomgeving: is er nog sociale samenhang in mijn wijk, waarbij we met compassie omzien naar elkaar? Blijft mijn wijk schoon, veilig en groen?

Laten we dus ook in financieel moeilijke tijden onze inwoners perspectief blijven bieden. Voorzichtig zijn met uitgaven, dat begrijpen we heel goed. Het bestuur van deze stad kunnen we echter niet in de ijskast stoppen, de stad draait door. Wij roepen het college en de raad op niet alleen te doen wat hoognodig is, maar juist te investeren in wat broodnodig is. Het feit dat er een financieel ravijn opdoemt, wil niet zeggen dat er geen enkel nieuw beleid mogelijk is, of dat eenmalige wensen niet kunnen worden gehonoreerd. Laten we niet penny wise, pound foolish zijn door op korte termijn dingen niet te doen om er later achter te komen dat een hersteloperatie ons veel meer geld kost. Dat wil de PvdA niet laten gebeuren. Wij vrezen namelijk dat voorzieningen die we eenmaal wegbezuinigd hebben, nooit meer terugkomen. Daarom willen we ons hard maken voor het behoud ervan.
De PvdA zal er altijd voor kiezen om de sterkste schouders de zwaarste lasten te laten dragen. Wij zullen altijd kiezen voor een solidair pakket aan maatregelen die toch een solide begroting opleveren. Juist in moeilijke tijden is de vraag cruciaal wie en wat je als stad wilt zijn. Wat je wilt betekenen voor je inwoners. Wat er echt toe doet. We hopen dat het college daarop een visie geeft en heldere keuzes zal maken, in plaats van de botte bijl of de kaasschaaf te hanteren.
En voorzitter, onze inwoners perspectief bieden geldt zeker voor beleid dat preventief kan werken. Denk aan de sport, cultuur en andere sociaal-maatschappelijke voorzieningen.
Op sportgebied kunnen we daar helaas kort over zijn. We zouden in Q1 de Investeringsagenda Sport bespreken. Dat werd Q2, maar dat is ook al bijna voorbij. We horen graag van wethouder Weerwag waarom het college kennelijk geen haast heeft met het investeren in sport. Schiet de realisatie van de nieuwe sporthal in het Van Doornenplantsoen al op?
Op cultureel gebied zien we met lede ogen het voornemen van het nieuwe kabinet om cultuur meer te belasten aan. We horen graag van de wethouder welke ideeën hij heeft over hoe we de net van corona herstelde cultuursector lokaal kunnen blijven ondersteunen.
We zijn blij dat ook het college een nieuw theater in het Van Tuyllpark steunt. We maken ons wel zorgen over de ontwikkelingen bij het CKC. Een jaar geleden stelden we daar mondelinge vragen over. Er waren veel bestuurswisselingen daar. Inmiddels zijn we alweer drie interim-directeuren verder en is de artistiek leider ook opgestapt. Is de wethouder hierover met het bestuur in gesprek en schaadt dit de uitwerking van de culturele agenda?
Daarnaast is de PvdA ervan overtuigd dat we moeten besluiten om ons erfgoed snel onder te brengen. Daarom dienen wij de motie van D66 mede in om dit nog dit jaar te regelen en dit niet van andere projecten afhankelijk te maken.
Voorzitter, omdat wij dus ook willen investeren in goede, nieuwe ideeën voor de stad dienen wij een aantal moties in en die licht ik graag toe.

In de WMO zien we dat we weer achterlopen met het behandelen van de aanvragen en dat we moeite hebben goede medewerkers aan te trekken. Er zijn gemeenten die een creatieve oplossing hebben bedacht: het instellen van een was- en strijkservice. Daarmee ontlasten we deze medewerkers en geven we mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt weer een kans. Er zijn al heel wat gemeenten die hier met succes mee werken. Wij willen graag kijken of het ook voor Zoetermeer iets zou kunnen zijn. Onze motie daarover levert tijd en geld op en wordt mede ingediend door ChristenUnie-SGP, PDvZ en FVD. Ook pleiten wij, samen met Zoetermeer Vooruit, CDA, FVD, GroenLinks en D66 in een motie voor een flexpool met studenten. Studenten kunnen ambtenaren van de gemeente ontlasten bij taken die zij goed kunnen overdragen, zodat zij zich met ingewikkeldere zaken kunnen bezighouden, die ambtenaren dan, en de eenvoudigere taken kunnen zo worden uitbesteed.
Voorzitter, dan nog iets heel anders.

De **voorzitter**: Mevrouw Kraneveldt, een interruptie van mijnheer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Ja, voorzitter, even over die motie studentenflexpool. Dat vinden wij op zich een sympathieke motie. Vorig jaar heeft de raad een motie aangenomen op initiatief van Zó! Zoetermeer, de motie 'Studentambtenaar' die hier raakvlakken mee lijkt te hebben. Het college heeft die motie wat ons betreft keurig afgedaan met een plan om de studenten zelf te laten onderzoeken hoe zij het beste kunnen participeren in samenwerking met de gemeente. Op welke manier was die afdoening niet voldoende voor de PvdA?

De **voorzitter**: Mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Dat vind ik een goede vraag. Misschien hebben wij dat niet goed op het netvlies gehad. Laten we daar even goed naar kijken en dan zullen we even zien wat we doen. Het kan zijn dat we dat gewoon gemist hebben, maar we komen er in ieder geval samen op uit dat het een heel goed idee zou kunnen zijn om ambtenaren te ontlasten zodat zij zich weer met de ingewikkeldere taken bezig kunnen houden. Dat delen we in ieder geval.

De **voorzitter**: Gaat u verder.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Even kijken, waar was ik? Ja, wij pleiten al heel lang voor begrijpelijke taal in de communicatie van de gemeente, zowel online als op papier. Jargon sluipt er al gauw in als je niet oplet. Onze APV is zo'n document dat natuurlijk juridisch goed in elkaar moet zitten, maar daardoor voor inwoners vaak moeilijk leesbaar is en het is de belangrijkste verordening die we hebben. Daarom pleiten wij er in een motie voor om een vertaalslag te maken van onze officiële, afgesproken APV naar B1-niveau en deze extra aan te bieden voor deze doelgroep, de doelgroep van mensen die de Nederlandse taal niet goed beheersen. Als een extra service dus.

De **voorzitter**: Mevrouw Kraneveldt, ik zie twee handen. Ik ga eerst naar mevrouw Sandifort en dan mevrouw Bink.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ja, dank u wel voorzitter. Ik vind het op zich helemaal geen gek idee. Je ziet op meer plekken gebeuren dat juridische documenten toch op een ander taalniveau worden geschreven. Van het maken van twee versies ben ik niet zo'n voorstander, want dan heb je altijd discussie en is het foutgevoelig als je het een aanpast en het ander niet. En ik zat ook nog wel even te denken, en ik ben wel benieuwd hoe u daartegen aankijkt, is de hele gemeentelijke website niet eigenlijk een grote vertaling van de APV? Ik heb even een paar testjes gedaan over honden uitlaten en nog een paar dingen 'kan ik dat terugvinden op de website?' Dus hoeveel mensen gaan die hele APV dan daadwerkelijk lezen?

De **voorzitter**: Mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Dat weet ik niet, maar ik vind het best een ingewikkeld verhaal, die APV. Het gaat toch om de do's en don'ts in de in de gemeente. Wij denken dat daar nog een vertaalslag te maken zou zijn. En ja, hoeveel mensen dat lezen? Dat vind ik moeilijk. Ik weet ook niet of de gemeente dat zelf allemaal bijhoudt. Maar wij denken dat het een verordening is die belangrijk genoeg is om hier die vertaalslag nog te maken. En natuurlijk is er gewoon de officiële, waarover wij hier in de raad met elkaar hebben besloten. Dat is de ingewikkelde variant. Wij denken dat je daar een wat makkelijkere variant heel goed naast kan zetten. Zo van 'als u hem nog een keer wilt lezen, dan is dit de versie'. Het

is dus extra, het is niet in plaats van.

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort nog een keer en dan ga ik naar mevrouw Bink.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Dank u wel, heel kort. Ik zou dan toch meer voorstander zijn van herschrijven naar B1. Neem dan wat meer woorden, maar maak één versie. Of maak een B1-toelichting op de APV. Maar twee versies naast elkaar, daar zat voor mij een beetje de pijn om de motie te steunen.

De **voorzitter**: Mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Voorzitter, ik begrijp dat. Ik bedoel, ik wil best, mocht die motie worden aangenomen, het college de vrijheid geven om te kijken 'wat is dan de beste manier?' Ik denk dat we daar niet heel ingewikkeld in zitten. En natuurlijk zou het het mooist zijn als wij hier raadsvoorstellen kregen met verordeningen die sowieso al in begrijpelijke taal geschreven zijn. Ik weet dat het best moeilijk is, omdat je natuurlijk ook met juridische fijngevoeligheden zit, maar daar waar het kan, zou ik dat natuurlijk ook zeer graag willen.

De **voorzitter**: Mevrouw Bink.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Ja voorzitter, dank u wel. Zoetermeer Vooruit worstelt ook met twee versies, want wat krijg je dan duidelijk als een inwoner zegt 'ja, maar zo heb ik het niet gelezen' en de gemeente dan zegt 'ja, maar het staat er wel in het officiële document'? Dan krijg je zo'n wellesnietesverhaal en dat geeft veel onrust. En is het juridisch wel mogelijk? Mag het?

De **voorzitter**: Mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Als je het als een aanvulling ziet, als extra service om de dingen in begrijpelijke taal neer te zetten, denk ik dat het gewoon mag. Waarom zou het niet mogen? Je kunt natuurlijk altijd een disclaimer erbij zetten dat natuurlijk de officiële verordening zoals die hier is aangenomen in de raad, geldt. Maar goed, ik wil ook rustig het college de ruimte geven om te kijken hoe je dat op de beste manier kan doen. Dus ik hoor ook graag natuurlijk zijn reactie daarop.

De **voorzitter**: Dank u wel. Gaat u verder?

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Ja. Op het gebied van ons groen heeft de PvdA ook nog een wens. Ieder voorjaar en zomer komen grasaren, oftewel kruipers, weer te voorschijn. Deze kleine korenhalmpjes bevinden zich op veel buitenplekken. Voor met name honden kan dat vervelend zijn omdat ze weerhaakjes hebben en in de huid vast gaan zitten. Dit kan ook leiden tot ontstekingen. Via een motie pleiten wij ervoor om anders te maaien om dierenleed te voorkomen. Deze is medeondertekend door D66 en de PVV.

De **voorzitter**: Mevrouw Kraneveldt, een interruptie van de heer Van Rumpt, gaat uw gang.

De heer **Van Rumpt** (ChristenUnie-SGP): Ja voorzitter, dank u wel. Deze motie brengt natuurlijk structurele kosten met zich mee want er moet anders gemaaid worden. Er moet meer maaisel opgeruimd worden en we willen jaarlijks een bericht in het streekblad. Alleen de dekking mis ik daarin. Dus ik zou aan mevrouw Kraneveldt willen vragen of het misschien een idee is om de motie iets uit te breiden en dekking te zoeken door het invoeren van hondenbelasting.

De **voorzitter**: Mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Ik vind het... Ik ben heel blij dat u dat zegt, want wij waren niet voor het afschaffen van de hondenbelasting, maar die is afgeschaft. Dus dat is ook gewoon de realiteit. Ik denk dat wij nog wel wat geld op de plank hebben om dit te realiseren en ik hoor graag van het college wat er dan nodig zou zijn, maar ik denk dat wij die dekking wel kunnen vinden, want doorgaans zijn al onze moties keurig gedekt, in tegenstelling tot sommige andere moties in deze raad. Dus qua dekking zit dat meestal bij ons wel goed. We gaan er eens even naar kijken.

De **voorzitter**: Ik zie ook mijnheer Zamani nog.

De heer **Zamani** (D66): Ja, dank u wel voorzitter. Laten we van die hondenbelasting inderdaad afblijven. Volgens mij kan het ook dat we anders maaien, dus ik hoor graag van het college of we inderdaad het probleem kunnen oplossen zonder al te veel meer geld uit te geven.

De **voorzitter**: Mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Daar sluit ik me bij aan. Dat zou natuurlijk mooi zijn, voorzitter.

De **voorzitter**: Gaat u verder.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Voorzitter, ik zou nog veel meer onderwerpen kunnen aanstippen, maar dat dat ga ik maar niet meer doen. Ik ga afronden, duurt nog een minuutje ongeveer.
Er dreigt een conservatieve wind te gaan waaien in Nederland. Daar maakt de PvdA zich grote zorgen over, met name over wat er vanuit het nieuwe radicaal-rechtse kabinet op ons af zal komen, bijvoorbeeld op het gebied van duurzaamheid en de natuur, van betaalbaar wonen, van migratie, van lhbti-beleid... Komt dit nieuwe kabinet met geld over de brug om het ravijn tegen te gaan? We hebben er nog geen idee van, want de coalitie moest eerst nog even de rechtsstaat garanderen en op zoek naar capabele bewindslieden. Pas de komende weken gaat premier Schoof onderhandelen over de uitwerking van het hoofdpijnenakkoord. Zou het niet mooi zijn als het college van Zoetermeer de premier vanuit zijn eigen stad een brief schrijft met niet alleen felicitaties, maar ook een extra oproep om gemeenten zichzelf niet kapot te laten bezuinigen?
We zijn er niet gerust op dat het goed komt in Zoetermeer en we hopen dat als het gaat om de opvang van statushouders en Oekraïners, of de rechten van de regenbooggemeenschap, wij als Zoetermeer met een open blik en compassie iedereen die hier woont, tegemoet blijven treden. Dat we doorgaan met het bouwen van betaalbare woningen, doorgaan met de verduurzaming van onze gemeente, dat we doorgaan met een menswaardig en ruimhartig armoedebeleid. Met name dat laatste is cruciaal, omdat iedereen in het land in verkiezingstijd het prachtige sociaaldemocratische ideaal van bestaanszekerheid had ontdekt, maar de nieuwe coalitie de koppeling tussen de AOW en de uitkeringen en het minimumloon dreigt los te laten, waarmee we de bijl zetten in onze verzorgingsstaat.
Voorzitter, dan echt tot slot: onze inwoners verwachten van ons verantwoorde keuzes, elke dag weer, maar vooral het komende jaar. Wij wensen het college en alle ambtenaren die een helse klus moeten gaan klaren, heel veel succes, wijsheid en compassie toe.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik zag een interruptie van mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja dank u, voorzitter. De woorden 'ultra', 'radicaal' en 'extreem' worden te pas en te onpas gebruikt. Het begint een beetje de keel uit te hangen, om het zo maar te zeggen. Ik kan dat ook stoelen want ik gaf net aan: 75% van de Nederlandse bevolking wil geen statushouders opvangen. Ik heb u, mevrouw Kraneveldt, via de voorzitter, zojuist een stukje doorgestuurd. Het is erger, het is 8 op de 10, waarbij aangemerkt wordt dat het niet alleen rechtse stemmers zijn, maar ook linkse stemmers zijn die dit aangeven. U zet iedereen die dus antiopvang is als extreem, als radicaal, als ultrarechts weg en daarmee doet u niet alleen mijn achterban tekort, maar u doet zelfs uw eigen achterban tekort. Dank u voorzitter.

De **voorzitter**: Mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Voorzitter, ik zal zo het stukje met aandacht lezen. Ik heb de woorden 'ultra' of 'extreem' helemaal niet in de mond genomen. Ik heb het over radicaal en ik denk dat er in dit kabinet een partij zit die je daar zeker onder kunt scharen. Ik ben nooit iemand die zegt 'ik ga dingen als fascisme, of wat dan ook, of de Tweede Wereldoorlog erbij halen'. Dat doe ik niet, dat vind ik ook niet juist. Maar ik heb radicaal gezegd, daar houd ik het bij en ik denk dat dat volkomen klopt.

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja, dank u voorzitter. Ik ga het natuurlijk niet opnemen voor die partij, dat moet deze partij zelf doen. Alleen ik wil het er wel op toespitsen dat u hiermee iets creëert. U creëert voor de rechterflank van de democratie een soort antipathie en dat gebeurt door onder andere de woordkeus 'radicaal', onder andere de woordkeus 'ultra' en onder andere de woordkeus 'extreem'. Ik denk dat we dat gewoon een keertje los moeten laten en dat we niet de democratie moeten beperken, maar dat de Nederlander vrij is om zowel links, als rechts te mogen denken en dat er voor alle twee

ruimte is, zonder te veroordelen. Want dat is wat dit soort bewoordingen wel doen.

De **voorzitter**: Mevrouw Kraneveldt en mijnheer Zamani nog en dan ga ik daarna naar een afronding.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Voorzitter. Ik denk niet dat links is begonnen met het gebruiken van bepaalde woorden in het parlement. Ik denk dat een zekere partij daarmee begonnen is en zolang die partij zegt 'ik zet dingen in de ijskast, maar ondertussen ga ik gewoon door met het kwalificeren van bepaalde groepen op links', denk ik 'ja, jongens, kom op, dan mag ik ook gewoon zeggen wat ik vind'. En dit kabinet is gewoon radicaal. Ik ben heel benieuwd wat het gaat worden. Ik hoop dat ik ongelijk krijg, maar we zijn er niet gerust op.

De **voorzitter**: Ik ga eerst naar mijnheer Zamani en dan krijgt u nog heel kort het woord, maar heel kort graag, mijnheer Zamani, want dit is een debat dat we...

De heer **Zamani** (D66): Ja, heel kort voorzitter. Twee weken geleden hebben we het gehad over Stichting Leergeld en toen werden wij ervan beticht dat we extreemlinks waren door een partij, dus ik hoop dat we ook naar onszelf kijken voordat we met vingers gaan wijzen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard en dan ga ik afronden.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Allereerst op de heer Zamani. Prima natuurlijk, dat is juist zo lekker als je dan kunt tegenhangen. Als we het hebben over de woordkeuze waar mevrouw Kraneveldt het ook over heeft, hebben we het dus over woorden, of dat nu omvolking is of wat dan ook, dat is aan die personen zelf. Maar als we kijken hoe gereageerd wordt op die aantijgingen van radicaal, extreem en ultra, is het zo dat rechtse politici meer te duchten hebben van echte aanvallen van Antifa of wat dan ook, en dat is allemaal uw achterban,...

De **voorzitter**: Ik ga nu ingrijpen, mijnheer Van den Boomgaard. We gaan nu deze discussie hier verder niet voeren.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Maar als we het over extremisme hebben, voorzitter. Het leidt wel ergens toe, voorzitter.

De **voorzitter**: Nee, we gaan die discussie hier niet voeren. Die gaat niet over de gemeenteraad en de gemeente Zoetermeer, als u die wilt voeren, doet u dat maar buiten deze zaal, in ieder geval niet ergens waar ik voorzitter van ben.

Motie nr. 2406-36 ingediend door PvdA, Zó! Zoetermeer, D66, GroenLinks, ChristenUnie-SGP, CDA
Stapeleffecten bij kwetsbare doelgroepen

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op maandag 24 juni 2024;

constaterende dat:
- in 2026 en verder vele gemeenten in Nederland vanwege onvoldoende financiering vanuit het rijk hun begrotingen niet meer rond kunnen krijgen en flink moeten gaan bezuinigen;
- dit zogenoemde 'financiële ravijn' ook voor Zoetermeer opdoemt;
- er daarom ook in Zoetermeer wordt nagedacht over een pakket aan maatregelen om vanaf 2026 een sluitende begroting te kunnen presenteren;

van mening dat:
- alle Zoetermeerders in meer of mindere mate te maken gaan krijgen met deze maatregelen;
- het voor sommige kwetsbare doelgroepen, zoals bijvoorbeeld mensen met een laag inkomen, echter zo zou kunnen zijn dat er een opeenstapeling van bezuinigingen plaatsvindt en zij daardoor extra in hun inkomen en daarmee in hun bestaanszekerheid geraakt worden;
- het daarom goed zou zijn als bij het presenteren van een pakket bezuinigingsmaatregelen eventuele stapeleffecten voor hen goed in beeld worden gebracht, zodat de gemeenteraad deze bij de beraadslagingen indien gewenst mee kan wegen;

verzoekt het college om:
- bij het samenstellen en presenteren van een pakket bezuinigingsmaatregelen bij de voorjaarsnota

voor 2026 aan te geven of en zo ja welke stapelingseffecten zich voordoen bij kwetsbare doelgroepen;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2406-37 ingediend door PvdA, D66, GroenLinks
Burgerberaad over bezuinigingen

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op maandag 24 juni 2024;

constaterende dat:
- in 2026 en verder vele gemeenten in Nederland vanwege onvoldoende financiering vanuit het rijk hun begrotingen niet meer rond kunnen krijgen en flink moeten gaan bezuinigen;
- dit zogenoemde 'financiële ravijn' ook voor Zoetermeer opdoemt;
- er daarom ook in Zoetermeer wordt nagedacht over een pakket aan maatregelen om vanaf 2026 een sluitende begroting te kunnen presenteren;
- een dergelijk pakket aan maatregelen alle Zoetermeerders aangaat;
- Zoetermeerders opvattingen hebben over wat voor de stad belangrijk is en waarop zij wel of niet zouden willen bezuinigen;

van mening dat:
- het burgerberaad een geschikt democratisch instrument is om een representatieve groep inwoners te betrekken bij de besluitvorming in de gemeente;
- uit onderzoek blijkt dat het burgerberaad inwoners die eraan meedoen een gevoel van 'probleemeigenaarschap' geeft en zij hun taak daarom zeer gewetensvol oppakken;
- het burgerberaad ook geschikt is om inwoners complexere vraagstukken zoals een bezuinigingsoperatie voor te leggen en hen om advies en input te vragen;
- een dergelijk burgerberaad al is gehouden in Zeist, met succes;
- het burgerberaad over het afvalbeleid bijna is afgelopen en er dus ruimte is voor een nieuw burgerberaad, dat incidenteel bekostigd kan worden;

verzoekt het college om:
- een burgerberaad over het financiële ravijn te organiseren, waarbij de deelnemers gevraagd wordt om input en advies te geven, waarbij bijvoorbeeld gedacht kan worden aan het meegeven van aandachtspunten of het formuleren van voorwaarden voor bezuinigingen;
- dit burgerberaad te financieren uit de reserve Vrij inzetbaar;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2406-38 ingediend door PvdA, ChristenUnie-SGP, PDvZ, FVD
Strijk kostenbesparing WMO op

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op maandag 24 juni 2024;

constaterende dat:
- de was- en strijkservice aan populariteit wint onder gemeenten, waarbij het wassen en strijken als onderdeel van huishoudelijke hulp centraal wordt uitbesteed en de druk op hulp vanuit de WMO verlaagd wordt;
- de gemeente Epe al vanaf 2016 met een was- en strijkservice werkt, Dinkelland en Haaksbergen al snel volgden en de jaren erna onder meer De Bilt en de Drechtsteden, Twenterand en Borne ermee gingen werken, Houten in april is begonnen en in Nijmegen ook een pilot wordt gestart;
- andere gemeenten met een was- en strijkservice het advies geven om te starten met een pilotvorm en te leren van deze ervaring;

van mening dat:
- we in deze tijden van financiële schaarste en druk op de WMO vanwege de vergrijzing en de gestegen kosten ook in Zoetermeer naar creatieve oplossingen moeten zoeken;
- met een was- en strijkservice een drieledig doel kan worden bereikt, namelijk:
  1. het verbeteren van de zelfredzaamheid onder inwoners;

2. het betaalbaar houden van zorg binnen de WMO;
3. het creëren van (basis)banen binnen de Participatiewet;

- de wachtlijsten huishoudelijke ondersteuning hiermee kunnen worden verkort omdat gekwalificeerde medewerkers efficiënter kunnen worden ingezet;
- we van andere gemeenten die er al langer mee werken, kunnen leren;

verzoekt het college om:

- in samenwerking met relevante organisaties zoals thuiszorgorganisaties en De Binnenbaan te onderzoeken of een pilot met een dergelijke was- en strijkservice ook in Zoetermeer kan plaatsvinden en hiervoor een voorstel te doen aan de gemeenteraad;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2406-39 ingediend door PvdA
APV in begrijpelijke taal

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op maandag 24 juni 2024;

constaterende dat:

- de overheid vindt dat alle (volwassen) inwoners moeten weten wat er in de Algemene Plaatselijke Verordening (de APV) van de gemeente staat;
- 4% van alle mensen in Nederland dyslectisch is en dit waarschijnlijk in Zoetermeer ook zo is;
- 18%van alle mensen in Nederland laaggeletterd is en dit waarschijnlijk in Zoetermeer ook zo is;
- de Zoetermeerse gemeenteraad het belangrijk vindt dat iedereen mee kan doen in onze samenleving;

we denken dat:

- alle (volwassen) inwoners de belangrijkste documenten van de gemeente, zoals de APV, moeten kunnen vinden en moeten kunnen lezen;
- we de APV daarom ook op een andere manier moeten aanbieden;
- de APV nu bijna niet te vinden is op de website van de gemeente Zoetermeer;
- de APV bijna niet te lezen is voor mensen met een taalachterstand, een beperking of mensen zonder kennis van wetten en regels;

daarom vraagt de gemeenteraad aan het college om:

- de officiële APV beter vindbaar te maken op de website van de gemeente (zonder links naar andere pagina's);
- een begrijpelijke versie daarvan te maken op begrijpelijk taalniveau (B1);
- deze APV in begrijpelijke taal met een voorleesknop op de website te zetten;
- de extra kosten om de APV in begrijpelijke taal te maken te betalen uit 'het potje van de raad';

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2406-40 ingediend door PvdA, D66, PVV
Kruipers maaien we weg

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op maandag 24 juni 2024;

constaterende dat:

- kruipers ook in Zoetermeer steeds meer terrein winnen;
- kruipers onschuldig lijken, maar de scherpe punten van de grasaren makkelijk in de neus, keel, oren, ogen en tussen de tenen van honden terecht kunnen komen en daar binnendringen;
- door de weerhaakjes die aan kruipers zitten, de aren maar één kant op kunnen (dieper het lichaam in) waardoor ze lelijke ontstekingen veroorzaken;
- kruipers soms in de longen of andere vitale organen terechtkomen, wat tot ernstige complicaties kan leiden of zelfs tot overlijden;

constaterende dat:

- de Koninklijke Hondenbescherming aan de bel trekt, omdat ze zien hoeveel leed grasaren elke

zomer veroorzaken voor honden en hun baasjes;
- jaarlijks duizenden honden moeten worden behandeld door een dierenarts;
- inwoners zelf ook veel kunnen doen om de grasaren te verwijderen;

verzoekt het college om:
- in ieder geval de grasaren in woonwijken en langs looppaden in hondenlosloopgebieden te maaien;
- het maaisel ook goed op te ruimen;
- minstens eens per jaar een bericht te plaatsen in het streekblad over hoe hondenbezitters ook zelf de kruipers goed kunnen verwijderen;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2406-41 ingediend door PvdA, Zoetermeer Vooruit, D66, GroenLinks, CDA, FVD
Studentenflexpool

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op maandag 24 juni 2024;

overwegende dat:
- er een tekort is aan ambtelijke capaciteit bij de gemeente Zoetermeer;
- dit tekort lastig is in te vullen door middel van reguliere vacatures;
- er in Zoetermeer studenten van het mbo en het hbo in onze stad studeren;
- er in de regio vele tienduizenden studenten wonen;

constaterende dat:
- er door een tekort aan ambtenaren diverse (kleinere) klussen blijven liggen of dat er daardoor klussen worden opgepakt door ambtenaren die eigenlijk iets anders zouden moeten/kunnen doen;
- er daarom in Heemstede en Bloemendaal gewerkt wordt met een studentenflexpool;

van mening dat:
- er sprake kan zijn van een win-winsituatie, door studenten in te zetten voor diverse (kleinere) klussen, die anders niet worden opgepakt of door een ambtenaar worden opgepakt die ergens anders beter inzetbaar zou kunnen zijn;
- studenten zo tijdens de studie al relevante werkervaring opdoen in hun (toekomstige) werkveld;
- studenten zo de werkdruk van de ambtenaren kunnen verlagen;

verzoekt het college om:
- informatie in te winnen bij de gemeente Heemstede (en Bloemendaal) over de (on)mogelijkheden van dit systeem;
- te onderzoeken of een studentenflexpool ook bij de gemeente Zoetermeer kan worden ingezet, om hiermee het effect van het tekort aan ambtenaren te dempen;
- met een memo daarover de raad te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Ik stel voor dat we nu gaan afronden. We gaan lunchen. Wat mij betreft gaan we dit nu afronden. Ik heb hier volgens mij ook geen noodzaak toe. Wij gaan eens even kijken. Bedankt in ieder geval want u was volgens mij aan het eind van uw eerste termijn, mevrouw Kraneveldt. Ja, dat dacht ik al. En wij gaan lunchen. We zijn iets later inderdaad. Ik dacht 'dat lukt nog wel', maar het lukte net niet, maar dat kwam ook door het goede debat, dus dat mag ook zeker. Ik ga iets afsnoepen van uw tijd voor de lunch. Ik stel voor dat wij om 13.50 uur doorgaan. Het is nu 12.58 uur, dus u krijgt 8 minuten minder. Ik schors de vergadering tot 13.50 uur.

Schorsing

De **voorzitter**: Goedemiddag. Ja, dat is het voordeel van de voorzitter zijn. Ik heropen de vergadering. Het woord is aan mijnheer Van der Vlies. Gaat uw gang.

h. Zó! Zoetermeer

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Dank u wel voorzitter.
Voorzitter, we hebben financiële tekorten. En over die tekorten hebben we het al enige tijd en die komen steeds dichterbij. Bij het beoogde kabinet is het besef nog steeds niet doorgedrongen dat gemeenten fors zullen moeten ingrijpen om het hoofd boven water te houden. Ons college heeft in een memo een stappenplan beschreven waarmee we met elkaar, dus met heel de raad, de keuzes moeten maken in de richting van bezuinigingen. Bezuinigingen die, tegen wil en dank, toch steeds onvermijdelijker lijken. Bezuinigen betekent kiezen en met mogelijk zware keuzes in het vooruitzicht, is het nodig om goed inzicht te hebben in onder meer onze subsidies. Dat staat natuurlijk elk jaar samengevat in de begroting, maar we vinden het verstandig om daar een nauwkeuriger beeld bij te hebben. We hebben een motie gemaakt die het college verzoekt om een inventarisatie van alle subsidies aan te reiken, zodat we goed kunnen beoordelen welke gevolgen eventuele bezuinigingen kunnen hebben. Die motie dienen we in met de VVD, PDvZ en de LHN.
Ik blijf even bij ons nieuwe kabinet. In het hoofdlijnenakkoord van de partijen ligt de nadruk op de bestaanszekerheid. Het is natuurlijk hartverwarmend dat een nieuw kabinet oog heeft voor mensen die onzeker zijn over hun levensonderhoud. Datzelfde hoofdlijnenakkoord rept echter met geen woord over het structurele tekort van gemeenten. We praten over pakweg € 2,3 miljard per jaar. Sterker nog, met de extra bezuiniging van 10% op die SPUK-gelden wordt het landelijk tekort voor gemeenten pakweg € 400 miljoen per jaar hoger. Daarbij vraagt Zó! Zoetermeer zich af hoe gemeenten zoveel geld kunnen bezuinigen zonder dat de bestaanszekerheid van inwoners wordt aangetast. Daarom vragen we de raad om vooral terughoudend te zijn als het gaat om bezuinigingen die de kwetsbaarste inwoners treffen. Mensen die heel kleine baantjes hebben en die niet genoeg verdienen om rond te komen, mensen met alleen AOW, mensen met veel te hoge schulden. Tegelijkertijd moeten we blijven werken aan voldoende werkgelegenheid. Hiervoor hebben we een motie gemaakt en die motie dienen we in samen met ChristenUnie-SGP, PVV, Zoetermeer Vooruit, PvdA, GroenLinks, CDA en FVD. Dat waren alvast de zware financiële zaken, voorzitter.
Dan zal ik doen wat inhoudelijke zaken bespreken, te weten wat kleinigheidjes zoals de woningnood, de jeugdzorg en de manier waarop we inwoners betrekken bij de koers van Zoetermeer. Maar ik begin even bij het personeelsbeleid. Want ruim een derde van de medewerkers in ons gemeentehuis is niet beoordeeld. Dat is zorgwekkend voor elke grote organisatie. Daarom vragen we het college waarom dat niet is gebeurd, hoe het college dit gaat rechttrekken en hoe we ervoor zorgen dat we gewoon vrijwel iedereen jaarlijks beoordelen. Daarnaast begrijpen we uit de beantwoording van technische vragen dat in Zoetermeer 40% van het personeel bovenmaats presteert. Zij krijgen een beoordeling 'zeer goed' of 'uitstekend'. Waarom wijkt dit zo ver af van de normaalverdeling? Het lijkt ons nogal demotiverend werken. We horen graag hierover wat uitleg van het college.
Dan de jeugdzorg. Sinds de hervormingsagenda is vastgesteld in 2023 zijn de kosten nog harder gestegen dan de jaren ervoor. We zijn blij dat dit college de urgentie voelt om met volle kracht te werken aan de aanpassingen die het beleid beter maken. En met beter bedoel ik hierbij betaalbaarder, zodat kinderen die het hardst jeugdzorg nodig hebben, dat ook snel kunnen krijgen. Dat is nu nog onvoldoende het geval. Niet voor ieder opvoedprobleem moet gespecialiseerde jeugdzorg worden aangeboden. Dat is om te beginnen een zaak van ouders en scholen. Wat Zó! Zoetermeer betreft, moet de reikwijdte van de jeugdzorg worden beperkt. We hebben het al eerder benoemd en die wens strookt ook met de acties vanuit de hervormingsagenda, maar dat schiet niet op.
Wat ook niet lijkt op te schieten, dat is een bruggetje, is de woningnood. Toch zien we, als we door Zoetermeer heen rijden, dat er flink gebouwd wordt in de stad. Dat is natuurlijk geweldig. En dat moet ook, want er is enorme woningnood. Het leven van veel jongeren staat op pauze omdat ze veel en veel te lang bij hun ouders moeten blijven wonen. Daar knappen jongeren meestal niet van op. Ouders ook niet. De wachttijden voor huurwoningen zijn belachelijk en de prijzen van koopwoningen zijn zo mogelijk nog belachelijker. We willen allemaal graag meer nieuwe woningen. Maar we zien tegelijkertijd ook de problemen om te komen tot meer woningen. De nutsvoorzieningen blijken moeizaam. Gestegen bouw- en rentelasten maken het ontwikkelaars lastig om wat te verdienen en tegelijkertijd hebben de inwoners zorgen over de verdichting van de stad.
En die zorgen delen wij. De parkeerruimte neemt af, de verkeersdrukte neemt toe. We vragen ons af of we straks nog wel voldoende ruimte hebben om bijvoorbeeld te sporten. Met andere woorden, met de verdichting van de stad dreigt de leefbaarheid af te nemen. En als we dan buiten de stad willen bouwen, wat we bijvoorbeeld willen in Bleizo, krijgen we te maken met Don Quichot in de vorm van een provinciebestuurder die overal windmolens ziet en daarmee de woningbouw tegenhoudt. Dat is opmerkelijk, zeker ook omdat de minister al heeft aangegeven dat, en ik citeer, 'het beperken van woningbouw in buitenstedelijk gebied in deze tijd ongewenst is'.
Als het dan gaat over Bleizo, zien we dat ons college een afwachtende houding aanneemt. Terwijl de provincie glashard weigert mee te werken aan pogingen tot bemiddeling. Zó! Zoetermeer wil dat ons

college zich steviger gaat inzetten voor woningbouw in Bleizo.
Bij wonen denken we ook aan flexwoningen. Dat flexwoningen lang niet zo snel gebruiksklaar zijn als we dachten, heeft ons enthousiasme ervoor behoorlijk bekoeld. Maar het college heeft toch ook in beeld dat die flexwoningen juist voor de thuislozen met goede kansen op de arbeidsmarkt het verschil kunnen maken. En aangezien toch nog niks gebouwd wordt in de Entree, waar al riolering ligt van de gesloopte kantoorgebouwen, vragen wij het college in hoeverre er kansen zouden kunnen zijn voor flexwoningen in dat gebied.
Voorzitter, een laatste belangrijk thema dat ik wil benoemen is de manier waarop we inwoners betrekken bij de ontwikkelingen in de stad. Dat gaat stapsgewijs beter. De gemeente betrekt inwoners eerder en beter en er wordt geleerd van fouten. Dat zien we bijvoorbeeld bij het nieuwe instrument van het burgerberaad. Nadat eerder het afvalbeleidsplan een fiasco werd, is dit college aan de slag gegaan met het burgerberaad en we verwachten binnenkort het advies van dat beraad.
Voorzitter, Zó! Zoetermeer is daar natuurlijk heel blij mee, want als je wilt dat onze inwoners politiek serieus nemen, zal de politiek onze inwoners ook serieus moeten nemen.

De **voorzitter**: Ik zie een interruptie van mijnheer Zamani, gaat uw gang.

De heer **Zamani** (D66): Ja dank u wel. Inderdaad hebben we in de perspectiefnota gelezen dat de bewoners blij zijn met hoe met ze wordt omgegaan. Tegelijkertijd zien we dat de kloof tussen politiek en de inwoners steeds groter wordt. Doen we genoeg, denkt u, op dit moment, om die kloof te verkleinen?

De **voorzitter**: De heer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Voorzitter, wij zijn niet alleen aan zet. Volgens mij doen wij in de gemeente heel veel om die bewoners erbij te betrekken. Ik denk dat er ook een behoorlijke stap te maken valt in de landelijke politiek. Want als het ergens misgaat in hoe we met elkaar omgaan en hoe we met de inwoners omgaan, dan is het wel de landelijke politiek.

De **voorzitter**: Gaat u verder.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Zó! Zoetermeer heeft vandaag nog twee moties, een met het verzoek om eenmalig het budget aan te vullen voor de festiviteiten van het historisch festival dat dit jaar een feesteditie beleeft omdat het 450 jaar geleden is dat de watergeuzen de Spanjaarden versloegen. Die motie dienen we in samen met de PVV, D66 en het CDA.
En de tweede motie…

De **voorzitter**: Mijnheer Van der Vlies, een interruptie van mevrouw Brouwer.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Heeft mijnheer Van der Vlies een beeld van waarom dat deel van de subsidie niet is toegekend en waarom hij dat wel wil toekennen?

De **voorzitter**: Mijnheer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Nee.

De **voorzitter**: Verder geen…? Verder geen reactie. Gaat u verder, mijnheer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): En een tweede motie om alle sportsubsidies en regelingen op één webpagina te krijgen. Dit naar aanleiding van verzoeken van sportbestuurders voor wie het een tijdrovende zoektocht blijkt te zijn. Die motie dienen we in samen met PDvZ en FVD.

De **voorzitter**: Mijnheer Van der Vlies, een interruptie van de heer Louw.

De heer **Louw** (PvdA): Ja, dank u wel, even een toelichtende vraag over deze motie aan Zó! Zoetermeer. U vraagt de gemeente om alle subsidiemogelijkheden voor alle sporten op een website te zetten. Nu zijn al die sportverenigingen, als het goed is, ook aangesloten bij hun eigen sportbond. Ik zie eerder daar eigenlijk een taak, voor de sportbond. U zegt 'er zijn behoeften aangegeven door sportbestuurders om zo'n overzicht te hebben'. Waarom zou de gemeente dat moeten doen?

De **voorzitter**: De heer Van der Vlies?

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Ja, goede vraag. Wij krijgen die vraag vanuit sportverenigingen, lokale Zoetermeerse sportverenigingen. Dus het leek ons niet zo'n heel grote omweg om te vragen aan het college om daar een webpagina van te maken. Er is al een landelijke pagina waar al die sportsubsidies op staan. Daar heeft de wethouder ons al op gewezen. Dank daarvoor. Daarnaast zijn er nog wat regelingen en lokale sportregelingen die daar niet op staan. Dus we dachten 'de korte klap' en blijkbaar lukt het niet bij de sportbesturen zelf of de achterliggende instanties.

De **voorzitter**: De heer Donckers en dan mevrouw Sandifort.

De heer **Doncker** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank u wel voorzitter. Een vraag. We hebben natuurlijk in Zoetermeer ook een Sportloket. Kan dit niet aan die behoefte voldoen? Want dat is natuurlijk al een bestaand instrument dat we hier hanteren.

De **voorzitter**: Mijnheer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Ja dank u, voorzitter, goede vraag. Volgens mij is het zo dat het Sportloket geregeld wordt gevraagd hoe dat precies zit met subsidies, dus we dachten eigenlijk 'dat is eigenlijk een dubbele klap, als zij met het maken van één pagina een heleboel vragen kunnen ontwijken, is dat super geregeld'.

De **voorzitter**: De heer Doncker.

De heer **Doncker** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank u wel. Dus u bedoelt in de motie eigenlijk ertoe oproepen dat het Sportloket die informatie gaat verstrekken? Begrijp ik dat goed uit de toelichting?

De **voorzitter**: Mijnheer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Ja, voor zover... Ik wil niet bepalen wie wat gaat doen, hoe ze dat werkelijk gaan uitvoeren, dat laat ik graag aan het college over. Maar goed, als het gaat over de discussie of dan de achterliggende sportbesturen of onze afdelingen het moeten doen, dan denk ik 'als onze afdeling daar eventjes een linkje van op een website kan zetten of een overzichtje kan maken'. Het leek ons niet zo'n heel spannend verhaal, vandaar.

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Dank u wel. Een korte vraag, want wij dachten op zich ook 'dat is wel mooi als we zo'n overzichtje aan de sportverenigingen kunnen geven'. Tegelijkertijd hadden we een beetje dezelfde vraag als de heer Louw. Dus eigenlijk is de vraag die ik dan via de voorzitter en de heer Van der Vlies aan het college stel: is dit nou heel veel werk om te doen, om te kijken of we dan inderdaad, Sportbonden en op andere plekken gewoon linkjes kunnen verzamelen, want dan zou dat natuurlijk wel een heel fijne service voor de verenigingen zijn.

De **voorzitter**: Ik kijk even of mijnheer Van der Vlies nog behoefte heeft om daarop te reageren.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Nee, dat is eigenlijk een beetje de strekking.

De **voorzitter**: Helder. Gaat u verder. Ik zie mijnheer Van Steenis nog twijfelen. En mijnheer Weekenstroo. Ik ga iets te snel geloof ik. Eerst mijnheer Van Steenis en dan mijnheer Weekenstroo.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Ja dank u, voorzitter. Het ging nog even over de motie Slag bij Zoetermeer. Daar stelde mevrouw Brouwer de vraag aan mijnheer Van der Vlies of hij weet waarom die subsidie niet is toegekend. Het antwoord was duidelijk en helder, dat was nee. Van mij dan eigenlijk de vraag aan mevrouw Brouwer of zij informatie voor ons heeft die belangrijk is om enerzijds met mijnheer Van der Vlies maar ook met de raad te delen.

De **voorzitter**: Mevrouw Brouwer.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Ik denk dat mijnheer Van Steenis mij nog niet zo goed kent. Als ik vraag naar informatie is dat meestal omdat ik die informatie niet heb.

De **voorzitter**: Dan mijnheer Van Steenis nog?

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): De informatie heeft mevrouw Brouwer niet, begrijp ik uit haar beantwoording. Mijnheer Van der Vlies ook niet, dus nu is de vraag 'wat is nu de mening van zowel mevrouw Brouwer als mijnheer Van der Vlies over deze motie?'

De **voorzitter**: Ik kijk even of mijnheer Van der Vlies nog behoefte heeft om daar een reactie op te geven.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Onze mening over de motie is dat hij natuurlijk geweldig is en ik zou iedereen adviseren om hier positief naar te kijken. Ik kan me voorstellen dat er vanwege dit bijzondere moment, dat jubileum, die 450 jaar geleden, misschien meer budget is gevraagd dan gebruikelijk. En dan kan ik me ook voorstellen dat de gemeente zegt 'laten we dat niet doen, want normaal gesproken krijg je voor dat historische festival zoveel – ik zeg maar wat, hè, ik weet niet precies hoe het zit – en dat extra geld doen we nu niet.' Dat zou kunnen. Ik heb geen idee hoe dat zit met die budgetten, dus ik zit maar een beetje voor me uit te suggereren.

De **voorzitter**: Mag ik voorstellen, want dit lijkt me een vraag die volgens mij niet hier thuis hoort, maar bij het college... Ja, natuurlijk mevrouw Sandifort, gaat uw gang.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Voorzitter, misschien kan het college hier straks nog wat over zeggen, voordat we blijven gissen.

De **voorzitter**: Ik had al geconcludeerd dat dit anders een spraakverwarring zou geven en het college daarop kan reageren. Mevrouw Brouwer, nog behoefte daarop te reageren? Ik stel voor dat we deze vraag dan doorspelen. Ik zag nog wel een andere vraag uit de raad, van mijnheer Weekenstroo.

De heer **Weekenstroo** (CDA): Die gaat toch weer over de motie van de sportverenigingen of de subsidie al dan niet op één pagina. We hebben ook verenigingsondersteuners? Die worden platgebeld door alle sportverenigingen. Die hebben over het algemeen heel veel kennis en informatie, komen op allerlei bijeenkomsten, zien die verenigingen her en der. Die hebben in ieder geval de kennis. Om dat dan te onderhouden op een webpagina, waar soms regelingen met een kleine komma hier en daar veranderen, kan onderhoudend zijn, maar dat is een vraag aan de wethouder of dat tijd kost en mankracht kost.

De **voorzitter**: Nog behoefte om te reageren? Mijnheer Zamani.

De heer **Zamani** (D66): Ja, ook over die subsidie, voorzitter. We stonden op het punt om die mede in te dienen, maar we kregen toch de zorg binnen bij de fractie 'nodigt dit ook niet uit om sportverenigingen te belonen of te bestraffen op basis van hun prestaties met zo'n subsidie, of begrijpen we het in die zin verkeerd?' Want wij dachten in eerste instantie inderdaad 'het is gewoon een mooie voorziening voor die sportverenigingen'.

De **voorzitter**: De heer van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Voorzitter, die vraag begrijp ik gewoon niet. Ik begrijp de hele link niet. Dit is puur gewoon zoals het is; what you see, is what you get. Gewoon een pagina waar mensen makkelijk kunnen zien 'oké, die kans zit er ook nog in om subsidie aan te vragen'. Soms is dat misschien voor een gebouw of wat ze dan ook doen. Niet iedereen is overal van op de hoogte en ik kan me heel goed voorstellen dat sportbesturen – die bestaan over het algemeen allemaal uit vrijwilligers die overdag ook een baan hebben en het hartstikke druk hebben – best geholpen zullen zijn met makkelijke overzichten, misschien inderdaad met steun van verenigingsondersteuners. Prima allemaal.

De **voorzitter**: Oké. Mijnheer Zamani nog?

De heer **Zamani** (D66): Ja, dank voor de verheldering. We nemen het mee in de fractie en dan hoort u van ons.

De **voorzitter**: Ik kijk rond, gaat u verder.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Dank u wel voorzitter. Er is nog een aantal zaken waar we al een hele poos op wachten en die kunnen, wat ons betreft, niet snel genoeg komen. Kort en bondig zijn dat de aanpassing in het bomenbeleid, de bouw van het nieuwe poppodium de Boerderij. De verhuizing van het Videogame Museum naar het Stadhuisplein. En, last but not least, het actieplan verkeersveiligheid. We verheugen ons op het concrete gevolg van die plannen, zeg ik dan maar netjes.
Ik wil eindigen met een positieve noot voorzitter. In Zoetermeer is het aantal bomen in deze raadsperiode tot nu toe met ruim 1000 bomen gegroeid. Dat is geweldig. En dat gaat alleen over de bomen van de gemeente. Daarnaast zien we dat de actie voor het uitdelen van bomen een enorm succes is. Voorzitter, deze actie kwam tot stand op initiatief van collega Zamani. Dus complimenten daarvoor. Tot zover de eerste termijn.

Motie nr. 2406-42 ingediend door Zó! Zoetermeer, VVD, PDvZ, LHN
Inzicht subsidiebeleid

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 24 juni 2024;

constaterende dat:
- subsidies gericht zijn op het bereiken van maatschappelijke doelen;
- er in de gemeentelijke begroting sprake is van structurele financiële tekorten voor de komende jaren;
- in de 'investeringsnota bezuinigingsmogelijkheden' gemeld wordt dat er een traject is gestart om de subsidies kritisch tegen het licht te houden;
- het college de subsidiepartners heeft opgeroepen rekening te houden met bezuinigingen van tussen de 10-20%;
- verschillende organisaties – soms in gezamenlijkheid – werken aan dezelfde maatschappelijke doelen;
- verweven en/of gestapelde subsidies van verschillende maatschappelijke organisaties, in dienst van het zelfde resultaat, duidelijk zichtbaar moeten zijn;

overwegende dat:
- het meerjarig financiële perspectief al enige jaren heel slecht is, voor vrijwel alle gemeenten in Nederland, en dat het rijk gedurende de afgelopen jaren onvoldoende inzet heeft getoond om de structurele tekorten bij gemeenten op te lossen;
- de kosten voor de jeugdzorg voor 2024 opnieuw miljoenen hoger dan verwacht worden ingeschat;
- in het hoofdlijnenakkoord van de formerende partijen is opgenomen dat de SPUK-gelden worden toegevoegd aan het Gemeentefonds, en dat daarbij een korting is ingeboekt van 10% van de SPUK-gelden (die door de gemeente worden gebruikt om allerlei instellingen te subsidiëren);
- de gemeenteraad goed inzicht moet kunnen hebben in hoe de resultaten van subsidies met elkaar samenhangen en/of overlappen, voorafgaand aan eventuele bezuinigingen;

verzoekt het college om:
- een inventarisatie van alle subsidies op te stellen, en deze inventarisatie voor 31 december 2024 aan de gemeenteraad aan te bieden, waarbij duidelijk wordt:
  a) het doel van de subsidie;
  b) de ontvangers van de subsidies;
  c) de doelgroep van de subsidies;
  d) de financiële bron van de subsidie;
  e) de resultaten van de subsidie;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2406-43 ingediend door Zó! Zoetermeer, PDvZ, FVD
Alle sportsubsidies op een pagina

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 24 juni 2024;

constaterende dat:
- de lasten voor sportclubs stijgen;
- sportclubs tijdens het afgelopen Sportcafé hebben aangegeven behoefte te hebben aan een overzicht van alle landelijke, provinciale en gemeentelijke subsidies en regelingen die er zijn voor

sportclubs;

overwegende dat:
- er vanwege het financiële ravijn minder financiële ruimte is om de steun voor sportclubs te vergroten;
- we zorgvuldig moeten omgaan met de beschikbare middelen;
- een webpagina met alle landelijke, provinciale en gemeentelijke subsidies en regelingen sportclubs een duidelijk overzicht biedt;
- dit overzicht ertoe kan leiden dat sportclubs meer gebruik maken van de beschikbare subsidies en regelingen;

draagt het college op:
- een webpagina te maken waar alle landelijke, provinciale en gemeentelijke subsidies en regelingen voor sportclubs overzichtelijk worden weergegeven;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2406-44 ingediend door Zó! Zoetermeer, ChristenUnie-SGP, Zoetermeer Vooruit, PVV, PvdA, GroenLinks, CDA, FVD
Bestaanszekerheid behouden

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 24 juni 2024;

constaterende dat:
- zes op de tien huishoudens in Nederland financieel kwetsbaar zijn;
- bestaanszekerheid en koopkracht een prominente rol spelen in het nieuwe landelijke hoofdlijnenakkoord;
- er in 2023 2564 Zoetermeerders afhankelijk waren van een bijstandsuitkering;
- er in 2023 1870 Zoetermeerse kinderen opgroeiden in een bijstandsgezin;
- er in 2023 10.986 Zoetermeerders in het bezit waren van een ZoetermeerPas;
- in 2023, bij ruim 4000 Zoetermeerse huishouden gemeentelijke belastingen zijn kwijtgescholden;
- de arbeidsparticipatie in Zoetermeer 72% is;

overwegende dat:
- financiële zorgen en armoede tot problemen leiden zoals stress, gezondheidsklachten, eenzaamheid en schaamte;
- het waarborgen van de bestaanszekerheid essentieel is voor de levenskwaliteit van Zoetermeerders;
- de gemeente een rol speelt in het ondersteunen van de bestaanszekerheid en het toeleiden vanuit de bijstaand naar school of werk;

verzoekt het college:
- terughoudend te zijn met bezuinigingen die de bestaanszekerheid van onze meest kwetsbare inwoners bedreigen;
- en eventuele bezuinigingen op het toeleiden vanuit de bijstand naar school of werk zoveel mogelijk te beperken;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2406-45 ingediend door Zó! Zoetermeer, PVV, D66, CDA
Slag bij Zoetermeer

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 24 juni 2024;

constaterende dat:
- het dit jaar precies 450 jaar geleden is dat de watergeuzen de Spaanse bezetter hebben verslagen tijdens de Slag bij Zoetermeer;
- zonder deze overwinning Leiden wellicht niet zou zijn ontzet;
- deze slag jaarlijks onder de aandacht wordt gebracht als onderdeel van het Historisch Festival

Zoetermeer, dit jaar voor de 13e maal;

overwegende dat:
- de organisatie dit jaar, vanwege het jubileum, op grootse wijze de gebeurtenis wil vieren, in samenwerking met de 3 October Vereeniging te Leiden, het Historisch Genootschap Oud Soetermeer, het Stadsarchief en de Stichting Verborgen Stad;
- dit jaar het programma een week lang activiteiten bevat, verdeeld in een stadsprogramma, een educatief programma, een centrumprogramma en een actieprogramma;
- bij de oorspronkelijk subsidieaanvraag € 40.000,00 minder werd toegekend dan werd aangevraagd;
- door het tekort aan budget een serie activiteiten dreigt te vervallen;

verzoekt het college:
- het benodigde budget van € 40.000,00 toe te kennen met als dekkingssuggestie het potje van de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Van der Vlies voor uw eerste termijn. Dan ga ik over naar de fractie van het CDA, mijnheer Weekenstroo. U heeft het woord.

i. CDA

De heer **Weekenstroo (CDA)**: Voorzitter, afgelopen vrijdag was ik op een bruiloft – de bruiloft van mijn beste en oudste vriend – waar twee mensen, ondanks dat ze enorm verschillend zijn, toch met gedeelde waarden en doelen zich met elkaar, tot de dood hen scheidt, in de echt verbonden. Ik zie een parallel met hoe wij onze stad vormgeven. Ondanks dat we verschillende politieke waarden hebben, delen we toch de liefde voor onze stad en willen we dat richting de inwoners uiten. Dit verbindt ons, laat ons compromissen sluiten, en soms boos zijn op elkaar, maar altijd in gesprek blijven om, daarna, een thuis voor iedereen vorm te geven.
Als CDA Zoetermeer staan we voor een stad waarin iedereen zich thuis moet voelen, elkaar ontmoet en ondersteunt en waar de overheid dienstbaar is aan haar burgers. De huidige wetten en regels bieden genoeg ruimte om burgers goed te helpen en zij hebben baat bij een dienstbare gemeente, waarbij we, net zoals bij de Omgevingswet - voor iemand die een bingokaart heeft, die kan eraf - ook andere dossiers met een ja-tenzijhouding worden benaderd.
Een behoorlijk bestuur begint met luisteren. Wat is behoorlijk bestuur wat het CDA Zoetermeer betreft? Dat begint met persoonlijk contact en luisteren naar de wensen van de inwoners. Net zoals je in een gezin luistert naar het handelen en zeilen van je partner of je kinderen. De overheid moet burgers zoeken en naar hen luisteren. Het CDA Zoetermeer pleit daarom voor een overheid die begripvol, betrouwbaar en betrokken is en van daaruit doet wat nodig is.
Doen wat nodig is, is lastig met het aankomende financiële ravijn in zicht. De politiek wordt vaak verweten alleen aan de korte termijn te denken. Maar samen hebben we de Visie Zoetermeer 2040 opgesteld, gericht op de lange termijn. Deze visie moeten we volgen, ook voor de financiën. Wij vinden dat de perspectiefnota nu relatief te technisch is opgesteld en een langetermijnvisie, die dus wel in Zoetermeer 2040 zit, mist. Hoe ziet het college dit zelf?
Onze prioriteiten voor de lange termijn. Wat willen we dan als CDA Zoetermeer? We willen een organisatie die jeugdhulp verbetert met meer centrale regie. Daarom hebben we het initiatief genomen om een rondetafelgesprek te organiseren dat op 10 september a.s. inmiddels gepland staat. Er moet grip komen op het aantal aanbieders en het budget mag niet meer jaar op jaar worden overschreden. De aanbieders moeten zich verantwoordelijk voelen voor het budget. We vragen aan de wethouder waarom de aangekondigde voorstellen, die we nog niet allemaal ingezien hebben natuurlijk, maar waarop we wel al een voorschot hebben gehoord, waarmee we grip zouden krijgen op de jeugdhulp, niet eerder zijn gepresenteerd aan ons.
Ondersteuning van jongeren. Daarnaast vinden we het belangrijk dat jongeren goed kunnen ontbijten. We zijn blij dat de subsidie voor schoolontbijt met drie jaar wordt verlengd vanaf 2025. Ook ontmoetingsplaatsen, zoals verenigingen en jeugdhonken, zijn essentieel. Het jeugdhonk in Buytenwegh is een goed voorbeeld van een plek waar jongeren elkaar kunnen ontmoeten en een compleet programma aangeboden krijgen. In Meerzicht is een plek voor kwetsbare jongeren om een gemeenschapsgevoel te krijgen, iets dat ze thuis missen. De term, Social Hub, zoals het in de jaarstukken benoemd staat, vinden we wat abstract en niet echt aansluiten bij de doelgroep. Wellicht kan de wethouder een

prijsvraag uitschrijven voor de jongeren die daarmee zelf een inbreng kunnen geven op wat de naam van de Social Hubs kan worden. Tevens dienen we de motie Studentenflexpool mee in om te kijken naar jongeren de mogelijk op een laagdrempelige manier in aanraking kunnen komen met een normale werkplek.
Investeren in verenigingsleven en vrijwilligers. Met het aankomende financiële ravijn moeten we goed kijken naar wat we als stad willen behouden. Het verenigingsleven en vrijwilligers zijn essentieel voor onze samenleving. Deze groepen vormen het fundament van onze samenleving en zorgen dan ook voor verbinding. We hopen dat het college de bezuinigingen bij deze punten integraal bekijkt en ervoor zorgt dat preventieve voorzieningen niet het kind van de rekening worden of met het badwater worden weggegooid.
ZoetermeerPas en inclusiviteit. We kijken uit naar de herindexering van de ZoetermeerPas, zodat alle Zoetermeerders die het krap hebben, kunnen deelnemen aan sociale activiteiten. We zijn blij met initiatieven zoals de Lief en Leedstraten, de community tegen eenzaamheid en Zoetermeervoorelkaar. Iedereen moet kunnen meedoen in Zoetermeer. Laten we dit soort projecten niet de nek omdraaien bij bezuinigingen, daar roep ik namens het CDA Zoetermeer alle fracties toe op. Dat zetten we als CDA Zoetermeer kracht bij door de moties over geen lastenverzwaring voor inwoners van de VVD, bestaanszekerheid behouden van Zó! Zoetermeer, ondersteuning aan diegenen die dat nodig hebben van GroenLinks en PvdA mee in te dienen.
Een duurzame toekomst. Wij willen dat toekomstige generaties krijgen wat hen toekomt zonder de huidige inwoners tekort te doen. Dit betekent dat we duurzame besluiten moeten nemen met aandacht voor klimaatverandering en de energietransitie. De komende jaren wachten ons nog belangrijke besluiten op het gebied van warmte bijvoorbeeld. Daarnaast moeten we ook de leefomgeving niet vergeten. Die moet schoon en uitnodigend zijn. We zijn blij dat het college uitvoering heeft gegeven aan onze motie voor meer prullenbakken. Want een schone stad is voor iedereen fijner en gezonder om in te verblijven. Belangrijk is ook dat iedereen naar de wc kan en er ergens een beschikbare wc is. We dienen de motie van de VVD om die reden dan ook mede in. Mooi dat er een vervolg komt op onze motie over Hoge Nood.
Voorzitter, de woningnood is hoog, ook voor kwetsbare doelgroepen. Het oppakken van de uitvoering van de Woonzorgvisie staat nu gepland om mee aan de slag te gaan in januari 2025. Het blijft ons een enorme doorn in het oog dat hier onvoldoende vaart en prioriteit aan lijkt te zijn gegeven en allerlei formele procedures moeten worden afgewacht voordat er gestart wordt. Zoetermeer vergrijst snel en vergrijst veel sneller dan de rest van Nederland. Deze vergrijzing gaat gepaard met een forse toename van chronisch zieken en mensen die juist die Woonzorgvisie echt nodig hebben. Dat schreeuwt om daadkracht en voortvarendheid om uitvoering te geven aan de Woonzorgvisie. We verwachten dat ook andere fracties hier de ernst van inzien.
Een betrouwbare en dienstbare overheid. Tot slot willen wij als CDA Zoetermeer dat de overheid betrouwbaar en dienstbaar is. Luisteren naar de inwoners hebben we in ieder geval bij het burgerberaad over het afvalbeleid gedaan en we kijken uit naar de uitkomsten. Betrokkenheid van onze inwoners kunnen we ook zien met bijvoorbeeld het Right to Challenge. We moedigen inwoners aan om deze handschoen op te pakken en betrokken te zijn bij verbetering van hun eigen leefomgeving. We zouden graag van het college weten hoe de gemeente het Right to Challenge tot op heden heeft ontvangen en ervaren.
Voorzitter, ik sluit af. Het CDA Zoetermeer kiest voor een samenleving waarin we samen verantwoordelijkheid dragen voor onze stad. Een stad waarin iedereen meedoet, meetelt en voor elkaar zorgt. Zoals je ook zorgt voor je naasten, je gezin en je familie.
Tot zover.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Weekenstroo voor uw eerste termijn, van de fractie van het CDA. Dan gaan we over naar de fractie van LHN, mevrouw Siegelaer.

j. LHN

Mevrouw **Siegelaer** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank voorzitter. Allereerst wil ik mijn dank uitspreken naar de ambtenaren en het college. De opeenstapeling van prioriteiten begint op de Toren van Pisa te lijken. Het is dan ook een hele opgave om alle programma's in balans te houden en prioriteit te geven aan wat echt belangrijk is. Dat vereist moed en daadkracht om keuzes te maken en projecten af te ronden of tijdelijk stop te zetten met een vooruitziende blik die onze besluiten kracht bijzet.
Voor de LHN is halverwege deze raadsperiode het juiste moment om lessen te trekken uit de afgelopen periode door te kijken wat wel en niet heeft gewerkt en vooral met het oog op de mogelijke bezuinigingen en met 2040 als stip op de horizon.

De LHN is geen voorstander van het aanspreken van de reserves hoewel we hierin zullen instemmen vanwege het oordeel van de provincie. We willen nu al wel een doorkijkje geven op waar volgens ons niet op bezuinigd mag worden en wat we nog meer kunnen doen.
De LHN heeft een motie opgesteld voor een kerntakendiscussie. Deze dienen wij in met Zoetermeer Vooruit, de PVV en FVD. Deze wordt ingediend om de gemeente voor te bereiden op oplopende financiële tekorten. Het doel is om kritisch te kijken naar de taken van de gemeente en te bepalen welke essentieel zijn en welke mogelijk kunnen worden afgesloten of anders ingericht. Hiermee streven we naar een..

De **voorzitter**: Mevrouw Siegelaer, een interruptie van mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Voorzitter, ik vind het altijd goed als we het eens in de zoveel tijd weer eens goed hebben over een aantal zaken. Dus ik ben niet tegen een kerntakendiscussie, maar zijn er kerntaken van de gemeente waarvan u zelf zegt 'nou, die zouden wij wel willen afstoten'? Heeft u daar een idee van?

De **voorzitter**: Mevrouw Siegelaer.

Mevrouw **Siegelaer** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank. Deze vraag hadden wij wel verwacht, maar toch willen wij met deze bezuinigingsvoorstellen wachten op wat het college mee teruggeeft over het doel van onze inzet van de kerntakendiscussie.

De **voorzitter**: Gaat u verder.

Mevrouw **Siegelaer** (Lijst Hilbrand Nawijn): Hiermee streven we naar een optimaal resultaatgerichte overheid zonder de kwaliteit van de dienstverlening te verminderen. We vragen in deze motie aan het college om onderzoek te doen en de bezuinigingsvoorstellen te koppelen aan een rapportage over de kerntaken en de uitkomst hiervan voor de perspectiefnota aan de raad voor te leggen.
Onderwijs. Onderwijs moet voor iedereen toegankelijk zijn. De LHN is van mening dat goed functionerende leerplicht kan voorkomen dat leerlingen uitvallen. We hebben aangedrongen op voldoende bezetting van leerplichtambtenaren voor preventieve taken. De LHN is dan ook positief dat deze adviezen ter harte zijn genomen. Het team werkt nu op volle sterkte en heeft voldoende capaciteit om preventieve functies goed te vervullen. Toch is het ons niet helemaal duidelijk wat er aan de raad gevraagd wordt. In 2023 is de capaciteit vijf fte. In 2024 wordt deze vaste formatie uitgebreid met vier fte en voor 2025 wordt nogmaals een uitbreiding gevraagd van vijf fte. Welke extra taken worden deze door deze uitbreiding opgepakt en met welke prioriteiten? Graag een reactie van het college.
En over de thuiszitters maakt LHN zich zorgen. Niet mee kunnen doen, betekent nog een grotere achterstand met alle gevolgen van dien. Wij vragen het college dan ook om actief mee te denken als specialistische instellingen een vorm van onderwijs voor deze doelgroep willen bieden, maar geen locatie beschikbaar hebben. Zo kan ieder kind zich blijven ontwikkelen.
Veiligheid. De LHN constateert dat het boa-team een belangrijke bijdrage levert aan de veiligheid in Zoetermeer, maar onderbezet is en tekortkomt in uitrusting. Kan de burgemeester aangeven hoe de stand van zaken is rond de uitrusting van de boa's en of de formatie op korte termijn weer voltallig is nu er steeds minder blauw op straat is?
De LHN blijft het zeggen: ga preventief fouilleren. Vorige week gaf de burgemeester nog aan dat er geen cijfers zijn van wapens onder de jeugd, maar dat het er wel heel veel lijken te zijn. Preventief fouilleren is nuttig om hier beter beeld van te krijgen. Dit keer geen motie, maar wel een dringende oproep. Graag uw reactie.
Het ziekenhuis. Het is goed dat het college zich volop heeft ingezet voor het behoud van de geboortezorg en de inspanningsbereidheid heeft bevestigd, maar de LHN gaat ervan uit dat het college zich ook inspant voor het behoud van andere essentiële zorgafdelingen, zoals de IC en de SEH. Wij willen nog steeds een volwaardig ziekenhuis voor onze inwoners en die van de regio. Is het college nog in gesprek met het ziekenhuisbestuur?
Sport. De LHN constateert dat er in Zoetermeer nog steeds een tekort is aan sporthallen. Verenigingen beoefenen sport in oude of niet passende ruimtes. Kan het college de realisatie van de visie Van Tuyllpark versnellen, inclusief een onderzoek naar een sporthal met de mogelijkheid tot optoppen van jongerenwoningen? Dit is een win-winsituatie lijkt ons. Hiervoor hebben wij een motie opgesteld.

De **voorzitter**: Voordat u verdergaat met de motie, er zijn nog mensen die daar vragen over hebben. Ik begin met mijnheer Louw en dan mijnheer Ekkelenkamp en mijnheer Aptroot.

De heer **Louw** (PvdA): Ja, dank u wel voorzitter. Ik ben natuurlijk niet tegen het versnellen van de visie Van Tuyllpark. Dat zult u begrijpen, maar als we er nu weer een sporthal in laten zetten, gaat het waarschijnlijk niet versnellen, maar dat het weer vertragen. Dus mijn wedervraag aan de LHN is: zullen we niet gewoon nu heel snel die visie van het college krijgen en het dan met elkaar hebben over die visie? Dan kunt u misschien ook met uw plan voor een sporthal komen, maar niet nu weer die visieontwikkeling verstoren door op voorhand te vragen daar nog even iets in te stoppen.

De **voorzitter**: Mevrouw Siegelaer.

Mevrouw **Siegelaer** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank, ik begrijp deze opmerking en daar hebben we het ook binnen onze fractie goed over gehad. Maar toch, als de visie er nog niet ligt, zouden we dit graag mee willen geven.

De **voorzitter**: De heer Louw.

De heer **Louw** (PvdA): Nou ja, ik ga niet het fractieberaad van de LHN overdoen. Ik zou het echt totaal onverstandig vinden om dat op dit moment nog te doen, geef ik dan wel mee aan de LHN. Laat nou alsjeblieft die visie komen. Mijnheer Iedema heeft hem volgens mij vorige week soort van toegezegd. Dus laten we die snel krijgen en er hier over praten en dan kan die sporthal in dat gesprek worden meegenomen.

De **voorzitter**: Wilt u daar nog op reageren, mevrouw Siegelaer?

Mevrouw **Siegelaer** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank. Ik zal het terug meenemen naar de fractie, maar daarbij wil ik aangeven dat het natuurlijk niet alleen om die sporthal gaat, maar dat het vooral gaat om die woningen voor de jongeren, wat een mooie combinatie lijkt te zijn. We komen er later op terug. Dank u.

De **voorzitter**: Ik ga naar de heer Ekkelenkamp, gaat uw gang.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Ja, dank u, mijnheer de voorzitter. U bent er natuurlijk ook niet voor om onnodig extra uitgaven te doen, neem ik aan, mevrouw Siegelaer, maar als we nu vaststellen dat in Gymworld nog voldoende capaciteit is die nu onbenut blijft, is het toch wat merkwaardig om dan nog een nieuwe sporthal te willen bouwen?

De **voorzitter**: Mevrouw Siegelaer.

Mevrouw **Siegelaer** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank. Wellicht is daar plek, maar ik denk dat als we kijken naar de behoefte die er is aan uitbreiding van verenigingen voor sport, er meer behoefte is dan alleen in Gymworld, maar het is goed om dat altijd mee te nemen en een optimaal gebruik te maken van alles dat er is.

De **voorzitter**: Mijnheer Aptroot.

De heer **Aptroot** (VVD): Ja voorzitter, dank u wel. Allereerst even aansluitend bij de vraag en de opmerking van de heer Louw. Daar ben ik het volledig mee eens. Nog wel even een vraag. Wij zitten midden in het slotstuk van de participatie Vernèdepark/Dr. J.W. Paltelaan. Daar zit volgens mij het vraagstuk bij of daar een sporthal komt. Ik weet dat wij een groot tekort hebben aan sporthallen voor teamsporten, dus daar zult u ons altijd vinden. Maar weet u meer over de participatie of speelt er wat anders? Want volgens mij komt daarover binnen nu en net voor de zomer een stuk naar ons toe waar, volgens mij, de optie van een sporthal in zit. Is dit niet dubbelop of gaat dit elkaar niet tegen werken?

De **voorzitter**: Mevrouw Siegelaer.

Mevrouw **Siegelaer** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank. Nee, ik neem het mee terug naar de fractie en we komen er later op terug. Dank voor uw opmerking.

De **voorzitter**: Mijnheer Van Rumpt, gaat uw gang.

De heer **Van Rumpt** (ChristenUnie-SGP): Dank u wel voorzitter. Het werd eerder ook al aangehaald dat we aan het wachten zijn op die visie en daar snel mee aan de slag moeten en dan daarover met elkaar het gesprek aan moeten gaan. Maar vindt u het ook niet voorbarig en ook niet geen rechtdoen aan de samenspraak op het moment dat wij hier nu met elkaar besluiten om woningen en een sporthal toe te voegen, terwijl we eerst al die uitkomsten van die samenspraak moeten zien en een visie moeten bespreken met elkaar waarbij we integraal naar het stuk kijken? Dat we nu losse dingen eruit gaan halen, lijkt me de zorgvuldigheid niet ten goede komen. Bent u dat met mij eens?

De **voorzitter**: Mevrouw Siegelaer.

Mevrouw **Siegelaer** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank, ik begrijp dat dit heel wat losmaakt. Onzes inziens was het meer bedoeld als 'we geven mee wat er nog mogelijk is om aan bepaalde doelgroepen en de behoeften een voorziening daarin te doen, zolang het plan er nog niet ligt'. Zoals ik al eerder aangaf, ik neem het mee terug naar de fractie en ik kom daar later op terug, maar dank voor uw input.

De **voorzitter**: Dank u wel. Volgens mij kunt u verdergaan, mevrouw Siegelaer.

Mevrouw **Siegelaer** (Lijst Hilbrand Nawijn): Woningen. We moeten woningen ontwikkelen voor zowel jongeren als ouderen. En gelukkig is er nu, vergeleken met de afgelopen jaren, enige vooruitgang. Hier zijn wij trots op. Echter, doorstroming is ook van groot belang. Eerder is er een motie aangenomen die samenwonen met behoud van uitkering voor een halfjaar toestaat. We hebben hier echter nog geen terugkoppeling over ontvangen. Graag een toelichting.
Om snel te kunnen handelen op de woningmarkt is het goed om een vrij besteedbaar budget vast te stellen. De raad heeft de nota over strategische aankopen teruggegeven aan het college. Wanneer kunnen we de aangepaste nota verwachten?
En de LHN vraagt het college om met een plan te komen om 5800 geschikte woningen uit het bestaande bezit van de woningcorporaties en de particuliere markt beschikbaar te krijgen voor de oudere doelgroep. Een passend aanbod voor de woonzorglocatie moet worden opgenomen in de komende projecten ter voorbereiding op de enorme opgaven die ons te wachten staan. Wellicht is het goed om hier ook het gesprek over aan te gaan met de zorgverzekeraars.
Wat betreft de financiën. Rekening houdend met het financieel perspectief, vindt de LHN dat het uitbreiden van de formatie met 15 fte in deze tijd niet verantwoord is. De formatie is de laatste jaren alleen maar gegroeid. We geven het college mee om in de begroting de uitbreiding van de formatie sterk terug te dringen. Hetzelfde bezwaar geldt voor het aanstellen van een extra directeur. Tenzij kan worden aangetoond dat de externe inhuur voor een gelijk bedrag wordt teruggebracht. Hiervoor zullen wij een motie indienen, samen met Zoetermeer Vooruit.

De **voorzitter**: Ik zie twee reacties, eerst mijnheer Boerboom en dan de heer Louw.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja, dank u wel voorzitter. Ik heb deze motie met veel interesse bekeken, ook omdat het natuurlijk een beetje in lijn is met het landelijke regeerakkoord waar ook een vergelijkbare opgave in zit. Mijn angst is een beetje dat we een soort vacaturestop gaan afkondigen in deze gemeente terwijl we juist op een aantal specifieke gebieden grote opgaven met elkaar hebben liggen. Volgens mij zou het juist mooi zijn als we straks bij die keuzes, die we moeten maken, rond een begroting die weer dekkend is, met elkaar kijken 'op welke onderdelen van de gemeente moeten nu juist extra investeren en op welke misschien juist ook een tandje minder?' en dan kijken hoe dat personeelsbestand erbij past. Hoe kijkt u daartegenaan?

De **voorzitter**: Mevrouw Siegelaer.

Mevrouw **Siegelaer** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank. Ik denk, wij denken dat het belangrijk is dat je op voorhand al gaat kijken waar je dingen kunt gaan doen. Overigens is dat allemaal in samenhang met onze kerntakendiscussie; zuinig zijn met wanneer je nieuwe medewerkers aanneemt. Ga nu eens binnen de organisatie kijken waar de mogelijkheden liggen om te verschuiven. Ik denk dat dat een goede stap is naar volgend jaar toe. Niet wachten tot we daar zijn, maar vooraf al bekijken wat we daarmee kunnen.

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Dank u wel voorzitter. Als we gaan verschuiven, betekent dat nog

steeds dat er nieuwe functies gecreëerd moeten worden waar die mensen naartoe gaan. Wat u nu eigenlijk zegt, is 'nee, we gaan überhaupt geen functies creëren waar mensen een nieuwe rol kunnen invullen', waar misschien wel degelijk een opgave ligt, die u net ook zelf aanhaalde, als het gaat over woningbouw en al die andere taken. Dat wil ik u meegeven en vragen om daar nog een keer kritisch over na te denken, of we daar niet uiteindelijk het tegenovergestelde gaan bereiken van de doelen die we met elkaar hebben.

De **voorzitter**: Mevrouw Siegelaer.

Mevrouw **Siegelaer** (Lijst Hilbrand Nawijn): Ik hoor geen vraag, dus ik neem uw opmerkingen ter harte. Bedankt daarvoor.

De **voorzitter**: Dan de heer Louw nog even.

De heer **Louw** (PvdA): Ja, dank u wel. U bent tegen deze uitbreiding van de formatie. Wat gaat de gemeente dan niet meer doen?

De **voorzitter**: Mevrouw Siegelaer.

Mevrouw **Siegelaer** (Lijst Hilbrand Nawijn): Wat gaat de gemeente dan niet meer doen? Dat is een heel goede vraag. Ik denk ook oprecht dat het goed is om met elkaar te kijken waar het dan minder kan. Dat is, denk ik, de opgave aan het college om te zien en te bekijken waar ruimte is om met dingen te schuiven. Ik denk dat als we elke periode meer mensen nodig hebben, dat ook niet de bedoeling is en dat niet haalbaar is. Dus ik denk dat het goed is om dan de taken met elkaar te verdelen zodanig dat ze wel uitgevoerd kunnen worden.

De **voorzitter**: De heer Louw.

De heer **Louw** (PvdA): Ik snap die redenering natuurlijk wel van mevrouw Siegelaer, maar die mensen komen er niet voor niets bij. Wij vragen de gemeente vaak wat meer te doen dan ze al doet. Het rijk vraagt de gemeente meer te doen dan we al doen. Dus als u zegt 'ik ben tegen die formatie-uitbreiding', kan dat, maar dan wil ik ook graag weten wat u dan de gemeente niet meer gaat vragen. Dus wat doen wij dan voor onze inwoners niet meer om deze formatie-uitbreiding tegen te kunnen gaan?

De **voorzitter**: Mevrouw Siegelaer.

Mevrouw **Siegelaer** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank. Ik denk dat u dat van twee kanten kunt bekijken. Enerzijds kunnen we zeggen 'we breiden de formatie telkens uit en daarmee werken we toe naar steeds meer lastenverzwaring' of 'we gaan nu alvast kijken waar we dat kunnen voorkomen, doordat we gewoon minder uitgeven op de rekening'. Dan zullen we met zijn allen naar een oplossing moeten zoeken en ik geef die taak graag aan het college.

De **voorzitter**: Heel kort nog mijnheer Louw, als het kan.

De heer **Louw** (PvdA): Ja, heel kort, want het is niet helemaal het antwoord op de vraag die ik stelde. Ik ga er niet van uit dat die mensen zomaar worden aangesteld. Die mensen worden aangesteld omdat er een taak ligt. U bent tegen het aanstellen van extra formatie, dat mag u zijn, maar dan gaan er ook taken gewoon niet meer door. Dus ik vraag de LHN welke taken dan zullen vervallen.

De **voorzitter**: Mevrouw Siegelaer.

Mevrouw **Siegelaer** (Lijst Hilbrand Nawijn): Bedankt daarvoor. Dat is een van de redenen waarom we graag een keer een takendiscussie willen opstarten om te kijken wat binnen onze gemeente blijft en wat niet en dat hangt wel met elkaar samen. Dus ik begrijp dat u een antwoord van mij zoekt op de vraag wie er nu geen werk mag uitvoeren of wat we niet gaan doen. Maar ik denk dat we daarvoor wel naar het grote geheel moeten kijken en uitbreiding is ook het grote geheel. Dus iets minder is ook met elkaar kijken waar dat mogelijk is.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ja dank u wel voorzitter. Ik kan de heer Louw wel volgen in zijn vragen. Dat was ook een beetje de discussie die wij met elkaar hadden. Want als je aan de ene kant een kerntakendiscussie wilt voordat je keuzes maakt, is het natuurlijk gek om één dingetje eruit te halen en daar specifiek wel een keuze over te maken. Dus ik wil dat ter overweging meegeven. Misschien is deze motie wel op dat moment in te brengen of is in ieder geval de gedachte erachter dan te gebruiken, als we daadwerkelijk over de concrete bezuinigingen gaan praten.

De **voorzitter**: Mevrouw Siegelaer.

Mevrouw **Siegelaer** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank voor de bijdrage van de VVD. Ik begrijp van eenieder hier de kritische noten, maar dit heeft te maken met de perspectiefnota die nu voor ons ligt en waarvan we dus nu al zeggen 'we gaan er weer een schepje bovenop doen' en volgend jaar moeten we een stapje minder doen. Daar wil ik gewoon voorzichtig mee omgaan, maar we zullen het mee terug nemen en het daarover hebben. Dank u.

De **voorzitter**: Oké, ik stel voor dat u verdergaat, mevrouw Siegelaer.

Mevrouw **Siegelaer** (Lijst Hilbrand Nawijn): Er worden helaas ook nogal wat projecten vertraagd. Hoewel daar verklaringen voor worden gegeven, vindt de LHN het lastig dat de planningen steeds worden uitgesteld en dat er ook steeds meer geld bij moet. Voorbeelden hiervan zijn onder andere de diverse gebiedsvisies en de herijking van de jeugdhulp. Wat is de visie van het college hierop?
Tot slot voorzitter. Zoals u van ons weet, zijn wij tegen lastenverzwaring voor onze inwoners. Dat zal niet meevallen de komende jaren. Wij zijn er echter van overtuigd dat als we met de stofkam door ons beleid en ons apparaat gaan, daar allereerst een slag gemaakt kan worden. Dat maakt onze lokale overheid efficiënter en effectiever en het is wel zo eerlijk tegenover de inwoners van ons mooie Zoetermeer. Dank.

Motie nr. 2406-46 ingediend door LHN, Zoetermeer Vooruit
Uitbreiding formatie

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 24 juni 2024;

constaterende dat:
- in de perspectiefnota een uitbreiding van de formatie met 15 fte staat, met daarnaast het aanstellen van een nieuwe directeur;
- het uitbreiden van de formatie in het kader van het beheersen van de structurele uitgaven onwenselijk is;
- aangegeven is dat de structurele lasten voor de nieuwe directeur worden gedekt uit vermindering van de incidentele kosten voor externe inhuur;

overwegende dat:
- de raad juist nu, in verband met het oplopend financieel tekort, uitbreiding van de formatie kritisch in beschouwing moet nemen;
- het gemeentebestuur zich daarnaast zou moeten richten op beperking van het aantal managers en op korte beslislijnen;
- het ongewenst is om deze uitbreidingen op deze manier door te voeren;

draagt het college op:
- de uitbreiding van de formatie niet eerder te laten plaatsvinden dan na besluitvorming in het najaarsdebat en daarover bij behandeling van de begroting, dan wel daaraan voorafgaand, voorstellen aan de raad te overleggen;
- in het najaarsdebat, in een voorstel voor aanstellen van een nieuwe directeur, aan te geven hoe aantoonbaar wordt gemaakt dat voor de structurele lasten, de externe inhuur met tenminste een gelijk bedrag wordt verlaagd en hoe dit voor de raad controleerbaar wordt gemaakt;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2406-47 ingediend door LHN
Van Tuyllpark

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 24 juni 2024;

constaterende dat:
- in Zoetermeer een tekort is aan sporthallen en aan woonruimte;
- er verenigingen zijn die aangeven dat de huidige accommodatie niet meer volstaat;
- er sprake is van nieuwe ontwikkelingen op het gebied van woningbouw;

overwegende dat:
- de visie Van Tuyllpark op zich laat wachten;
- het daarin opnemen van een (extra) sporthal bijzonder gewenst is;
- het voorkeur verdient te onderzoeken of een combinatie van een sporthal met woningbouw in deze visie kan worden opgenomen;

verzoekt het college:
- de realisatie van de visie Van Tuyllpark te versnellen en bij het opstellen daarvan het bouwen van een sporthal te betrekken;
- deze sporthal te combineren met het zogenaamde 'opplussen' met woningen;
- hiertoe onderzoek te doen en de raad over de voortang van de visie, inclusief het 'opplussen' met woningen, te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2406-48 ingediend door LHN, Zoetermeer Vooruit, FVD, PVV
Kerntakendiscussie

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 24 juni 2024;

constaterende dat:
- een bezinning op de taken van de gemeente en de omvang daarvan wenselijk is;
- om te sturen op een zo klein mogelijke overheid die net op haar taken is toegerust;
- het gemeentebestuur met het bovenstaande ervaring heeft opgedaan door uitfasering;
- het verbaast dat het college voor 2025 geen bezuinigingen voorlegt en niet duidelijk is waarom het college hieraan ondanks het oplopende tekort geen gevolg geeft;

overwegende dat:
- het college de raad daarentegen heeft verzocht aan te geven in welke richting hij denkt op het gebied van bezuinigingen en waaraan juist niet;
- voorgesteld wordt echter wel om het tekort over 2025 (en verder) te dekken door een onttrekking uit de algemene reserve Vrij inzetbaar waardoor wordt ingeteerd op de reserves;
- het tekort de komende jaren alleen maar oploopt, waarbij nog geen rekening is gehouden met gevolgen van het hoofdlijnenakkoord en de ontwikkeling van het Gemeentefonds c.a.;

draagt het college op:
- onderzoek uit te voeren of in een oplossing van het steeds maar oplopende tekort kan worden voorzien door een kerntakendiscussie;
- met als doel te inventariseren of er taken zijn die kunnen worden overgedragen aan andere organisaties of worden verzelfstandigd;
- de uitkomst hiervan voor de begrotingsbehandeling aan de raad te overleggen;
- bij de uitkomst van dit onderzoek de raad actief in stelling te brengen;

en gaat over tot de orde van de dag."

k. PDvZ

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Siegelaar voor uw eerste termijn en de eerste termijn van de LHN. Ik ga over naar de fractie van de PDvZ en geef het woord aan de heer Haak.

De heer **Haak** (PDvZ): Voorzitter. De termijn van deze raad is halverwege en is het ook mooi om even terug te kijken naar deze periode.

Van één naar vier zetels, dit verraste ook onze partij, want we hadden op zeven gerekend. Deze periode kende echter ook tegenslagen, vooral voor de PDvZ. Het verschrikkelijke bericht waar onze wethouder Mertens een week na haar installatie mee werd geconfronteerd, dwong ons tot herstructurering. Wim Blansjaar nam haar taken over tijdens haar afwezigheid. Ondanks haar aangekondigde terugkeer, moest mevrouw Mertens helaas haar functie opnieuw neerleggen, waarna de heer Blansjaar met ruime meerderheid tot wethouder werd gekozen.
Het leven is voor veel mensen niet altijd eerlijk. Waarom de een steeds mazzel heeft en de ander met pech geboren lijkt te zijn, is een vraag waar niemand een antwoord op heeft. Wel bestaat het politieke werk van onze fractie eruit die mensen te helpen die de pech aan hun broek hebben hangen. Maar ook de ouderen hebben bij onze partij grote aandacht.
Al minstens tien jaar weten we dat de kosten voor de zorg de pan uit rijzen. Al minstens tien jaar weten we van de dubbele vergrijzing die ons te wachten staat, in Zoetermeer nog meer dan het landelijk gemiddelde. En daarmee zal de zorg ook toenemen. En al meer dan tien jaar weten we dat er een nijpend tekort aan menskracht is, een tekort aan mensen om het vele zware ambachtelijke werk te doen. En al meer dan tien jaar weten we dat steeds meer mensen in schrijnende leefomstandigheden leven. Maar voorzitter, al minstens tien jaar lopen we achter de feiten aan en doen we niets met die wetenschap. Al minstens tien jaar investeren we niet in mensen, in hun behoeften, in hun mogelijkheden, in hun beperkingen.
En dan de woningnood. Bouwen, bouwen, bouwen is een veel gehoorde slogan, maar bouwen we ook zo snel? Zoetermeer heeft een grote opgave en gelukkig zijn er ook projecten die worden opgepakt en met een goede participatie met omwonenden en andere stakeholders tot mooie successen leiden, maar het gaat wel langzaam. We komen niet aan de door ons zelf gestelde norm van het aantal woningen dat wij ieder jaar moeten opleveren. Ook de doorstroming op de woningmarkt, waarbij ouderen hun, te grote, woning inruilen voor een levensloopbestendige woning, gaat traag, te traag. Gelukkig komt er een tweede seniorenmakelaar om in ieder geval hierin wat meer meters te kunnen maken.
In Zoetermeer zullen ook veel ouderen alleen komen te wonen. Vaak in te grote huizen die ze wel willen verlaten, terwijl ze in een nieuwe situatie geconfronteerd worden met hogere uitgaven voor hun huisvesting. Ouderen die graag willen gaan samenwonen, om de doorstroming met een vier tot vijf verhuisbewegingen aan te wakkeren, worden echter gestraft door een korting op hun AOW. Dan kunnen ouderen ook niet naar die duurdere woning, terwijl ze willen samenwonen. Als je 30% gekort wordt op je AOW, en dat geldt voor beide partners, is dat een reden om maar te blijven zitten in het te grote huis. Daarvoor brengt de PDvZ de motie Pilot voor afschaffen samenwoningsnorm AOW ter stemming om het college te verzoeken een lobby in Den Haag in te zetten voor de afschaffing van deze samenwoningsnorm. Wij verzoeken het college in Den Haag te bepleiten dat Zoetermeer pilots mag houden waarmee ouderen hun huis mogen delen zonder gekort te worden op hun AOW en dat de overheid deze pilot financiert.

De **voorzitter**: Ik zie een interruptie van mijnheer Van Rumpt, gaat uw gang.

De heer **Van Rumpt** (ChristenUnie-SGP): Ja voorzitter, dank u wel. De heer Haak geeft aan dat hij zich zorgen maakt over die doorstroming en dat hij blij is met die tweede seniorenmakelaar en hij geeft ook aan dat ze inderdaad vaak een hogere huur moeten gaan betalen wanneer ze doorgaan naar een andere woning. Maar nogmaals, heel veel van die maatregelen zijn heel erg gericht op de senioren die onder die categorie vallen, terwijl er natuurlijk een heel deel ouderen is die nog niet onder de seniorengroep vallen, maar die ook willen doorstromen. Bent u het met ons eens dat we daar ook op moeten inzetten en steunt u dan ook onze motie die wij daarover indienen?

De **voorzitter**: Mijnheer Haak.

De heer **Haak** (PDvZ): Dat wij ons zorgen maken over de doorstroming, is duidelijk. Ook ouderen die nog geen AOW krijgen en die willen doorstromen, moeten dat kunnen. Daarvoor hebben we juist nu, om een deel van die woningen weer vrij te krijgen, deze motie, omdat we willen dat mensen dan niet gestraft worden als ze willen doorstromen.

De **voorzitter**: Mijnheer Van Rumpt.

De heer **Van Rumpt** (ChristenUnie-SGP): Ja, voorzitter, dank u wel. Die motie gaat over die kostendelersnorm volgens mij, die AOW-samenwoningsnorm, maar ons gaat het juist ook om die doelgroep die net daarvoor zit. Dus een empty nester hoeft niet per se gelijk een senior te zijn. Daar hebben we ook een hele doelgroep die we juist willen stimuleren om door te stromen. Bent u het met ons eens dat we

ook daar stappen op moeten nemen?

De **voorzitter**: De heer Haak.

De heer **Haak** (PDvZ): Daar moeten we zeker stappen op nemen. Alleen daar gaat deze motie niet over. Deze motie gaat echt over mensen die in de categorie vallen die AOW ontvangt. Vandaar dat bepleit wordt dat die kostendelersnorm, maar zo mag je het niet noemen, de samenwoningsnorm afgeschaft wordt, zodat ze niet gekort worden op die 30% van hun AOW.

De **voorzitter**: Ik zie mijnheer Boerboom, gaat uw gang.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja, dank u wel voorzitter. Ik ben even op zoek naar op welke manier deze motie anders of aanvullend is op de motie die ook mevrouw Siegelaer zojuist noemde, die we eerder in deze raad hebben aangenomen, om te kijken of er een pilot gestart kan worden om het eerste halfjaar rekening te houden met dat verschil in inkomen en te zorgen dat mensen er niet op achteruitgaan. Ik ben even benieuwd hoe u ten opzichte van die motie naar uw eigen motie kijkt.

De **voorzitter**: De heer Haak.

De heer **Haak** (PDvZ): Ja, dank u voor de vraag. Die motie gaat nu over een bedrag dat wordt uitgekeerd, maar als je in een duurdere woning komt, is dat natuurlijk maar een tijdelijke oplossing. Want uiteindelijk zit je dan toch weer met hogere woonlasten. Deze motie staat ervoor om juist die AOW intact te houden zodat de mensen wel gewoon hun inkomen kunnen behouden.

De **voorzitter**: Mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Ja dank u, mijnheer de voorzitter. Ja, een sympathiek voorstel voor onze leeftijdsgroep, mijnheer Haak, dat begrijp ik, maar er zitten wel wat haken en ogen aan omdat het natuurlijk een heel generieke maatregel is. Er zijn natuurlijk ook heel veel rijke en zelfs vermogende mensen in deze doelgroep, voor wie het helemaal niet nodig is om zoiets te doen. Zou het niet verstandig zijn om dat te beperken tot mensen die alleen AOW hebben of alleen AOW hebben met een heel klein pensioentje? Dus om zo'n differentiatie te maken? Want dan kan ik me er wel iets bij voorstellen. Maar voor die hele grote groep van vermogende ouderen is dit niet nodig, denk ik.

De **voorzitter**: Mijnheer Haak.

De heer **Haak** (PDvZ): Ja, dat ben ik met u eens. Dat is ook zo. Alleen weten wij natuurlijk niet wie er wel of niet vermogend is. Deze maatregel is inderdaad gericht op mensen met alleen AOW of met een heel klein pensioentje. Het blijft moeilijk, maar als we niets doen, gebeurt er ook niets. Dus vandaar dat wij toch proberen zeker hier in Zoetermeer een pilot te starten, zodat dat door het rijk wordt gefinancierd, want wij hebben er zelf geen geld voor, om in ieder geval die beweging van die verhuizingen in gang te brengen.

De **voorzitter**: Ik zag mijnheer Van Gils.

De heer **Van Gils** (VVD): Voorzitter, ik zit er toch een klein beetje mee wat nu precies het doel is van deze motie. Want heeft de PDvZ nu echt de illusie dat als wij deze motie aannemen, de rijksoverheid € 87 miljoen per jaar beschikbaar gaat stellen, zodat we in Zoetermeer kunnen kijken of dan een tijdelijke pilot impact zal hebben, of mensen gaan samenwonen? Want dat zijn de kosten die ermee zijn gemoeid. We krijgen het voor de jeugdzorg niet eens. Dat lijkt me een veel logischere manier waarop de rijksoverheid voor gemeenten moet bijspringen. Verwacht u nu echt dat deze motie daar zoden aan de dijk gaat zetten?

De **voorzitter**: De heer Haak.

De heer **Haak** (PDvZ): Ja, dat denk ik wel. Het heeft namelijk ook een voordeel op de zorg. Als mensen gaan samenwonen, is mantelzorg minder relevant. We krijgen de doorstroming op de woningmarkt. Dat scheelt ook weer heel veel geld. Dus ja, wij vinden absoluut dat dat nut heeft.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat u verdergaat.

De heer **Haak** (PDvZ): Dank u wel. Toen wij aan de voorbereiding van dit voorjaarsdebat begonnen, hadden wij gezamenlijk het idee om ook dementie weer eens te benoemen. In Nederland leven naar schatting ruim 300.000 mensen die lijden aan enige vorm van dementie. En dat aantal zal naar gelang we steeds ouder worden, oplopen naar een half miljoen in 2040. Een op de vijf mensen krijgt dementie, zelfs een op de drie bij vrouwen. Dat lezen we in de brief die we onlangs hebben ontvangen van Alzheimer Nederland. In Zoetermeer zijn er momenteel 1900 mensen met dementie en de verwachting is dat dit oploopt tot 3700 in 2040.
Daarom is het van belang dat veel gemeenten dementievriendelijk worden. Gelukkig is de gemeente Zoetermeer zo'n gemeente. Wij steunen daarom ook de oproep van Alzheimer Nederland en zullen samen met D66, Zó! Zoetermeer en Zoetermeer Vooruit een motie indienen om dementie niet te vergeten en wij verzoeken om september uit te roepen tot campagnemaand Aandacht voor mensen met dementie en om de Alzheimertraining op te nemen in het trainingsaanbod van de gemeente Zoetermeer voor medewerkers die klantcontacten hebben.

De **voorzitter**: Mijnheer Haak, ik zag al twee interrupties, eerst mevrouw Bout.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Ja, dank u wel. Ik vroeg me af wat het verschil is met de motie die ik in 2022 heb ingediend, waarin we eigenlijk precies hierom vragen en wethouder Ter Laak dit ook heeft toegepast omdat die is aangenomen. Dus ik vroeg me af wat het verschil is met de vorige motie.

De **voorzitter**: De heer Haak.

De heer **Haak** (PDvZ): We roepen bij deze motie op om die training die nu beschikbaar is bij Alzheimer Nederland gewoon in te voeren en te laten doen door de medewerkers die klantcontacten hebben en stakeholders.

De **voorzitter**: Mevrouw Bout.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Ik meen me te herinneren dat die toen ook al beschikbaar was en dat wethouder Ter Laak in de discussie in 2022 heeft aangegeven dat dat dus al gebeurt in het stadhuis, dus ik ben heel benieuwd of de wethouder misschien kan toelichten wat dan het verschil is tussen de motie uit 2022 en de motie van vandaag. Bent u het daarmee eens?

De **voorzitter**: Mijnheer Haak.

De heer **Haak** (PDvZ): Dat gaan we afwachten.

De **voorzitter**: Dat stel ik ook voor. Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja, dank u wel voorzitter. Sympathieke motie, maar wij worstelen een beetje. Wat is de bedoeling met die maand aandacht voor mensen met dementie. Wat verwacht u dat er dan concreet gebeurt in die maand?

De **voorzitter**: Mijnheer Haak.

De heer **Haak** (PDvZ): Dank u wel voorzitter. Het is door Alzheimer Nederland eigenlijk uitgeroepen tot actiemaand en zij zullen vanuit henzelf daar wat acties voor opstellen. Het lijkt me goed dat Zoetermeer als gemeente daaraan meedoet.

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Maar wilt u dan dat de gemeente daar ambtelijke capaciteit of anderszins maatregelen voor voorstelt? Want ik ben nog steeds op zoek. Volgens mij is het hartstikke goed dat de stichting dit zelf doet, maar ik zie nog steeds niet wat de gemeente concreet hierop moet aanvullen of hoe de gemeente eraan moet meedoen.

De **voorzitter**: Mijnheer Haak.

De heer **Haak** (PDvZ): Ik ken de plannen natuurlijk niet en weet niet wat ze daarin voorzien, maar wij

vinden het wel een goed idee dat er aandacht aan wordt besteed. Dus als de gemeente daarin gewoon kan meedoen, lijkt mij dat een prima zaak.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat u verdergaat, mijnheer Haak.

De heer **Haak** (PDvZ): Dank u wel.
Het ministerie van Binnenlandse Zaken heeft onlangs de Wet op de politieke partijen naar de Raad van State gestuurd voor een advies. Deze wet regelt een incidentele subsidie voor lokale politieke partijen voor een periode van drie jaar van € 25 miljoen. Landelijke politieke partijen ontvangen al lang subsidie van de overheid, maar lokale partijen daarentegen niet. De Raad van State neemt over het algemeen een periode van drie maanden de tijd voor het opstellen van een advies. Daarna moet het nog door de Tweede en Eerste Kamer dus de subsidie zal hoogstwaarschijnlijk niet voor 1 januari 2025 geregeld zijn, maar op zijn vroegst pas op 1 januari 2026 en waarschijnlijk pas per 1 januari 2027. Een motie van de Tweede Kamer om deze subsidie eerder ingevoerd te krijgen, is door onze nieuwe regeringspartijen verworpen. Daarom zal de PDvZ samen met Zó! Zoetermeer, PvdA en LHN een motie inbrengen die de burgemeester verzoekt als voorzitter van deze raad er in Den Haag en bij de VNG voor te pleiten dat er haast wordt gemaakt met de invoering van deze wet. En de motie roept tevens de raad op zich positief uit te spreken over deze Wet op de politieke partijen die een gelijk speelveld creëert voor lokale en regionale politieke partijen en om de griffie te verzoeken deze motie te versturen aan de landelijk politieke partijen.

De **voorzitter**: Mijnheer Haak, voordat u verdergaat. Nee, u krijgt geen interruptie van de burgemeester. Mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Ja, dank u, mijnheer de voorzitter. Misschien is het goed om op dit moment even een misverstand uit de weg te ruimen. Het is niet zo, althans zeker niet als ik voor mijn eigen partij spreek, dat wij als lokale afdeling gesubsidieerd worden door Den Haag. Integendeel, wij leveren een bijdrage aan de Haagse organisatie. Dus kortom, wij, maar dat geldt voor veel andere partijen, zijn ledenpartijen en de leden brengen contributie in en we bekostigen daarmee de zaken. Wat we van landelijk krijgen, zijn vaak zaken op landelijk niveau, dus niet op lokaal niveau. Dus dat is dan wel even een misverstand dat ik uit de weg wil ruimen.

De **voorzitter**: Mijnheer Haak, nog behoefte aan een reactie?

De heer **Haak** (PDvZ): Ja, dan heeft u het niet goed begrepen. We hebben het over lokale partijen. Dat geldt ook voor de lokale partij van de landelijke. Nee, alleen de landelijke partijen in de Tweede Kamer krijgen subsidie, maar de lokale partijen, dus de VVD en u ook, krijgen die subsidie niet. Dus voor u is het juist een mooi moment om ook deze motie te steunen.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat u verdergaat.

De heer **Haak** (PDvZ): Even kijken. In het kader van de komende bezuinigingen en de vraag aan de partijen om mee te denken over bezuinigingsvoorstellen heeft de PDvZ gemeend om ook een voorstel in te dienen dat uiteindelijk geld zal besparen. Uit een landelijk onderzoek is gebleken dat gemeentelijke informatie die in gedrukte vorm verschijnt, vrijwel niet of nauwelijks meer wordt gelezen. Zeker omdat deze informatie ook digitaal beschikbaar is. Voordeel van digitaal is dat het altijd beschikbaar is en zeker op de tijd dat je deze informatie nodig hebt. Je hoeft namelijk niet een week te wachten. Ook uit milieuoverwegingen – krantenpapier wordt namelijk eerst gebleekt met chloor om oude inktresten te verwijderen – is in een veranderende maatschappij de tijd aangebroken om hier anders over te denken en mee om te gaan.

De **voorzitter**: Mijnheer Haak, ik ga u helpen want er zijn zoveel handen inmiddels. Een stuk of vijf heb ik er al gezien, dus ik ga u toch maar even interrumperen voordat u het hele verhaal afmaakt. Ik begin met mijnheer Velner, ik zag mevrouw Van Werkhoven, ik zag de heer Doncker, mijnheer Ekkelenkamp en mijnheer Van der Vlies. Dan stel ik voor dat ik begin met mijnheer Velner en mijnheer Van der Vlies want dat was ook een van de eerste. Mijnheer Velner.

De heer **Velner** (SP): Dank u wel voorzitter. Wat vindt de heer Haak dan van ouderen die wat minder vaardig zijn in het kader van de ICT-mogelijkheden en anderstaligen?

De **voorzitter**: De heer Haak.

De heer **Haak** (PDvZ): Ik had deze vraag natuurlijk verwacht. Ik was ook nog niet zover, anders had u daar een antwoord op gekregen. Maar ik zal erop vooruitlopen. Ja, ouderen zijn best in staat om digitaal vaardig te zijn. Het is ook uit het onderzoek gebleken dat juist de ouderen, dan praten we echt over ouderen die niet zo digitaal vaardig zijn, niet zitten te wachten op het lezen van een kapvergunning. Ze lezen zo'n krant meer voor de artikelen en de leuke plaatjes. Maar het gaat hierom, namelijk over een aanzienlijke besparing die we kunnen realiseren als we dit alleen digitaal kunnen aanbieden.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik ga naar de heer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Ja hartelijk dank, voorzitter. Wij zijn er niet enthousiast over dat die informatie vanuit de gemeente alleen maar digitaal te vinden zou zijn. Maar tegelijkertijd vinden we het nogal bizar dat één pagina blijkbaar net zoveel kost als twee pagina's. Dat klinkt een beetje alsof die leverancier de gemeente gebruikt als melkkoetje, dus wij zijn wel van mening dat het tijd wordt om op zoek te gaan naar alternatieven, want de huidige situatie is natuurlijk onwenselijk.

De **voorzitter**: Nog een reactie van mijnheer Haak?

De heer **Haak** (PDvZ): Ja, daar heeft u gelijk in. Er is een offerte aangevraagd bij de leverancier en we maken nu gebruik van twee pagina's. Er is gevraagd om de kosten te besparen door dat terug te brengen naar één pagina en die kosten zijn gewoon hetzelfde.

De **voorzitter**: Dank u wel, mevrouw Van Werkhoeven.

Mevrouw **Van Werkhoven** (GroenLinks): Ik had dezelfde vraag, hoe moet het met de ouderen die wat minder digitaal vaardig zijn? Ik had ook nog begrepen dat er eventueel een pagina uitgeprint op het gemeentehuis kan liggen. Maar ja, niet iedereen is lichamelijk vaardig en eerlijk gezegd, het valt me tegen van een partij die zich de Partij Democratie voor Zoetermeer noemt, dat ze zo de toegang tot de democratie vermindert.

De **voorzitter**: Mijnheer Haak.

De heer **Haak** (PDvZ): Dat is een gewaagde uitspraak. Dat doen we geenszins, want de informatie is gewoon beschikbaar. Het zijn alleen de middelen waarmee men tot die informatie kan komen, daar kan je vraagtekens bij plaatsen. Maar je moet niet vergeten dat de maatschappij verandert. Er is onderzoek geweest naar mensen, met name oudere mensen, hoe ze zo'n blad gebruiken om informatie tot zich te nemen en daar komt gewoon uit dat men niet zo geïnteresseerd is in de advertenties die de gemeente daarin plaatst, over een kapvergunning of wat dan ook, maar het blad leest voor de artikelen en als er in de buurt wat te doen is, maar niet voor de informatie van de gemeente. Daar hebben we het over. Als wij of als iemand echt informatie zoekt over – de Omgevingswet heeft dat nu al een beetje geregeld – bijvoorbeeld een uitbouw aan zijn huis, gaat diegene op dat moment zoeken. Die hoeft niet te wachten tot donderdag of woensdag dat krantje in de bus valt.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Ja dank u wel, mijnheer de voorzitter. Het is natuurlijk een goede gedachte om te kijken naar digitalisering, want het is wel de toekomst, denk ik. Aan de andere kant denk ik dat het op dit moment nog een beetje te vroeg is, dat er nog te veel mensen zijn in deze stad die ook deze informatiebehoefte hebben. Daarbij komt ook nog, want we hebben het misschien in dit geval ook wel over het streekblad, dat dat op dit moment wel een van de weinige media is die nog aandacht besteedt aan de lokale politiek, niet altijd op een heel welgevallige manier voor college, maar in ieder geval toch in die zin dat ze daar scherp op zijn. En ja, ik denk dat dat ook wel een groot goed is dat we moeten behouden in deze samenleving. Dat kan overigens wel digitaal, alleen is het op dit moment, denk ik, voor een bepaalde doelgroep – en die ondersteuning vind ik ook bij anderen in deze raad – misschien nog een stapje te ver. Misschien is deze motie iets te vroeg. Misschien zijn we over twee of drie jaar wat verder.

De **voorzitter**: De vraag is?

De heer **Ekkelenkamp** (D66): De vraag is: bent u van mening dat we een beetje te vroeg zijn met deze motie?

De **voorzitter**: Mijnheer Haak.

De heer **Haak** (PDvZ): Nee, dat vind ik dus niet. Ik vind dat het juist nu de tijd is om daar wat aan te doen. Omdat uit onderzoek – dat hebben wij niet gedaan, maar er is een landelijk onderzoek geweest naar streekbladen, lokale kranten – blijkt dat er gewoon veel minder gelezen wordt. Je moet ook de waste niet vergeten, van het papier van niet gelezen kranten dat gewoon weggegooid wordt, of wat dan ook, het bleken van het papier met chloor, omdat krantenpapier gerecycled papier is, dat gebleekt moet worden, dus het heeft ook milieuvoordelen.

De **voorzitter**: De heer Doncker.

De heer **Doncker** (Lijst Hilbrand Nawijn): Ja, dank voorzitter. Als oudere in deze raad heb ik ook wel iets in te brengen, neem ik aan. Ik vind dat wij een informatieplicht hebben als gemeente en ik denk inderdaad dat er steeds meer ouderen vaardig worden in digitaal lezen van allerlei boodschappen, maar die kleine doelgroep die overblijft, moeten we niet vergeten. En het valt me een beetje tegen van de PDvZ eerlijk gezegd, want ik had net toch een heel pleidooi van u vernomen over Alzheimer Nederland. U maakt zich zorgen om ouderen en dat rijmt niet helemaal met uw voorstel. Ik had een ander beeld van u wat dat betreft, dus ik hoop dat u naar mij luistert. Mijn vraag is: vindt u ook niet dat gewoon alle inwoners van Zoetermeer recht hebben op informatie en dan ook maar die 20% die niet digitaal is, maar toch die krant leest.

De **voorzitter**: Ik ga het antwoord zo ophalen, maar ik zie nog meer vingers, maar ik ga nog naar mijnheer Van Rumpt en dan ga ik dit afronden, want ik denk dat we dan hier voldoende over hebben uitgewisseld. De heer Haak, gaat uw gang.

De heer **Haak** (PDvZ): Ja, ik verval een beetje in herhalingen. Kijk, het onderzoek heeft dit aangetoond. Niet wij. Wij pleiten inderdaad met het voorstel over Alzheimer Nederland zeker voor de ouderen. Maar die doelgroep zal niet gauw op zoek gaan naar die informatie die ze daarvoor nodig hebben. Nee, ik vind dat reuze meevallen en de tijd is nu rijp om stappen te ondernemen. We staan echt voor een behoorlijke bezuiniging en als we kijken hoeveel we alleen al kunnen bezuinigen door deze advertentie alleen digitaal aan te bieden, dan is dat echt puur winst. En het voordeel is, en daar kom ik dadelijk in mijn spreektekst op terug, dat wij dat budget dat we daar besparen kunnen gebruiken voor een motie die wij eerder als raad hebben aangenomen over het mediabeleid.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mijnheer Van Rumpt.

De heer **Van Rumpt** (ChristenUnie-SGP): Ja voorzitter, dank u wel. De heer Haak heeft het er in zijn onderzoek over dat de mensen niet geïnteresseerd zouden zijn in kapvergunningen et cetera. Ik kan u geruststellen, die staan al heel lang niet meer in het streekblad, het is al lang niet meer zo dat wij die vergunningen et cetera erin plaatsen. Ik krijg juist heel vaak terug van mensen 'ik heb dingen gelezen over wat jullie doen als gemeenteraad, als stad'. En juist ook van mensen die van nature niet zelf politiek geïnteresseerd zijn. Dus u kunt wel zeggen 'dat kan digitaal', maar dan is nog wel de vraag: gaan die mensen ook daadwerkelijk op zoek naar die informatie? Dus bent u het niet met me eens dat we mensen actief moeten blijven benaderen die van nature niet zelf op zoek gaan naar informatie?
Bent u het met mij eens dat we, op het moment dat twee pagina's evenveel kosten als één, misschien op zoek moeten naar een alternatief, dat we misschien een eigen blaadje uitbrengen, vier keer per jaar, maar dat helemaal stoppen te ver gaat?

De **voorzitter**: Mijnheer Haak.

De heer **Haak** (PDvZ): Ik wil eigenlijk de vraag omdraaien: is het voor die mensen nog nodig om dit in stand te houden? Want die groep wordt steeds kleiner. En nogmaals, wij vinden echt nu de tijd rijp om te zeggen 'de informatie is er'. Die is beschikbaar. Je kunt het digitaal vinden en mensen die niet digitaal vaardig zijn, hebben meestal wel een neefje of een buurjongen, of wat dan ook om als ze die informatie nodig hebben, die tot zich te krijgen. Maar ik vind het te ver gaan om iets in stand houden dat heel veel geld kost en waar het gebruik steeds minder van wordt.

De **voorzitter**: Ik heb wel het gevoel... Ik ga nog mevrouw Bout en mevrouw Meurs het woord geven, dan gaan we dit afronden, want we gaan echt een herhaling van zetten doen volgens mij. De argumenten zijn denk ik voldoende gewisseld. Mevrouw Bout, gaat uw gang.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Ja, dank u voorzitter. Ook ik ben van mening dat wij als raad en als gemeente een informatieplicht hebben, maar ik wil een voorstel doen aan mijnheer Haak. Als u nu zo bezorgd bent om de inkt en de papieren, kunnen we dan een JA-JA-sticker invoeren? Dat betekent dus dat niemand de krant krijgt, tenzij je een JA-JA-sticker op je brievenbus doet. Dat is een motie die ook al heel lang loopt en al heel lang aangehouden wordt en maar voor ons uitgeschoven wordt en ondertussen bij het afvalbeleid ingevoegd is. Ik denk dat we daarmee heel veel inkt en papier uitsparen en dat we dan toch aan onze informatieplicht kunnen voldoen. Bent u het daarin met mij eens?

De **voorzitter**: Mijnheer Haak.

De heer **Haak** (PDvZ): Nou, daar ga ik niet over. Dan moet u bij het college zijn voor die vraag. Ik ga niet over een JA-JA-sticker.

De **voorzitter**: Mevrouw Meurs.

Mevrouw **Meurs** (Zoetermeer Vooruit): Ja, dank u wel. Laat ik vooropstellen dat de egelopvang ontzettend blij is met al die oude kranten. Daar maken ze goed gebruik van. Iets anders wat ik mee wil geven, ik was laatst op een bijeenkomst over het Centraal Park, daar waren inwoners aanwezig die in de Schoutenhoek wonen, onder andere. Die waren verrast door de uitbreiding daarvan richting hun huizen en het eerste dat geroepen werd, was 'heeft het in het streekblad gestaan, want dan hadden we geweten dat we bezwaar hadden kunnen aantekenen'. Dat wilde ik maar even meegeven.

De **voorzitter**: Mijnheer Haak, heeft u nog behoefte om te reageren?

De heer **Haak** (PDvZ): Ja, ik geloof zonder meer dat dat gebeurt, maar nogmaals, ik heb het onderzoek niet gedaan en dat onderzoek wijst wel uit dat het steeds minder wordt gelezen. Dus dat is voor ons een reden geweest om dit voorstel te doen, om te zeggen 'jongens, laten we nu eens nadenken, zeker wat de financiën betreft kunnen we hier aardig wat mee winnen'.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat u uw betoog vervolgt.

De heer **Haak** (PDvZ): Ik ga dit even overslaan. Daar hebben we het net al over gehad.
Voorzitter, ook de kosten voor de advertenties die de gemeente jaarlijks betaalt, stijgen met ruim 28% in 2025. De stijgende kosten zijn echter niet in de begroting opgenomen en bedragen bijna € 40.000,00 in 2025, boven op de bestaande kosten die oplopen naar € 58.000,00. In onze ogen zijn dit kosten die onverantwoord zijn in relatie tot het doel van de advertenties. Als we over verantwoorde uitgaven spreken, willen we nog even wijzen op motie 2307-02 over het mediabeleid. Deze motie is vorig jaar met een grote meerderheid in de raad aangenomen. In deze motie vraagt de raad om een mediabeleid en de daaraan gekoppelde budgetten. Het college heeft echter vanwege de bezuinigingen het budget nog niet geactualiseerd. Door de besparing op de uitgave aan de stadspagina in gedrukte vorm, kan het budget worden gevonden om het mediabeleid, dat door deze raad zeer gewenst is, tot uitvoer te brengen. Ik hoorde vandaag al vaker het woord lef voorbij komen. Misschien is er wel lef nodig om deze motie te steunen.
Voorzitter, ik sluit af. We moeten ook vooruitkijken op de twee nog voor ons liggende jaren. Mooie projecten staan in de steigers. Het zwembad is inmiddels gerealiseerd, nu nog een mooi nieuw gebouw voor de Boerderij en een verhuizing van het Nationaal Videogame Museum, maar ook een erfgoedcentrum waar de Zoetermeerder zijn geschiedenis kan ervaren. Mooie bouwprojecten die nog moeten beginnen, of al reeds zijn gestart. Met deze raad en de partijen in deze raad kunnen we zaken doen, of dat nu coalitie- of oppositiepartijen zijn. Het belang van onze inwoners, de Zoetermeerder, staat bij iedereen voorop.
We hebben en zullen vandaag weer veel moties voorbij zien komen. Sommige erg goed, die de steun van de gehele raad verdienen, en andere die het niet zullen halen. Gelukkig veel minder dan voorgaande jaren. We zijn wel erg blij dat iedere partij op z'n minst geprobeerd heeft om met moties te komen die geen structureel geld kosten. De wens die ik daarvoor had uitgesproken in het resultatendebat heeft dus gewerkt.
Over twee jaar zijn er weer verkiezingen. De zeven zetels waar we op hoopten in deze periode zullen

er naar verwachting negen gaan worden. Dank u wel.

De **voorzitter**: Ik zie nog een interruptie van mijnheer Van Gils.

De heer **Van Gils** (VVD): Ja voorzitter, de heer Haak refereerde er zelf ook aan. Hij deed vorige week tijdens het resultatendebat ook naar mijn herinnering de oproep om met voorstellen te komen die geld opleveren of waarmee geld valt te verdienen en wij waren wel nieuwsgierig naar wat er dan zou komen, maar nu blijft het bij de PDvZ toch een beetje bij een jaarlijks cadeautje voor AOW'ers van € 80 miljoen ten koste van werkenden en geld voor de eigen partij. Komt de PDvZ nu dan met een voorstel dat geld zal opleveren of blijft het bij het cancelen van het streekblad en gratis bier?

De **voorzitter**: Mijnheer Haak.

De heer **Haak** (PDvZ): We hebben net een hele discussie gehad over de opbrengsten die we kunnen verdienen met het cancelen van de advertenties bij het streekblad, dus dat lijkt me wel een heel mooie suggestie. Voor de rest hebben wij geen moties ingediend die geld kosten. Alleen gevraagd een verzoek in te dienen.

Motie nr. 2406-49 ingediend door PDvZ
Pilot afschaffen samenwoningsnorm AOW

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 24 juni 2024;

constaterende dat:
- iedereen recht heeft op huisvesting;
- de afgelopen 15 jaar de 800 bejaardentehuizen in Nederland volledig zijn weggesaneerd;
- heel veel mensen naarmate ze ouder worden alleen komen te wonen;
- ouderen gekort worden op hun AOW als ze gaan samenwonen met een andere oudere die AOW krijgt;

overwegende dat:
- de verhuizing van een oudere een beweging van zeker vier tot vijf verhuisbewegingen op gang brengt;
- veel ouderen hun huisvesting met elkaar willen delen;
- als ouderen gezamenlijk een huis delen onder andere eenzaamheid voorkomen wordt;
- als ouderen gezamenlijk een huis delen onder andere de (mantel) zorg minder wordt;
- door het afschaffen van de samenwoningsnorm AOW (korten van de AOW vanwege delen van de voordeur) meer ouderen een huis willen delen;
- door het delen van de huisvesting door ouderen er woonruimte voor jongeren en/of gezinnen vrijkomt;
- een door de overheid betaalde pilot in Zoetermeer uit te voeren;

verzoekt het college:
- een lobby in Den Haag in te zetten voor het afschaffen van de samenwoningsnorm voor de AOW;
- in Den Haag te bepleiten dat Zoetermeer pilots mag gaan houden dat ouderen een huis mogen delen zonder gekort te gaan worden op hun AOW, en deze pilot door het rijk mogelijk te laten maken;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2406-50 ingediend door PDvZ, Zó! Zoetermeer, PvdA, LHN
Gelijke subsidie lokale partijen (Wpp)

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 24 juni 2024;

constaterende dat:
- landelijke politieke partijen subsidie ontvangen van de overheid en lokale politieke partijen deze niet krijgen;
- er in de nieuwe Wet op de politieke partijen (Wpp) een incidentele subsidie van € 25 miljoen landelijk beschikbaar wordt gesteld voor alle lokale en regionale partijen voor de periode van 2024-

2027;
- een motie die opriep tot een snellere invoering van de subsidieregeling voor lokale partijen door de regeringspartijen is verworpen;
- de VNG het betreurt dat hierdoor geen gelijk speelveld ontstaat voor de gemeenteraadsverkiezingen in 2026;

van mening dat:
- het verstrekken van een subsidie voor lokale partijen een gelijk speelveld op het gebied van partijfinanciën kan creëren;
- het democratisch gezien niet meer dan logisch is dat politieke partijen vanuit de overheid de beschikking krijgen tot dezelfde middelen en mogelijkheden;
- ook lokale politieke partijen een eigen plaats verdienen in ons staatsrecht en het belang van onafhankelijke, transparante en democratische beginselen kunnen uitvoeren;
- het rijk ervoor moet zorgen dat de tot uitvoer komen van de Wpp snel kan worden ingevoerd;

verzoekt de burgemeester om:
- in de rol als voorzitter van de raad zich er hard voor te maken en ervoor te pleiten dat er vaart moet worden gemaakt met de uitvoering van de Wet op de politieke partijen;
- bij het komende VNG-congres zijn zorgen uit te spreken over dat de subsidie behorende bij de Wpp pas per 1 januari 2026 beschikbaar komt;
- de raad op de hoogte te houden van de ontwikkelingen op dit vlak;

roept de raad op:
- zich positief uit te spreken over de Wet op de politieke partijen (Wpp) die van een gelijk speelveld spreekt voor landelijke en lokale politieke partijen door deze motie te steunen;
- om een signaal af te geven aan de landelijke politiek en de griffie te verzoeken deze motie te versturen aan de landelijke politieke partijen;

en gaat over tot de orde van de dag.

Motie nr. 2406-51 ingediend door PDvZ, Zó! Zoetermeer, D66, Zoetermeer Vooruit
Dementievriendelijk

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 24 juni 2024;

constaterende dat:
- een op de vijf mensen krijgt te kampen met geheugenproblemen of, met een duur woord gezegd, met dementie waarbij Alzheimer het meest wordt geconstateerd. Het is daarmee naast kanker de meest voorkomende ziekte;
- er ieder uur in Nederland vijf mensen met dementie bijkomen en Zoetermeer met nu al 1900 mensen met dementie en dat het aantal mensen met dementie alleen maar zal stijgen tot boven de 4300 in 2050 (een toename van 126%). Op Nederlandse schaal zal de groei zijn van 280.000 mensen met dementie in 2020 naar 620.000 mensen met dementie in 2050;
- ondanks dat meer dan 15.000 mensen jonger dan 65 jaar te maken krijgen met dementie het risico op dementie naarmate men ouder wordt toch groter is;
- de kans op dementie verkleind kan worden door gezond te leven dus goede voeding, geen stress, goede huisvesting, veel beweging, training van de hersenen daarbij een grote rol spelen;
- vanwege de leefomstandigheden vooral de minderbedeelde ouderen in onze samenleving een groot risico lopen op het krijgen van dementie;
- er 800.000 mensen in Nederland gemiddeld veertig uur per week mantelzorgen voor iemand met dementie;
- de kosten voor dementiezorg in 2017 € 9,3 miljard bedroegen (een aanzienlijk deel van de totale zorgkosten);

overwegende dat:
- dinsdag 21 september 2021 het Wereld Alzheimer Dag was;
- de gemeente Zoetermeer een dementievriendelijke stad wil zijn;
- de gemeente Zoetermeer meer informatie verstrekt over een dementievriendelijke samenleving op www.samendementievriendelijk.nl en op www.zoetermeerwijzer.nl;

- op www.samendementievriendelijk.nl/gemeentehuis een gratis onlinetraining van maximaal vijftien minuten aangeboden wordt waarin je leert dementie te herkennen en er goed mee om te gaan;
- het wenselijk is dat medewerkers van de gemeente Zoetermeer die klantcontacten hebben, leveranciers van de gemeente en samenwerkende partners deze online 'Met 1 op de 5 mensen' dementietraining volgen;

verzoekt het college:
- in navolging van andere gemeenten jaarlijks de maand september aan te merken als campagnemaand 'Aandacht voor mensen met dementie';
- de Alzheimertraining op te nemen in het trainingsaanbod van de gemeente Zoetermeer en dit verzoek ook bij de samenwerkende partners neer te leggen;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2406-52 ingediend door PDvZ
Stadspagina

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 24 juni 2024;

constaterende dat:
- de kosten voor de stadspagina met ruim 28% extra stijgen in 2025;
- het nadeel dat hierdoor ontstaat, en dat niet in de begroting is opgenomen, in 2024 € 31.000,00 bedraagt, tot € 39.000,00 in 2025, boven op de al bestaande kosten die worden besteed aan de advertenties van de stadspagina; (€ 49.600,00 in 2023 oplopend tot € 58.500,00 in 2026);
- de veranderende samenleving andere informatiebronnen raadpleegt (op het moment dat men dat wil) in plaats één keer per week een gedrukte krant af te wachten tenzij het een dagelijkse krant betreft;
- in plaats van twee pagina's advertentie, deze terugbrengen naar één pagina geen kostenvoordeel oplevert, gezien de uitgebrachte offerte door leverancier;
- een gedrukte krant (inkt en bleekmiddelen) ook uit milieuoverwegingen niet meer gewenst is en 'waste' voorkomt van niet gelezen kranten;
- informatieoverdracht digitaal sneller en effectiever verloopt;
- digitale informatie te allen tijde beschikbaar is en blijft;
- steeds meer mensen de NEE-NEE-sticker op hun brievenbus hebben geplakt;

overwegende dat:
- er een aanzienlijke bezuiniging kan plaatsvinden door de stadspagina alleen digitaal aan te bieden;
- motie 2307-02 (Mediabeleid) door een ruime meerderheid in de raad is aangenomen, waarin een mediabeleid wordt gevraagd waaraan ook een budgetvoorstel is gekoppeld;
- het mediabeleid door het college nog niet is geactualiseerd in verband met het ontbreken van het budget;
- de besparing op de stadspagina ervoor kan zorgen dat het mediabeleid kan worden uitgevoerd;

verzoekt het college:
- een overgangsfase in te stellen om de stadspagina (informatie) voortaan alleen digitaal op de eigen website aan te bieden;
- deze overgangsfase na afloop van het lopende contract met de huidige aanbieder direct in te laten gaan;
- na het beëindigen van het lopende contract alleen een kleine advertentie te plaatsen waarbij wordt verwezen naar de digitale pagina op de gemeentelijke website gedurende een jaar;
- uitvoer te geven aan motie 2307-02 middels het hierdoor vrijgekomen budget;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Oké. Ik stel vast dat er verder geen vragen meer zijn. Dan dank ik u voor uw eerste termijn en stel ik voor dat wij een korte schorsing inlassen tot 15.15 uur. Ik schors de vergadering.

Schorsing

De **voorzitter**: Ik heropen de vergadering en het woord is aan de fractie van GroenLinks. Mijnheer Boerboom, gaat uw gang.

I. GroenLinks

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ik wacht nog even een moment voorzitter, er komen nog wat mensen half binnenlopen. Het is wat onrustig.

De **voorzitter**: Ja, dat u later binnenkomt, is nog één ding, maar als u dan ook nog gaat praten, wordt dat ingewikkeld. Dank u wel. het woord is aan mijnheer Boerboom.

De heer Boerboom (GroenLinks): Voorzitter, er waait een gure rechtse wind door Nederland. We zien het al jaren in de Tweede Kamer, we zien het op sociale media waar jongeren worden gevoed met racistische memes en we zien het nu ook in het Nederlandse kabinet. De basis hiervan is een zondebokkenpolitiek waarin specifieke bevolkingsgroepen de schuld krijgen van alles wat er mis is in Nederland. Het leidt tot een zorgelijke tweedeling in de maatschappij die afleidt van de werkelijke problemen waar mensen wel degelijk tegenaan lopen.

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom, ik hoor geen punten, maar mijnheer Van der Vlies wil nu al interrumperen. Mijnheer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Ja voorzitter. Dank u wel. Ik heb eventjes moeite met de suggestie dat rechts hetzelfde is als racistisch. Dat werd volgens mij een beetje in één zin gesuggereerd, dus dat wil ik verre van mij werpen.

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Nee, voorzitter, dan heeft u niet.... Ik zal hem nog een keer herhalen als u dat helpt, maar dat is niet wat ik gezegd heb. Ik had het over racistische memes en daar heeft de NCTV wel degelijk zijn zorgen over geuit. Die komen helaas wel vaak uit de rechts-extremistische hoek.

De **voorzitter**: Gaat u verder.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Voorzitter, GroenLinks wil vandaag dan ook deze problemen centraal stellen bij de behandeling van de begroting. Het gevoel van niet gezien worden door de overheid of het gevoel van geen regie hebben over je eigen leven door de overheid.
Voorzitter, iedere volwassene en elk kind verdient het dat er genoeg is om van te leven: om gezond te eten, warm gekleed te zijn, een huis te hebben en dat te kunnen verwarmen. Wat GroenLinks betreft, zou dit ruimhartiger mogen dan nu gebeurt door dit college. Echter, het begint ermee dat de regelingen die we voor inwoners in een kwetsbare financiële positie hebben ook bij hen terechtkomen. In Zoetermeer wordt nog altijd een grote groep niet bereikt, blijkt uit de jaarstukken. Zoetermeer is hierin niet uniek en het Sociaal en Cultureel Planbureau heeft recent een rapport uitgebracht over dit probleem. GroenLinks dient samen met Zoetermeer Vooruit, PvdA, D66 en ChristenUnie-SGP een motie in om te uitkomsten uit dit rapport te leggen naast ons huidige beleid.
Het staat overal zo mooi op papier. Inwoners moeten zelfstandig, zinvol en vitaal ouder worden. De praktijk in de zorg blijkt echter vaak veel weerbarstiger. Inwoners lopen tegen muren aan, omdat ze bij verschillende loketten voor verschillende vormen van zorg moeten zijn. GroenLinks begrijpt dat dit ook voor de gemeente complex is, maar dat ontslaat de gemeente er niet van om te komen tot een oplossing in lijn met ons beleid. Het is dan ook onacceptabel dat inwoners na anderhalf jaar nog steeds geen WMO-ondersteuning hebben terwijl de gemeente erkend heeft dat zij die wel nodig hebben. De gemeente wijst naar de verhuurder en de verhuurder naar de gemeente. Om hier een doorbraak in te krijgen, dient GroenLinks de motie Werk vanuit de bedoeling van de Woonzorgvisie in, samen met Zó! Zoetermeer, D66 en ChristenUnie-SGP.
Helaas zijn de uitdagingen in de jeugdzorg ministens zo groot. Elk kind verdient onze steun wanneer het vastloopt in de ontwikkeling. Helaas doet het rijk niets om te zorgen dat we dit als gemeente op een goede manier waar kunnen maken. Het resultaat is een volledig vastgelopen systeem waar kinderen en jongeren soms maanden moeten wachten op noodzakelijke hulp, met alle gevolgen die dit voor het kind of de jongere heeft. GroenLinks wil dit tot een minimum beperken en inzicht houden in de begroting. Daarom dienen we samen met PvdA en FVD een amendement in.
Voorzitter, elke inwoner heeft het recht op een betaalbare woning.

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom, een interruptie van mijnheer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Ja voorzitter, dank u wel. Op dat punt van die motie heb ik eigenlijk twee vragen. We zijn blij om te zien dat GroenLinks natuurlijk die draai heeft gemaakt, want toen Zó! Zoetermeer drie jaar geleden de motie Wachttijden in de jeugdzorg indiende, was GroenLinks nog tegen. Inmiddels waait er een andere wind in het college. Daar zijn we natuurlijk blij mee en inmiddels zijn die wachttijden inzichtelijk gemaakt via de website van het Startpunt Jeugdhulp Haaglanden van het Servicebureau Jeugdhulp. Dus hoe verhoudt dit voorstel van GroenLinks zich tot deze website? Dat is vraag 1. Daar kan iedereen zien wat de wachttijd is per product.
Vraag 2 is wat GroenLinks precies denkt dat de meerwaarde is van kennis over de gemiddelde wachttijden. Voorzitter, als ik in de wachtkamer zit bij de dokter, kan de gemiddelde wachttijd wel tien minuten zijn, maar als ik drie kwartier zit te wachten, heb ik daar niet veel aan.

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Voorzitter, er zijn twee dingen die ik hierop wil aanstippen. Het ene is dat wij het belangrijk vinden dat, als we straks keuzes gaan maken in de jeugdzorg, de wachttijden daar onderdeel van zijn. Ik vind het prima als we ze meer uit elkaar halen op type zorg waar we het dan over hebben. Of het gaat over specialistische zorg, of over... Nou ja, welke vorm. Maar ik vind het belangrijk dat we daar als gemeenteraad ook op sturen. We sturen niet op cijfers die op een website staan. We sturen met effectindicatoren die we in de begroting met elkaar vaststellen. Het college geeft nu ook een aantal factoren waar het wijzigingen op wil aanbrengen, die ook wel openbaar zijn. Het vastleggen in de begroting straks gaat ons helpen omdat wij als raad richting meegeven van waar we naartoe willen met elkaar. Dat is wat mijn fractie beoogt met dit amendement.

De **voorzitter**: Ik zie verder geen reactie, gaat u verder?

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Voorzitter, elke inwoner heeft het recht op een betaalbare woning. Helaas lijkt dit na een korte daling van prijzen inmiddels alweer verder weg dan ooit. Mensen zitten knel en kunnen niet verder met hun leven. Dat vraagt om urgentie en die ervaart mijn fractie te weinig bij dit college. In 2022 vroeg GroenLinks al naar de nieuwe woningbouwvisie waar dit college alle andere maatregelen rondom woningbouw aan wil ophangen. Ondanks een toezegging dat die er in 2023 zou liggen wordt ons geduld op de proef gesteld. We hebben begrepen dat de nieuwe woningbouwvisie er in het eerste kwartaal van 2025 ligt. Wat GroenLinks betreft, is er geen ruimte voor verder uitstel.
Diezelfde urgentie verwacht GroenLinks ook op het gebied van verduurzaming van Zoetermeer. Wat GroenLinks betreft, mag het Duurzaamheidsfonds voortvarender worden ingezet. Ook op terreinen waar dat nog niet gebeurt, zoals het aanjagen van vergroening bij midden- en kleinbedrijf. Graag een reactie van de wethouder.
Dit sluit ook aan bij de behoefte die mijn fractie heeft om de huidige indicator over de totale CO_2-uitstoot te handhaven. Hiervoor dienen we een amendement in samen met de PvdA.
De makkelijkste weg naar een schone aarde is het hergebruiken van grondstoffen. De landelijke ambitie is om in 2050 volledig circulair te zijn. Een flinke uitdaging die vraagt om focus hoe daar te komen. GroenLinks dient samen met PvdA, D66 en Zoetermeer Vooruit een motie in om met een Programma Circulaire economie te komen.

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom, een interruptie van mijnheer Van der Vlies. Gaat uw gang.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Ja voorzitter, dank u wel. Wij hebben die conceptversie van die motie mogen inzien, met dank aan collega Mulholland en we staan op zich sympathiek tegenover die doelstelling van die circulariteit natuurlijk, maar het schrijven van de visie is nogal een taakje. En we zitten natuurlijk een beetje met personeel en zo. Dat geeft toch best wat problemen. En dat geeft ook best wat kosten. Hoe denkt u daarover?

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Voorzitter dank. Wij hebben daar ook wel kritisch over nagedacht met elkaar. We weten dat er eerder subsidies vanuit de Europese Unie geweest zijn. Op dit moment zijn die er niet, maar we sluiten niet uit dat die er op een bepaald moment weer komen. Het tweede dat ik zou willen meegeven, is dat er nu wel allerlei dingen rondom circulaire economie gebeuren, maar wij

het gevoel hebben dat dat nu heel ad hoc gebeurt en het ook niet altijd zichtbaar is voor mensen in de stad en voor ondernemers die eigenlijk geen idee hebben waar de focus ligt en wat ze kunnen verwachten van de gemeente. En omdat wij denken dat dit een belangrijk uitgangspunt is naar de toekomst toe, willen wij het college dit meegeven, maar willen wij het college ook de ruimte geven om misschien, stel dat het dat niet op korte termijn direct voor zich ziet, net als het dat doet met verschillende projecten in de stad waar het eigenlijk zegt 'welke hebben nu prioriteit en welke schuiven we voor ons uit?', te zeggen dat het dit op een iets later moment zal oppakken, op het moment dat daar nu geen capaciteit voor is.

De **voorzitter**: Gaat u verder?

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Voorzitter, wanneer we spreken over een circulaire economie kan ons huidige afvalbeleid daarbij niet ontbreken. GroenLinks wordt al jaren aangesproken door inwoners over het niet stimulerende beleid voor het scheiden van afval. Middels het inzetten van het burgerberaad hebben inwoners zelf de verantwoordelijkheid gedragen om te komen met adviezen over een nieuw afvalbeleid. GroenLinks zou graag zien dat we nu voortvarend verdergaan met het uitwerken van deze adviezen. Om te voorkomen dat het een langslepend traject wordt, wil GroenLinks samen met D66 en Zoetermeer Vooruit het college vragen om na ontvangst van het rapport direct aan de slag te gaan met de uitkomsten van het rapport.
Voorzitter, al deze uitdagingen moeten we het hoofd bieden in vrijwel onmogelijke financiële omstandigheden. De nieuwe coalitie in de Tweede Kamer kiest helaas niet voor een fundamenteel andere lijn dan de vorige. De gevolgen hiervan voor de gemeenten zijn enorm voor belangrijke taken, zoals de Wet maatschappelijke ondersteuning en de jeugdzorg in het bijzonder. Wat GroenLinks betreft, blijven we maximaal druk zetten op het aankomende kabinet om verandering hierin aan te brengen, maar tegelijk vraagt dit om voorbereidingen van ingewikkelde keuzes.

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom, een interruptie van mijnheer Weekenstroo.

De heer **Weekenstroo** (CDA): ik had eigenlijk nog een interruptie eerst bij het debatje tussen de heer Van Steenis en mevrouw Sandifort over het afval. U zegt daarbij als GroenLinks dat we dat meteen naar het college moeten sturen en meteen het college de opdracht moeten geven om ermee aan de slag te gaan, zonder daar zelf nog een oordeel of waardeoordeel over te geven, of ook maar enigszins een uitspraak over te hebben gedaan. Aan de andere kant hadden we net ook een debat over onszelf als raad, toch wel het belangrijkste orgaan, en wij moeten er toch wel weer iets van vinden voordat het college aan de slag mag gaan. Hoe ziet u die verhouding in deze motie?

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Dank u wel voorzitter. Ik zie daar ook wel een zeker spanningsveld. Maar tegelijkertijd heb ik wel begrepen van dit college dat we dan pas in oktober, op zijn vroegst, waarschijnlijk een debat kunnen voeren als gemeenteraad. Als je daarbij optelt dat daarna het college nog moet beginnen met uitwerken, zitten we dan voordat we een raadsvoorstel hebben liggen, vlak voor de verkiezingen. Dan ligt het misschien ook wel heel gevoelig om dan vlak voor de verkiezingen nog een besluit hierover te nemen. Wij zouden graag zien dat het college als het het rapport in ontvangst neemt, dat in ieder geval aan ons toestuurt – dat leest u ook – maar toch ook al aan de slag gaat met de uitwerking. Het is dan denk ik aan ons om te kijken of wij vlak na het zomerreces, misschien middels een agenderingsverzoek, daar nog een aantal aspecten in het bijzonder van willen uitlichten. Maar ik kan me ook niet voorstellen dat we een diametraal andere keuze maken dan de uitkomst die uit het burgerberaad zou komen, want anders denk ik dat het burgerberaad ook weinig toegevoegde waarde heeft gehad.

De **voorzitter**: Mijnheer Weekenstroo.

De heer **Weekenstroo** (CDA): Dank voorzitter. Ik denk dat het toch raar is dat we als raad een opdracht moeten geven of het college op pad moeten sturen om iets te doen, dat eigenlijk zonder mandaat wordt gedaan. U komt met een motie en zegt 'jullie kunnen je gang gaan', maar we hebben dan niet zelf de beoordeling over het burgerberaad gedaan. Ik ga er ook niet van uit dat we er diametraal tegen ingaan, maar ik denk dat we wel hier in de raad wellicht accentverschillen of dingen die zijn aangegeven door de inwoners willen vergroten, of niet, of nog extra willen benadrukken waar het college mee aan de slag moet gaan. Het college kan daar niet mee aan de slag als wij dat nog niet hebben gedaan. Wellicht dat je jezelf doordat het college aan de slag gaat voor de voeten loopt op een later moment.

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Voorzitter, ik zie dat probleem zelf niet en ik denk dat we ook nog dat goede debat kunnen hebben op het moment dat er straks een raadsvoorstel van het college ligt. Maar we zien allemaal hoelang het al duurt voordat het afvalbeleid er ligt. Ik zou het echt zo fijn vinden als we nu gewoon die vaart erin houden en niet weer door allerlei bureaucratische processen ellenlang moeten wachten voordat er uiteindelijk straks een raadsvoorstel ligt. Volgens mij hebben meerdere collega's vandaag ook aangegeven met andere projecten hoeveel tijd daaroverheen gaat. Dus alles wat we daarin kunnen winnen, zou ik van meerwaarde vinden om daarvoor te gaan.

De **voorzitter**: Dank u wel. Gaat u verder.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Voorzitter, dat geldt ook voor ingewikkelde keuzes die we straks moeten maken over de begroting, daar was ik gebleven. GroenLinks wil daarbij een aantal zaken meegeven.
Allereerst, het ravijnjaar 2026 telt op tot een tekort van bijna € 16 miljoen, maar daarna loopt het gat in rap tempo op tot € 26 miljoen. Ook al zullen we compensatie krijgen van het rijk, dit zal nooit het volledige gat dekken. Met andere woorden, dit vraagt hoe dan ook om lastige keuzes. De omvang en invulling zijn onderwerp van het gesprek dat we moeten voeren.
In het huidige jaar teren we al ruim € 20 miljoen in op ons eigen vermogen, mede door een onrealistische begroting eind vorig jaar. Zonder koerswijziging zullen onze reserves in rap tempo uitgeput zijn. We willen de wethouder vragen helder in beeld te brengen hoe de ontwikkeling van onze reserves is. Wat GroenLinks betreft, moeten we dit zo snel mogelijk omdraaien.
Ten derde, bij eventuele bezuinigingen moeten we verstandige keuzes maken. Bezuinigen op preventieve taken zijn, wat GroenLinks betreft, dan ook geen optie. Daarmee krijgen we als stad de rekening op een later moment dubbel zo hard terug.
Het vierde dat GroenLinks wil meegeven, raakt aan een van onze kernwaarden: eerlijk delen. Inwoners met lage inkomens mogen niet de dupe worden van noodzakelijke maatregelen die op de begroting nodig zijn. Moties van de PvdA en Zó! Zoetermeer steunen we daarom van harte.
5. Zorg dat het kwaliteitsniveau van de stad overeind blijft. Als dit betekent dat we een deel van het tekort moeten dekken met een lastenverzwaring, dan is dit voor GroenLinks een reële optie.
6. Durf te blijven investeren in de stad en laten we dit op een slimme manier doen. Wanneer we voornemens zijn om te investeren, laten we die investeringen dan toekomstbestendig inrichten en aan laten sluiten bij de behoeften van inwoners of organisaties. Graag geven we dit college een suggestie mee bij de ontwikkeling van nieuwe schoolgebouwen. Zorg dat deze ook kunnen dienen als ontmoetingsplek voor jongeren. Hiervoor dienen we samen met LHN en FVD een motie in.
Tot slot voorzitter…

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom, een interruptie van de heer Markes.

De heer **Markes** (Zó! Zoetermeer): Dank u wel voorzitter. Ik vind het op zich een sympathieke motie om te kijken waar we jeugdruimtes kunnen organiseren in schoolgebouwen. Ik zit er wel een beetje over na te denken. Bij die jeugdruimtes willen we dat jongeren zich ontwikkelen. Daar hoort bij dat ze ook een beetje de ruimte hebben om te keten, et cetera, misschien is dat herkenbaar voor de heer Boerboom. Maar is het dan handig om dat in een schoolgebouwen te doen, aangezien er ook privé-eigendommen liggen en privacygevoelige documenten et cetera?

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Voorzitter, dank u wel. Volgens mij moet je daar inderdaad het goede gesprek over voeren, hoe je dat dan precies invulling gaat geven. Zoals wij het voor ons zien, is bijvoorbeeld zoals in Meerzicht waar je ziet dat daar al gebruikt wordt gemaakt van een schoolgebouw door Buurtwerk. Wij denken dat er een kans ligt om die verbinding te leggen. Misschien moet je bepaalde ruimtes afsluitbaar kunnen maken in het pand, want ik denk ook niet dat jongeren acht lokalen nodig hebben om activiteiten te organiseren. Maar wij vinden het echt naar de toekomst toe – volgens mij ook in lijn met wat de raad wil: meer richting het verbinden van allerlei voorzieningen in de stad en niet dat ad hoc verdelen over de stad – een goede suggestie om te kijken bij de ontwikkeling van een school naar welke voorzieningen je daar dan in samen zou kunnen voegen, en in het bijzonder, wat ons betreft, plekken voor jongeren.

De **voorzitter**: De heer Doncker gaat uw gang.

De heer **Doncker** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank u wel. Voorzitter, ik wil even reageren op de vraag. Het is natuurlijk niet uniek, want er zijn heel veel schoolgebouwen die ruimtes beschikbaar stellen. Mijn ervaring is dat als je heel goede afspraken maakt met de gebruikers en inderdaad bijvoorbeeld een separate ingang hebt, enzovoort, het over het algemeen heel goed gaat. Vanuit de jeugd krijgen we regelmatig te horen 'er zijn zo weinig plekken in Zoetermeer' dus ik vind dat, als dat kan, met goede afspraken, en nogmaals, die zijn te maken, een uitstekend initiatief.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Dank voor de steun.

De **voorzitter**: Gaat u verder, mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Tot slot, voorzitter. Zoals ik in mijn inleiding heb aangegeven, hebben inwoners niet het gevoel dat zij daadwerkelijk onderdeel zijn van de besluitvorming die over hun leven gaat. Maatregelen om ons financiële tekort te dichten gaan elke Zoetermeerder raken. Het is dan ook niet gek dat zij hier, geïnformeerd, inspraak op hebben. Als wij dit niet doen, lopen we het risico dat de kloof tussen politiek en inwoner nog groter wordt. De motie voor een burgerberaad over het tekort in de begroting dient GroenLinks dan ook van harte mede in.
Voorzitter, ik rond af, de gemeente heeft de plicht om te zorgen dat inwoners kunnen meedoen op een gelijkwaardige manier, dat we onze natuur en klimaat beschermen en dat iedere Zoetermeerder een fijn huis, een prettige stad en een gelukkig leven kan hebben, ongeacht de financiële situatie van de gemeente. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik zie nog een interruptie van mijnheer Louw.

De heer **Louw** (PvdA): Dank u wel voorzitter, mijnheer Louw was een beetje laat, dus ik dacht 'ik laat mijnheer Boerboom eerst maar even uitspreken'. Ik heb nog een vraag over uw motie Werk vanuit de bedoeling van de woonzorgvisie, en dan de derde bullet in het dictum. Dat luidt nu 'in individuele zaken de inwoner niet de dupe te laten zijn van bureaucratische zaken tussen gemeenten en verhuurders, maar samen met de verhuurder tot een oplossing te komen voor de inwoner'. Ik vind het moeilijk om te duiden wat u daar nu mee bedoelt en wat u dan verwacht van het college en de verhuurders. Dus misschien kunt u dat wat nader duiden?

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Dank u wel voorzitter. Ik heb er net al wat over gezegd. We zien nu dat er soms trajecten zijn waarin de gemeente zegt 'de verhuurder moet de kosten voor de woningaanpassing betalen' en de verhuurder zegt 'de gemeente moet kosten dragen'. Deze mensen zitten dan eigenlijk gevangen tussen twee partijen. Er komt geen oplossing en wij willen dat in zo'n situatie de gemeente de regie pakt en samen met die corporatie of particuliere verhuurder tot een oplossing komt. Omdat de mensen nu de dupe zijn van iets dat volgens mij uiteindelijk veel meer kosten met zich meebrengt door die woningaanpassing niet te doen, dan wanneer we het nu gewoon oplossen. Of de gemeente dan die rekening betaalt, of de verhuurder, dat laat ik in het midden, maar ik maak me echt zorgen om dit soort schrijnende gevallen.

De **voorzitter**: De heer Louw.

De heer **Louw** (PvdA): Die duiding helpt mij in ieder geval enorm, maar ik lees dat niet in de tekst. 'Bureaucratie tegengaan', staat hier eigenlijk. U zegt nu 'mensen moeten niet van het kastje naar de muur worden verwezen en er dan ergens middenin blijven hangen'. Dus ik vraag me af of de tekst in dit dictum nu exact omschrijft wat u bedoelt. Dat wil ik u nog even meegeven.

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Dank voorzitter, dat neem ik ter harte en ik kijk graag ook samen met u daarnaar om tot een alternatieve tekst te komen.

Amendement nr. 2406-A ingediend door GroenLinks, PvdA, FVD

Inzichtelijk maken wachttijden jeugdhulp

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 24 juni 2024;
gelezen het raadsbesluit Perspectiefnota 2025 met nr. 2024-069571;

besluit:
- een extra besluitpunt toe te voegen aan besluit 5.2:
  'f. Verlagen gemiddelde wachttijd tot behandeling bij specialistische ambulante jeugdhulp.'"

Amendement nr. 2406-B ingediend door GroenLinks, PvdA
Zicht op een CO_2-neutraal Zoetermeer

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 24 juni 2024;
gelezen het raadsbesluit Perspectiefnota 2025 met nr. 2024-069571;

besluit:
- besluitpunt 7a 'Totale CO_2-uitstoot in de gemeente voor alle sectoren (in ton) te laten vervallen.' te schrappen."

Motie nr. 2406-53 ingediend door GroenLinks, LHN, FVD
Slim combineren bij nieuwe schoolgebouwen

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 24 juni 2024;

constaterende dat:
- de komende jaren een aantal verbouwingen van scholen gepland staat;
- scholen een centrale rol in de stad spelen, niet alleen als onderwijsinstelling, maar ook als ontmoetingsplek in de wijk;
- er behoefte is aan ruimtes voor buitenschoolse activiteiten voor de jeugd;

overwegende dat:
- scholen met name overdag gebruikt worden en 's avonds en in het weekend leeg staan;
- jongerenwerk en buitenschoolse activiteiten voor de jeugd bijdragen aan de ontwikkeling en het welzijn van jongeren;
- scholen alleen de ruimte hoeven te faciliteren, maatschappelijke organisaties kunnen de activiteiten uitvoeren;
- de integratie van dergelijke faciliteiten binnen het schoolgebouw kostenefficiënt kan zijn en bijdraagt aan een duurzamer gebruik van gemeentelijke middelen;

verzoekt het college:
- bij de verbouwingen van de schoolgebouwen die op de planning staan actief rekening te houden met de behoeften en wensen van de gemeenschap ten aanzien van buitenschoolse activiteiten voor de jeugd;
- te onderzoeken welke ruimten binnen het vernieuwde schoolgebouw geschikt kunnen worden gemaakt voor een jeugdruimte en/of een Huis van de Wijk;
- de gemeenteraad voor het Voorjaarsdebat 2025 te informeren over de voortgang en resultaten van dit onderzoek en de daaropvolgende stappen;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2406-54 ingediend door GroenLinks, Zoetermeer Vooruit, PvdA, D66
Zoetermeer is de circulaire plek

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 24 juni 2024;

constaterende dat:
- in 2016 het Rijksprogramma Nederland Circulair 2050 uitgebracht is;
- de EU unaniem steun heeft uitgesproken voor een transitie naar een kringloopeconomie;
- Den Haag, Haarlem en Zwolle al actief werken aan een kringloopeconomie;

overwegende dat:
- Zoetermeer circulariteit van het grondstoffenhergebruik stimuleert;
- Zoetermeer streeft naar een integrale benadering;
- in Zoetermeer diverse voorbeelden zijn te vinden van bedrijven die al werken aan transities naar een kringloopeconomie;
- in Den Haag, Haarlem en Zwolle een visie is geschreven om in meerdere sectoren te werken aan transitie;

verzoekt het college:
- een visie te ontwikkelen, daarbij te kiezen voor een Zoetermeerse mix van focusgebieden, daarop regie te pakken en een op Zoetermeerse (regio) leest geschoeid 'Programma Circulaire Economie' te maken, om de transitie naar een circulaire economie te versnellen en deze integraal te benaderen;
- in Q1 2025 een raadsvoorstel 'Visie, Zoetermeer circulair' met te kiezen focusgebieden te sturen aan de raad voor een debat;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2406-55 ingediend door GroenLinks, D66, Zoetermeer Vooruit
Vaart houden in nieuw afvalbeleid

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 24 juni 2024;

constaterende dat:
- eind juni 2024 het adviesrapport over het afvalbeleid wordt opgeleverd op basis van het gehouden burgerberaad;
- veel inwoners zitten te wachten op een nieuw afvalbeleid dat past bij hun situatie;
- Zoetermeer al jaren boven de gemiddelde hoeveelheid restafval zit;

overwegende dat:
- de huidige insteek van het college is dat de gemeenteraad het rapport ontvangt, waarna de raad in het najaar in debat kan gaan over de uitkomsten en het college dan pas de opdracht kan geven met de aanbevelingen aan de slag te gaan;
- hierdoor veel tijd verloren gaat waarin geen stappen gezet worden om te komen tot een nieuw afvalbeleid;

verzoekt het college:
- het adviesrapport over het afvalbeleid naar de raad te sturen zodra dit wordt opgeleverd;
- op basis van de aanbevelingen uit het adviesrapport direct aan de slag te gaan om op basis van deze aanbevelingen het nieuwe afvalbeleid vorm te geven;
- voor het einde van 2024 het raadsvoorstel met het nieuwe afvalbeleid naar de raad te sturen;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2406-56 ingediend door GroenLinks, Zoetermeer Vooruit, PvdA, ChristenUnie-SGP, D66, CDA
Ondersteuning aan diegenen die het nodig hebben

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 24 juni 2024;

constaterende dat:
- in 2023 het bereik van de minimaregelingen op 72% lag, terwijl de doelstelling op 85% is gesteld;
- er recent een rapport van het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) is uitgekomen met als titel 'Zien, horen en helpen', waarin gemeenten zijn onderzocht in het niet bereiken van de mensen die hulp of ondersteuning nodig hebben;

overwegende dat:
- bestaanszekerheid niet alleen gaat over financiële regelingen, maar ook de mate waarin mensen de gemeente weten te vinden om de noodzakelijke ondersteuning te ontvangen;

- in het rapport wordt gesteld dat juist de mensen met complexe of gestapelde problemen niet bereikt worden;
- de regelingen die we als gemeente aanbieden juist voor deze doelgroep bedoeld zijn;
- door het bereik te verhogen toekomstige problemen op andere levensterreinen kunnen worden voorkomen;

verzoekt het college:
- het huidige gemeentelijk beleid in het Sociaal Domein te toetsen aan het rapport van het SCP 'Zien, horen en helpen', in het bijzonder de aanbevelingen die erin staan;
- aanbevelingen die het bereik verhogen en geen extra investeringen vragen, direct te implementeren;
- aanbevelingen die extra kosten met zich meebrengen, inzichtelijk te maken met daarbij een overzicht van de maatschappelijke impact en de extra kosten die een maatregel met zich meebrengt;
- de gemeenteraad voor het najaarsdebat 2024 te informeren over de uitkomsten;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2406-57 ingediend door GroenLinks, Zó! Zoetermeer, D66, ChristenUnie-SGP
Werk vanuit de bedoeling van de woonzorgvisie

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 24 juni 2024;

constaterende dat:
- in de Zoetermeerse woonzorgvisie staat dat kwetsbare inwoners zelfstandig, zinvol en vitaal moeten kunnen leven;
- er momenteel situaties zijn waarbij inwoners aantoonbaar zorg/ondersteuning nodig hebben, maar vastzitten tussen gemeente en woningverhuurder, zonder oplossing voor hun zorgvraag vanwege de verantwoordelijkheid over het betalen van de rekening;

overwegende dat:
- inwoners van het kastje naar de muur worden gestuurd, met negatieve gevolgen voor hun gezondheid en welzijn;
- de gemeente de insteek heeft om maatwerk te leveren en te werken vanuit de bedoeling;
- door inwoners niet te voorzien van benodigde zorg de kosten uiteindelijk oplopen doordat mensen problemen krijgen op andere levensterreinen;
- het wantrouwen van inwoners richting de overheid gevoed wordt, doordat er geen oplossing voor hun situatie komt;
- deze situaties haaks staan op de ambities uit de woonzorgvisie van Zoetermeer;

verzoekt het college:
- in overleg te gaan met particuliere verhuurders over de Zoetermeerse woonzorgvisie en te onderzoeken of er tot afspraken gekomen kan worden over de uitvoering;
- heldere afspraken te maken over de uitvoering van de woonzorgvisie met woningcorporaties en deze vast te leggen in de prestatieafspraken;
- in individuele zaken de inwoner(s) niet de dupe te laten zijn van bureaucratische zaken tussen gemeente en verhuurders, maar (samen met de verhuurder) tot een oplossing te komen voor de inwoner;
- de gemeenteraad voor eind 2024 te informeren over de voortgang;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Dank u wel. Daarmee komen we aan het einde van de eerste termijn van GroenLinks. Dank daarvoor. Dan gaan we daar over naar de fractie van de PVV. De heer Smits, gaat uw gang.

m. PVV

De heer **Smits** (PVV): Dank u wel voorzitter. Ik heb de termen 'extreem' en 'radicaal' even uit de tekst gehaald. Dat scheelt een hoop interrupties. En ik heb ook bij dezen ook geen moties om in te dienen, als ik ze mede indien scheelt dat misschien al wat geld en dan kunnen we al vooruit.

Voorzitter, nadat we bij het resultatendebat hebben kunnen terugkijken, kijken we nu vooruit naar 2025 en de volgende jaren. Het zogenoemde financiële ravijn dat vanaf 2026 ontstaat, hebben we al vaker voorbij zien komen. Het is jammer dat er alsmaar onduidelijkheid heerst voor wat betreft de financiële situatie op de lange termijn. Dit beperkt de gemeente en we hopen dan ook dat de gemeenten en provincies gezamenlijk een punt kunnen maken om deze duidelijkheid wel te krijgen.
Voorzitter, ik wil dan ook beginnen met het meest besproken thema, namelijk wonen. Zoals reeds bekend, hebben we ook in Zoetermeer te maken met een grote woningnood. De vraag naar woningen is enorm en de wachtlijsten rijzen de pan uit. En alhoewel we nog steeds wachten op de voorspelde daling van de huizenprijzen, is daar in de praktijk nog niets van te merken. Wij pleiten er dan ook voor dat de gemeente zich zal blijven inzetten voor versnelling van woningbouwprojecten, met speciale aandacht voor betaalbare woningen zodat een goede doorstroom mogelijk is.
De opgave binnen de provincie Zuid-Holland en dus ook voor ons, is fors; tot 2030 meer dan 235.000 woningen bouwen. Dat komt neer op een toename van 14% ten opzichte van de huidige woningvoorraad in Zuid-Holland en vraagt een fors tempo om dit aantal daadwerkelijk te realiseren. Tot op heden wordt het eerder geambieerde bouwtempo van 700 woningen per jaar nog niet gehaald. Al waren we er afgelopen jaar heel erg dicht bij en de vooruitzichten zijn vooralsnog hoopvol.
Voorzitter, voor wat betreft woningbouw hopen we ook dat het college zich onverminderd in blijft zetten voor de realisatie van Bleizo-West. Al ligt de bal nu helaas bij de provincie Zuid-Holland, maar het laatste dat we willen is dat deze locatie op slot wordt gezet. Zijn er eventueel alternatieven voor als dit zover komt?
Voorzitter, ik ga graag door naar het thema veiligheid. De veiligheid in Zoetermeer is een belangrijk goed en staat bij ons hoog op de agenda. Het is goed om te lezen dat er ten aanzien van openbare orde, veiligheid en handhaving een aantal functies structureel is geborgd. Immers, de taken zijn de afgelopen jaren flink toegenomen en de druk blijft hoog. We steunen het college dan ook in deze investeringen. We hebben wel de vraag of het college hiermee acht dat de veiligheidssituatie vanuit in ieder geval de gemeente adequaat kan worden aangepakt, of dat er meer functies zijn die momenteel niet geborgd worden, maar die het college liever wel heeft. Zo hebben we ook kunnen lezen over de pilot omtrent een Social Hub in de wijk Meerzicht, met als doel om niet alleen het voorkomen van afglijden aan te pakken, maar ook het promoten van het opklimmen. Ons klonk dat in ieder geval als muziek in de oren. Hopelijk slaat dit aan zodat dit ook zo snel mogelijk naar andere wijken kan uitgroeien, want niet alleen in deze wijk zijn kwetsbare jongeren, helaas.
Ondanks de goede resultaten rond de jeugdcriminaliteit het afgelopen jaar, blijft dit een onderwerp dat nog heel veel aandacht nodig heeft, want ook de overige inwoners moeten zich veilig voelen op straat, in openbare ruimtes en in winkelcentra. Graag blijven wij op de hoogte van het Social Hubproject.
En ook vernemen wij graag hoe het momenteel staat met het cameratoezicht in de stad. Vorig jaar werd aangeven dat een aantal camera's verplaatst moest worden naar andere locaties. Hoe staat het hiermee?
Voorzitter, we willen ook nog aandacht vragen voor de situatie omtrent zwerfafval in Zoetermeer. Iets dat al langer speelt en waar we vaker aandacht voor hebben gevraagd. Een door ons ingediende motie hieromtrent werd onlangs nog verdaagd naar volgend jaar, maar de problematiek is er niet minder op geworden en voor sommige bewoners lijkt het normaal om alles zomaar buiten te zetten met alle gevolgen van dien.
Dan 'last but not least', de zorg. Zoals eerder aangegeven, zijn we ons ervan bewust dat de genomen maatregelen in het Sociaal Domein, maar voornamelijk jeugdhulp, tijd nodig zullen hebben om tot resultaten te komen. Ondanks de grote inzet vanuit de gemeente weten we dat hier de aankomende jaren nog veel in geïnvesteerd zal moeten worden. Dit is dus ook een onderdeel waar je met het zogenoemde ravijnjaar in zicht, niet van weet wat het effect zal zijn op de mogelijkheden die de gemeente dan heeft. We vragen het college dan ook om te blijven inzetten om de kwaliteit en bereikbaarheid van de zorg van de zorg te verbeteren.
Ook de bestaanszekerheid van inwoners staat onder druk. Wij vragen dan ook terughoudend te zijn met bezuinigingen die de bestaanszekerheid bedreigen. Financiële zorgen kunnen leiden tot problemen zoals armoede, stress en door schaamte, ook tot eenzaamheid. Maar deze problemen zijn voor het hele gezin, wat dan ook weer indirect effect heeft op de jeugd in deze gezinnen. Daarom dienen wij dan ook onder andere de motie van Zó Zoetermeer mede in.
Voor nu wil ik het hierbij laten. Misschien vul ik in de tweede termijn nog wat aan. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Smits, voor uw eerste termijn van de fractie van de PVV. Daarmee komen we aan het eind van de eerste termijn van de gemeenteraad. We gaan straks over naar de eerste termijn van het college en ik zal straks daar ook een voorstel voor doen. Ik wil u even op iets wijzen en een dringend verzoek doen om, als u in de tweede termijn gewijzigde moties indient, dat even

op papier te doen en niet door te zeggen 'dit woordje wil ik hier veranderen en dat woordje wil ik daar veranderen', zodat wij gestrest achter deze bureaus zitten. Dus als u dat wilt doen, graag even een herziene motie op papier, want dat maakt het werken voor ons en voor iedereen een stuk makkelijker. Ik ga ervan uit dat dat allemaal wel zal lukken. Nu staat er een uur voor het college omdat alle moties natuurlijk ook van een advies moeten worden voorzien. Het is nu 15.42 uur. Het is al 15.43 terwijl ik het zeg. We maken het ietsje korter, en ik denk dat dat wel zal lukken, dus ik stel voor dat we schorsen tot 16.35 uur. Ik schors de vergadering.

Schorsing

De **voorzitter**: Ik heropen de vergadering en we zijn aangekomen in de agenda bij de eerste termijn van het college. U zult allemaal wel weer met smart op het schema wachten, maar dat is onderweg en dat zal binnen zeer afzienbare tijd in iBabs geplaatst worden. Ik geef het woord aan het college en ik begin met wethouder Iedema. U krijgt het woord, gaat uw gang.

Wethouder **Iedema:** Dank voorzitter, ik hoorde u zeggen 'u zit met smart te wachten', toen dacht ik 'nou komt mijn naam', maar dat bleek te gaan om een schema. Toch een beetje jammer, maar goed.
Geacht voorzitter, raadsleden, aanwezigen op de tribune en kijkers thuis. Vorige week stond ik hier nog om met u allen te spreken over de resultaten van 2023 en nu mogen we alweer vooruitkijken naar het volgend jaar, 2025. Met deze perspectiefnota wil het college samen met u de contouren schetsen om uiteindelijk in november de nieuwe begroting vast te stellen. En zoals u van dit college mag verwachten, is het wederom een sluitende begroting met een aantal mooie investeringen in de stad waar Zoetermeer beter van wordt. Dat zie ik zelf bijvoorbeeld in de gebiedsprogramma's waar we hard aan blijven werken en in uitwerking van de Visie Zoetermeer 2040 bijvoorbeeld met de ruimtelijke strategie. We zitten niet stil.
Gelukkig maar, want we moeten helaas, net als vorig jaar, ook voor 2025 terughoudend zijn. Dit college heeft zich eenduidig achter het principe geschaard om geen nieuw structureel beleid voor te stellen. Ons financieel perspectief staat dat simpelweg niet toe. Voor iedere nieuwe structurele investering die wij nu in de begroting zetten, moeten we andere structurele uitgaves inwisselen en vandaar dat het college uw raad in mei al heeft opgeroepen om eenzelfde terughoudendheid bij het indienen van uw moties te betrachten. Het college voert immers met passie alle goede ideeën uit die door uw raad worden meegegeven, maar het college heeft ook de opgave om een sluitende begroting op te stellen, zonder de stad kapot te bezuinigen. Een verantwoordelijkheid die we delen met de raad en een uitdaging die we ook graag samen met uw raad aangaan.
De opgave van de volgende begroting waar wij als college en raad mee aan de slag gaan, zal pittig zijn. We hebben u per memo geïnformeerd over het traject dat ons te wachten staat om tot een perspectiefnota in 2026 te komen. En ondanks de uitkomsten daarvan, weten we allemaal dat dat een perspectief nota zal zijn die pijn gaat doen. Het dichten van het ravijn dat wij door het rijk in onze schoot geworpen krijgen, zal alleen kunnen door ook moeilijke keuzes te maken. En zolang ook het nieuwe kabinet daar nog geen koerswijziging op inzet, en daar ziet het nu wel naar uit, wordt het ook echt onze realiteit volgend jaar.

De **voorzitter:** Wethouder Iedema, een interruptie van de heer Louw.

De heer **Louw** (PvdA): Ja, dank u voorzitter. Misschien dat de wethouder er nog op terugkomt en dan slik ik mijn vraag meteen weer in. Maar u zei 'we moeten ook een sluitende begroting maken'. En daarvoor zei u 'we willen de stad niet kapot bezuinigen'. Dat zijn termen waar ik op aansla met Raden in Verzet. Kan de wethouder aangeven wat nu de gedachten zijn van dit college, maar misschien ook wel in regionaal verband, als het gaat over die begrotingsdiscipline? Willen we daar nu per se aan vasthouden of zegt u 'we kunnen misschien ook massaal geen sluitende begroting opleveren, bijvoorbeeld'?

De **voorzitter:** Wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema:** Ja voorzitter, een goede vraag en volgens mij ook eentje waar we het met elkaar over moeten hebben. Daar hebben we het vorig jaar ook al over gehad bij het najaarsdebat en een klein beetje bij het resultatendebat. Het college stelde voor, en voelt zich door uw raad ook gesterkt nu met het inleveren van een sluitende begroting 2025 op een verantwoorde manier, de pijn die het ravijn ons doet inzichtelijk te maken en ook aan te geven wat wij zelf kunnen doen, wat verantwoord is, maar vooral ook aangeven wat de onverantwoorde taken zonder knaken zijn, even populair gezegd, opgelegd door het rijk. Ik denk dat dat op dit moment nog steeds de meest verstandige keuze is. Tegelijkertijd

hebben wij ons hier ook voorbereid op alle scenario's die zich voor kunnen doen. Ik denk ook dat dat een verstandige keuze is. We blijven onverminderd inzetten op een lobby richting het rijk. Ik heb er wel een hard hoofd in of we dadelijk een van de vele gemeenten zullen zijn die zeggen 'wij gooien de kont tegen de krib'. Sterker nog, ik heb de brief gelezen van het IPO en daar zeggen de toezichthouders eigenlijk al 'ja, wij gaan wel toezicht houden, maar dan net niet op dat ene ding'. Als je daar tussen de regels doorleest, en dat doe ik ook nog wel eens, dan lees ik eigenlijk al een beetje 'het kan best zo zijn dat er dadelijk dertig gemeenten in de provincie komen die zeggen 'wij zijn eigenlijk Artikel 12', maar dan gaan wij dat niet roepen'. Dus je ziet mensen al een klein beetje stelling innemen. Dat is wat dat betreft net zoals vroeger in de klas. Dan was de leraar er niet en zeiden we tegen elkaar 'als we allemaal weggaan, dan kan hij ons niets maken', maar we zijn nooit met zijn allen weggegaan. Dat gevoel heb ik hier ook een beetje. Dus ik ben ontzettend de revolutie aan het prediken, maar hier in de beslotenheid durf ik ook best te zeggen dat ik bang ben dat we straks met veel minder mensen tegelijk dat pad op gaan.

De **voorzitter:** De beslotenheid is relatief, zou ik willen zeggen. De heer Louw, gaat uw gang.

De heer **Louw** (PvdA): In alle openheid, voorzitter. Wat heeft u nodig, vraag ik dan aan de wethouder, om met zijn allen die klas uit te lopen?

De **voorzitter:** Wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema:** Ja voorzitter, morgen hebben we weer een VNG-congres. Dat zal ik dan ook in alle openheid zeggen. Ik ben bang dat ze niet luisteren, maar dan kunnen ze het nakijken. Ik vind dat ook de VNG de gemeenten wel een klein beetje in de steek laat. De VNG heeft eerst al een jaar geleden een resolutie met bijna 100% van de stemmen aangenomen 'het is nu zat en dan geef ik mijn taken terug'. Vervolgens heeft de VNG die motie weer afgedaan. Ik heb zelf toen nog mogen inspreken namens uw raad om dat tegen te gaan. Er is weer een nieuwe resolutie gekomen die eigenlijk tot hetzelfde oproept. Dus de gemeenten hebben massaal aangegeven 'we willen heel graag een wat fundamentelere keuze van de VNG'. Dat zie ik ook nog niet gebeuren, maar ik hoop dat we morgen nog meer massa die kant op kunnen sturen, dat we nog meer met zijn allen zeggen 'het is echt tot hier en niet verder'. En dat blijf ik doen met het optimisme, zoals u dat van mij kent. Maar ja, u krijgt er van mij hier dan ook wel een klein beetje een realiteitscheck op.

De **voorzitter:** Ik zie mijnheer Duiven.

De heer **Duiven** (VVD): Ja voorzitter, ook even naar collega Louw. Mij ligt Raden aan Verzet ook na aan het hart. Ik kan mededelen – misschien is het niet zozeer een vraag voorzitter, maar een mededeling – dat aanstaande woensdag op de algemene ledenvergadering van de VNG ook uw Raden in Verzet, dan kijk ik naar de collega's, zal oproepen om de beslissing uit de motie Zaanstad die op 24 mei jl. net niet is aangenomen die het bestuur van de VNG oproept om – toen voor eind juni – inderdaad die streep in het zand te trekken, alsnog te nemen. Dus dat signaal zal ook door uw Raden in Verzet aanstaande woensdag met kracht over het voetlicht worden gebracht.

De **voorzitter:** Dank u wel. Ik stel voor dat de wethouder verdergaat.

Wethouder **Iedema:** Voorzitter, dank, en dat sluit naadloos aan bij de volgende zin. We zullen niet alleen als college, maar ook samen met de gehele raad en uw Raden in Verzet doen wat nodig is. En om meteen de vraag van mevrouw Kraneveldt te beantwoorden, een brief naar het nieuwe kabinet zou kunnen. Maar volgens mij is onze lobby via de VNG, KPMG en het Actiecomité Raden in Verzet een veel beter vehikel om vanuit Zoetermeer een stevig signaal te initiëren.
Voorzitter, u en uw raad kennen mij als een optimist en dat blijf ik ook ondanks de waarschuwingen die ik hier deel. Ik ben er nog steeds van overtuigd dat wij met elkaar een goede begroting op zullen stellen en dat wij ook door deze moeilijkheden heen zullen komen. Daarom zal ik nu, met mijn eerdere overwegingen in het achterhoofd, de door de raad ingediende moties en vragen beantwoorden die betrekking hebben op mijn eigen portefeuilles.
Een aantal van die moties ging over inhuur. Er zijn verschillende redenen om in te huren, zoals bijvoorbeeld ziekte, piekbelasting en inzet op projecten en specialistische kennis en als wij daarvan afwijken, zal een deel van het werk dus ook niet meer kunnen worden uitgevoerd. Want alles dat wij met vast personeel kunnen invullen en we financieel verantwoord achten, proberen wij ook op die manier te doen. Een vaste norm waar wij niet boven mogen komen, betekent dus ook dat de organisatie minder kan

dragen.
In dat kader is er motie 2406-03 van de SP Inhuur van externen. Ik laat het oordeel aan uw raad, maar ik wil u wel waarschuwen dat het moeilijk te rijmen is met een aantal andere moties uit deze vergadering waar het college nu juist wordt opgedragen om meer te doen.
Dan motie 19 van D66 de grip op externen.

De **voorzitter:** Voor u verdergaat, ik neem aan dat mijnheer Louw hierop wil reageren.

De heer **Louw** (PvdA): Misschien ook nog even over welke procedure we ook al weer hadden afgesproken voorzitter, want de wethouder zegt 'ik laat het aan de raad', maar eigenlijk zegt hij toch 'het is een onverstandige motie, dus ik ontraad hem'. Dus ik zoek nog even naar waarom u dat niet zegt.

De **voorzitter:** Dan ga ik even als voorzitter ingrijpen, want dit is wat u met elkaar heeft afgesproken. Die terminologie zouden we niet meer gebruiken. Dus het is aan u, maar de wethouder geeft een goed bedoeld advies mee. Gaat u verder, wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema:** Ja voorzitter, de raad is het hoogste orgaan dat we hebben. Ik zou niet durven om iets te ontraden of... 'Niet meer', wordt hier naast me gezegd.
Dan motie 19 De grip op externe inhuur. Beleid op inhuur van expertise hebben we al. Dat is ook ons inkoopbeleid en daarover wordt ook via Zoetermeer in Cijfers al gerapporteerd en daarmee wordt eigenlijk aan de motie voldaan, maar daarmee is de motie dus ook prima uitvoerbaar. Al zal de afdoening dan waarschijnlijk bestaan uit uiteenzetten wat we allemaal aan het doen zijn.
Dan de Studentenflexpool, nummer 41 van de PvdA. Die motie is in ieder geval sympathiek, voorzitter Vol trots kan ik melden dat wij we in Zoetermeer ook al best veel doen. We hebben een eerste proef met open hiring achter de rug. We hebben een studentambtenaar en er zijn acht trainees begonnen in ons eigen traineeprogramma. Ik kan nu nog niet direct aangeven waar en hoe we al het nieuwe jong talent zouden inzetten, maar als de raad deze motie aanneemt, ga ik daar uiteraard naar op zoek.
Dan de LHN, Uitbreiding formatie, motie 46. De motie van de LHN over de formatie en de relatie met het najaarsdebat is uiteraard uitvoerbaar en daarmee laat ik die ook aan het oordeel van uw raad. Met name voor de directeur snap ik dat uw raad graag zelf daarvoor aan het roer wil zitten. Maar zoals wij ook al aangeven bij de dekking, die vinden we en die zoeken we dus ook in die externe inhuur. Onder het mom dat als hier de controle wat kleiner wordt, zich dat moet uitbetalen. Dat is dan ook meteen de opdracht die ik aan de directie meegeef, zeg ik enigszins glimlachend naar hen die op de achterbanken aanwezig zijn.
De vraag van Zó! Zoetermeer over de beoordeling was 'waarom is een derde deel van het personeel niet beoordeeld en hoe wordt dat rechtgezet?' Voorzitter, daarop als simpel antwoord: dat moet sowieso beter. Een deel van onze mensen is langdurig ziek, waardoor zij niet hoeven te worden beoordeeld. En verder hebben we het afgelopen jaar natuurlijk ook heel veel nieuwe mensen aangenomen. Alleen vorig jaar al 260 nieuwe medewerkers. En iedereen die nog geen jaar in dienst is, wordt ook nog niet beoordeeld, maar nogmaals, het roept wel op tot verbetering. Ik zal dan ook het signaal van de uitstekende beoordelingen meenemen, zodat we daar ook wat meer de voorgestelde standaardnormaalverdeling volgen.
Voorzitter, dan een heel blok over financiën. Moties inzake bezuinigingen, manieren van kijken, et cetera. Ik had het net al even kort over de oproep om richting het bezuinigingsproces richting aan te geven. Ik vind het mooi dat de raad daar zoveel gehoor aan heeft gegeven en geheel in die lijn zal het college ook vandaag alle aangenomen moties graag meenemen in het verdere proces rondom die bezuinigingen. Misschien ben ik niet helemaal compleet, maar denk dan bijvoorbeeld aan motie 12 van de VVD Geen lastenverzwaring. Motie 36 van de PvdA over de stapeleffecten bij kwetsbare doelgroepen, motie 42 over het inzicht in het subsidiebeleid van Zó! Zoetermeer, motie 48 van LHN over de kerntakendiscussie, motie 44 van Zó! Zoetermeer over de bestaanszekerheid.
Voorzitter, dan nog een klein blokje over leegstand. Dat gaat over twee moties, namelijk die van D66 Leegstand hoeft geen stilstand te zijn, nummer 22, en nummer 29 van de ChristenUnie-SGP Benut leegstand. Voorzitter, over die leegstand: niet elk leeg pand is een probleem. We zien ook een flink percentage frictieleegstand en dat is dan weer gezond voor de economie, het vestigingsklimaat en de verschuivingen. Tegelijkertijd zien we, net als u, ook een paar plekken die extra aandacht vragen en daar kan de gemeente in overleg met pandeigenaren heel goed kijken of de panden kunnen worden ingevuld met tijdelijke of tijdelijke maatschappelijke functies. Kortom, beide moties laat ik aan het oordeel van de raad en dan neem ik ze graag op zodat wij even goed de gelegenheid nemen om te kijken waar we kunnen transformeren of waar we tijdelijke invulling kunnen geven omdat het om frictieleegstand-plus gaat.

De **voorzitter:** Wethouder Iedema, een interruptie van mevrouw Bakkers.

Mevrouw **Bakkers** (D66): Dank en fijn om te horen wat de wethouder daar precies mee gaat doen. Mogen we dit dan ook gelijk noteren als een toezegging, die u nu aangeeft? Want u geeft aan 'een deel van die leegstand is frictie'. Dan zou het fijn zijn als we een beetje beeld erbij hebben: over welk percentage hebben we het dan? Zodat we daar een beetje gevoel bij krijgen en we daarover als raad worden geïnformeerd.

De **voorzitter:** Wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema:** Ja voorzitter, even heel kort door de bocht, als u nu vraagt om een toezegging om weer een ander onderzoek te doen naar die frictie, dan zeg ik 'ik zit niet meteen op heel veel extra werk te wachten'. Als u vraagt om de toezegging 'gaat u sowieso als u ziet 'hier is wat aan de hand' in gesprek met de pandeigenaren of met mogelijke andere invullingen, of probeert u zoekers en aanbieders aan elkaar te koppelen?' Dan is het antwoord ja, want dat is ook grotendeels zoals we nu al in die wedstrijd zitten.

De **voorzitter:** Mevrouw Bakkers.

Mevrouw **Bakkers** (D66): Ja, dank. Vooral dat laatste inderdaad, want we zijn het met elkaar eens dat we allemaal niet op extra werk zitten te wachten. Dus heel fijn dat de wethouder daarmee aan de slag gaat. Dank u wel.

De **voorzitter:** Wethouder Iedema, gaat u verder.

Wethouder **Iedema:** Voorzitter, dan het Van Tuyllpark, de motie van de LHN. Die motie acht ik eigenlijk onuitvoerbaar omdat u vraagt om versnelling, maar deze motie zou dermate veel vertraging opleveren… We zullen dadelijk daarmee namelijk opnieuw de participatie in moeten omdat we er echt wat anders vragen. Wonen is overigens ook onderdeel geweest van de vragen in de participatie. Maar uitvoering van deze motie betekent de facto dat we vele maanden van visievorming opnieuw moeten doen en dat zou zonde zijn. Voordat uw raad er dadelijk om vraagt: 9 juli a.s. verwacht ik de visie Van Tuyllpark in het college.
Voorzitter, dan paar losse moties en eventueel vragen, zoals die van de openbare toiletten. We zien nu al veel kansen om het aanbod van openbare toiletten in de binnenstad uit te breiden, bijvoorbeeld rond de markt en rond Central Park met het doel om elke 500 meter een toilet te hebben in drukke gebieden. Dus deze motie krijgt 'oordeel raad', maar met twee duimen omhoog vanuit het college.
De toekomstbestendige pakketbezorging, nummer 17 van D66. Het lijkt mij goed om als gemeente in te zetten op gecombineerde kluizen voor verschillende leveranciers. Dat past bij uitstek in dit soort ontwikkelingen en ook bij de strategie voor Zoetermeer 2040. Dus ervoor openstaan, dat doen wij nu al, maar uw motie zien wij ook als een steuntje in de rug.
Dan voorzitter, de Slag bij Zoetermeer. Het is aan de raad om daar geld voor ter beschikking te stellen, als de raad dat wil. Het college heeft Storytellers reeds voor € 50.000,00 een evenementensubsidie gegeven. Als u vanavond besluit om die slag te doen, dan zal dat ongetwijfeld een aantal extra leuke evenementen erbij geven. En u weet, als ik in Leiden kom, zeg ik altijd 'jullie zijn supertrots op dat Leidens Ontzet, maar er is maar één reden dat jullie dat dat kunnen vieren en dat is doordat wij in Zoetermeer dat destijds geregeld hebben'. Voorzitter, dank u wel.

De **voorzitter:** Dank u wel wethouder Iedema, voordat u gaat, zie ik nog een interruptie van mevrouw Brouwer.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Dank u voorzitter, mijnheer Van Steenis wil graag weten waarom niet het hele gevraagde bedrag is gegeven.

De **voorzitter:** Ik zou haast denken dat de Slag bij Zoetermeer om een schat gaat. Wethouder Iedema, gaat uw gang.

Wethouder **Iedema:** Voorzitter, in de raad wordt dan altijd gezegd 'ik hoor geen vraag', maar ik interpreteer dit maar als een uitnodiging om daar even op te reflecteren. Dat heeft er alles mee te maken dat volgens de subsidievoorwaarden die wij hadden, niet het hele bedrag voldoende in aanmerking

kwam voor de hele subsidie. En we zitten ook met een budgetplafond. Dus dat was voor ons een dubbele reden om te zeggen 'die € 50.000,00 voor het historisch evenement'. En Storytellers kent de weg naar de raad heel goed, dus.

De **voorzitter:** Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ja voorzitter, dank u wel. Een korte checkvraag. Betekent dit als we hier dan mee in zouden stemmen, dat een andere partij voor iets dat die wil organiseren dat geld niet meer krijgt omdat het budgetplafond op een gegeven moment is bereikt?

De **voorzitter:** Wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema:** Voorzitter, nee, in dit geval niet. Dat zou het betekenen als het college die subsidie had toegekend, maar deze motie geeft gelijk wat extra geld uit aan het evenementenbudget. En u kent de gevleugelde uitspraak van de wethouder van het college 'incidenteel kan alles', dus dit zou dan een incidentele extra ophoging zijn via het potje van de raad.

De **voorzitter:** Ik kijk rond, als er verder geen vragen en opmerkingen zijn voor wethouder Iedema, dank ik hem hartelijk voor zijn bijdrage en gaan we over naar wethouder Weerwag.

Wethouder **Weerwag:** Ja, dank u wel voorzitter en bedankt raadsleden voor uw inspanningen, voor de afgelopen periode, maar ook voor uw suggesties en aanbevelingen om deze perspectiefnota weer een beetje mooier te maken voor onze stad. Ook bedankt voor de complimenten die ik heb gehoord aan onze ambtelijke organisatie, voor het mooie en harde werk. En het voelt misschien niet altijd zo, maar het tempo ligt hoog. Tegelijkertijd realiseren we ons ook dat de opgave groot is. Slim werken is dan ook echt van belang, zowel op lokaal niveau, als op landelijk niveau. En mijn blijvende oproep aan het rijk is dan ook om eenduidig te zijn in de aanpak en de communicatie.
Om snel de nodige woningen te kunnen bouwen, zijn de grootschalige ruimtelijke ontwikkelingen ook hard nodig. Dat vergt vooruitkijken en jaren fors investeren in de bereikbaarheid, voorzieningen, zorg en werk en die zijn randvoorwaardelijk bij onze woningbouwopgave. Daarom hebben we ook de rijksoverheid gezamenlijk nodig in ons werk om een consistente en langjarige aanpak aan te jagen. Dat is gewoon hard nodig, niet alleen voor onze gemeente, maar in het bijzonder voor onze inwoners.
Voorzitter, dan de moties en de vragen van ChristenUnie-SGP. Motie 25 Van groot naar beter. Daarvan heb ik aangegeven 'oordeel raad'. Dus die laat ik graag bij de raad.
De motie van het struikroven, leuke woordspeling ook trouwens, nummer 26. Ook een leuk initiatief, waarbij ik wel een kanttekening heb. Het is met name geschikt, denk ik, voor de kleinschalige ontwikkelingen. Daar zie ik hem als haalbaar. Voornamelijk bij de planten en de struiken, dat wil ik nog even benadrukken. Dus niet voor hele bomen. Het vergt wel wat uitwerking. We willen dan wel duidelijke kaders meegeven van wat we dan precies onder dat struikroven verstaan.
De motie van FVD, nummer 31, Geen voorrang aan statushouders. Ook hiervoor geldt 'oordeel raad'. Echter, uw motie roept op tot iets dat we eigenlijk in de Huisvestingsverordening zullen gaan regelen. Het betreft hier lokaal maatwerk waar u om vraagt. We zijn nu in overleg met de corporaties over de toepassing van de wettelijke mogelijkheid om mensen die maatschappelijk of economisch gebonden zijn aan Zoetermeer voorrang te geven. De voorrang bij koopwoningen zullen we nader moeten onderzoeken. Na het zomerreces hopen we met u in gesprek te gaan, met de hele raad, over deze Huisvestingsverordening. Dan zal dit ook aan de orde komen. Binnenkort ontvangt u, nog voor het reces, een memo met een uitnodiging om direct na het reces met elkaar in gesprek te gaan.

De **voorzitter:** Wethouder Weerwag, een interruptie van mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja, dank u voorzitter. Die had ik ook wel verwacht. Volgens mij staat er in de nieuwe Huisvestingsverordening ook dat we tot 50% maximaal kunnen toewijzen aan Zoetermeerders. Kan de wethouder dan ook aangeven, in een schriftelijke reactie ter voorbereiding op wat komen gaat, wat de effecten zijn op de wachtlijst als u de verordening doorvoert tot het maximum? Dus betekent dat nog steeds een toename die we kunnen verwachten? Of is er dan eindelijk een afname te verwachten?

De **voorzitter:** Wethouder Weerwag.

Wethouder **Weerwag:** Dank u voorzitter. Ja, dat krijgt u ook inderdaad te horen in het memo, dat u

binnenkort krijgt en daarna kunt u daar ook met elkaar over in debat.

De **voorzitter:** Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja, een vraag aan u voorzitter, kan dat worden genoteerd als toezegging?

De **voorzitter:** De wethouder heeft toegezegd dat het meegenomen wordt in de memo. Dat zal zeker het geval zijn. Dat heeft de wethouder ook toegezegd. Gaat u verder.

Wethouder **Weerwag:** Ja, dank u wel voorzitter. Verder heb ik naast de moties ook een aantal vragen gekregen, waaronder van de PvdA. Onder andere over de sportinvesteringsagenda. De investeringsagenda van die sportaccommodaties is inderdaad in voorbereiding. Dat heeft u al eerder gehoord. We hebben hem op dit moment samengetrokken met de actualisatie van de sportagenda. Daar hebben we eigenlijk voor gekozen om op die manier ook de inhoud voor te laten gaan op die investeringen. Daarom loopt het proces iets verder uit het jaar. Het goede nieuws is echter wel dat wij volgende, week 4 juli a.s. een Sportcafé hebben. Daar gaan wij ook laten participeren over deze onderwerpen. Dus daar bent u als raad natuurlijk ook voor uitgenodigd, maar natuurlijk ook de belanghebbenden, zoals de verenigingen.
De tweede vraag die u aan mij heeft gesteld, ging over de sporthal van het Van Doornenplantsoen. Daarover wordt u ook binnenkort geïnformeerd door ons. Eerder bleek dat er een kleine hik-up was in het aanbestedingstraject. Dat heeft een kleine vertraging opgeleverd. Tegelijkertijd was die hik-up ook een heads-up. Dat heeft te maken met de grootte van de sporthal en de wedstrijdvelden voor de korfbalvereniging omdat de eisen van de Koninklijke Nederlandse Korfbalbond werden aangepast. Er waren wat veranderingen en op dat moment was eigenlijk een vergroting van die hal nodig en hiervoor komt binnenkort een raadsvoorstel naar u toe.

De **voorzitter:** Wethouder Weerwag, de heer Doncker heeft een vraag.

De heer **Doncker** (Lijst Hilbrand Nawijn): Ja, dank u wel. Ik hoorde de wethouder zeggen 'bij het Van Doornenplantsoen wordt rekening gehouden met de korfbalvereniging' . Er zijn nog meer verenigingen die heel graag een andere accommodatie willen, ik noem bijvoorbeeld Zoebas. Wordt die ook meegenomen in dat traject of is vooral de focus op de korfbalvereniging?

De **voorzitter:** Wethouder Weerwag.

Wethouder **Weerwag:** We hebben op deze locatie een toezegging lopen voor de korfbalvereniging en daarnaast hebben we, door het verruimen en vergroten van de sporthal die we nu gaan plannen, wel de mogelijkheid dat de sporthal multidisciplinair inzetbaar is. Dat betekent dat we in ieder geval ook andere sporten meer mogelijkheden kunnen bieden.

De **voorzitter:** Ik zie verder geen vragen, gaat u verder, wethouder Weerwag.

Wethouder **Weerwag:** Dank u wel voorzitter. Zó! Zoetermeer vroeg mij naar de sportsubsidies om hier eens op een rijtje te zetten. Er is eigenlijk al heel veel kennis en informatie over die sportsubsidies. De informatie wordt veelal ook gedeeld via het Sportloket, de nieuwsbrieven, de Sportcafés, maar ook de oproepen via social media en natuurlijk het alom besproken Stadsnieuws. En ja, wellicht zijn er meer mogelijke subsidies voor sportterreinen ook van buiten de gemeente. Dat is ook een beetje de oproep die ik u hoor doen. Ik laat het graag aan het oordeel van de raad over, maar dat kost dan wel wat ambtelijke tijd om dat overzicht in de eerste plaats te maken, maar dat ook actueel en volledig te houden.

De **voorzitter:** Wethouder Weerwag, een interruptie van de heer Louw.

De heer **Louw** (PvdA): Voorzitter, even nog op de laatste opmerking van de wethouder. U zegt 'het kost ambtelijke tijd om zo'n overzicht te maken en de informatie is er eigenlijk al'. De ambtelijke tijd zou zitten in het bijhouden van nieuwe subsidies, maar dat moet natuurlijk toch gebeuren als we de sportverenigingen van actuele informatie willen voorzien. Ik wil even vragen of de wethouder daarop kan reflecteren.
En mijn andere vraag is: zegt hij nu eigenlijk dat we nu al de infrastructuur hebben, met zowel de coördinatoren die er zijn voor de verenigingen, als het Sportloket, zodat die informatie dus eigenlijk gewoon

beschikbaar is bij de gemeente en sportverenigingen die altijd kunnen opvragen en dat zo'n website niet nodig is?.

De **voorzitter:** Wethouder Weerwag.

Wethouder **Weerwag:** Dank u wel voorzitter. U noemt eigenlijk wel heel veel en dat klopt ook, want er is ook heel veel en er is ook heel veel inzichtelijk. Tegelijkertijd is het vaak zo dat mensen natuurlijk vragen aan een Sportloket of een sportondersteuner 'wat hebben wij dan?' Of 'ik heb een uitdaging met mijn gemeente op het gebied van verduurzaming'. Dan gaan we met die partijen aan de slag. Volgens mij wordt met deze motie gevraagd 'zet dat nou eens allemaal even op een rijtje'. Dus achter de schermen, ja, daar hebben we het inzichtelijk. Maar deze motie roept volgens mij op 'zet dat nou eens eventjes aan de voorkant op een website'. Die vraag laat ik verder inderdaad aan uw raad ter beoordeling of wij dat inzichtelijk moeten maken.

De **voorzitter:** Gaat u verder, oh nee. Mijnheer Zamani heeft nog een vraag.

De heer **Zamani** (D66): Ja voorzitter. Wij zijn inmiddels ook heel erg gecharmeerd van het voorstel van Zó! Zoetermeer en we dachten ook na over de vraag 'kunnen we dat niet breder trekken?' Want dat doen we dan voor de sport, maar bijvoorbeeld voor duurzaamheidssubsidies zou je eigenlijk ook een webpagina kunnen maken waarop je aangeeft 'hé, dit zijn landelijke subsidies die we als Zoetermeerse bewoners binnen kunnen halen'. Die zien wij niet, op een website. Dus wellicht kan de wethouder voor duurzaamheid daar straks op reflecteren? Maar we zijn in ieder geval gecharmeerd van het idee van Zó! Zoetermeer.

De **voorzitter:** Ik hoor geen concrete vraag aan wethouder Weerwag. Ik stel voor dat wethouder Weerwag verdergaat. Ja, ik zie u allemaal wijzen, maar die is nog niet aan het woord dus dan kan hij ook nog niet antwoorden. Is er nog iemand anders voor een interruptie? Nee, ik zie niemand. Dan gaat wethouder Weerwag verder.

Wethouder **Weerwag:** Dank u wel voorzitter. Even kijken. Zó! Zoetermeer had nog een vraag over flexwoningen op de Entree, nota bene. Die gesprekken zijn gevoerd met de grondeigenaren. Echter, zij geven aan dat flexwonen voor hen niet interessant is. Flexwoningen zijn gebaat bij snelheid. En als we weten dat op dat moment zo'n ontwikkelaar eigenlijk in de passieve stand zit, of misschien zelfs wel met de hakken in het zand gaat, maakt dat het heel moeilijk om de snelheid erin te houden. Zeker voor een gemeente als derde partij.
PDvZ, motie 49 Afschaffing van de samenwoningsnorm AOW. Hiervan zeggen we eigenlijk 'niet uitvoerbaar'. Het eindperspectief van deze motie vinden wij niet haalbaar. Een aanpassing van normensystematiek in de AOW kost landelijk vele miljarden en de inschatting is dat dit voor het rijk onbespreekbaar zal zijn. Eerder haalde een dergelijke motie het in de Tweede Kamer al niet en een lobby om een pilot te starten met het door u gewenste eindperspectief zal door het rijk daarom zeer waarschijnlijk beoordeeld worden als niet zinvol. Daarom zien wij als college de inzet van onze ambtelijke capaciteit op deze lobby niet alleen als kansloos, maar daardoor ook eigenlijk als zinloos.
GroenLinks, motie 57 Werken vanuit de bedoeling woonzorgvisie. Die laat ik graag aan de raad. Uiteraard willen we niet dat inwoners tussen wal en schip vallen. Ik heb heel goed gehoord wat u vroeg. En in het kader van de uitvoering van de woonzorgvisie in Woningbouw als aanjager is dit ook zeker onderwerp van gesprek, uiteraard met een oog voor ieders rol in dezen. U heeft een aantal partijen genoemd. Maar we zien deze motie zeker als een aanmoediging om wonen en zorg scherp mee te nemen daarin.
Voorzitter, ik sluit af en ik wil nog even meegeven aan jullie allemaal: we mogen echt trots zijn op onze plannen in deze organisatie, mede door jullie, met één kanttekening, namelijk dat we successen, hoe klein dan ook, best wat vaker mogen delen. Dat zullen we samen moeten doen met u als raad, partners, ondernemers en natuurlijk de ambtelijke organisatie en, zeker niet te vergeten, onze inwoners.

De **voorzitter:** Dank u wel wethouder Weerwag, dan ga ik over naar wethouder Blansjaar.

Wethouder **Blansjaar:** Dank u wel voorzitter. Dank ook alle fracties voor de moties en de toelichtende vragen. Ik wil graag beginnen met reageren op de moties en dan op de vragen ingaan. Dan weet u een klein beetje de volgorde die ik ga aanhouden.
Motie 21 Zichtbaar Zoetermeers erfgoed. Het college heeft, zoals u weet, een andere koers ingezet. De ontwikkeling van het erfgoedcentrum staat nu even on hold. We wachten eigenlijk op de ontwikkeling

van de projecten de Boerderij en het Nationaal Videogame Museum. Eind van het jaar weten wij hoe de zaken ervoor staan. Maar een raadsvoorstel kan worden uitgewerkt, inclusief een voorstel voor de kapitaalreservering. De gemeenteraad moet dan wel besluiten op welke manier deze reserves gevormd kunnen worden; ten laste van het begrotingssaldo laten komen, of ten laste van de reserves.
Dan ga ik naar Strategische aankopen.

De **voorzitter:** Wethouder Blansjaar, een interruptie van mijnheer Ekkelenkamp en mevrouw Brouwer. Eerst mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Dank u wel voorzitter. Het voorstel vraagt eigenlijk aan het college om dit verder uit te werken en bij het najaarsdebat te komen met een idee. En dat kan, in onze optiek, vanuit de reserves, want daar is natuurlijk deze oplossing voor bedacht. Als het college dan een voorstel aanlevert 'het moet toch uit de reguliere begroting', kan dat natuurlijk ook, maar de bedoeling was dus nu om het eenmalig uit de reserves te dekken.

De **voorzitter:** Wethouder Blansjaar.

Wethouder **Blansjaar:** Dank u wel voorzitter. Ja, dat begrijp ik, maar zoals ik al aangeef, het is oordeel raad of jullie zeggen 'we vinden het goed en werk het uit'. Dan krijgt u een uitgewerkt plan bij het najaarsdebat.

De **voorzitter:** Ik zag mevrouw Brouwer ook. Gaat uw gang.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Ja, ik zou kunnen laten bij 'ik begrijp niet wat u zegt'. Maar het punt is eigenlijk dat ik niet begreep of die kapitaaldekkingsreserve een goede constructie was en dat ik graag van de wethouder zou willen horen wat hij daarvan denkt. Zodat wij kunnen beslissen of we voor of tegen deze motie moeten stemmen.

De **voorzitter:** Wethouder Blansjaar.

Wethouder **Blansjaar:** Dank u wel voorzitter. Op zichzelf hebben de ambtenaren dit uitgerekend en zou het mogelijk kunnen zijn, maar het is echt ter oordeel aan de raad om te zeggen 'gaan we het uit het begrotingssaldo halen of halen we het uit de andere reserves?' Dus het is echt oordeel raad.

De **voorzitter:** Mevrouw Brouwer nog en dan mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Ja, dat helpt me helemaal niet. Ik begrijp nog steeds niet of dit een goede constructie is. Dan kan ik toch ook niet een 'oordeel raad' vormen?

De **voorzitter:** Wethouder Blansjaar, nog behoefte?

Wethouder **Blansjaar:** Ja, dat is moeilijk uit te leggen. Als college hebben we besloten om het even stop te zetten en te zeggen 'we gaan kijken wat de Boerderij en wat het Nationaal Videogame Museum doen'. Dit is een totaal andere constructie. Dit is gewoon 'je kan de kapitaallasten naar voren trekken. Dat betekent wel dat je straks eigenlijk geen afschrijving meer hebt. Dus aan het eind van de rit heb je wel een erfgoedcentrum, maar je hebt niet afgeschreven op je goederen, dus dat betekent dat je dan wel weer met een gat zit'. Maar ja, dat is pas na de afschrijvingsperiode. Dat is de keuze.

De **voorzitter:** Ik ga nu eerst naar mevrouw Sandifort. Ik zag ook mijnheer Ekkelenkamp nog.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Dank u wel voorzitter, volgens mij moeten we hier in de raad vooral de afweging maken of we vinden dat dat erfgoedcentrum nog meer mag kosten dan we origineel hadden bedacht dat het zou kosten. En als de meerderheid van de raad dat vindt, dan verwacht ik inderdaad ook van het college dat er dan een voorstel komt waarin uitgelegd wordt wat dit precies betekent. Ik sluit me wel aan bij mevrouw Brouwer dat het een beetje lastig oordelen voor ons is op het financiële stuk.

De **voorzitter:** Ik hoor niet echt een vraag. Ik kijk nog even rond, mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Misschien kan ik een klein beetje helpen. Eigenlijk is het zo – en we hebben dat niet zelf bedacht, maar dit is ook door de ambtenaar van Financiën bedacht naar aanleiding

van technische vragen – dat als je dit doet, je eigenlijk de afschrijvingslasten die normaal veertig jaar zijn, in één keer neemt. Dan is natuurlijk het nadeel dat je over veertig jaar een probleem hebt, maar over veertig jaar moeten onze nazaten misschien weer opnieuw gaan bedenken hoe ze omgaan met het erfgoed. Dit helpt ons nu wel om eerder dat erfgoedcentrum van start te kunnen laten gaan. Als dat voorstel het dan in het najaar haalt in de raad, want dat is natuurlijk nog wel iets dat dan speelt, betekent dat dus dat dit eigenlijk in 2050 kan worden ontwikkeld, los van de ontwikkelingen van het Nationaal Videogame Museum en de Boerderij, zodat dit gewoon door kan gaan en we dan misschien in 2025 of 2026 dat erfgoedcentrum hebben. Dat zou, denk ik, dan een mooi resultaat zijn voor ons allen en ik denk ook voor alle mensen die het erfgoed koesteren. Dank u wel.

De **voorzitter:** Dat was…

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Ik was een hulp, ik was even hulpsinterklaas.

De **voorzitter:** Ah, de hulplijn was dit. Wethouder Blansjaar, nog behoefte om daarop te reageren?

Wethouder **Blansjaar:** Bedankt voor de uitleg, nee.

De **voorzitter:** Dan ga ik nog naar mevrouw Bout.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Ja, ik wilde al aansluiten bij mevrouw Sandifort en mevrouw Brouwer omdat ik ook dacht 'het is nog steeds niet duidelijk, want hoe lang is die afschrijving nou?' Nu noemt mijnheer Ekkelenkamp veertig jaar, maar mijn vraag blijft staan: is het veertig jaar? Of is het vijftig jaar? En moet ik dan als raadslid denken 'oké, dan zadel ik dus gewoon iemand over veertig jaar met een probleem op want dat vind ik dan acceptabel op dit moment?' Bent u het met mij eens dat ik het zo kan zien, wethouder?

De **voorzitter:** Wethouder Blansjaar.

Wethouder **Blansjaar:** Dank u wel voorzitter. Ja, dat is correct. Over veertig jaar heb je dan een probleem.

De **voorzitter:** Ik stel voor als daar verder geen vragen over zijn, dat wethouder Blansjaar verdergaat.

Wethouder **Blansjaar:** Dank u wel voorzitter. Ik wil verdergaan met de Strategische aankopen van kerkgebouwen. Ook dat is natuurlijk 'oordeel raad'. Zoals eigenlijk de ChristenUnie-SGP al aangaf, we werken aan een inventarisatie van religieus vastgoed en we zijn daarmee in gesprek. Wij onderzoeken continu de kansen die zich voordoen bij deze ontwikkeling. We verwachten in Q4 de nota Strategische aankopen aan de raad aan te bieden. Een kerkgebouw is niet echt een strategische aankoop, dat weet iedereen al straks in Zoetermeer, dat we een kerk gaan kopen, dus het lijkt me niet erg handig, waar deze motie toe oproept.
Dan ga ik verder met het verhaal…

De **voorzitter:** Wethouder Blansjaar, een interruptie van de heer Van der Snoek, gaat uw gang. Maar hij moet eerst zijn pasje nog vinden, geloof ik? Ja, dat moet u natuurlijk even bedenken voordat u de interruptie doet. Zullen we even schorsen voor uw interruptie? O, u heeft hem gevonden. Mijnheer Van der Snoek. Het was een spontane opwelling, zullen we maar zeggen. Gaat uw gang.

De heer **Van der Snoek** (Lijst Hilbrand Nawijn): Ja, voorzitter. Waarom zou een kerkgebouw geen strategische aankoop kunnen zijn? Ik ken genoeg plaatsen waar nu een kerk staat, waar uitstekend een toren van 50 of 60 meter hoog geplaatst zou kunnen worden.

De **voorzitter:** Wethouder Blansjaar.

Wethouder **Blansjaar:** Daar heeft u volkomen gelijk in. Het is ook helemaal niet raar, maar om dit nu in een motie te verpakken, terwijl er straks een voorstel komt in Q4 over strategische aankopen? Dan moet u het daarin stoppen. Dat is het veel handiger.

De **voorzitter:** Ik zie verder geen vragen. Gaat u verder.

Wethouder **Blansjaar:** Dan wil ik naar motie 20, Het Verhaal van de Stad. Zoals eigenlijk in de motie al staat, de uitgebreide informatie is al op de website te vinden. Om dan extra uitgaven te doen met het oog op al de bezuinigingen? Het is oordeel raad, maar het gaat een heleboel extra geld kosten. Dat is motie 20.
Dan de motie van GroenLinks, Vaart houden in het afvalbeleid. We hebben u meegegeven dat het onuitvoerbaar is. We nemen het inwonersberaad natuurlijk serieus. Daarom gaan we het zaterdag ook in ontvangst nemen. Het wordt meteen met een nietje erdoor op iBabs geplaatst, zodat jullie meteen op de hoogte zijn. Maar ja, wij nemen aan dat jullie als raad willen weten wat er wordt geadviseerd om vervolgens de plannen te gaan uitvoeren. Daarnaast kunnen we nu al zeggen, 'al zouden we het een-op-een allemaal gaan uitvoeren, dan redden we dat nooit tot het eind van dit jaar'. Dat kost veel meer tijd, de verwerking kost tijd en dat zou op zijn vroegst in Q1 2025 klaar kunnen zijn. Ik zag daar een vraag.

De **voorzitter:** Ja, zeker, maar ik dacht 'ik wacht even af tot u klaar bent'. Dan ga ik nu naar mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja, dank u wel voorzitter. Het college schrijft dat de motie onuitvoerbaar zou zijn. Volgens mij zit hem dat in de tijdsplanning die u meegeeft, toch? Als wij daar Q1 2025 van maken, dan zou het gewoon een 'oordeel raad' worden, als ik het goed lees.
En de tweede vraag die ik aan u heb, is de volgende. Stel dat wij in oktober een debat zouden hebben, wanneer zou dat dan betekenen dat er een raadsvoorstel naar de raad zou kunnen komen? Wordt dat dan in ieder geval nog voor de zomer volgend jaar? Want het is voor onze fractie wel heel belangrijk, dat we dit niet zo ver doorschuiven in de tijd. Ik ben benieuwd wat dan de gevolgen zouden zijn.

De **voorzitter:** Wethouder Blansjaar.

Wethouder **Blansjaar:** Dank u wel. Wat het qua tijd doet, daar moet ik straks even op terugkomen. Maar als u zegt dat u het nu meteen al uit wilt voeren, neem ik aan dat de raad wil weten wat er allemaal in staat. Maar ik kan straks nog op de tijd terugkomen, of we dat redden voor voorjaar volgend jaar. Nu is echt de tijdslijn Q1 2025 als we er nu een-op-een mee zouden doorgaan.

De **voorzitter:** Mijnheer Boerboom nog en dan ga ik naar mevrouw Sandifort.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Dan is het wat u betreft oordeel raad, als we er Q1 2025 in opnemen?

De **voorzitter:** Wethouder Blansjaar.

Wethouder **Blansjaar:** Dank u wel voorzitter. Ja, als er Q1 2025 staat en de raad zegt 'we willen er niet over praten', dan kunnen we volgens mij Q1 redden.

De **voorzitter:** Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ja, dank u wel, voorzitter. Ik begrijp dat de wethouder vooral ingaat op de op de termijn, maar u stipte het al een klein beetje aan. Het wordt ook in de tekst duidelijk. Dan gaan we er dus niet als raad eerst over praten, wat het burgerberaad misschien wel weer een beetje tekortdoet. Dus kunt u nog iets explicieter zijn over wat u daar dan van vindt?

De **voorzitter:** Wethouder Blansjaar.

Wethouder **Blansjaar:** Ik moet even kijken of ik de vraag goed begrijp. U bedoelt dat ik zeg 'joh, eerst eventjes met de raad erover gaan praten'? Ja. Nou ja, het is een opdracht vanuit de raad. Vanuit de raad is dat inwonersberaad er geweest en dat is jullie document. Als jullie zeggen 'college, ga maar aan de slag', dan gaan we aan de slag. Maar het lijkt mij, maar ja, dat is aan jullie, dat je er eerst even over wilt praten.

De **voorzitter:** Mevrouw Bout.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Ja voorzitter, wellicht praat ik voor mijn beurt, maar ik kreeg de indruk dat mijnheer Blansjaar aan het afronden was. Ik ben eigenlijk wel benieuwd wat hij vindt van de motie van de SP over het amateurgezelschap.

De **voorzitter:** Maar we waren nog even bij het afvalbeleid. Ik kijk eerst nog even of mijnheer Blansjaar daarmee klaar was. Hij was klaar met het onderwerp burgerberaad volgens mij. Tenzij daar nog andere vragen over zijn? Dat is niet het geval.

Wethouder **Blansjaar:** Dank u wel voorzitter. Dat komt straks wel. Ik heb nu de motie over de stadslobby, motie 4. Dat gaat over... Dat is onuitvoerbaar. Wij weten nog lang niet wat voor stukken we zullen krijgen. Het verandert volgens mij per dag. Dat gaat over die stukken die uit het museum zullen komen. Als we die hebben, zullen die waarschijnlijk worden opgeslagen totdat het erfgoedcentrum open is.

De **voorzitter:** Gaat u verder. Mijnheer Velner heeft het woord.

De heer **Velner** (SP): U zag het niet, maar dan is natuurlijk wel de vraag ' hoe maak je de afweging over de stukken die je wel wilt hebben en de stukken die je terug gaat geven aan de stad?' Hoe wordt die afweging dan vervolgens gemaakt?

De **voorzitter:** Wethouder Blansjaar.

De heer **Velner** (SP): Dat legt namelijk ook beslag op ruimte.

De **voorzitter:** Wethouder Blansjaar.

Wethouder **Blansjaar:** Dank u wel voorzitter. Dat doen wij niet, dat doet het museum. Het museum gaat dat straks bepalen. Wij bepalen niets, wij moeten gewoon afwachten en dan gaat er een stukje naar de HGOS. Ik bedoel, we moeten gewoon helemaal afwachten wat er gaat gebeuren en alles wat wij krijgen in samenwerking met HGOS gaan we eventueel opslaan.

De **voorzitter:** Gaat u verder.

Wethouder **Blansjaar:** Dan gaan we naar motie 7, de amateurgezelschappen. Er is op dit moment al een tijdelijke voorziening getroffen om de gezelschappen te compenseren. Naar een structurele oplossing wordt nog gezocht om te kijken hoe we dat kunnen oplossen. Verder is het oordeel aan de raad. Burgerberaad over bezuinigingen.

De **voorzitter:** Mevrouw Bout.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Dan heb ik toch nog een vraag voor de wethouder, via de voorzitter, uiteraard. Maar betekent dat u nu zegt 'eigenlijk doen we dit al', dat de motie nu overbodig is? Of zegt u 'nee, ik ben heel blij met deze motie, want we proberen nog iets te zoeken en dit voegt wat toe aan het beleid dat ik voorschrijf?' Hoe staat u daarin?

De **voorzitter:** Wethouder Blansjaar.

Wethouder **Blansjaar:** De motie staat eigenlijk als 'oordeel raad', maar we zijn er al heel druk mee bezig en we laten ze niet door de grond heen zakken.

De **voorzitter:** Gaat u verder.

Wethouder **Blansjaar:** Motie 37 Burgerberaad over bezuinigingen. Zeer moeilijk uitvoerbaar. De onderwerpen zijn nog breder dan het afvalbeleid. We moeten eerst nog het huidige burgerberaad evalueren. En het organiseren van een burgerberaad kost met voorbereidingstijd heel veel tijd en dan zijn we allang in 2026 als we dat kunnen gaan uitvoeren. Daarbij zijn de kosten relatief hoog. Want u had het net al over de kosten van € 165.000,00, maar dat is voor dit jaar en dan wordt het ten laste gebracht van 2025 en dat is nog een keertje € 165.000,00. Bij elkaar heeft het dan € 330.000,00 gekost. En het heeft een enorme ambtelijke inzet gekost.
Dit waren de moties. Dan heb ik nog wat vragen. De VVD vroeg 'wordt het niet tijd om ons te herbezinnen op de participatie. Wij als Zoetermeer vinden de participatie erg belangrijk. Het zit ook in het ruimtelijk beleid. Binnenkort gaan we het evalueren. Dus er komt een evaluatie over dat participatiegebeuren.

Dan was er van het CDA nog het Right to Challenge. Hoe heeft het college dit ontvangen en ervaren? Het was fantastisch, geweldig stuk, maar we hebben nul aanmeldingen, dus helaas.
De PvdA noemde nog 'welke ideeën heeft de wethouder over hoe we de wet coronabeleid en de cultuursector – even wachten hoor, ik moet eventjes mijn kruisje wegzetten, dan kan ik het beter lezen – lokaal kunnen ondersteunen?' We herkennen de zorgen. De kosten zijn enorm gestegen. We bespreken dit ook wel regelmatig met partijen zoals de VNG en de provincie en verder gaan we in het najaar samen met de cultuursector, de uitvoeringsagenda bij de Cultuurvisie 2030 evalueren en dan maken we ook een doorkijk naar wat nodig is om de opgaven uit de Cultuurvisie 2030 te realiseren.
Dan had ik nog als een van de laatste vragen een vraag van de PvdA. Die had het ook nog over het CKC en hoe het met al die bestuurswisselingen zit. Dat klopt. We zijn met het CKC in gesprek. We hebben vertrouwen in de huidige directeur en die schijnt ook goed te liggen en dat gaat ook hartstikke goed.
Oh, Zoetermeer Vooruit had ook nog iets over de aanbestedingen voor de lokale ondernemers. Dit is verwerkt in het gemeentelijk inkoopbeleid, dus dat staat erin. Dat is er allemaal opgenomen en tot € 70.000,00 moet het sowieso aan het Zoetermeerse SEBO-kenmerk voldoen, dus dat komt goed. Dat gebeurt ook steeds meer. Tot zover, voorzitter.

De **voorzitter:** Dank u wel wethouder Blansjaar. Dan gaan we naar wethouder Van der Meer. Gaat uw gang.

Wethouder **Van der Meer:** Blij dat de bode even mijn pasje ging halen, want u denkt wel eens dat uw accu leeg is, maar bij mij is het echt zo, dus ik moet handbewogen heen en weer.
Ik begin met de portefeuille Onderwijs. De SP vroeg hoe het zat met Zo naar het VO, het lotingsysteem. Daar zijn we heel tevreden over. Er waren iets van 1400, – of iets, ik weet het hier precies – 1497 leerlingen die meegedaan hebben aan de loting. 95,5% kreeg de eerste keus. Dat zijn 1430 leerlingen. 1% kreeg tweede keus, 2,5% derde keus en dan waren er nog vijftien kids die geen tweede keus opgeven want die gaan dan naar Den Haag of naar Leidschenveen of whatever. Dat weet ik verder ook niet. Maar in ieder geval zijn wij er heel tevreden mee dat dat zo gaat.
Ook over onderwijs vroeg de LHN naar de Leerplicht. Op uw verzoek hebben we bij de acute acties juist heel erg gezorgd dat onze formatie op sterkte werd gebracht en dat ziet u nu in de perspectiefnota staan want dat moeten we op een gegeven moment natuurlijk structureel regelen.
Dan...

De **voorzitter:** Wethouder Van der Meer, een interruptie van mevrouw Siegelaer.

Mevrouw **Siegelaer** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank voorzitter. Zoals we aangaven, zijn we er natuurlijk erg blij mee. Maar als dat 14 fte is – begrijp ik dat dan goed uit de laatste stukken? – is dat wel heel veel. Dan ben ik wel benieuwd wat dan alle extra taken zijn die uitgevoerd worden.

De **voorzitter:** Wethouder Van der Meer.

Wethouder **Van der Meer:** Dat moet ik even nakijken, want dat weet ik zo niet uit mijn hoofd. Daar kom ik in mijn tweede termijn op terug.
Dan onderwijsvastgoed. Dat is de motie van GroenLinks over slim combineren bij schoolgebouwen. Ja, dat doen we. Overigens proberen wij niet om jeugd in de klaslokalen te laten komen, want dat vindt echt niet één schooldirecteur een goed idee en dat kan op dit moment op een heleboel plaatsen ook niet. Maar we hebben sowieso afgesproken, ook in de Lokaal Educatieve Agenda, waarmee we heel erg bezig zijn met inclusie en dat soort dingen, dat we, op het moment dat we met nieuwbouw aan de gang gaan, ook steeds goed kijken welke voorzieningen er in die wijk nodig zijn. Dat gaat niet alleen over jeugd maar ook over andere dingen die we misschien op zo'n moment als functie kunnen toevoegen of kunnen combineren. Dus wat ons betreft is dat oordeel raad, maar eigenlijk niet heel erg nodig.
Dan ga ik naar de jeugdhulp. Daar heb ik het amendement Inzichtelijk maken wachttijden. Die is op dit moment echt onuitvoerbaar. Zoals u weet komt er voor de zomer een aantal voorstellen waarover u ons na de zomer een opdracht kunt geven om verder uit te werken. Als we de hele inrichting van de jeugdzorg bekijken, wat overigens niet acuut zal helpen bij de bezuinigingen, maar wat echt nodig is om op de toekomst gericht te zijn, kunnen we vanaf dat moment misschien kijken naar 'hoe kunnen we kijken naar wachtlijsten?' Mijn idee is eigenlijk dat we gaan proberen ervoor te zorgen zo min mogelijk kinderen naar gespecialiseerde jeugdhulp te krijgen, zodat de mensen die daarin werken allemaal aan de gang kunnen om de kinderen die het heel erg nodig hebben te helpen. Maar het amendement zoals dat er nu ligt, is onuitvoerbaar.

De **voorzitter:** Interruptie van mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja, dank u wel voorzitter. Ik heb twee vragen aan u, wethouder. De eerste is: Jeugdhulp Rijnmond heeft wel in kaart gebracht hoelang de wachttijd daar is en dat op verschillende momenten. Ik ben benieuwd. Misschien zou u eens bij hen kunnen nagaan hoe zij dat hebben gedaan. Maar ik vind dat juist het argument dat u net gaf 'ik wil aan de gang om te kijken hoe de instroom valt te beperken', zou moeten betekenen dat die wachttijden af gaan nemen en dat zou ik nou zo graag terugzien in indicatoren in de perspectiefnota. Daar heb ik behoefte aan. Misschien kunnen we het anders omschrijven, maar ik wil daar iets van grip en richting op aan u meegeven omdat dat, wat ons betreft, een van de belangrijke doelstellingen is als we straks aan de slag gaan.

De **voorzitter:** Wethouder Van der Meer.

Wethouder **Van der Meer:** Voorzitter, de reorganisatie gaat dat niet meteen opbrengen, maar we zijn wel heel erg druk bezig met een tweede voorstel dat u krijgt. Dat is wat we in de crisisorganisatie aan het doen zijn. Dat is voor een deel gebaseerd op wat ze ook in Rijnmond aan het doen zijn. We hebben heel veel plaatsen gevraagd 'wat doen jullie? Kunnen wij dat ook overnemen?' Wij gaan boven op deze acties zitten en u krijgt ook nog een bericht over ons project over de multiproblemaanpak. U krijgt ook nog een bericht over... Tenminste, dat kan ik nu zeggen en dat zeg ik ook richting de LHN. We zijn een nieuw Buurtteam, een tweede Buurtteam gestart. Dus na de moeizame start zijn we gelukkig nu voortvarend in de weer. Ik kan gewoon dit ogenblik geen capaciteit missen om allerlei andere dingen daar nog aan toe te voegen. We hebben nu alle hens aan dek om deze dingen te doen. Ik begrijp uw wens, dat zou ik ook wensen, maar op dit ogenblik kan ik u dat gewoon niet toezeggen want er komt gewoon niets van terecht.

De **voorzitter:** Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja, dank u wel voorzitter. Heeft u inzichtelijk hoeveel capaciteit dit dan zou vragen? Want ik heb sterk mijn twijfels dat dat zoveel capaciteit inhoudt. Over wat voor omvang van capaciteit hebben we het dan met elkaar?

De **voorzitter:** Wethouder Van der Meer.

wethouder **Van der Meer:** Dan moet ik iemand aan de gang zetten om 188 jeugdaanbieders te volgen op een website die er is, waarvan we dan moeten zeggen 'kunnen we nu zien hoelang iemand wacht?' Dan moet ik kijken of ik daar namen van mensen bij tevoorschijn kan toveren. Ik denk dat het gewoon een heel aparte capaciteit vraagt die ik op dit moment gewoon niet heb. Ik verklaar het op dit ogenblik gewoon onuitvoerbaar, terwijl ik zeg 'ik begrijp uw wens', maar ik ga het niet doen, want ik kan het niet doen op dit ogenblik. We hebben een heleboel op stapel staan. Daar gaan we ook nog uitgebreid over praten na het reces want er liggen dus verschillende voorstellen. Dan kunnen we op een gegeven moment kijken, als we dat allemaal op gang hebben gebracht, wat we daarna kunnen doen.

De **voorzitter:** Heel kort nog, de heer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Dank u wel voorzitter, ik houd het heel kort. Ik ben toch op zoek, wethouder, naar een middenweg daarin. Ik kan me ook voorstellen, en u weet dat als geen ander, dat er een stuk of vijf aanbieders zijn die eigenlijk in het grootste deel van het aanbod in Zoetermeer voorzien. Kunnen we zeggen 'laten we het voor die grootste aanbieders inzichtelijk maken'? Want, nogmaals, het geeft ons toch iets van gevoel van welke ontwikkeling er doorgemaakt wordt op het gebied van wachtlijsten. En wij vinden het echt heel wenselijk dat we juist ook op dat terrein dat terugdringen om te zorgen dat we meer preventief kunnen werken in plaats van dat de zorg die we nodig hebben, straks zwaarder wordt. Is dat dan een weg waar u kansen voor ziet?

De **voorzitter:** Wethouder Van der Meer.

Wethouder **Van der Meer:** Totaal niet, maar u kunt die vijf jeugdaanbieders die u blijkbaar kent, want zo staan ze bij mij niet op het netvlies, dan opzoeken op de startpagina van het Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden. Op dit ogenblik, het spijt me verschrikkelijk, we hebben al heel veel inhuur in huis om alles voor elkaar te krijgen dat we aan het doen zijn. Ik ga er gewoon niet nog meer taken bij opstapelen want dat betekent dat we tot niets komen. We gaan nu doelgericht verder met wat we aan het doen zijn

en hopen dat we daarmee zowel op termijn goed voorzien zijn in een goede jeugdzorgorganisatie, als op de korte termijn wat besparingen kunnen organiseren omdat we gewoon niet door kunnen gaan met uitgeven van die enorme berg geld zoals nu gebeurt.

De **voorzitter:** Gaat u verder.

Wethouder **Van der Meer:** Voorzitter, ik kom bij de motie van de ChristenUnie-SGP Campagne sociale media. Daar staat 'oordeel raad'. Eigenlijk moet ik daarvan zeggen 'hij is onuitvoerbaar', want u wilt graag dat we ergens mee starten, maar we doen het al lang. Wij hebben namelijk via de NPO-gelden en Buurtwerk opdracht gegeven om online jongerenwerk uit te voeren. Dat hebben we ingekocht. Dat doen ze. In hun opdracht staat dat ze moeten helpen om de jeugdigen op een veilige manier gebruik te laten maken van alle social media, dat ze moeten helpen met het voorkomen van online pesten, dat ze de mensen weerbaar moeten maken tegen sextortion. Dat ze ze weerbaar moeten maken tegen fraude. Zij zitten als online jongerenwerk op alle social media waar de jeugd op terechtkomt en ik heb me laten vertellen dat ze daarbij een groot bereik hebben. Of het allemaal helpt, weet ik ook niet, maar de campagne loopt.

De **voorzitter:** Ik zie een interruptie van mevrouw Brouwer.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Ja, voorzitter, het gaat in onze motie uitdrukkelijk niet alleen over jongeren, maar ook over de ouders van de jongeren.

De **voorzitter:** Wethouder Van der Meer.

Wethouder **Van der Meer:** Oké, we zullen kijken... Ik doe u dan die toezegging om te kijken of wij daar nog iets aan kunnen toevoegen via deze groep om die ouders te bereiken. Dat is goed.

De **voorzitter:** Gaat u verder.

Wethouder **Van der Meer:** Ik ga naar de motie van de SP over voor het najaarsdebat nog een bijeenkomst organiseren. Dat gaat ons niet lukken. Wat u te wachten staat, is dat u ook nog voor het najaarsdebat een bericht krijgt van het Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden met de kostenbesparingen en de actielijnen die we daarmee gaan inzetten. Daar ben ik heel erg trots op omdat dat best hard werken was om dat bij alle aanbieders, of in ieder geval bij alle collega-gemeenten voor elkaar te krijgen. U bent op 25 september a.s. daar uitgenodigd. Juist bij de regio hebben we heel veel contacten met JONG doet mee! en met de ouderraad omdat dat juist gaat om gespecialiseerde jeugdaanbieders en zij dus via die groeperingen zorgen voor heel veel overleg. Op 25 september a.s. bent u uitgenodigd. Komt u vooral en op 10 of 11, nu weet ik het niet meer, ik kijk even naar mijnheer Weekenstroo? Op 10 september a.s. hebben wij het overleg dat u eerder heeft aangevraagd en waarmee een groep raadsleden druk bezig is om dat te organiseren. Ik denk dat we met alle overleggen die we nog moeten hebben en alle stukken die we naar u toesturen, genoeg jeugdzorg hebben voor het tweede deel van 2024.
Voorzitter, ik stap over naar de ICT. Ik kreeg een motie van D66. Daar moest ik wel even op studeren. Ik heb op een briefje wat het antwoord is. Er staat 'oordeel raad', maar deze is in feite heel erg overbodig. Het gestandaardiseerd opslaan van metadata is het uitgangspunt en wordt al gedaan. Dat wordt continu uitgebreid, zowel in de primaire procesapplicaties als in het zaaksysteem doen we dat. Verantwoord gebruik is natuurlijk altijd uitgangspunt. Er wordt voortdurend rekening gehouden met de privacy en met relevante wetgeving. Als we iets gaan combineren, dan worden zeer uitgebreid de DPIA's gelopen, dat zijn Data Privacy Impact Assessments. Dat was een van de redenen waarom het zo lang duurde om het Buurtteam voor jeugd aan de gang te krijgen omdat we daar met een heleboel organisaties, of in ieder geval met meerdere organisaties, dat moesten uitlopen. Dat kostte echt heel veel capaciteit ook van allerlei geleerden, waaronder juristen. De verdere doorontwikkeling van het hele programma loopt via het Programma Datagedreven werken. Dus volgens mij wordt u helemaal op uw wenken bediend en als dat niet zo is, dan heb ik iets niet begrepen uit uw motie.

De **voorzitter:** Interruptie van mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Ja dank voorzitter, dank voor het antwoord. We hadden intussen ook al een verbeterde versie van deze motie voor de tweede termijn, maar dan ga ik even met alle partijen nog in overleg. Maar in feite is de conclusie 'dit doen we eigenlijk al en de motie is overbodig'. Dat is de conclusie toch?

Wethouder **Van der Meer:** Ja, maar u mag deze rustig met zijn allen goedkeuren, want dan gaan we gewoon door met wat we met zijn allen aan het doen zijn.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Oh, dat is ook een leuke...

Wethouder **Van der Meer:** Ja, oordeel raad.

De **voorzitter:** Ik stel voor... Ik zie iedereen zwaaien, maar... Laten we even afspreken dat we het nog een beetje gestructureerd houden dus het woord voeren via de voorzitter, want anders wordt het helemaal een zooitje en dat mag ik op mijn verjaardag zeggen.

Wethouder **Van der Meer:** Ik wilde net zeggen, het is dat-ie jarig is!

De **voorzitter:** Voor één keer. Ik ga naar mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja voorzitter, dank u. Is het correct dat de wethouder al gereed is met de beantwoording over moties en dergelijke met betrekking tot jeugdhulp? Want dan mis ik namelijk nog één toelichting op onze motie.

De **voorzitter:** Ik ga naar wethouder Van der Meer.

Wethouder **Van der Meer:** Even kijken, ik heb geen motie van u. Welke is dat?

De **voorzitter:** Ik stel voor even verder te gaan, want anders wordt het hier een zoekactie.

Wethouder **Van der Meer:** Daar is iets misgegaan. Daar kom ik in tweede termijn op terug.

De **voorzitter:** Daar komt de wethouder op terug.

Wethouder **Van der Meer:** Ik heb hier wel de motie Help het dierenasiel helpen want ik stap over naar mijn portefeuille Openbare Ruimte. Die is wat ons betreft oordeel raad, maar ook wat dit betreft kunnen wij daar maar beperkt wat mee. Er is contact met het dierenasiel. We zijn aan het kijken wat voor plannen zij hebben. Daar zijn ze zelf ook nog niet uit en wij kunnen ze helpen in die zin dat wij ze bijvoorbeeld kunnen verwijzen naar de serviceorganisaties die misschien geld voor ze kunnen ophalen of iets dergelijks. Wij hebben geen grote potten waar wij deze mensen uit kunnen helpen. Al helemaal niet met het oog op wat wij het ravijnjaar noemen.

De **voorzitter:** Ik ga voor een interruptie naar mijnheer Van den Boomgaard en mevrouw Bout.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja, dank u voorzitter. Uiteraard zijn we op de hoogte dankzij de dierenopvang/dierenasiel dat ze in gesprek zijn maar dat gaat echt over de contracten die er liggen om zwerfhonden en afgestane honden of dieren op te vangen en de daarbij komende kosten. Dat is eigenlijk de strekking van de onderhandelingen. We hebben het er nu over hoe wij als Zoetermeer, als een van de grootste contractanten van deze organisatie, willen dat er met die honden wordt omgegaan. Als we met een kleine bijdrage die speelweide prikkelrijk kunnen maken, zodat honden weer socialer worden, zodat de kans op plaatsen groter is, in plaats van afmaken, denk ik dat wij als gemeente goed bijdragen en dierenleed voorkomen. Het was meer mijn inzet om te vragen of de wethouder kan toezeggen dat we die onderhandelingen – dat kan eventueel een uitbreiding zijn op het bestaande overleg of bestaande onderhandelingen – ook aangaan om het dierenwelzijn te verbeteren?

De **voorzitter:** Wethouder Van der Meer.

Wethouder **Van der Meer:** Voorzitter, het dierenwelzijn wordt volgens mij gewoon verbeterd doordat mensen hun verstand gebruiken voordat ze een hond of kat in huis nemen en ze niet allemaal in een asiel terecht laten komen.

De **voorzitter:** Wethouder Van der Meer, nog een reactie van mijnheer Van den Boomgaard. En ik had ook mevrouw Bout nog.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja dank u, voorzitter. Natuurlijk, die utopie deel ik met de wethouder. Ik hoop dat elk dier gewoon een goed thuis vindt en blijft behouden. Helaas, de realiteit haalt ons in, wethouder, dat is dus niet zo. Dan is het wel onze taak te denken over 'hoe willen wij dat er met die dieren wordt omgegaan en hoe diervriendelijk willen wij dat onze contractanten, waarmee we werken, hun werk kunnen doen?' En wat is onze input daarin? Dat is mijn vraag.

De **voorzitter:** Wethouder Van der Meer nog een reactie?

Wethouder **Van der Meer:** Nee, dank u wel. Oordeel raad.

De **voorzitter:** Dan nog even naar mevrouw Bout.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Ik hoor mevrouw Van der Meer nu twijfelen, want ze zei nu twee keer 'oordeel raad', maar in uw schema staat 'onuitvoerbaar'. Dus daar wilde ik u nog even op wijzen.

De **voorzitter:** Wethouder Van der Meer.

Wethouder **Van der Meer:** Oh ja, die heb ik niet voorbij zien komen.

De **voorzitter:** Wethouder Van der Meer, er staat inderdaad onuitvoerbaar.

Wethouder **Van der Meer:** Wat ons betreft is die in zoverre... Wij hebben contact met het dierenasiel. We kijken wat ze nodig hebben. We proberen ze te assisteren om fondsen te werven en dergelijke. Dus in die zin kunnen wij ze helpen, anders niet.

De **voorzitter:** Wethouder Van der Meer, gaat u verder.

Wethouder **Van der Meer:** Ja, ik ga door met Onderhoudsniveau van de wijken verbeteren. Die is overbodig. Wij werken al met Wijkplannen, sowieso. We doen dat op een relatief laag niveau. Dat is nu eenmaal zo. Het is C-niveau en u kunt op de website zelf zien wat dat inhoudt. Dat buurten er verschillend uitzien, heeft ook te maken met de leeftijd van de buurt en heeft te maken met de vormgeving. We zien dat in de wijken waar je veel van dat bloemkoolgebeuren hebt, het er altijd rommeliger uitziet dan in de wijken waar je van die lange rechte lanen hebt. Ik krijg vaker te horen dat mensen het idee hebben dat ze niet evenredig goed geholpen worden, maar dat doen we echt op dezelfde manier. Alleen als je in zo'n klein pleintje drie kranten neergooit, ziet het er hopeloos uit. Dat is gewoon wat het is en we kunnen er niet bij blijven staan om ze op te halen. Dus hij is overbodig. En we werken op wijkniveau. Voorzitter, dan de kruipers. Die is echt onuitvoerbaar. U heeft een hele lap tekst meegekregen over wat we wel doen en wat we niet kunnen doen en ik moet eerlijk zeggen, daar moet ik mij ook bij neerleggen.

De **voorzitter:** Een interruptie van mevrouw Kraneveldt of mevrouw Bout? Of gaat u het allebei doen? Mevrouw Bout.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Ik neem deze voor mijn rekening, voorzitter. Een van de motivaties waarom u zegt dat het niet kan is dat je die kruipers weg moet stofzuigen. Nu reed mijn collega Van Steenis vanochtend – o, hij liep – langs een maaier met stofzuiger. Die liep daar. Dus dat bestaat wel degelijk dus ik snap uw antwoord niet zoals dat in het schema staat, want het wordt gedaan.

De **voorzitter:** Wethouder Van der Meer.

Wethouder **Van der Meer:** Ja, dat ligt eraan waar het is en welke stukjes. We proberen zoveel mogelijk een meter uit de kant te maaien bij fietspaden en dat soort dingen en op sommige plekken doen we dat wel degelijk. Maar als we heel Zoetermeer door moeten met die stofzuiger, wordt het echt een kostbare grap. Het enige dat we voor u kunnen doen is ieder jaar een bericht plaatsen in het streekblad als het er nog is, maar dat is ook aan uw eigen uw eigen oordeel, om te zeggen 'mensen, let erop, kijk uit, kijk uw hond na'. Want we kunnen dat echt niet helemaal goed voor elkaar krijgen. Als u hier verder vragen over heeft, dan moet ik echt een technisch overleg voor u organiseren.

De **voorzitter:** Mevrouw Bout.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Eén korte vraag. Als ik de motie aanpas en het woord 'wijken' eruit haal en

alleen vraag of u dat bij hondenlosloopgebieden zou willen doen, zou het dan mogelijk zijn? Want u zegt 'de scope is te groot', maar als we dan de scope verkleinen? Zou dat dan een optie zijn voor u?

De **voorzitter:** Wethouder Van der Meer.

Wethouder **Van der Meer:** Ik denk juist dat hondenlosloopgebieden ook niet helemaal te overzien zijn, want dat zijn ook dingen rondom de Aa en dergelijke. Daar zijn we natuurlijk ook op een heel andere manier bezig met het onderhoud. Daar laten we ook juist veel liggen, zodat alle beestjes daar nestjes kunnen bouwen, dus ik denk dat het iets te ingewikkeld wordt.

De **voorzitter:** Mijnheer Van Steenis nog.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Ja dank u, voorzitter. Volgens mij maken we hier de afweging en daarom maak ik ook bezwaar tegen de onuitvoerbaarheid die wordt aangegeven door het college. We maken een afweging tussen biodiversiteit, want met zo'n maaier en stofzuiger maaien we ook wat biodiversiteit aan egeltjes en zo weg, en we kijken naar 'oké, wat hebben de hondenuitlaters nodig om die hond op een gezonde, veilige manier langs de voet- en fietspaden uit te laten?' Volgens mij is dat precies de vraag die er ligt. De wethouder geeft aan dat het onbetaalbaar is. Ik kan dat niet beoordelen. Dan zouden we zeggen 'wat zou dat dan moeten kosten?' En dan is het volgens mij gewoon oordeel raad of we zoiets wel of niet willen. Dus enerzijds willen we iets met veilig de hond kunnen uitlaten en anderzijds iets met biodiversiteit en ook dat de stad er netjes uitziet, maar het ziet er ook netjes uit als er een metertje gemaaid is. Dus de vraag is: kan de wethouder onuitvoerbaar in ieder geval eraf halen en een indicatie geven van welke keuze de raad moet maken?

De **voorzitter:** Wethouder Van der Meer.

Wethouder **Van der Meer:** Ja, vooralsnog niet voorzitter. Ik heb het aan onze deskundigen gevraagd. Zij geven mij dit terug en ik ben niet slimmer dan zij als het hierover gaat. Zij zeggen 'wij doen dat al – en volgens mij zijn daar ook technische vragen over gesteld – langs de fietspaden, een meter uit de kant'. Maar op een heleboel plekjes is het juist om paaltjes en noem maar op, wat er ook in dat stuk staat, en dat zullen we niet goed voor elkaar krijgen. En het wordt ook niet fijn als wij zeggen 'wij doen het' en vervolgens komt er een hond thuis met een kruiper in zijn teen. Dus we kunnen beter zeggen 'let er met elkaar op'. Maar we gaan het zoals die nu is, niet kunnen uitvoeren.

De **voorzitter:** Ja, ik wil nu... Echt heel kort. Mijnheer Van Steenis.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Heel kort zal ik aanvullen. Mijn collega's van de PvdA die de motie ingediend hebben, moeten daar zelf in kiezen. Maar u zegt in ieder geval toe dat het laatste stukje over dat informeren van de hondeneigenaren sowieso wordt opgepakt, begrijp ik? Dat geldt als toezegging, begrijp ik?

De **voorzitter:** Wethouder Van der Meer.

Wethouder **Van der Meer:** Dat kunnen we doen.

De **voorzitter:** Dat als toezegging. Gaat u verder.

Wethouder **Van der Meer:** Dan heb ik nog steun voor het landelijk PFAS-verbod. Er wordt op het moment op Europees niveau gewerkt aan verboden op emissies van PFAS, PFOS en GMX. Dat is niet een heel eenvoudig iets om plat te doen, want er moet eerst gezocht worden naar alternatieven. Of het heel erg gaat helpen als wij een briefje naar het rijk sturen dat wij er ook op tegen zijn, weet ik niet. Dus wat mij betreft oordeel raad.
Dan kom ik tot de laatste. En dat is het leuke nieuws. Want dinsdag kreeg ik, terwijl we in het college zaten, het bericht dat de 600 bomen die we hadden aangeschaft, op waren. Ik heb toen staande de collegevergadering gezegd 'jongens, de bomen zijn op, wat doen we nou?' En toen bleek dat de wethouder die avond daarvoor gezegd dat hij nog eenmalig geld zat had. Dus we hebben gewoon gezegd 'zet het maar open tot en met gisteren' en we hebben 1800 bomen die zijn aangevraagd.

De **voorzitter:** Ik ga even kijken. Ik zie nog een interruptie van mijnheer Haak. Gaat uw gang.

De heer **Haak** (PDvZ): Dat is mooi nieuws, gefeliciteerd. Dat betekent dat heel veel mensen de stenen uit hun tuin gaan halen maar vervolgens bij de puinstort geconfronteerd worden met hoge kosten om die stenen daar weer te brengen. Is daar niets aan te doen?

De **voorzitter:** Wethouder Van der Meer.

Wethouder **Van der Meer:** Ik heb het idee dat dit een gevalletje burgerberaad is.

De **voorzitter:** Ik zie hem doorgeschoven worden. Mijnheer Haak.

De heer **Haak** (PDvZ): U komt met nog meer bomen. Dat is mooi, maar als je zoveel geld moet betalen om je stenen weg te kunnen brengen, dan kun je zelf wel een bos gaan aanleggen.

De **voorzitter:** Wethouder Van der Meer nog behoefte?

Wethouder **Van der Meer:** Nee. Ik weet ook niet precies waar dit over gaat.

De **voorzitter:** Volgens mij is dit het einde van uw termijn. Dan stel ik voor – want om 18.30 uur wordt er eten geserveerd – om even vijf minuten de benen te strekken, als u het goed vindt. Dat lijkt me wel handig. Dan gaan we om 17.56 uur verder. Dus vijf minuten mag u uw benen strekken, en dan gaan we door tot 18.30 uur. Ik schors de vergadering.

Schorsing

De **voorzitter:** Ik heropen de vergadering en wij gaan verder met de eerste termijn van het college. Aan het woord is wethouder Ter Laak. Gaat uw gang.

Wethouder **Ter Laak:** Dank u wel voorzitter en dank aan de raad voor zijn eerste termijn. Ik ga reageren op alle moties en vragen die gesteld zijn binnen mijn portefeuille en dat doe ik op de volgorde waarop u uw bijdrage heeft geleverd. Dus ik begin dan ook met de SP. De SP vroeg mij naar 'hoe zit het met de afspraken rondom hulpmiddelen?' Laat ik vooropstellen, als je afhankelijk bent van een hulpmiddel is het belangrijk dat als het kapot is, dat snel wordt gemaakt. Er zijn heel strakke afspraken over met onze aanbieders van die hulpmiddelen. Daarom hebben we er ook twee, zodat we kunnen wisselen daartussen. En zijn strakke afspraken over en er wordt ook altijd met degene die het betreft gesproken over 'hoe gaat het gebeuren en wanneer gaat het gebeuren?' Ik zeg er wel bij: ook bij Medipoint en WMO Solutions is er schaarste aan personeel en er is ook schaarste aan materieel en soms moet materieel van ver komen om het passend te maken.

De **voorzitter:** Mijnheer Velner, gaat uw gang, .

De heer **Velner** (SP): Dank u wel voorzitter. In het onderhavige geval, schijnt het te gaan om een lekke band. Dat moet volgens mij niet zo heel ingewikkeld zijn.

De **voorzitter:** Wethouder Ter Laak.

Wethouder **Ter Laak:** Op individuele casuïstiek kan ik hier niet vanaf deze plek ingaan, maar stuur het even door, dan kan ik ernaar laten kijken.

De **voorzitter:** Gaat u verder.

Wethouder **Ter Laak:** Dan uw motie Roep uit de groep. Dat is helemaal conform ons beleid dat u zojuist heeft vastgesteld, de visie over diversiteit en inclusief beleid. Dus het is 'oordeel raad', maar we zullen zeker even met scholen in gesprek gaan over of er wat mogelijk is om die informatie te verbeteren.
Dan ga ik naar de VVD. De VVD heeft een motie ingediend over Boek resultaten in Meerzicht. Niets liever, uiteraard. Dus voor het zomerreces krijgt u nog het IOK over Hart van Meerzicht. Voor het zomerreces gaat nog de eerste paal de grond in voor Ikaros, voor het zomerreces krijgt u nog de plannen voor Oostergo en vorige week heeft mijn collega-wethouder Velzen de eerste modelwoning geopend om de verduurzaming op te starten in Zalkerbos. Daar gaan we in september mee van start. Ook na het zomerreces, in Q3, krijgt u het ontwikkelperspectief. Daarin staat per deelgebied uitgewerkt wat we gaan doen, wat de ambities zijn en hoe we die zichtbaar gaan maken en daarin staat ook het

Volkshuisvestingsfonds, wat een belangrijke cofinanciering is om echt verder te kunnen met die verduurzamingsopgave. Dus eens met de strekking van die motie; ambities moeten we waarmaken en moeten we zichtbaar maken. Maar Meerzicht is een integraal programma en we pakken het echt in gezamenlijkheid met onze partners op. Dus met de inwoners, met de woningbouwcorporaties, met onderwijs. Daarover hebben we een programma afgesproken en daarop zijn we ook afhankelijk van andere partners voor de financiering en de medefinanciering. Vaak is hun financiering vele malen groter dan de onze. Het programma loopt tot 2035 en dat is dus de reikwijdte van het programma.

De **voorzitter:** Wethouder Ter Laak, ik zag twee interrupties. Mijnheer Boerboom en mevrouw Bout en dan mevrouw Sandifort ook nog. Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja, dank u wel voorzitter. De vraag die ik heb is: wat gaat u concreet anders doen als deze motie wordt aangenomen?

De **voorzitter:** Wethouder Ter Laak.

Wethouder **Ter Laak:** Eigenlijk zou ik aan u willen voorstellen: neem de motie mee naar het debat over het ontwikkelperspectief, omdat het dan voor u helder wordt hoe de deelgebieden eruitzien, hoe de deelprojecten eruitzien en wanneer daar zichtbare, concrete resultaten op geboekt kunnen worden en hoe we samenwerken met al onze partners waar het over gaat.

De **voorzitter:** Mevrouw Bout. Of mijnheer Boerboom daar nog op?

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja, het is niet mijn motie, dus ik ga er niet over, maar stel dat die wel wordt aangenomen – nogmaals, wij zijn op zich best positief erover, maar wij hebben wel die zorg voor dat fysieke en sociale domein die uit elkaar gehaald worden – is dat dan ook iets waar u concreet invulling aan gaat geven?

De **voorzitter:** Wethouder Ter Laak.

Wethouder **Ter Laak:** Daarover zou ik willen zeggen: we maken onderscheid tussen fysiek en sociaal, maar we houden het integraal bij elkaar. Met betrekking tot het uit elkaar trekken, er wordt een aanname gedaan in deze motie dat dat zorgt voor vertraging. Dat klopt niet. Dat is niet waar. Als we het nu uit elkaar gaan trekken, zorgt het voor vertraging. Dus deze motie zal vertraging geven op het boeken van resultaten in Meerzicht. Dat zit hem in het eerste puntje van het dictum. Daarom zeg ik ook: neem het mee naar het debat over het ontwikkelperspectief dat na de zomer komt. Dan heeft u goed zicht op wat er gaat gebeuren.

De **voorzitter:** Ik kijk of mevrouw Bout nog iets wil vragen.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Ja, ik had twee vragen en de eerste ging inderdaad over het loskoppelen van het fysieke en sociale domein maar daar heeft de wethouder al antwoord op gegeven. Ik ben blij met het antwoord, dank u wel. Het tweede is dat ik u eigenlijk hoor zeggen, en ik hoop op een bevestiging. 'het Programma Meerzicht blijft gewoon Meerzicht, maar binnen dat programma kom ik vanzelf met concrete deelprojecten'. Dat betekent dus eigenlijk dat u deze motie ontraadt of overbodig vindt, of iets dergelijks. Of concludeer ik dat verkeerd?

De **voorzitter:** Maar mevrouw Bout, ik ga u toch even wat zeggen want u zit ook in het presidium. We hebben juist geprobeerd te voorkomen dat we met die terminologie werken. Het advies van het college is volgens mij ook helder. Ik ga naar wethouder Ter Laak maar ik wilde dat toch even gezegd hebben. Wethouder Ter Laak.

Wethouder **Ter Laak:** Ik lees de motie als een enorme steun in de rug voor het belang van Meerzicht en daar resultaten boeken. Dus dat gaan we doen. Dat gaat niet vanzelf, daarvoor moeten we kneiterhard werken met elkaar. Wij hier, maar ook alle mensen die erbij betrokken zijn en ook alle partners, dus alle inwoners in Meerzicht, de projectontwikkelaars, de woningbouwcorporaties en de scholen. Dat is wat we gaan doen. Eigenlijk zeg ik: neem de motie mee. Bespreek het als we het ontwikkelperspectief van Meerzicht gaan bespreken en vul het dan aan en maak het concreet. Help ook met hoe die communicatie over die deelprojecten er dan uitziet; waar heeft u behoefte aan? Hoe maken we het samen beter?

De **voorzitter:** Ik ga eerst naar mevrouw Sandifort, gaat uw gang.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ja, dank u wel voorzitter. Het statement dat de wethouder maakt dat deze motie voor vertraging zou zorgen, geloof ik niet, dus dat mag u dan in de tweede termijn uitvoerig onderbouwen. Het punt is dat dat het onderscheid tussen fysiek en sociaal natuurlijk niet bedoeld is om te zeggen 'dat moet nu allemaal uit elkaar'. Het is ook een beetje flauw om dat erin te lezen. Het is wel bedoeld als 'er zijn overduidelijk een aantal dingen in Meerzicht die een ruimtelijk-fysiek issue zijn, die je ook zo kunt bekijken en ook zo kunt oppakken en die nu allemaal in een soort wachtstand staan omdat we het Programma Meerzicht hebben'. En ik mag hopen dat er bij het Programma Meerzicht deelprojecten zijn, want zo werkt zo'n systeem. Wij vragen met deze motie 'ga met een aantal van die dingen nu eens wat eerder aan de slag'. Wat u eigenlijk zegt, is 'wacht nog even'. Dat staat natuurlijk haaks op wat we vragen. Dus ik vind het eigenlijk een onambitieuze reactie.

De **voorzitter:** Wethouder Ter Laak.

Wethouder **Ter Laak:** Ja, en dat verbaast mij dan weer. Ik hoor graag van u welke fysieke projecten u voor ogen heeft waar we moeten wachten op het Sociaal Domein. Want als het echt een fysiek project is, gaan we gewoon door. We gaan sowieso gewoon door en we proberen daar te combineren om juist de versnelling te krijgen. Dus dat is juist wat we doen. Dus ik denk dat we gewoon een beetje langs elkaar heen praten op dit moment.

De **voorzitter:** Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ik heb die voorbeelden volgens mij al in de eerste termijn genoemd. Maar ik wil ze best herhalen. Het is geen onuitputtelijke lijst, dus er zijn er vast nog veel meer. Parkeerproblematiek. Ik weet niet of iemand recent in het winkelcentrum is geweest? Er zijn kapotte stoepen, er zijn verkeerspunten die echt ontzettend gevaarlijk voor fietsers en voor schoolgaande kinderen zijn en zo kan ik nog wel even doorgaan. Daar heeft het Sociaal Domein weinig mee te maken. Daar bedoelen we die knip voor.

De **voorzitter:** Wethouder Ter Laak nog.

Wethouder **Ter Laak:** Maar dat ben ik met u eens, dat het Sociaal Domein daar weinig mee te maken heeft. Daar maken we ook geen combinatie. We zitten niet op het een of ander te wachten, dus daar kunnen we gewoon aan de slag gaan.

De **voorzitter:** Ik zag mijnheer Velner nog. Gaat uw gang.

De heer **Velner** (SP): Dank u wel voorzitter. Ik hoorde de wethouder ook iets roepen over plannen rondom Oostergo die nog voor het reces naar de raad toe komen. Kunt u dat nog wat nader toelichten?

De **voorzitter:** Wethouder Ter Laak.

Wethouder **Ter Laak:** Ik weet dat de plannen nog voor de zomer in het college komen en daarna komen ze meteen naar de raad. Dus dan worden ze daarna in de raad besproken, dat zal na het zomerreces zijn.

De **voorzitter:** Gaat u verder.

Wethouder **Ter Laak:** Dan ga ik door met D66. U wilt graag de oprichting van Verbindingskamers in Zoetermeer. Ik wil daarbij opmerken dat er in Zoetermeer heel veel gebeurt wat in lijn is met die Verbindingskamer zoals die in Rotterdam is. Dus er zijn hier huisbezoeken met bezoekvrouwen vanuit inZet. Er zijn hier huisbezoeken met 75-jarigen en ouder over wat ze nodig hebben, dus het concept past in de gedachte van hoe we hier in Zoetermeer werken. Echter, deze motie moet ik echt op onuitvoerbaar zetten omdat op dit moment de capaciteit en de financiën ontbreken om dit op deze manier op te zetten.

De **voorzitter:** Mijnheer Zamani.

De heer **Zamani** (D66): Ja, voorzitter. Ik was wat blijer met de opmerking die in het advies stond. Want

daar gaf u aan 'er gebeurt veel, maar we willen het meenemen met de visie die we hebben'. En mijn doel is uiteindelijk dat we zoiets gaan doen, dat dat succes ook in Zoetermeer komt. Dus als u het meeneemt in uw visie, dan ben ik blij. Maar als u nu zegt 'het is onuitvoerbaar en we gaan er niets mee doen', dan ben ik iets minder blij.

De **voorzitter:** Wethouder Ter Laak.

Wethouder **Ter Laak:** De gedachte van de Verbindingskamers meenemen in de visie, dat gaan we zeker doen, want dat is hartstikke goed. Maar zoals in het dictum hier nu staat, daar heb ik financiën en capaciteit voor nodig.

De **voorzitter:** Mijnheer Zamani.

De heer **Zamani** (D66): Ja voorzitter, in het dictum stond volgens mij 'kijk eens of verken of je het kunt oprichten en of je kunt helpen bij de oprichting en verken ook wat het wellicht kan kosten'. Maar goed, als u het inderdaad wilt meenemen in de visie, dan ben ik al heel blij.

De **voorzitter:** Wethouder Ter Laak.

Wethouder **Ter Laak:** Dank u wel voorzitter. Dan ga ik verder met Ongelukken met fatbikes voorkomen. Ook het college maakt zich zorgen over het toenemend aantal ongelukken met fatbikes. Dat is ook de reden dat we ons hebben aangesloten bij de coalitie. Daar vraagt u om, maar dat is dus al gebeurd. Dan vraagt u om mee te werken aan een bewustwordingscampagne over fatbikes, gericht aan ouders en kinderen. Als het een landelijke campagne is, werken we uiteraard mee, maar 'mee' staat dan tussen aanhalingstekens. Ik zou echt willen vragen om mee te werken en niet zelfstandig een campagne te starten hier in Zoetermeer. Daarnaast vraagt u om handhaving. Dit moet gebeuren door de politie en dan kijk ik naar de burgemeester, maar ik heb een vaag vermoeden wat zijn reactie zal zijn, als ik dat zou vragen. Dus ik denk dat het lastig is om dat goed te handhaven met de politiecapaciteit.

De **voorzitter:** Mijnheer Zamani.

De heer **Zamani** (D66): Ja voorzitter, qua handhaving. Als het opgevoerde fatbikes zijn, dan gebeurt dat gewoon volgens mij. Dat is denk ik het probleem niet. En dat tussen haakjes, voorzitter, het is niet de bedoeling dat u € 0,5 miljoen gaat uitgeven aan bewustwordingscampagnes, dus u mag het inderdaad zo lezen als het meedoen met bewustwordingscampagnes. Dat staat er ook. Dus ik denk dat het helemaal goed zal komen met die motie. Dank u wel.

De **voorzitter:** Wethouder Ter Laak.

Wethouder **Ter Laak:** Dank u wel. Dan ChristenUnie-SGP. Die had een motie ingediend over werkendewijs de taal leren. Dat is een mooi project in Utrecht. Het ontbreekt ons hier in Zoetermeer aan geld en capaciteit om het op die manier uit te voeren. Bovendien ligt er een amendement dat ook door u is ingediend, destijds, bij de nieuwe Wet inburgering toen we die bespraken hier in de raad, om het budget van de Wet inburgering kaderstellend te maken en binnen het budget is er geen geld om dit uit te voeren. Wat we wel doen binnen het budget, is samen met werkgevers en De Binnenbaan afspraken maken over het in dienst nemen van statushouders en dan ook kijken of werk te combineren valt met het inburgeringstraject, zodat die aansluiting zo goed mogelijk blijft.
Dan de motie van ChristenUnie-SGP over de groene bus- en tramhaltes. Ik ga zeker kijken of we kunnen aansluiten bij de lobby vanuit de gemeente Den Haag. Ik geef er wel bij aan dat we op dit moment net een nieuwe aanbesteding rondom de bushokjes hebben gecontracteerd, dus we krijgen bushokjes met een groen sedumdak. Ook in de haltestrategie van de MRDH staat de vergroening van de tramhaltes al meegenomen, dus ik vraag even wat er hier extra gevraagd wordt.
Dan de motie van FVD Geen anti-autobeleid. De mobiliteitsvisie komt naar u als onderdeel van de Ruimtelijke Strategie Zoetermeer. Dat is in de eerste helft van 2025. Dat is de basis voor die integrale afweging van de ruimte waarbij mobiliteit altijd belangrijk is, zeker voor de bereikbaarheid van de stad, de leefbaarheid en de veiligheid. Zó! Zoetermeer heeft daar ook een opmerking over gemaakt. Als ruimte schaars is, moet daar goed over nagedacht worden.
Dan een andere motie van FVD die aangeeft 'maak een einde aan noodopvang'. Het college ziet het als zijn verantwoordelijkheid om mee te helpen met de opvang van asielzoekers in Nederland en er is hierover ook een collegevoorstel. Dat is onderweg naar u toe en dat wordt na de zomer met deze raad

besproken.
Dan was er...

De **voorzitter:** Wethouder Ter Laak, een interruptie van mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja voorzitter, dank u wel. Met betrekking tot wat wij nu vragen: of wij dat leuk vinden of niet, er waren afspraken om die asielzoekers op te vangen. Die afspraken vervallen dus per 8 februari 2025. Ik vraag u alleen om zich daaraan te conformeren als college en dan ook die afspraken te beëindigen. Dan onderbouw ik het nog met het vooruitzicht dat de Spreidingswet zal verdwijnen. Want dat is als overeenkomst zo afgesloten, landelijk. Dus die nood valt dan ook weg. Ik vraag alleen maar: let's call it a day, this is it en we houden ons aan de afspraken en klaar. Dat zou, denk ik, Zoetermeer eer aandoen. Ik had net al een onderonsje erover met mevrouw Kraneveldt, dat 80% van de Nederlanders dat ook niet meer wil. Dus genoeg is genoeg. En als we het dan toch over democratie hebben en over gehoor geven aan de democratie, zie ik dat dus ook graag ten uitvoer worden gebracht. Dan hebben we en ons de afspraken gehouden, en we luisteren naar onze Nederlanders, onze Zoetermeerders.

De **voorzitter:** Ik zag mijnheer Van der Vlies, wilde u op hetzelfde reageren of zal ik eerst naar wethouder Ter Laak gaan? Wilde u op ditzelfde punt? Dan stel ik voor dat ik wethouder Ter Laak eerst het woord geef.

Wethouder **Ter Laak:** Dank u wel voorzitter. Uw vraag is mij helder uit de motie. Het college maakt echter een andere keuze. Op dit moment geldt de Spreidingswet en op basis daarvan heeft het college een collegevoorstel gedaan en dat is onderweg naar u toe en wordt na de zomer hier in de raad besproken.

De **voorzitter:** Heel kort nog mijnheer Van den Boomgaard en dan mijnheer Van der Vlies.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja, dank u wel voorzitter, ik zal het zo kort mogelijk proberen te doen. Het is dus algemeen bekend dat die Spreidingswet gaat vervallen. Daarnaast is het dus een feit dat 80% van de bevolking niet meer wil. Dus gaat deze wethouder nu aangeven dat ze ondanks de democratische meerderheid, waar we het net over hadden, toch doorzet?

De **voorzitter:** Wethouder Ter Laak.

Wethouder **Ter Laak:** Als wethouder houd ik me aan de wet en op dit moment geldt de Spreidingswet en daar werken we naartoe.

De **voorzitter:** Ik ga nu naar mijnheer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): In vervolg daarop, dat raadsvoorstel waar de wethouder het zojuist over had, is inmiddels geplaatst, dus dat zal na de zomer behandeld worden. Dan kunt u daar ook weer over praten.

De **voorzitter:** Akkoord. Ik stel voor, als er verder geen vragen zijn dat wethouder Ter Laak verdergaat.

Wethouder **Ter Laak:** Dank u wel. Dan was er een vraag van Zoetermeer Vooruit over het vrijwilligersfeest. Ik vind het heel erg leuk om via de raad ook terug te horen dat het een zeer geslaagd feest was, want dat was het ook. Ik zou niets liever willen dan dat jaarlijks herhalen, maar daarvoor is geen budget. Mocht er nou budget zijn in de toekomst, dan zullen we het zeker herhalen, met uw oproep om te kijken of we dan andere mensen kunnen uitnodigen.
Dan kom ik bij de PvdA met Strijk kostenbesparing WMO op, over de was- en strijkservice. Dat is een project waarmee we bekend zijn. Daar hebben we ook al eerder informatie over ingewonnen en er ook goed naar geluisterd en gekeken of dat mogelijk zou zijn in Zoetermeer en of het ook kostenbesparing zou opleveren. Onze conclusie is en blijft dat het geen kostenbesparing oplevert. Het is een participatietraject. Het kost veel capaciteit en inzet om voor elkaar te krijgen en van de grond te krijgen. Je hebt ook mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt nodig dus het is gewoon een heel ander project. De ervaring in andere steden leert ook dat de gebruikers, of de cliënten die er gebruik van maken, het ook als gedoe ervaren omdat ze niet goed snappen waar ze terechtkunnen dus dat vergt uitleg. In eerste instantie was ik heel erg enthousiast over dit project. Vandaar dat we dus ook in Zoetermeer hebben

gevraagd om het uit te leggen en dit was en blijft onze conclusie hierover.
Dan was er een vraag van het CDA over Social Hub en de naam verbeteren en de ervaring ook delen met de raad. Die vraag kwam van de PVV. De ervaring gaan we zeker delen met de raad en dat de naam door jongeren moet worden aangepast, lijkt me een heel goede suggestie.
De LHN had een vraag over het LangeLand Ziekenhuis, het HagaZiekenhuis locatie in Zoetermeer. We blijven maandelijks overleg houden met de directie van het HagaZiekenhuis. Dat is ontzettend belangrijk, ook voor de borging van die acute functies nu en in de toekomst.
Dan PDvZ. Die had een motie over Dementievriendelijk. Die kan ik alleen maar onderschrijven. Er werd hier ook al even in de raad een discussie over gevoerd en gezegd 'dit is toch al gebeurd?' Dat klopt. Die cursus die u vraagt, die is er. En aandacht eraan besteden in de maand september, doen we zeker, maar het maakte wel dat ik even op zoek ging naar wat ik precies had toegezegd aan de raad. De toezegging was dat ik de eerste helft van dit jaar met een update zou komen over de dementiescan. Dus ik heb even nagevraagd waarom die er nog niet is. Dat komt doordat de dementiescan vandaag door Alzheimer Nederland aan ons is aangeleverd. Dus die gaan we analyseren en die memo komt dan iets na het zomerreces naar u toe.

De **voorzitter:** Dank u wel wethouder Ter Laak voor uw eerste termijn. Dan ga ik over naar wethouder Velzen.

Wethouder **Velzen:** Dank u wel voorzitter. Mooi om te zien dat ik voor het eerst op het moment dat ik aan deze termijn begin, nog tijd over heb. Ruim zelfs! Want voorgaande keren was de tijd al voorbij, dus daar geniet ik even van.

De **voorzitter:** Dat is geen enkele reden om die heel ver te overschrijden, wethouder, maar gaat uw gang.

Wethouder **Velzen:** Dat is jammer voorzitter. Goed, ik ga de moties en amendementen behandelen en ik heb een aantal vragen. Ik doe het een beetje door elkaar heen.
Als eerste Bestaanszekerheid en ondersteuning aan degenen die het nodig hebben. We hebben de afgelopen tijd best veel gedaan. Daar heb ik in de raad ook veel over verteld. Als ik kijk naar waar we op dit moment mee bezig zijn, zijn dat onder meer de ZoetermeerPas, de collectieve ziektekostenverzekering, we zijn bezig met het onderzoek naar besteedbaar inkomen, er is het GeldPunt waar we druk mee zijn. Dus we hebben echt de blik gericht op de mensen die het nodig hebben. En hoezeer ik bij de motie die voorligt die voorstellen ook waardeer, zeker de eerste bullet, dat onderzoek van SCP, want ik denk dat het heel zinvol is om daarnaar te kijken en die uitkomsten naast wat we nu aan het doen zijn te leggen, hebben we de motie wel op 'onuitvoerbaar" moeten zetten. Want zeker als je kijkt naar de derde bullet is dat, met alles wat we nu al doen en de capaciteit die we beschikbaar hebben, want er wordt hier eigenlijk gevraagd om MKBA's en dat is zoveel werk, zeker als je dan ziet dat in de vierde bullet gevraagd wordt om dat voor het najaarsdebat van 2024 te doen, echt niet mogelijk. Dus vandaar dat we die op onuitvoerbaar moeten zetten.

De **voorzitter:** Wethouder Velzen, een interruptie van mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja, dank u wel voorzitter. Ik kan me dat op zich best voorstellen en ik ken u ook als iemand die, als hij ergens voor gaat, daar ook volledig voor gaat. Wat is wel een reële termijn? U zegt 'de rest van het rapport vind ik best interessant om naast het beleid waar we mee bezig zijn te leggen'. Wat is dan een reële termijn? En misschien kunnen naar die MKBA nog een keer kijken als 'hoe kunnen we daar op een bepaalde manier invulling aan geven?', zo dat u zegt 'ik ga eerst de analyse maken' en we daarna altijd nog een keer een verdiepingsslag op bepaalde zaken misschien kunnen maken. Maar het lijkt me echt goed dat we met elkaar kijken naar 'waar kunnen we nu dat bereik in Zoetermeer nog vergroten hier in de stad, zeker nu er gewoon een rapport ligt dat we zo goed kunnen gebruiken om ons eigen beleid te toetsen'.

De **voorzitter:** Wethouder Velzen.

Wethouder **Velzen:** Ja, dank voorzitter. Ik zou zeggen, als die derde bullet er dan uit zou kunnen, met de gedachte dat we de nadere analyse daarna doen en eerst gewoon eens naar het rapport van het SCP kijken en daar een, zoals mijnheer Duiven dat zo mooi zegt, appreciatie op geven om vervolgens te kijken 'wat zijn dan de termijnen daarna?', schat ik in dat die termijn van het najaarsdebat wel kan, maar daar kom ik dan in de tweede termijn nog even bij u op terug. Dus ik zou zeggen, laten we elkaar

in de pauze ook even opzoeken.

De **voorzitter:** Gaat u verder.

Wethouder **Velzen:** Dank u wel voorzitter. Ook op het gebied van bestaanszekerheid is er de motie Oosterfaantje. Dat is een beetje een dans die we opnieuw gaan doen met elkaar, zoals de SP zelf ook al schrijft, hebben we het daar al eerder over gehad. En nogmaals benadruk ik: we ondersteunen als gemeente de Voedselbank Haaglanden op het gebied van ondersteunen van mensen met onvoldoende middelen voor boodschappen. Voordat de heer Velner gaat reageren, wil ik er ook meteen bij zeggen dat er vanuit de stichting die hier nu genoemd wordt ook regelmatig onwaarheden worden verkondigd over wat de Voedselbank wel en niet doet. En daarna wil ik hebben opgemerkt, als de stichting niet levensvatbaar is – en dat zeggen we tegen alle stichtingen die op dat vlak actief zijn – zoek dan de samenwerking met Voedselbank Haaglanden om te kijken of er in samenwerking dan wel een passende vorm gevonden kan worden.

De **voorzitter:** Mijnheer Velner, gaat uw gang.

De heer **Velner** (SP): Dan zit ik natuurlijk nog wel met één vraag, waarom de gemeente Zoetermeer dan wel actief doorverwijst naar de stichting.

De **voorzitter:** Wethouder Velzen.

Wethouder **Velzen:** Dank u wel. Daar kan ik nu niet op reageren, dat is informatie die mij niet bekend is, dus dat...

De **voorzitter:** Dat kan in tweede termijn.

Wethouder **Velzen:** Ja. Dan voorzitter, ga ik verder naar het onderdeel duurzaamheid. Ook dat is een onderwerp waar we hartstikke druk mee zijn. Dat hebben we vorige week ook in het resultatendebat nog weer bij de hand gehad. Er zijn tal van regelingen ook aan de hand van het Duurzaamheidsfonds waar we mee bezig zijn, het Energieloket, een VvE-loket et cetera. Als ik dan kijk naar de motie van D66 over Zoetermeer verduurzaamt slim, staat die weliswaar op 'oordeel raad', maar ik wil er wel twee dingen bij opmerken. Ten eerste hebben we deze week, toevallig, een afspraak met de Formulierenbrigade op de agenda om te kijken of zij er ook bij kunnen ondersteunen. Dat doen zij al bij tal van andere regelingen. We kijken of dat bij deze ook kan. Dat zou ik eigenlijk eerst willen afwachten om te voorkomen dat we weer een nieuw team gaan oprichten. En daarnaast hebben we natuurlijk ook het Energieloket en dat roept een vraag op.

De **voorzitter:** Mijnheer Zamani.

De heer **Zamani** (D66): Ja voorzitter, dat is inderdaad toevallig, want de brievenbrigade hadden we ook in de motie staan, want dat zagen wij ook als een kans. Over het Energieloket zijn we iets minder enthousiast, als we kijken naar wat de motie beoogt, want daar gaat het erom dat we juist bij mensen die niet naar zo'n Energieloket gaan, die helemaal geen idee hebben van 'ik kan subsidie krijgen om te verduurzamen', maar die denken 'dat is een veel te ver-van-mijn-bedshow, ik heb geen financiering', wijzen op rijksfinanciering en subsidies die vanuit het rijk voor bewoners beschikbaar worden gesteld om te voorkomen dat we juist heel veel geld vanuit de gemeente gaan uitgeven. Dus ik denk dat het in uw visie om Zoetermeer te verduurzamen een motie is die juist heel erg zal helpen en dan kunnen we het hebben over wat we doen qua E-Team, dat wij hebben opgeschreven. Als u zegt 'die ambtenaren willen wij anders inrichten met de brievenbrigade', dan kan dat, maar we moeten wel kijken hoe we dan bij die mensen achter de voordeur komen. Dus actief die mensen betrekken.

De **voorzitter:** Wethouder Velzen.

Wethouder **Velzen:** Ja, dank voor de aanvullende vraag. Ik had het over de Formulierenbrigade, niet over de brievenbrigade. Dat zal dan welllicht vanuit een andere plaats zijn en wellicht hetzelfde zijn. Maar over het Energieloket, dat geeft nadrukkelijk niet alleen informatie over de lokale subsidies. Ook nog even aanvullend op de vraag die u aan wethouder Weerwag stelde, als u naar de website van het Energieloket Zoetermeer gaat, staat daar bij het tweede kopje 'hoe kan ik dit betalen?' Als u daarop klikt, krijgt u een mooi overzicht van alle landelijke en lokale regelingen die er zijn. Dus dat bestaat al

en ik zou in dit geval voordat we met iets als dit aan de slag gaan, echt eerst even willen kijken wat we met de Formulierenbrigade kunnen. Het Energieloket biedt die informatie al. Die twee samen, aan elkaar gekoppeld, kunnen wellicht een mooie basis geven voor mensen om daarmee verder geholpen te worden.

De **voorzitter:** Mijnheer Zamani.

De heer **Zamani** (D66): Ja voorzitter, zoals ik aangaf, inderdaad, met die brieven- of Formulierenbrigade zijn we helemaal blij, dus fijn dat dat er nu bij wordt betrokken. Wat de website betreft, fijn dat die er is, dan kan die zomaar overgenomen worden, denk ik, voor onze eigen website. Dus dat is mooi. Dan blijft alleen nog, voorzitter – en ik wil de motie best aanpassen als de wethouder met mij meedenkt – de vraag 'hoe krijgen we die mensen die juist niet naar zo'n Energieloket gaan, want die zijn er, zover om te denken 'hé, er zijn subsidies, er zijn financieringsmogelijkheden en ik krijg een comfortabeler woning als ik die aanneem' en hoe krijgen we hen zover om dit te doen?

De **voorzitter:** Wethouder Velzen.

Wethouder **Velzen:** Ja dank voorzitter. Twee dingen. We hoeven de website niet over te nemen, want Energieloket Zoetermeer is ons Energieloket, dus daar is alle informatie gewoon al beschikbaar. En ten tweede, voor het Energieloket en het team Duurzaamheid dat hiermee bezig is, is de uitdaging inderdaad om mensen te bereiken. Dat geldt natuurlijk voor heel veel dingen. Ook voor armoede waar we het net over hadden. Bereik is altijd een ding. Dat is een opdracht voor het team en voor het Energieloket om daarvoor te zorgen. Dan denk ik ten eerste dat het niet verstandig is om daar iets nieuws bij op te tuigen en te zeggen 'dan zal het bereik beter zijn'. Nee, de doelstelling van het team en van het loket is om ervoor te zorgen dat we een hoog bereik hebben. Dus dat zou denk ik de boodschap voor de bestaande teams moeten zijn. Ik denk niet dat het oprichten van iets nieuws daar heel veel op zal aanvullen.

De **voorzitter:** Mijnheer Zamani, heel kort nog.

De heer **Zamani** (D66): Ja, tot slot, voorzitter, dat is dus precies waarover ik met de wethouder in gesprek wil. Dat is maar een klein onderdeel van die motie. Dus als u zegt 'dat kunnen we anders oplossen', en het helpt u. Want het gaat erom dat wij subsidies binnenhalen en financiering binnenhalen buiten onze eigen begroting om, zodat we de stad verbeteren. Daar gaat het om.

De **voorzitter:** Oké, helder. Ik stel voor dat wethouder Velzen verdergaat.

Wethouder **Velzen:** Ja dank voorzitter. Ik ga er heel kort nog een opmerking over maken. Als u het aanpast en het oprichten van een team eruit haalt, maar de motie als een dank u wel, als steun insteekt, als 'doe er alles aan om', kan ik u helemaal volgen, maar laat het dan aan ons om te kijken wat daar de beste manier voor is.

De **voorzitter:** Ik stel voor dat u verdergaat.

Wethouder **Velzen:** Ik ga gauw verder voorzitter, want het eten is in aantocht, begreep ik.

De **voorzitter:** Dat is niet de enige reden, ik denk dat hier voldoende over is gezegd. Gaat u verder.

Wethouder **Velzen:** Zo is dat. Dan de motie van GroenLinks over circulaire economie. Die hebben we ook op onuitvoerbaar gezet. Ten eerste omdat er geen dekking voor is om nu een heel programma op te tuigen en daarnaast, ten tweede, zijn we al bezig met de motie 2306-55 van het CDA van vorig jaar waarover u pas nog een memo ontvangen heeft dat we aan het onderzoeken zijn wat we daarop kunnen doen. Daar noemen we ook dat we aan het uitzoeken zijn wat we kunnen doen met het Bouwconvenant. Ik zou ervoor willen pleiten om daar niet nog weer een nieuwe motie tegenaan te plakken. Een programma schrijven is best omvangrijk. Maar laten we nu even afwachten wat er in de afdoening van die motie komt, ook met betrekking tot dat convenant dat we aan het onderzoeken zijn. Daar zitten echt wel wat haakjes aan. Laten we dat even afwachten. We hebben ook de capaciteit er nu niet voor uit het budget.
Dan ga ik gauw verder naar het amendement. Daar heeft u een hele tekst ontvangen bij de lijst, dat CO_2 geen geschikte indicator is voor de programmabegroting. Het is niet iets waar we als stad heel veel

invloed op hebben. Dat zijn toch vooral landelijke doelstellingen en CO_2 wordt ook niet gemeten, maar berekend. Er is een aantal redenen waarom het niet als een geschikte indicator voor de programmabegroting geldt.

De **voorzitter:** Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja, dank u wel voorzitter. Wij willen graag toch iets van regie vanuit de gemeente op die landelijke doelstellingen. Ik snap dat de impact op andere terreinen beperkt is, maar uiteindelijk gaan we ook niet over alle woningen zelf erover besluiten om de woning te verduurzamen. Dat is uiteindelijk ook iets dat we alleen maar kunnen stimuleren. Hetzelfde geldt ook als we straks gaan kijken naar bedrijven. Daar zie ik bijvoorbeeld echt een opgave waar we nu nog weinig mee doen, maar waar we wel degelijk onze invloed kunnen pakken en waar wij graag zouden zien dat we ook met ons Duurzaamheidsfonds, met name voor het midden- en kleinbedrijf op zouden inzetten. En dan is het juist het fijn toch iets van een indicator te hebben over hoe die CO_2 zich ontwikkelt over de volle breedte. Want ik kan het ook over mobiliteit hebben, et cetera, waar we ook invloed op hebben. We willen dat graag inzichtelijk houden en daar met elkaar naar kunnen kijken 'hoe ontwikkelt die ambitie zich?'

De **voorzitter:** Wethouder Velzen.

Wethouder **Velzen:** Ja, dank voorzitter. Die behoefte snap ik ook wel. Dat is de behoefte aan tastbaarheid van hoe we de voortgang met elkaar kunnen meten. Ik denk dat het goed is om het er in de soort van officieuze klankbordgroep die we hebben rond de rapportage duurzaamheid nog eens met elkaar over te hebben. Wij blijven er wel van overtuigd dat CO_2, dat toch meer een landelijke aangelegenheid is, niet helemaal de juiste methode is.
Dan pak ik ook meteen even de vraag die u daarnet stelde erbij, want het raakt toch wel aan de vraag die u stelde over de vergroening van het mkb en wat we daar nu aan doen. Een aantal dingen die we daar nu op doen zijn initiatiefvorming bij bedrijven in het stimuleren van gebiedsgerichte verduurzaming op bedrijventerreinen. Dat is een aanpak waar we nu mee bezig zijn. Quickscans voor bedrijven hebben we nu gelanceerd en het stimuleren van zon op dak. Dat zijn concrete zaken waar we nu richting het mkb mee bezig zijn. Het is natuurlijk lastig als je dan een indicator in het leven roept die niet goed aanhaakt bij die dingen. Dus ik snap uw behoefte, maar wij zijn het dus niet met elkaar eens dat dat dan de juiste indicator is om te kijken 'haal je de juiste voortgang?' Want als u zegt, 'zorg nu echt voor die versnelling op het gebied van CO_2', dan zetten vooral windmolens op zee, het verbieden van fossiele brandstoffen en dat soort maatregelen echt zoden aan de dijk, ten opzichte van wat wij hier concreet in Zoetermeer doen.
Voorzitter, dan heb ik als laatste nog twee, nee, één vraag, want ik heb twee vragen beantwoord. Ik houd nog een vraag van de LHN over over samenwonen op proef. Daar kan ik van melden dat we druk bezig zijn met een collegevoorstel rond de beleidsregels om dat te implementeren in het beleid en we zullen alles op alles zetten om dat zo snel mogelijk uw kant op te krijgen. Dat wordt, denk ik, net na het zomerreces.

De **voorzitter:** Dank u wel Wethouder Velzen. Heel mooi. Ik ben onder de indruk. Het is 18.31 uur. Ikzelf heb ook nog iets te vertellen maar dat doen we na de pauze dan wel en dan stel ik voor dat we de plaatsvervangend voorzitter van de raad dan even vragen. Ik stel voor dat we dat erna doen want er moet toch even een wissel van voorzitter zijn, dus dat maakt het een mooi natuurlijk moment. Wij gaan schorsen. Wij schorsen tot 19.45 uur. Nee, we gaan schorsen. Nee, heeft u een punt van orde? Dat is het enige dat u nu kunt doen. Gaat uw gang.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Voorzitter, ik wilde voorstellen dat na de eerste termijn sowieso geschorst moet worden, wat we perfect tijdens het eten zouden kunnen doen en dat we dan tijd zouden besparen als u nu uw bijdrage zou doen.

De **voorzitter:** Ik ga niet de discussie wat volgens mij heb ik het net zo afgesproken. Ik ga straks nog even mijn bijdrage doen en daarna kunnen we volgens mij dat prima doen, want ik moet nu wisselen en dat is niet handig en de mensen van het eten staan klaar en ik heb de strikte opdracht om dat strak te hanteren. Het spijt me vreselijk, maar de voorzitter bepaalt. Ik schors de vergadering tot 19.45 uur.

Schorsing
(Na de schorsing neemt mijnheer Duiven het voorzitterschap op zich tijdens de eerste termijn de burgemeester.)

De **voorzitter:** Het is 19.45 uur. Dames en heren, ik heropen de vergadering. Wij gaan door met de eerste termijn van de zijde van het college, ik geef het woord aan de burgemeester.

Burgemeester **Bezuijen**: Het zou toch wat zijn als ik nu binnen twintig seconden klaar zou zijn.
Dank u wel voorzitter. Er zijn op zichzelf inderdaad ook niet zo superveel vragen of moties die betrekking op de portefeuille van de burgemeester, maar dat is toch wel een portefeuille die natuurlijk altijd in het oog springt met betrekking tot veiligheid en handhaving. Daar zijn op zichzelf niet heel veel vragen over gesteld. Er waren er een paar, daar zal ik ook op ingaan.
Allereerst de discussie over de boa's. Goed dat die ook hier aangekaart worden, want zoals u weet, en daar zijn ook vragen over gesteld, gaat dat goed maar we houden nog steeds binnen de bestaande formatie behoorlijke vacatureruimte. Dat blijft natuurlijk altijd een ingewikkeld vraagstuk. We zien natuurlijk ook dat met de afnemende politiecapaciteit de druk op de boa's wel aan het toenemen is. Dat maakt het ook wel weer ingewikkeld.
Er zijn ook vragen gesteld over de uitrusting van de boa's. U weet, de korte wapenstok is een langdurig proces, mag ik wel stellen, zeer tot mijn ontevredenheid. Dat is echt een doorn in het oog, wat mij betreft, dat het zo lang moet duren, maar daar zit een heel ingewikkeld traject aan vast en daar zijn we volop mee bezig. Ik hoop dat we daar in het najaar uitsluitsel over kunnen geven. Dat betekent overigens wel dat met de groei van de huidige formatie er ook investeringen nodig zijn in het materiële kamp. Dan moet u denken aan het wagenpark, bodycams en fietsen, want inmiddels loopt het daar achter. Daar zijn vragen over gesteld, maar daar zijn ook de antwoorden op gekomen. Dus dat betekent dat we hopelijk ook de komende periode daarop gaan investeren. Ik hoef u hier niet zeggen, het is en blijft lastig dat een deel van de capaciteit nog steeds met tijdelijk geld is gefinancierd. Dat maakt het natuurlijk ook wel ingewikkeld.

De **voorzitter:** U heeft een interruptie van de heer Meijroos.

De heer **Meijroos** (Lijst Hilbrand Nawijn): Ja, ik heb nog een vraag. Inderdaad heb ik daar vragen over gesteld en mooie antwoorden op gekregen. Ik zou graag nog een vraag willen stellen over de boa's. Krijgen die de juiste beloning, zogezegd, ten opzichte van de omliggende gemeenten? Ik kreeg het signaal dat er boa's zouden vertrekken omdat ze bij de buren net wat meer krijgen. Hoe zit dat precies?

De **voorzitter:** Burgemeester.

Burgemeester **Bezuijen:** Hoe het precies zit, weet ik niet. Ik weet dat die discussie vaker gevoerd is. Er zijn inderdaad gemeenten waar ze een hogere schaal kunnen krijgen, er zijn ook gemeenten waar dat werk lager ingeschaald is. Mijn ervaring is, en dat heb ik ook recent nog gehoord, dat met de combinatie van werkzaamheden die hier worden verricht wel voldoende mensen zijn om in dienst te nemen. Dat heeft niet altijd met salariëring te maken. Ik weet dat daar een discussie over geweest is en dat daar volgens mij naar tevredenheid in gehandeld is. Maar we houden dat natuurlijk wel in de gaten om in ieder geval geen weglekeffect te krijgen als andere gemeenten ineens meer gaan betalen. Dat risico zit er wel in, zeker waar bijvoorbeeld de grote steden een behoorlijk aantal boa's in dienst willen nemen. Dus het iets waar we alert op blijven. Dat voor wat betreft de boa's.
Dan natuurlijk het onderwerp dat jaarlijks terugkomt. Dat is preventief fouilleren, dus daar gaan we het natuurlijk weer over hebben, maar wat mij betreft langs dezelfde lijn als ik alle jaren al doe. Dus u kunt ook niet verrast zijn over het antwoord wat ik daarover geef. U weet – dat heb ik vorige week bij het resultatendebat ook nog gezegd – dat wapens en jongeren absoluut een prioriteit van me is. Dat betekent ook dat preventief fouilleren nooit uitgesloten kan worden, maar dat we daar wel aanleiding voor moeten hebben. Ook omdat de maatregel vrij zwaarwegend is en vaak ook behoorlijk veel impact heeft en omdat het resultaat daarvan niet altijd even groot is. Dat neemt niet weg, dat heb ik altijd gezegd, als het nodig mocht zijn en er aanleiding toe is om ergens in een gebied daarvoor te kiezen, dat we dat zeker niet zullen uitsluiten.

De **voorzitter:** U heeft een interruptie van de heer Meijroos.

De heer **Meijroos** (Lijst Hilbrand Nawijn): Daar ben ik weer. We hebben inderdaad niet gekozen voor een motie deze keer. Want we kennen het standpunt van de burgemeester. Echter, we werden wel getriggerd door de opmerking vorige week waar hij zei 'we hebben eigenlijk niet zo goed zicht op hoeveel wapens dat nou zijn'. Wij denken dan dat juist preventief fouilleren, wat wij denken dat het nuttig en nodig is in Zoetermeer, ook een middel is om een beetje zicht daarop te krijgen. En daarnaast hebben

we natuurlijk best wat problemen in de diverse wijken. Met name in Oosterheem op dit moment weer. Dan denk ik dat het toch helemaal niet gek is. Hoe lang gaan we wachten met dat preventief fouilleren? Moet het eerst zo misgaan? Dat is echt een zorg. Kunt u daarop reflecteren?

De **voorzitter:** De burgemeester.

Burgemeester **Bezuijen:** Ik denk dat wij van mening verschillen over het feit dat preventief fouilleren inzicht kan verschaffen in hoeveel wapens we hebben. We zien dat de politie dat wel constateert, maar dat is ook verspreid over de stad. Ik weet niet of preventief fouilleren ons daar meer inzicht in zal verschaffen. Nogmaals, op het moment dat het nodig is in een gebied, ik heb al eerder gezegd, bijvoorbeeld een openbaarvervoershalte of een RandstadRailhalte, zou het op zichzelf best eens kunnen als je daar een signaal voor hebt. Die zijn er niet. Ik heb ook het Openbaar Ministerie nodig om daar toestemming voor te verlenen. Maar ik hoop dat ik op andere manieren, en dat gaan we ook de komende periode wat mij betreft bekijken, meer inzicht kan krijgen in hoe het met wapens staat in Zoetermeer. En met name, want daar maak ik mij de meeste zorgen over, het bezit en de normalisatie daarvan. Daar moeten we naar kijken. Maar nogmaals, het is goed om... U heeft dit keer geen motie ingediend, maar u heeft het wel aangekaart, dus het leek me goed om daar uiteraard – want sommige dingen moet je terug laten komen – nog een keer bij stil te staan.
Voorzitter, dan had de PVV nog wat vragen over veiligheid. Wat ik in ieder geval heb gehoord, maar mochten er nog andere vragen zijn, dan hoor ik dat graag, is dat u iets heeft gevraagd over hoe het zit met het cameratoezicht. Ik heb het nog even nagevraagd, maar in februari jl. is er nog een overzicht naar uw raad gegaan over hoe het staat met de camera's en waar ze nu op dit moment allemaal geplaatst zijn. Dus daar zou ik u graag naar verwijzen. En om dat dan nog wel actueel te maken, daar staat nog de Ruivenstraat in Oosterheem op, maar daar hebben we inmiddels de camera's weggehaald. U heeft vandaag in iBabs als het goed is een memo ontvangen waarin we aangeven dat cameratoezicht in De Leyens wordt ingesteld. Omdat we daar te maken hebben met een groep jongeren die behoorlijk wat overlast veroorzaakt en het met de middelen die we daar normaal gesproken voor hebben helaas niet lukt om dat onder controle te krijgen, hebben we daar vanaf – ik weet niet welke datum precies – cameratoezicht ingesteld. Dus dat kan ik u aan actualiteit nog meegeven op dat vlak.
Voorzitter, dan heb ik veiligheid en handhaving grotendeels gehad. Dan komen we natuurlijk op allerlei zaken die betrekking hebben op andere zaken. Wat betreft de motie van FVD over Klare taal. U heeft in het overzicht al gezien dat dat 'oordeel raad' is. Overigens vind ik dat we überhaupt zoveel mogelijk in klare taal moeten spreken en ik weet niet of het woord appreciatie daar nu bij hoort, maar het is aan u om daar een oordeel over te vellen. Maar uiteraard moet u dat als raad zelf weten. Ik vind dat ook 'klare taal', dat moeten we zoveel mogelijk proberen in begrijpelijke taal.
Dat is een mooi bruggetje naar de motie die, naar ik begreep, inmiddels is aangepast, maar dat heb ik nog niet gezien, over de APV in begrijpelijke taal. Die vind ik wel wat lastiger want dat is een juridisch document. We hebben heel veel verordeningen die in juridische vormen gegoten zijn dus ik vind het wat lastig om daarvan nu te zeggen 'dan gaan we dat ook op die manier doen'. Want hij wordt ook nog eens aangepast. De Omgevingswet komt eraan, dus dat betekent dat de APV sowieso alweer anders wordt. Dus ik vind het wat lastig. Ik kan me voorstellen dat we iets van een toelichting erbij doen voor dingen. Maar aan andere kant, ik heb er zelf toevallig net nog even naar gekeken, kun je het overigens makkelijk vinden door erop te klikken, dat wel. Maar dan kom je in de APV zelf terecht en dan is het inderdaad juridische tekst en dat maakt het ook wel lastig.

De **voorzitter:** Mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Voorzitter, ik had al aangegeven, dat is natuurlijk een beetje aan de raad intern, dat we hem hebben aangepast. Hij is ook al ingeleverd bij de griffier een tijdje terug. Wij hebben het dan in plaats van 'versie' over de 'toelichting'. Dat komt denk ik ook tegemoet aan een aantal opmerkingen van de fracties. Het zou natuurlijk helemaal mooi zijn als u, nadat we de nieuwe hebben vastgesteld, uiteraard in de juridisch correcte taal, we dan die vertaalslag naar een goed begrijpelijke toelichting kunnen maken. Dus het komt ook nog eens een keer op een goed moment, volgens mij. Zou u er zo mee kunnen leven, als we het over een toelichting hebben en niet over 'een versie van'?

De **voorzitter:** Burgemeester.

Burgemeester **Bezuijen:** Ik denk dat dat op zichzelf kan, maar dan moeten we wel even precies kijken waar het uit zou bestaan. Als ik het goed begrijp, zou het mooi zijn als we dat soort dingen kunnen vertalen in een voor mensen duidelijk stuk wat wel en... Nou ja, wat wel mag is duidelijk, maar wat niet

mag, dat staat meestal in de APV, dus dat we daarin ook wat toelichting kunnen geven. Wat mij betreft kunnen we daar zeker naar kijken. Maar eigenlijk is het meer een soort communicatieaspect, maar goed, dat is ook mijn portefeuille, dan echt iets dat te maken heeft met de APV zelf. Maar op die manier kunnen we hem volgens mij ook wel meenemen.
Tot slot voorzitter, het laatste dat ik heb, de gelijke subsidie voor lokale partijen. Daar is al genoeg over gezegd, dat zou ik ook gewoon aan het oordeel van de raad kunnen laten. U zou bij het komende VNG-congres, dat is al snel, dat is morgen al... Maar hoe we dat dan gaan doen, weet ik nog niet. Maar we zouden eventueel iets kunnen doen in de brief. Maar het signaal is helder denk ik en we zullen dat in ieder geval overbrengen naar VNG en andere partijen bij ministeries die daarmee bezig zijn.
Dat was het wat mij betreft, voorzitter.

De **voorzitter:** Dan zie ik verder geen interrupties. Dan schors ik de vergadering en kunt u uw plek weer innemen.

Schorsing
(De burgemeester neemt de rol van voorzitter van de raad weer over van mijnheer Duiven.)

De **voorzitter:** Ja, we hebben weer een volledige wissel aan deze tafel gemaakt, dus wij gaan verder. Ik kijk even of u al in staat bent om aan de tweede termijn van de gemeenteraad te beginnen. Dan begin ik met de SP. Ik geef het woord aan mijnheer Velner.

De heer **Velner** (SP): Ik wil het college van wethouders en de burgemeester hartelijk danken voor de beantwoording van de vragen. We hebben nog een motie achter de hand gehouden voor de schietsportvereniging. Vorige week heeft wethouder Velzen al aangegeven dat als ze voldoen aan de voorwaarde, het college de discretionaire bevoegdheid zal gebruiken om de verenigingen te ondersteunen in hun energielasten. Het besluit hierover is nu twee jaar uitgesteld. Als de wethouder kan toezeggen dat er een oplossing komt voor de komende twee jaar, dan hoeft de motie die bij me heb in ieder geval niet te worden uitgevoerd.
We zijn klein beetje teleurgesteld over de twee toelichtingen bij de moties Stadslobby en Oosterfaantje. Ik heb even overleg gehad met D66 over de volgordelijkheid van het proces en dan blijkt dat de Stadslobby nu nog even niet ter sprake komt, dus die trekken we in. We hebben een toelichting ontvangen van de wethouder over Oosterfaantje en dat doet ons ook besluiten om die motie in te trekken.
Wat ons nog wel van het hart moet, is dat we alles op alles moeten zetten om het erfgoedcentrum op een goede manier van de grond te krijgen en dat als dat nodig is, we in het najaar met een soortgelijke motie terugkomen.
Wij zullen aanwezig zijn bij de pilots van het Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden om de kosten te bekijken en aanwezig zijn, we gaan in op de uitnodiging voor 25 september en 10 september a.s. We gaan nog even met de heer Weekenstroo om tafel om een suggestie aan te leveren.
Daar wil ik het bij laten, dank u wel voorzitter.

De **voorzitter:** Dank u wel. Ik zie nog een interruptie van de heer Louw. Gaat uw gang.

De heer **Louw** (PvdA): Dank u wel. Ik heb nog een beetje procedurele vraag aan mijnheer Velner, want u heeft het over een motie die wordt aangehouden over de schietsportvereniging en nu wacht u eerst af wat de wethouder zegt, maar er is geen derde termijn. Dus gaat u nu een motie indienen of gaat u een motie niet indienen?

De **voorzitter:** Mijnheer Velner.

De heer **Velner** (SP): Ik ga de motie wel indienen, maar op het moment dat de wethouder zegt 'ik ga het regelen', dan is het natuurlijk klaar. Dus ik wacht nog wel even de reactie van de wethouder af.

De **voorzitter:** De heer Louw.

De heer **Louw** (PvdA): Dan ga ik als u het goedvindt een vraag stellen over de motie die nog moet worden ingediend, want stel dat de motie wordt aangenomen, dan zegt u 'de energielasten worden overgenomen door de gemeente'. En waar gaan we dat van betalen?

De **voorzitter:** Mijnheer Velner.

De heer **Velner** (SP): Wat ik vraag in de motie is om in overleg te treden met de vereniging in verband met de hoge energielasten. Omdat het dus een pand is dat verhuurd wordt door de gemeente, vind ik dat die daar een rol in heeft. Ik heb begrepen dat ze al in onderling overleg zijn daarover, maar dit is gewoon een steuntje in de rug om dat overleg te faciliteren.

De **voorzitter:** De heer Louw en dan nog mevrouw Bink.

De heer **Louw** (PvdA): Ja, misschien tot slot. Dan wordt het een beetje ingewikkeld, want ik heb een versie waarin ook staat dat u vraagt of de gemeente de energiekosten voor eigen rekening neemt. Blijkbaar heeft u dat eruit gehaald, dus ik denk dat ik even wacht met vragen stellen verder, maar dat u de motie indient en dat we dan even kijken wat er nu precies van overgebleven is.

De heer **Velner** (SP): Ik heb aangegeven in de opdracht naar het college om in overleg te gaan met de vereniging in verband met de hoge energielasten en deze kosten voor rekening te nemen van de gemeente zolang er nog geen sprake is van verduurzaming van het pand, dan wel een nieuwe locatie. Het gaat dus over maximaal twee jaar, want dan ligt er dus een nieuw besluit. En dan is het te overzien want dan gaat het om, globaal, € 22.000,00.

De **voorzitter:** Nog een heel kleine vraag, mijnheer Louw.

De heer **Louw** (PvdA): En waar betalen we dan die € 22.000,00 van?

De **voorzitter:** De heer Velner.

De heer **Velner** (SP): Uit de reserves.

De **voorzitter:** Ik ga naar mevrouw Bink.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Ja voorzitter, dank u wel. Ik ben het even kwijt. Is het dezelfde motie die wij ontvangen hebben? Of zit daar een nuanceverschil in? En gaat u een nieuwe motie indienen of wat bent u van plan?

De **voorzitter:** Ik stel even wat voor want dit wordt verwarrend. Mijnheer Velner heeft een motie en die gaat hij indienen, die kunt u straks ook gewoon zien, dus ik stel voor dat u daar straks dan nog even naar kijkt. Er is altijd een mogelijkheid om in uw eigen termijn daar nog vragen over te stellen. Mijnheer Aptroot.

De heer **Aptroot** (VVD): Ja voorzitter, even voor mij, voor de duidelijkheid. Ik begrijp dat u met de heer Weekenstroo in gesprek gaat over de interruptie in uw eerste termijn. Betekent dat dat u motie 10 intrekt? Of laat u motie 10 staan die uitvoert wat u straks aan de heer Weekenstroo gaat vragen?

De **voorzitter:** Mijnheer Velner.

De heer **Velner** (SP): Ik heb van mijnheer Weekenstroo begrepen dat die onze reactie nog gaat meenemen. Dat ga ik zo meteen nog met hem afstemmen en als dat het geval is, dan trekken wij onze motie daarover in.

De **voorzitter:** Ik ga even ingrijpen. Volgens mij is het woord aan mijnheer Velner en u hoeft hem niet te vragen wat hij wel en niet intrekt. Ik constateer dat de motie 4 en 8 zijn ingetrokken. Dat heeft u net gedaan en dat u een nieuwe motie indient. Dat is het op dit moment. Dat klopt hè?

De heer **Velner** (SP): Ja.

De **voorzitter:** Motie 4 en 8. Als u deze motie indient en u klaar bent met uw tweede termijn, dan dank ik u hartelijk,

Motie nr. 2406-58 ingediend door SP
Schietsportvereniging Zoetermeer

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 24 juni 2024;

constaterende dat:
- Chris Laarman, de voorzitter van de vereniging, onlangs in de plenaire vergadering heeft ingesproken met een smeekbede om te komen tot een uitspraak, welke dat ook moge zijn: nieuwbouw, herlocatie, of aanpassing van huidige pand;
- de gemeente eigenaar is van het monumentale pand en als zodanig verantwoordelijk is voor de verduurzaming;
- de vereniging per jaar ca. € 11.000,00 kwijt is aan energielasten;
- ze een offertetraject gestart zijn voor een nieuwe CV-installatie;

overwegende dat:
- motie 2206-49A in eerste instantie is verdaagd naar 31 maart 2024 en onlangs weer is verdaagd en dan nu naar 31 maart 2026;

draagt het college op:
- in overleg te gaan met de vereniging, in verband met deze hoge energielasten, en deze kosten voor rekening te nemen van de gemeente zolang er nog geen sprake is van een nieuwe locatie of verduurzaming van het pand;

en gaat over tot de orde van de dag. "

De **voorzitter:** Dan gaan wij over naar de tweede termijn van de VVD-fractie. Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Voorzitter, het voelt toch wel een beetje als een bergje, dit voorjaarsdebat. Een beetje een after dinner dip, denk ik. Het is een lange dag, maar we zijn over de helft en met wat schorsingen hier en daar zijn het toch nog wel haalbare etappes. Onderweg hebben wij, maar ook andere partijen hier wellicht, ook wel wat nieuwe inzichten opgedaan, zoals ook wel vaker als je een berg beklimt. Dat is toch ook altijd mooi aan zo'n dag, dat het niet helemaal zinloos is, dat we hier van alles staan te verkondigen, maar ook echt naar elkaar luisteren.
Voorzitter, fijn om te zien dat onze moties 'oordeel raad' hebben gekregen, voor wat die appreciatie nog waard is. De motie over Meerzicht, die ondanks wat tegenstrijdige woorden van de wethouder, toch als aanmoediging wordt gezien. En zo is die ook echt bedoeld, dat wil ik nog wel een keer benadrukken. Pak gewoon zaken op die opgepakt kunnen worden en laat de inwoners zien dat we hard aan de slag zijn in deze wijk.
En de motie Openbare toiletten kreeg zelfs twee duimen omhoog, mooi om te horen en er zijn dus absoluut geen redenen meer om daar nog tegen te stemmen. Dus sterker nog, als je nu nog tegen stemt, mag je er straks ook niet plassen. Dat is natuurlijk een grapje.
De tweede termijn wil ik toch nog even gebruiken om onze motie over geen lastenverzwaring voor onze inwoners een extra toelichting te geven. Want ik snap heel goed dat we vanuit onze partijideologieën anders denken over hoe we lasten moeten spreiden, maar de VVD vindt natuurlijk niet dat mensen door het ijs moeten zakken en implicaties over solidariteit en het gebrek daaraan bij de VVD vind ik dan ook echt onterecht. Want voorzitter, is het juist niet solidair om met elkaar te zeggen 'wij verhogen die lasten voor niemand'? De ozb hebben we al afgesproken in het coalitieakkoord, dus het gaat hier vooral om lasten die helemaal niet op basis van inkomen of WOZ-waarde worden bepaald. Het lijkt me dus bij uitstek iets waar ook linkse partijen blij van zouden moeten worden. Het basisprincipe van 'eerst naar jezelf kijken, dan naar de ander', dus eerst bij jezelf kijken 'wat kan ik doen?' voor je het bij de ander haalt, dat doen we hiermee als gemeente. De keuzevrijheid geven we daarmee ook aan de inwoners: waar maak ik nog wel gebruik van? Waarvan niet meer?
Voorzitter, over de richtinggevende motie over bestaanszekerheid wil ik ook nog wat zeggen. Die gaan we niet steunen, maar dat wil ik wel graag toelichten. Het is namelijk niet omdat wij denken dat de armen in Zoetermeer de beste groep is om bezuinigingen op los te laten. En wij denken ook dat geen lastenverzwaring en terughoudendheid met maatregelen rondom die bestaanszekerheid prima naast elkaar kunnen bestaan. Echter, onze afweging zit hem in de definitie, want waar houdt bestaanszekerheid dan op? We hebben het hier in de raad ook gehad over het hebben van een smartphone of gratis toegang tot het zwembad. De voorliggende motie richt zich in het bijzonder op uitstroom van bijstand naar werk en onderwijs en dat dat prioriteit heeft lijkt me duidelijk, maar de manier waarop en hoeveel geld daarvoor nodig is, dat houden wij graag nog wel open voor bespreking.
En dan tot slot over die nieuwe inzichten tijdens deze klim, waar ik het over had, met toelichtingen van partijen vandaag en soms ook van het college, zullen wij een aantal moties vanavond in de stemmingen graag steunen.

De **voorzitter:** Mijnheer Boerboom wil interrumperen.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Voorzitter, dank. Ik zat nog even goed te luisteren naar uw verhaal en uw betoog en ik kan u voor een heel groot deel daarin gewoon volgen en ik snap dat we vanuit partijideologie anders tegen dingen aankijken. Toch krijg ik nu een beetje het gevoel alsof u zegt 'die linkse partijen of de partijen die hier minder enthousiast over uw moties zijn, willen maar wat graag die belastingen verhogen'. Natuurlijk willen wij ook liever niet de belasting verhogen, maar ik denk dat we elkaar moeten gaan vinden op het komen tot een goede afweging 'wat heeft voor ons meer of minder prioriteit?' En u geeft blijkbaar dit meer prioriteit en wij willen echt met elkaar die goede discussie voeren over 'zakken we niet door een ondergrens op kwaliteitsniveau zodat het uiteindelijk toch beter is om die lastenverzwaring door te voeren, omdat ook die inwoners die die lastenverzwaring gaan dragen, daar baat bij hebben?' Volgens mij is dat waarop we elkaar kunnen vinden. Dus ik hoop niet dat u die tegenstelling zo neerzet alsof linkse partijen allemaal maar die belasting willen verhogen. Want dat is hetzelfde als dat u zegt 'wij komen niet op voor mensen in kwetsbare posities'.

De **voorzitter:** Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ja voorzitter, ik ben echt heel blij met wat de heer Boerboom zegt, want de tegenstelling die u nu een beetje ervaart, ervaarden wij in die eerste termijn en die is er inderdaad, denk ik, ook niet. Ik snap ook heel goed dat jullie die lasten niet willen verzwaren, maar de optie op tafel willen houden. Wij zeggen 'dat moet dan wel een van de laatste plekken zijn waar je zoekt'. Ga nu eerst eens kritisch kijken naar je eigen uitgaven en andere manieren zoeken om geld bij elkaar te sprokkelen dan uit die portemonnee van de individuele inwoner en daarin trekken wij al die inwoners dan gelijk. We zeggen 'daar gewoon nu niet eerst zoeken, eerst kijken aan die andere kant'.

De **voorzitter:** Dank u wel. Ik zie verder geen vragen, dan dank ik u voor uw tweede termijn. Dan gaan we over naar de fractie van D66.

De heer **Zamani** (D66): Dank voorzitter. Voorzitter, allereerst dank voor de waardevolle discussie in eerste termijn. We zijn blij met de appreciatie op onze moties, die zich volgens onze visie richten op het versterken van de sociale cohesie in onze wijken. Zodat iedereen, iedere bewoner zich gehoord en betrokken voelt. We streven ernaar onze stad klaar te maken voor de toekomst, door het verduurzamen van woningen, toegankelijk te maken voor onze inwoners en de verkeersveiligheid te verbeteren. Daarnaast willen we de logistieke bewegingen in de stad optimaliseren om een schonere en efficiëntere leefomgeving te creëren. Het behoud en de zichtbaarheid van ons cultureel erfgoed zijn essentieel voor de identiteit van Zoetermeer. Ook zien we kansen in het herbestemmen van leegstaande panden om bij te dragen aan een levendig stadscentrum.
Voorzitter, we willen ook wat moties intrekken omdat het college ons heeft beloofd daar werk van te maken en ze dus niet per se nodig zijn. Dat zijn moties 14, 15, 19 en 23. Namelijk Verbindingskamer. Die gaat de wethouder meenemen in haar visie, waarvoor dank. Leegstand kerkgebouwen, het schijnt dat er een heel goed gesprek is met de geloofsgemeenschappen, dus daar zijn we ook blij mee. De motie Data, daar wordt ook al heel hard aan gewerkt, dus daar zijn we ook al blij mee. En 23 was de kerkgebouwen, die had ik al gehad. Dus die trekken wij in. Dus nogmaals 14, 15, 19 en 23.
We hebben besloten om de motie Zoetermeer verduurzaamt slim, het rijk betaalt, naar aanleiding van de eerste termijn van het college te wijzigen. We gaan niet een heel team creëren inderdaad, we gaan gebruik maken van de capaciteit die er al is. U vindt de motie straks in iBabs, maar dat is conform de lijn die de wethouder schetste om ook ons twee, of misschien wel drie duimpjes omhoog te geven.
Wij vragen uw steun om samen deze doelen te bereiken voor Zoetermeer, om Zoetermeer mooier, duurzamer en leefbaarder te maken voor iedereen.

Motie nr. 2406-16A ingediend door D66, PvdA
Zoetermeer verduurzaamt slim, het rijk betaalt!

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 24 juni 2024;

constaterende dat:
- er veel landelijke subsidies en financieringsmogelijkheden beschikbaar zijn voor verduurzaming van woningen en gebouwen;
- veel inwoners niet op de hoogte zijn van deze mogelijkheden of moeite hebben om de subsidies

en financieringen aan te vragen;

overwegende dat:
- het benutten van deze subsidies en financieringen bijdraagt aan de verduurzaming van de stad en de vermindering van de energielasten voor inwoners;
- het belangrijk is om bestaande capaciteit en middelen efficiënt in te zetten om bewoners te ondersteunen bij het aanvragen van deze subsidies en financieringen;

roept het college op om:
- de beschikbare capaciteit en middelen binnen de gemeente zo in te zetten dat bewoners actief geholpen worden bij het aanvragen van landelijke subsidies en financieringen voor verduurzaming;
- medewerkers te voorzien van de benodigde middelen en expertise om bewoners effectief te ondersteunen;
- actief samen te werken met bestaande landelijke en regionale initiatieven om de beschikbare middelen optimaal te benutten;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter:** Dank u wel mijnheer Zamani voor uw tweede termijn. Even voor iedereen voor de helderheid, moties 14, 15 en 19 en 23 zijn ingetrokken. 16 is ingediend als gewijzigde motie. Die komt straks terug bij de besluitvorming. Dan ga ik over naar de fractie van ChristenUnie-SGP.

De heer **Van Rumpt** (ChristenUnie-SGP): Ja voorzitter, dank u wel. Ook namens ons dank aan het college voor alle reacties op de moties en de mooie debatten die we vandaag gehad hebben met elkaar. Ik wil onze moties nog even kort langslopen, allereerst het Werkenderwijs taal leren. De wethouder geeft aan dat ze geen budget en capaciteit beschikbaar heeft. Wij kunnen die redenering helaas niet helemaal volgen, aangezien we momenteel ook bezig zijn met mensen de taal leren en naar werk te begeleiden. Als het zoveel geld zou kosten, in Utrecht hebben ze zelfs subsidie ervoor gekregen. Dus misschien dat dat dan een optie zou zijn. De wethouder wijst op een amendement dat we in het verleden hebben aangenomen, maar daarin wezen we inderdaad heel erg terug richting het ministerie, daarin zeiden we dat wanneer het budget niet toereikend zou zijn om de mensen te laten integreren, we het college opdroegen naar de VNG of naar het ministerie te gaan om daar om extra budget te vragen. Ik denk als we kijken naar het aantal statushouders dat we momenteel naar werk begeleiden, met 67% van de statushouders die een uitkering krijgt, dat daar zeker nog wat winst te behalen valt. Dus ik denk dat zowel voor de statushouders, als ook voor de werknemers in onze stad het goed zou zijn als we ook met deze leer-werktrajecten zouden starten, juist om mensen zowel naar werk te begeleiden, als ze de taal te laten leren.
Voorzitter, dan onze motie Van groot naar beter. Fijn dat daar positief op gereageerd wordt. We zien dat echt als een aanvulling op die seniorenmakelaar om het dus voor mensen die empty nesters zijn mogelijk te maken dat zij beter kunnen doorstromen naar een andere woning, zodat deze eengezinswoningen straks vrijkomen voor anderen.
Dan de Struikrover. De wethouder gaf aan 'dat is met name geschikt voor kleinschalige projecten en alleen voor struiken en planten en geen bomen', maar een kleine boom kan misschien ook nog wel worden meegenomen, Maar inderdaad, het is niet voor heel grote bomen, dat zie ik ook niet zo snel gebeuren. Maar ik denk inderdaad dat het Gat in de Markt daar een prachtig voorbeeld voor is waar we, wanneer we dat straks gaan opruimen, mensen aan de slag kunnen laten gaan en kunnen zeggen 'neem wat mee naar huis en plant het in je eigen tuin'.
De groene bus- en tramhaltes. De wethouder zegt 'we zijn al bezig met de aanbesteding'. Dat is positief om te horen. Ze zegt dat de MRDH er ook al mee bezig is. Als ik zelf kijk op de site van de MRDH, staat er dat ze momenteel alleen nog maar werken met een pilot voor vier haltes tot eind 2025. Terwijl naar onze mening een pilot overbodig is want in heel veel andere steden heeft het effect zich al lang bewezen, dus wij verwachten wel meer van de MRDH dan alleen een pilot tot eind 2025. Deze motie zullen we gewoon in stand houden.
Dan de Campagne sociale media. Goed om te vernemen dat de NPO-gelden gebruikt worden. Het is positief dat er dus op die manier al wordt gewerkt aan de weerbaarheid van de jongeren en we zijn blij dat de wethouder heeft toegezegd om ook de ouders daarin te betrekken. Met die toezegging willen we deze motie dan ook intrekken. Dat is motie 28.
Dan ten slotte de motie over het benutten van leegstand. Goed dat de wethouder zegt 'dat kunnen we ook oppakken'. Nog een keer een voorbeeld. We denken ook aan Meerzicht waar een heleboel winkelruimtes vrijkomen omdat we daar aan de slag willen met het winkelcentrum. We kunnen ons voorstellen

dat dat bijvoorbeeld een mooi voorbeeld zou kunnen zijn waar we een pop-upstore zouden kunnen beginnen, waar we het een en ander laten zien van het Hart van Meerzicht, zodat mensen ook wat zien daarvan in hun eigen winkelcentrum. Aan zulke dingen denken we. Dus fijn dat het college ook positief tegenover deze motie staat. Tot zover voorzitter, dank u wel.

De **voorzitter:** Dank u wel mijnheer Van Rumpt voor uw tweede termijn. Als ik het goed heb gehoord, constateer ik dat één motie is ingetrokken. Dat is nummer 28. Dan gaan we over naar de fractie van FVD, mijnheer Van den Boomgaard voor de tweede termijn. Gaat uw gang.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Voorzitter, allereerst bedankt voor de appreciatie van onze motie Klare taal. Voorzitter, het college heeft in de eigen perspectiefnota opgenomen om in te zetten op een kostenverlaging. Eventjes ter toelichting, over de jeugdhulp. Uit de beantwoording van de wethouder tijdens het resultatendebat blijkt echter dat er helemaal niet ingezet wordt op een kostenverlaging. Er is zelfs geen ambitie om de huidige forse budgetoverschrijding te keren. FVD wil alleen van het college weten wat het college ziet als een reëel budget voor de jeugdzorg. Kijk, de interruptie die ik kreeg, ik zou met een natte vinger kunnen zeggen dat € 50 miljoen, dat in 2022 het bedrag was, € 1.000,00 per huishouden, toereikend moet zijn, maar het ontbreekt mij als eenmansfractie aan het uitvoeringsapparaat. Wij willen weten van het college of het bedrag van de perspectiefnota op termijn toereikend vindt. En of het dan gaat bijbuigen en met een kostenniveau van € 75 miljoen zal handhaven. Is dat de richting? Pas als de echte richting is vastgesteld, kan het college uitwerken hoe het, binnen dit budget, de grip op jeugdzorg kan en wil pakken.
Dan nog even over het dierenasiel. Dat is een belangrijke partner in onze stad en dierenwelzijn gaat ons allemaal aan het hart. En ook hier werd de motie als onuitvoerbaar bestempeld, maar dat was tegenstrijdig met de onderbouwing die de wethouder gaf omdat ze zelf aangaf dat er onderhandelingen gaande zijn. Dus als er onderhandelingen gaande zijn, lijkt het mij prima om de speelweides, een stuk of acht à negen, waarin prikkelrijkheid van speelweides wordt meegenomen, waardoor honden weer in het gareel komen en weer sociaal kunnen worden, weer makkelijker ter adoptie aangeboden kunnen worden, daarbij te betrekken. Het lijkt mij gewoon een heel goed dierenwelzijnsaspect tegen een heel beperkt budget om goed te doen, dus ook voor onze dieren.
Dan nog even over de moet Geen anti-autobeleid. Wij roepen het college op een autovriendelijke stad te blijven. Het vergt geen budget, maar het vraagt om een koerswijziging in het huidige beleid van het college. We hebben gehoord van de wethouder dat het raadsvoorstel hierover nog onze kant op komt. Om die reden laten we juist deze motie staan, als kaderstellend. We zien dat dan graag terug in het raadsvoorstel. Voorbeelden hiervan zijn parkeernormen verlagen, laadplaatsen ten koste van parkeerplaatsen, autoluwe wijken, denk aan de Entree en Edisonpark, snelheidsverlaging, denk aan de Afrikaweg, Gaardedreef et cetera, autowerende maatregelen bij de Bleiswijkseweg en de Gaardedreef en onnodig eenrichtingsverkeer, zoals bijvoorbeeld in de binnenstad. Laten we dat een halt toeroepen en laten we opkomen voor de autobezitter, ook in Zoetermeer.
Dan nog even over de huisvesting. De wethouder gaf aan dat in de tweede helft van 2024 de nieuwe Huisvestingsverordening naar de raad komt en dat de mogelijkheid komt om 50% van de woningen aan Zoetermeerders toe te wijzen wordt onderzocht. Ook hier zullen we de motie als kaderstellend laten staan, om het college te motiveren om meer te doen voor onze jongeren, onze empty nesters en de ouderen die al zo lang, vrijwel uitzichtloos, op een wachtlijst staan.
En dan tot slot. Het einde aan het noodopvang. Als het gaat om de noodopvang, geeft de wethouder aan de afspraken aan te houden. Echter, de wethouder zegt eigenlijk dat ze verdergaat dan dat. Met in het vooruitzicht wat er landelijk op ons af zal komen, het verdwijnen van de Spreidingswet, geeft deze wethouder aan juist nu, dus voor de definitieve finale klap op de Spreidingswet alweer aan tafel te zitten om nieuwe afspraken te maken. Dit vindt onze fractie te voorbarig en onze fractie wil dat er geluisterd wordt naar de uitslag van de landelijke verkiezing. Onze motie blijft dus staan omdat wij als FVD Zoetermeer betrouwbare politiek willen nastreven. Dank u voorzitter.

De **voorzitter:** Dank u wel mijnheer Van den Boomgaard voor uw tweede termijn. Dan ga ik over naar de fractie van Zoetermeer Vooruit, mevrouw Meurs.

Mevrouw **Meurs** (Zoetermeer Vooruit): Voorzitter, ik had het al aangekondigd, Zoetermeer Vooruit heeft grote waardering voor onze vrijwilligers. Voor mantelzorgers is er een jaarlijkse financiële waardering en dat is mooi, want mantelzorger word je niet, mantelzorger zijn overkomt je. Maar als gemeenschap kunnen we ook niet zonder vrijwilligers. En Zoetermeer Vooruit is van mening dat ook zij onze waardering verdienen en het in juni gegeven feest is daar een uitstekende manier voor. Als ik de wethouder van Financiën vorige week goed begrepen heb, is er € 7 miljoen vrij in te zetten. Dus wij zien het bezwaar

niet. De kosten van het feest waren per persoon lager dan de mantelzorgwaardering en wellicht kan het met meer lokale inzet nog minder zijn. Ik dien daarom hierbij onze motie voor nog een vrijwilligersfeest in. Dank u wel.

Motie nr. 2406-59 ingediend door Zoetermeer Vooruit
Alle vrijwilligers verdienen een feest

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 24 juni 2024;

constaterende dat:
- er op 7 juni jl. door de gemeente een feest voor Zoetermeerse vrijwilligers is gegeven;
- er plek was voor 400 vrijwilligers met ieder één introducé(e);
- er veel meer dan 400 vrijwilligers zijn die zich inzetten voor de stad en haar inwoners;
- het feest op 7 juni een onverdeeld succes was;

draagt het college op om:
- in 2025 nogmaals een dergelijk feest voor Zoetermeerse vrijwilligers te (laten) organiseren;
- er zorg voor te dragen dat dan niet dezelfde 400 vrijwilligers die dit jaar een feest hebben gehad aan bod komen;
- te onderzoeken of er voldoende financiën zijn om in 2025 tweemaal een dergelijk feest voor vrijwilligers te (laten) organiseren;
- de bevindingen voor het najaarsdebat 2024 aan de gemeenteraad terug te koppelen;

en gaat over tot de orde van dag."

De **voorzitter:** Dank u wel, daarmee is die motie ook ingediend en komt straks in iBabs te staan. Daarmee ga ik over naar de fractie van de PvdA. Mevrouw Kraneveldt. Gaat uw gang.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Voorzitter, vandaag heeft het dreigende financiële ravijnen het debat gedomineerd. Het heeft deze raad kleur gegeven dat we een aantal stevige debatjes met elkaar hebben gehad, bijvoorbeeld over wel of geen lastenverzwaring, of een burgerberaad. Dat burgerberaad bleek toch wel een extreem radicaal voorstel tot ultraparticipatie te zijn. Wij denken dat het wel uitvoerbaar is, ook tijdig. En juist daarom stellen we het nu voor. En het is te betalen, want incidenteel kan alles, zei de wethouder van Financiën.
De discussies geven mooi aan hoe verschillend je als partijen tegen de bezuinigen kunt aankijken. We hopen dat we in 2025 weloverwogen keuzes kunnen maken met echte ruimte voor de raad. Ik dank het college voor de redelijk positief getinte advisering van een aantal van onze moties. We hebben motie 39 over de APV in begrijpelijke taal aangepast en spreken nu niet meer over een extra versie, maar over een extra toelichting.
De heer Van der Vlies vroeg naar de studentenflexpool. De leerarbeidsplaats naar aanleiding van zijn motie over studentenambtenaren is een stage. De student is in dienst en krijgt begeleiding. Onze flexpoolstudent is een flexkracht die op afroep ingeschakeld kan worden voor een snelle klus. Dat bijt elkaar dus niet.
De wethouder heeft toegezegd hondenbezitters jaarlijks te informeren over de grasaren. Daarom trekken we onze motie nummer motie 40 hierover in. Ook motie 38 over de was- en strijkservice, trekken we in.
Voorzitter, tot slot. Ik keek onlangs naar de raad van Rotterdam en in Renkum, of all places. Daar gingen harde beschuldigingen jegens elkaar als warme broodjes over de toonbank. Wat mogen we blij zijn dat we in dit Huis op een nette manier met elkaar omgaan. Dank aan het college en de collega's daarom voor het goede debat van vandaag. We gaan een lastig jaar tegemoet, met moeilijke beslissingen, maar samen komen we daar vast wel uit. Daarom zeg ik als voormalig docent Duits: Wir schaffen das.

Motie nr. 2406-39A ingediend door PvdA
APV in begrijpelijke taal

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op maandag 24 juni 2024;

constaterende dat:
- de overheid vindt dat alle (volwassen) inwoners moeten weten wat er in de Algemene Plaatselijke Verordening (de APV) van de gemeente staat;

- 4% van alle mensen in Nederland dyslectisch is en dit waarschijnlijk in Zoetermeer ook zo is;
- 18%van alle mensen in Nederland laaggeletterd is en dit waarschijnlijk in Zoetermeer ook zo is;
- de Zoetermeerse gemeenteraad het belangrijk vindt dat iedereen mee kan doen in onze samenleving;

we denken dat:
- alle (volwassen) inwoners de belangrijkste documenten van de gemeente, zoals de APV, moeten kunnen vinden en moeten kunnen lezen;
- we de APV daarom ook op een andere manier moeten aanbieden;
- de APV nu bijna niet te vinden is op de website van de gemeente Zoetermeer;
- de APV bijna niet te lezen is voor mensen met een taalachterstand, een beperking of mensen zonder kennis van wetten en regels;

daarom vraagt de gemeenteraad aan het college om:
- de officiële APV beter vindbaar te maken op de website van de gemeente (zonder links naar andere pagina's);
- een begrijpelijke toelichting daarop te maken op begrijpelijk taalniveau (B1);
- deze APV-toelichting in begrijpelijke taal met een voorleesknop op de website te zetten;
- de extra kosten om de APV-toelichting in begrijpelijke taal te maken te betalen uit 'het potje van de raad';

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter:** Dank u wel. Ik constateer dat u in ieder geval als PvdA motie 38 en 40 heeft ingetrokken. Dan gaan we over naar de fractie van Zó! Zoetermeer. Mijnheer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Dank u voorzitter. Voor de tweede keer ben ik een excuus verschuldigd aan de ChristenUnie-SGP. Zij hadden verzocht om de motie Inzicht subsidies mee in te dienen en ik heb verzuimd hen erop te zetten en te benoemen. Hierbij dus nogmaals excuses. Vorig jaar ook al, dat moet geen gewoonte worden.
Dank aan het college voor de beantwoording van onze vragen. Fijn dat de beoordelingssystematiek wordt aangepakt. Dat gaan we natuurlijk volgen. We zijn ook blij met de verhelderende opmerkingen van de wethouder over het flexwonen. Dank daarvoor.
Ik wil nog eens noemen dat Zó! Zoetermeer van mening is dat de gemeente er is voor de inwoners en niet andersom. En tot slot wil ik de ondersteuning van vandaag benoemen en bedanken, met name de medewerkers van de griffie, de bodes en de catering. Bedankt voor de goede zorgen vandaag.

De **voorzitter:** Dank u wel mijnheer Van der Vlies. Dan gaan we over naar de fractie van het CDA, mijnheer Weekenstroo.

De heer **Weekenstroo** (CDA): Dank voorzitter. Er zijn er dit keer geen honderd, maar vijftig. Ik heb het niet over de hoeveelheid toeschouwers, maar over de moties. Laten we daar met zijn allen dankbaar voor zijn.
Voorzitter, het CDA Zoetermeer had het vandaag over het samen doen, het gezin zijn, naar elkaar omzien en er voor elkaar staan en daarbij oog te hebben voor de ontwikkeling en ontplooiing van jezelf. We hebben het gehad over een stad zijn waarin iedereen mee kan doen en fijn dat de wethouder ook heeft aangegeven dat er gekeken wordt naar hoe jongeren een eigen invulling kunnen geven aan de term Social Hub zodat dat bij hen ook draagvlak heeft.
Zoals u vanavond heeft gemerkt, hebben wij geen moties ingediend. We hebben geprobeerd dit mondeling en met woorden te doen, om het college hierdoor minder op te zadelen met moties en afdoeningen et cetera en meer gewoon aan de slag te laten gaan, zodat het doet wat het moet doen. We hebben wel een aantal moties mede ingediend, zodat we toch enigszins aandacht konden geven aan de punten waarvan wij dachten dat ze toch al op tafel lagen, om ons punt te maken. En we willen iedereen danken voor het leuke debat van vanavond.

De **voorzitter:** Dank u wel mijnheer Weekenstroo voor uw tweede termijn. Dan ga ik over naar de fractie van LHN, mevrouw Siegelaer.

Mevrouw **Siegelaer** (Lijst Hilbrand Nawijn): Voorzitter, dank voor de beantwoording van de vragen en de toelichting op de ingediende moties. Het is goed om te horen van het college dat de motie

Kerntakendiscussie en formatie 'oordeel raad' heeft gekregen. Het is dan ook aan u allen of u van mening bent dat het goed is om in aanloop naar de bezuinigingen goede inzichten te hebben in de taken en kerntaken; wat is wenselijk, wat is noodzakelijk? De bezuinigingsmaatregelen, de motie Inzicht subsidiebeleid het de motie Kerntaken geven hier wat ons betreft een goed inzicht in.
We hebben de reacties van de collega's in de raad aangehoord en zullen de motie 2406-47 over het Van Tuyllpark intrekken. Wij staan achter de motie, mogelijk dat wij deze op een ander moment nog zullen indienen omdat het wat ons betreft een creatieve manier is om de ruimte goed te benutten.
Bedankt voor de update over het eerste Buurtteam en goed om te horen dat het tweede Buurtteam gestart is. Kan de wethouder aangeven hoe de eerste maanden zijn verlopen van het eerste Buurtteam? Daar zijn we best benieuwd naar.
En dan kijken we uit naar de resultaten van de motie Samenwonen op proef en er staan nog een paar vragen open die we gesteld hebben. Als er initiatieven vanuit de specialistische instellingen komen om alternatief onderwijs aan te bieden aan de thuiszitters, maar er is geen ruimte beschikbaar, kan het college hier dan in meedenken en mogelijk faciliteren? En wanneer mogen we het raadsvoorstel strategische aankopen verwachten? Dank voorzitter.

De **voorzitter:** Dank u wel voor uw tweede termijn, mevrouw Siegelaer, dan ga ik naar mijnheer Haak voor de tweede termijn van de PDvZ.

De heer **Haak** (PDvZ): Ik heb maar twee minuten, dus ik zal snel praten. Niet zo snel als mijnheer Van der Perk, en nu valt hij uit... Ik ben er. Ook de PDvZ wil het college en de burgemeester dankzeggen voor het beantwoorden van de vragen en de reacties op de moties. Ook een dankwoord aan de ambtenaar.
In antwoord op de reactie van de wethouder op onze motie AOW, 2406-49 vinden wij dat hierdoor een grote groep senioren nu niet kan zorgen voor de benodigde verhuisbewegingen en dat deze groep ook nu of in de toekomst meer een beroep zal doen op allerlei voorzieningen die de gemeente geld gaan kosten, maar we zullen deze motie terugtrekken.
De motie 2406-51 Dementievriendelijk zullen wij in overleg met de mede-inbrengers ook terugtrekken. We begrijpen van de wethouder dat het in deze motie gevraagde al wordt uitgevoerd, dat waren we even vergeten.
De motie over de Stadspagina is gewoon een heel goede motie die een duidelijke besparing oplevert en soms moet je wat ongewone beslissingen nemen. En we zijn blij met de reactie van de burgemeester over onze motie betreffende de subsidie aan de lokale partijen. Het wordt wel nachtwerk om de brief die u morgen bij de VNG wilt indienen, nog tijdig af te krijgen. Dank u wel.

De **voorzitter:** Dank u wel mijnheer Haak. Als we dit snel doen, dan kan ik hem nog heel snel schrijven. Dat is waar. Moties 49 en 51 zijn ingetrokken. Dank u wel voor uw tweede termijn, dan ga ik over naar mijnheer Boerboom, fractie GroenLinks voor de tweede termijn.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Voorzitter, dank. We hebben volgens mij voortgang gemaakt en flink vaart gemaakt met het debat, maar ook goede discussies gehad, met name waar het ging over de toekomstige financiën. Aan ambitie geen gebrek bij het college. Dank voor de beantwoording daarover. Maar we kijken nu wel uit naar volle raadsagenda 's want ik heb nogal wat genoteerd, of het nu ging over woningbouw als aanjager, Meerzicht of jeugdzorg en zo kan ik nog wel even doorgaan. Dus ik kijk ernaar uit om daar met elkaar het gesprek en de discussie over aan te gaan komend jaar.
Graag wil ik nog stilstaan bij een aantal voorstellen van ons. Allereerst amendement A over de wachtlijsten in de jeugdzorg. We hebben nog een keer de website erop nageslagen en dat baarde ons eigenlijk alleen nog maar extra zorgen. We zien bijvoorbeeld bij Parnassia wachtlijsten van maar liefst 22 weken. Ik snap dat ik de wethouder niet blij zou maken als we deze motie in stand zouden houden en hij zou worden aangenomen. Dus we zullen deze intrekken om u de ruimte te geven om met uw andere trajecten voort te gaan, maar we blijven u wel kritisch volgen en zullen u ook blijven bevragen over de wachtlijsten in de jeugdzorg.
Dan amendement B over klimaatneutraal. Daarvan geeft het college aan dat dat niet uitvoerbaar zou zijn. Dat zien wij anders. Volgens mij is het een politieke keuze of we het zouden willen. Maar ik ben heel benieuwd of het college nog kan aangeven waar dan die onuitvoerbaarheid van dit amendement in zou zitten.
Dan voorzitter, wil ik nog even stilstaan bij een drietal moties. Allereerst Vaart houden in nieuw afvalbeleid, 2406-55. Ik ben erg benieuwd of wethouder Blansjaar ons nu kan aangeven wanneer, als wij in september/oktober een debat zouden hebben als raad of commissie, dan een raadsvoorstel bij de raad verwacht kan worden.

Dan 2406-56. Daar ga ik de griffier even teleurstellen, en dat geldt ook voor 57, want daar willen we wijzigingen op de moties doen, alleen werken de printers niet. Wij hebben net drie kwartier geprobeerd om voor elkaar te krijgen om iets uit te printen, maar het heeft nog niet geleid tot resultaat. Dat laat ik even aan u. Ik wil in ieder geval vast even meegeven wat we willen wijzigen, zodat iedereen daarvan op de hoogte is. Dat is allereerst dat we in motie 56 bullet 3 schrappen over de MKBA-analyse, zoals gevraagd door de wethouder. Hij heeft mij persoonlijk laten weten dat hij dan voor najaarsdebat met een eerste analyse zou komen.
Dan 2406-57 Werk vanuit de bedoeling aan de woonzorgvisie. Daar willen we bullet 3 aanpassen. Ik denk dat dat wat lastig is voor die griffier om te wijzigen dus laten we kijken of we daar het printen toch nog kunnen oplossen. Maar daarbij willen we als nieuwe bullet toevoegen 'huurders bij noodzakelijke voorzieningen niet ingeklemd te laten worden tussen gemeente en verhuurder, maar te zorgen dat de gemeente samen met de verhuurder tot een oplossing komt'.
Dan voorzitter, wil ik nog twee dingen aanhalen die voor ons echt wel belangrijk zijn als we straks invulling gaan geven aan de tekorten in de begroting. Ik haalde het in de eerste termijn al aan. Wat ons betreft wordt echt niet gekort op preventieve zaken. Of het nu gaat over sport -of cultuurvoorzieningen. Wij denken echt dat dat penny wise, pound foolish zou zijn. En het tweede is de bestaanszekerheid van de kwetsbaarste mensen. Ik heb al aangegeven dat we de motie van onder andere Zó! Zoetermeer mede indienen. Daar zullen we ook echt heel kritisch naar kijken. Daar wil ik het bij laten, dank u wel.

Motie nr. 2406-56A ingediend door GroenLinks, Zoetermeer Vooruit, PvdA, ChristenUnie-SGP, D66, CDA
Ondersteuning aan diegenen die het nodig hebben

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 24 juni 2024;

constaterende dat:
- in 2023 het bereik van de minimaregelingen op 72% lag, terwijl de doelstelling op 85% is gesteld;
- er recent een rapport van het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) is uitgekomen met als titel 'Zien, horen en helpen', waarin gemeenten zijn onderzocht in het niet bereiken van de mensen die hulp of ondersteuning nodig hebben;

overwegende dat:
- bestaanszekerheid niet alleen gaat over financiële regelingen, maar ook de mate waarin mensen de gemeente weten te vinden om de noodzakelijke ondersteuning te ontvangen;
- in het rapport wordt gesteld dat juist de mensen met complexe of gestapelde problemen niet bereikt worden;
- de regelingen die we als gemeente aanbieden juist voor deze doelgroep bedoeld zijn;
- door het bereik te verhogen toekomstige problemen op andere levensterreinen kunnen worden voorkomen;

verzoekt het college:
- het huidige gemeentelijk beleid in het Sociaal Domein te toetsen aan het rapport van het SCP 'Zien, horen en helpen', in het bijzonder de aanbevelingen die erin staan;
- aanbevelingen die het bereik verhogen en geen extra investeringen vragen, direct te implementeren;
- de gemeenteraad voor het najaarsdebat 2024 te informeren over de uitkomsten;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2406-57A ingediend door GroenLinks, Zó! Zoetermeer, D66, ChristenUnie-SGP
Werk vanuit de bedoeling van de woonzorgvisie

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 24 juni 2024;

constaterende dat:
- in de Zoetermeerse woonzorgvisie staat dat kwetsbare inwoners zelfstandig, zinvol en vitaal moeten kunnen leven;
- er momenteel situaties zijn waarbij inwoners aantoonbaar zorg/ondersteuning nodig hebben, maar vastzitten tussen gemeente en woningverhuurder, zonder oplossing voor hun zorgvraag vanwege de verantwoordelijkheid over het betalen van de rekening;

overwegende dat:
- inwoners van het kastje naar de muur worden gestuurd worden, met negatieve gevolgen voor hun gezondheid en welzijn;
- de gemeente de insteek heeft om maatwerk te leveren en te werken vanuit de bedoeling;
- door inwoners niet te voorzien van benodigde zorg de kosten uiteindelijk oplopen doordat mensen problemen krijgen op andere levensterreinen;
- het wantrouwen van inwoners richting de overheid gevoed wordt, doordat er geen oplossing voor hun situatie komt;
- deze situaties haaks staan op de ambities uit de woonzorgvisie van Zoetermeer;

verzoekt het college:
- heldere afspraken te maken over de uitvoering van de woonzorgvisie met woningcorporaties en deze vast te leggen in de prestatieafspraken;
- in overleg te gaan met particuliere verhuurders over de Zoetermeerse woonzorgvisie en te onderzoeken of er tot afspraken gekomen kan worden over de uitvoering;
- huurders bij noodzakelijke voorzieningen niet ingeklemd te laten worden tussen gemeente en verhuurder, maar te zorgen dat de gemeente samen met de verhuurder tot een oplossing komt;
- de gemeenteraad voor eind 2024 te informeren over de voortgang;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter:** Dank u wel mijnheer Boerboom. Dan constateer ik dat amendement A is ingetrokken. U heeft wat moeite met printen van de laatste twee moties maar u heeft daar de wijziging van aangegeven. Ik stel voor, er komt straks nog een schorsing, dat er dan gekeken wordt of ze alsnog uit de printer komen en dan ook weer netjes in iBabs kunnen worden geplaatst. Dus dat wordt geregeld en dan kunt u daar straks allemaal de aangepaste moties zien. Ik ga over naar de fractie van de PVV, de heer Smits, tweede termijn.

De heer **Smits** (PVV): Ja, dank u wel voorzitter. We hadden geen moties, dus daar kan ik het nu niet over hebben. Ik wil wel mijn extreme dank uitspreken aan het college en de ambtenarij voor deze nota en de beantwoording van de vragen. Ook een dank aan mijn collega-raadsleden voor dit enerverende debat en de uitleg van alle moties die zijn ingediend. Ik kan veel moties steunen, mits ze niet te veel op de veiligheid inleveren of te veel geld gaan kosten. En als laatste ook mijn dank voor de goede verzorging van vandaag en dit was eigenlijk mijn tweede termijn. Dank u wel.

De **voorzitter:** Dank u wel mijnheer Smits, voor uw tweede termijn. Dan constateer ik dat we aangekomen zijn bij het einde van de tweede termijn van de gemeenteraad. Mijn voorstel is om nu een schorsing te hebben. Dan kan het college zich nog even voorbereiden. Ik stel voor dat we om 20.50 uur verdergaan. Ik schors de vergadering tot 20.50 uur.

Schorsing

De **voorzitter:** Ik heropen de vergadering. We gaan we over naar de tweede termijn van het college, waarbij ik u overigens nog wil melden dat de aangepaste motie van GroenLinks, nummer 57A nog niet in iBabs is verschenen, maar dat binnenkort zal zijn, als de printer ook meewerkt. Dat gezegd hebbende ga ik over naar de tweede termijn van het college en geef ik het woord aan wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema:** Voorzitter, ik zal het vandaag echt kort houden. De dag van het voorjaarsdebat, overigens ook die van het resultatendebat, al is het dan een avond, en van het najaarsdebat, begint altijd vol rumoer en ook wel een klein beetje gezellig. Om 09.00 uur begint iedereen zich boven te installeren en hierboven zitten alle kamers dus vol met ambtenaren die de hele dag bijhouden wat hier in de raad ongeveer wordt gezegd om daar zo snel en zo goed mogelijk op te reageren. Ik weet zeker dat alle dankwoorden die u vandaag gesproken hebt, daar in goede aarde vallen. Ik wil u ook bedanken voor het goede debat. Dat werkt namelijk ook heel erg inspirerend, dus vandaag ook een keer de complimenten van deze hele organisatie terug aan u voor de mooie woorden vandaag. Ik weet zeker dat, mocht het zover komen, dat u vandaag de perspectiefnota unaniem aanneemt, u dan een klein beetje de trilling hoort van al het stampen op de grond van blijdschap. Dank u wel.

De **voorzitter:** Dank u wel wethouder Iedema. Dan ga ik over naar wethouder Weerwag.

Wethouder **Weerwag:** Ja, dank u wel voorzitter. Ik heb nog twee moties te bespreken met u. De eerste daarvan is die van de SP over de schietsportvereniging. Ik zou graag met u willen afspreken dat ik u een toezegging doe om in gesprek te gaan met de schietsportvereniging. Niet om toe te zeggen wat u allemaal vroeg, maar wel om daar het gesprek over aan te gaan. Dus om te kijken 'wat hebben zij nu nodig?' of 'kunnen wij ze helpen met een aanvraag?' en dat soort dingen meer. In ieder geval met het doel om te kijken waar we ze kunnen helpen. Dus daar zou ik graag een toezegging voor willen doen. Als tweede heb ik van GroenLinks…

De **voorzitter:** Daar, mijnheer Louw. Ik zat naar mijnheer Velner te kijken. Maar de heer Louw.

De heer **Louw** (PvdA): Het is u vergeven. Dank u wel voorzitter. Even een vraagje aan de wethouder. U zegt 'ik zeg toe aan de SP dat ik met de schietsportvereniging in gesprek ga'. Ik dacht dat u al in gesprek was met de schietsportvereniging, dus kunt u ook vertellen hoe het met die gesprekken staat?

De **voorzitter:** Wethouder Weerwag.

Wethouder **Weerwag:** Ja, dank u wel. Dat klopt. We zijn ook al in gesprek. Het gaat hier specifiek over die energiebehoefte en de kosten van de energie. Waar we over in gesprek zijn – de exacte details weet ik niet – gaat met name over de huidige en wellicht toekomstige huisvesting,

De **voorzitter:** De heer Louw.

De heer **Louw** (PvdA): De conclusie zal logisch zijn, maar u vervolgt die gesprekken ook, neem ik aan, en dan neemt u in de gesprekken ook mee wat de SP vroeg over de energielasten?

De **voorzitter:** Wethouder Weerwag.

Wethouder **Weerwag:** Dank u wel voorzitter. Exact.

De **voorzitter:** Dan nog een interruptie van mijnheer Velner, gaat uw gang.

De heer **Velner** (SP): Met deze toezegging van de wethouder trekken wij onze motie in.

De **voorzitter:** Mevrouw Bink, wilt u daar nog iets over vragen?

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Ja voorzitter. Ik wil graag wat aan de wethouder vragen. Niet aan de heer Velner, maar ik dacht dat hij klaar was. Gaat u ook het gesprek delen met de raad zodat wij weten wat ervan terecht is gekomen?

De **voorzitter:** Wethouder Weerwag.

Wethouder **Weerwag:** Als daar aanleiding toe is, dan zal ik dat delen met u.

De **voorzitter:** Mevrouw Bink.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Ja voorzitter, ik ben benieuwd wat de aanleiding moet zijn om het met ons te delen.

De **voorzitter:** Wethouder Weerwag.

Wethouder **Weerwag:** Ja dank u wel voorzitter. Ik voer met heel veel mensen elke dag gesprekken, mevrouw Bink, en dat deel ik ook niet altijd met u.

De **voorzitter:** Nog kort, mevrouw Bink.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Ja voorzitter, dank u wel, maar dit is een toezegging en we mogen toch wel weten wat u met de toezegging gedaan heeft?

De **voorzitter:** Wethouder Weerwag.

Wethouder **Weerwag:** Ja dank u wel. Zoals ik al zei, als daar aanleiding toe is, zal ik het aan u terugkoppelen.

De **voorzitter:** Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja. Opkomend voor de wethouder, er zijn natuurlijk al toezeggingen gedaan om terugkoppeling te geven over die huisvesting en de problematiek met de huidige locatie. Dus ik neem aan dat het voor de wethouder wel mogelijk is om dan gedurende die terugkoppeling, volgens mij is dat Q1 2025, dan ook een terugkoppeling te geven hierover.

De **voorzitter:** Wethouder Weerwag.

Wethouder **Weerwag:** Dank u wel voorzitter, dan neem ik hem daar ook in mee.

De **voorzitter:** Misschien dat u nog even kunt herhalen op welke termijn u dat gesprek voert, dan kunnen we die toezegging nog even noteren.

Wethouder **Weerwag:** Voor wat betreft de termijn van het gesprek, ik ga proberen om alsnog voor het reces of misschien de eerste week van het reces een gesprek te hebben met deze schietsportvereniging en dan is dat in ieder geval de termijn die ik aan kan houden.

De **voorzitter:** Dank u wel. Gaat u verder?

Wethouder **Weerwag:** Ja, dank u wel voorzitter. Ik had nog de andere motie. Dat is de motie van GroenLinks.

De **voorzitter:** Mevrouw Brouwer, gaat uw gang.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Ja, sorry, ik wilde er nog even iets aan toevoegen. Het valt me op dat soms iemand in de raad een toezegging krijgt, waarna niet meer wordt gevraagd om een uitspraak van de raad. Dus ik zou het op zijn minst op prijs stellen als de wethouder in zo'n gesprek dan zegt dat de SP ergens om gevraagd heeft en niet dat de raad ergens om gevraagd heeft, want de raad gaat hier niets over zeggen omdat die ingetrokken is.

De **voorzitter:** Maar dat is niet een vraag aan de wethouder volgens mij, maar meer een algemene opmerking, of is dat wel een vraag aan de wethouder? Kunt u daar iets over zeggen?

Wethouder **Weerwag:** Wat is dan precies de vraag?

De **voorzitter:** Mevrouw Brouwer.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Of de wethouder en de wethouders in het algemeen bij toezeggingen waarover geen uitspraak van de raad is gedaan, er rekening mee willen houden dat er geen uitspraak van de raad ligt.

De **voorzitter:** Wethouder Weerwag.

Wethouder **Weerwag:** Ja.

De **voorzitter:** Ik stel voor dat u verdergaat.

Wethouder **Weerwag:** Dank u wel voorzitter. Poging drie, GroenLinks, de motie over de woonzorgvisie. U heeft in het dictum punt 3 aangepast, heb ik begrepen. Eigenlijk laat ik het nog steeds aan de raad. Ik wil daar wel bij opmerken dat eigenlijk ook aan het eerste punt van het dictum al invulling wordt gegeven door ons. Op 15 december jl. is namelijk de LPA naar de raad gestuurd, de Lokale Prestatieafspraken. Daar verwijst u ook in het eerste punt van uw dictum naar. Op pagina 8 van die Lokale Prestatieafspraken onder het kopje Sociaal Domein staat eigenlijk al uitvoerig beschreven dat we ook in gesprek zijn met die woonzorgvisie (dus die woonzorgvisie is ook al geborgd in die prestatieafspraken. En nogmaals, zoals ik al in de eerste termijn aangaf, ik zie uw motie echt als een aanmoediging om

verder te doen wat we al doen, namelijk het gesprek voeren over de woonzorgvisie, maar ook over de punten die u heeft aangehaald. Dank u wel.

De **voorzitter:** Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Dank u wel voorzitter. U heeft inderdaad gezegd dat u op het gebied van de corporaties al een heel eind bent en dat er goede gesprekken lopen. Ik denk nog steeds wel dat er een verschil zit tussen wat er op papier staat en wat in de praktijk nog gerealiseerd moet worden, maar het is inderdaad op dat deel een aanmoediging. Waar het gaat over particuliere verhuurders, is het echt een verzoek aan u om daar ook het gesprek mee op te starten om te kijken hoe u ook daar elkaar kunt vinden want daar ervaren wij op dit moment nog niet dat die gesprekken lopen.

De **voorzitter:** Wethouder Weerwag.

Wethouder **Weerwag:** Goed, dat is dan wel wat lastig, hè? Particuliere verhuurders zijn niet zomaar te vinden, want dat kunnen ook gewoon mensen zijn die particulier één of twee of meerdere woningen in bezit hebben en die verhuren. Dus dat maakt het voor ons inderdaad lastig. Ik kan wel zeggen dat wij altijd in gesprek gaan op het moment dat wij zaken signaleren of meldingen krijgen. Zoals mijn collega-wethouder al even aangaf hier 'op individuele gevallen zullen wij hier in de raad niet ingaan, maar mocht u ze kennen of weten, stuur mij gerust even een mailtje'. Ik krijg die mailtjes zelf ook zo nu en dan en dan probeer ik altijd wel naar een passende oplossing te zoeken.

De **voorzitter:** Is dit voldoende, mijnheer Boerboom?

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Voorzitter, ik ben blij... Laat ik het zo zeggen. Wij hebben twee gevallen waar er in ieder geval nog steeds geen oplossing is gevonden door de gemeente. Die heb ik naar wethouder Ter Laak gezonden vanuit WMO. Misschien kunt u dat onderling afstemmen. Het andere is dat ik er niet van uitga dat u elke individuele verhuurder daarop aanschrijft, maar er is natuurlijk een aantal grote aanbieders. Er zijn ook een paar grote ontwikkelaars in de stad die iets willen, met name rondom de Entree. Volgens mij is het goed om dan ook wel dat gesprek te voeren over die woonzorgvisie en de ambities die we daarin hebben en hoe zij daar ook een bijdrage aan kunnen leveren.

De **voorzitter:** Wethouder Weerwag nog daarop?

Wethouder **Weerwag:** Misschien nog een kleine nabrander, voorzitter. Ik snap heel goed wat u zegt. Ik kijk zeker eventjes samen met collega Ter Laak naar de dossiers die u heeft gestuurd. Voor wat betreft de nieuwbouw, dat heb ik ook wel vaker gezegd, daar wordt wel vanuit Bouwbesluit gekeken naar levensloopbestendig. Dus ik ga er ook eigenlijk van uit dat zeker voor mensen die zorg aan huis wensen, die langer thuis willen blijven wonen en die in een nieuwbouwwoning komen, die woningen er in ieder geval zoveel mogelijk aan voldoen.

De **voorzitter:** Ik denk daarmee dank aan wethouder Weerwag. Dan ga ik over naar wethouder Blansjaar. Voor alle helderheid, motie 58 is ingetrokken, maar dat had u net al gezegd en als het goed is komt straks de aangepaste motie van mijnheer Boerboom alsnog in iBabs te staan. Dat even voor uw eigen administratie.

Wethouder **Blansjaar:** Dank u wel voorzitter. Ik had nog twee vragen openstaan. Een was van de LHN over wanneer het voorstel komt van de strategische aankopen. Ik had het eigenlijk in de eerste termijn al gezegd bij de kerkvisie, maar dat is u waarschijnlijk ontgaan, maar we verwachten Q4 met de nota te komen over de strategische aankopen.
Dan hebben we nog de Vaart erin houden met het afvalbeleid. Mocht de raad in het najaar nog met elkaar in gesprek gaan, dan is een raadsvoorstel over het afvalbeleid voor de zomer 2025 beschikbaar. Dat was uw vraag.

De **voorzitter:** Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Dank u wel voorzitter, als dat een toezegging is die wordt genoteerd, dat er voor volgend zomerreces een raadsvoorstel bij de raad ligt over het nieuwe afvalbeleid, kunnen we daarmee deze motie intrekken.

De **voorzitter:** De toezegging is gedaan, ik zal zo nog iets over de toezeggingen zeggen, maar deze is gedaan.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Motie 55 wordt dan ingetrokken.

De **voorzitter:** Motie 55 is ingetrokken, dank u wel. Dank u wel wethouder Blansjaar. Dan gaan we naar wethouder Van der Meer.

Wethouder **Van der Meer:** Dank u wel. Ik heb een toezegging gedaan aan de ChristenUnie-SGP en daarmee aan de hele raad, dat ik ervoor ga zorgen dat we even kijken in hoeverre we nog iets kunnen met een campagne – dat zal niet heel groot zijn – om de ouders te betrekken bij hoe dat zit met kinderen op de social media.
Ik heb een toezegging gedaan aan de PvdA over de grasarenproblematiek, dat we daar ook ruchtbaarheid aan zullen geven. Wat zouden we toch moeten doen zonder krantje waar het allemaal in kan?
Mevrouw Siegelaer vroeg ons naar de resultaten van ons eerste Buurtteam. Daarvoor is het nog veel en veel en veel te vroeg. Die zijn net uit de uit de juridische toestanden, dus die zijn nu net begonnen om casuïstiek te behandelen,. Dus dat gaan we eerst een tijdje aankijken om te zien wat dat zal opleveren.
Dan voor FVD. U had de motie over het dierenasiel en daar heeft u het over onderhandelingen. Ik kan u zeggen, wij zijn dus niet in onderhandeling. Want we zijn wel in gesprek om te kijken wat ze nodig hebben om te zien of we ze ergens heen kunnen verwijzen, maar we zijn zeker niet aan het onderhandelen.
En ik was…

De **voorzitter:** Wethouder Van der Meer, een interruptie van mijnheer Van den Boomgaard, gaat uw gang.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Voorzitter, dank u wel. Een gesprek met het dierenasiel leert ons dat er wel degelijk onderhandelingen zijn over de vergoeding welke zij krijgen voor het opvangen van straathonden of afgestane honden of katten en die vergoeding komt vanuit de gemeente. Dat zijn gewoon onderhandelingen, want die kosten gaan omhoog omdat dierenartsen duurder worden en de opvang duurder wordt. Gas, licht en water is duurder. Dus er zijn gewoon onderhandelingen gaande. Sterker nog, het staat ook in de beantwoording op de motie en de onderbouwing daarvan. Dat u het gesprekken noemt en daarmee denkt af te kunnen doen, vind ik een beetje lafjes. Er zijn gewoon gesprekken gaande over vergoedingen en mijn vraag is: kunt u dit eraan toevoegen? Dus over die speelweides en dat daar wat mee wordt gedaan om het dierenwelzijn te verbeteren?

De **voorzitter:** Wethouder Van der Meer.

Wethouder **Van der Meer:** Nou voorzitter, dan houd ik het gewoon ook een beetje lafjes.
Ik ga nog even terug, want ik was vergeten – en daarvoor wel mijn excuses – om uw motie over de jeugdzorg en de streefbegroting te beantwoorden. Ik ben een nog veel grotere optimist dan wethouder Iedema, dus ik blijf hopen dat we op termijn binnen de streefcijfers komen die aangegeven staan in de perspectiefnota. Ik ben realistisch genoeg om te denken dat dat niet meteen aan het eind van dit jaar zal lukken, maar we gaan er zeker naar streven. Voorzitter, dank u wel.

De **voorzitter:** Er is een interruptie van mijnheer Van den Boomgaard. Gaat uw gang.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja, allereerst mijn dank aan de wethouder ook omdat nu dus duidelijk is, wat in het resultatendebat niet zo was, omdat u het over de horizontale lijn had waar u het naar wilde terugbuigen, terwijl dus in de perspectiefnota stond 'een verlaging'. Dus ik hoor nu de wethouder zeggen, en daar ben ik echt blij mee, dat die verlaging aanstaande is en dat wij u en dit college daaraan mogen houden. Dank daarvoor.

De **voorzitter:** Dank u wel. Mevrouw Siegelaer, gaat uw gang.

Mevrouw **Siegelaer** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank voorzitter. Uit de eerste termijn zou de wethouder nog terugkomen op de uitbreiding op de leerplicht van 2023, 2024 en 2025.

De **voorzitter:** Wethouder Van der Meer.

Wethouder **Van der Meer:** Dat ben ik vergeten. Ik zal het even nakijken en een technisch of schriftelijk bericht sturen, want dat kan ik nu op dit moment niet... Die had ik op moeten schrijven. Maar in ieder geval, wilt u het allemaal graag weten? Dan stuur ik gewoon een briefje, dan doe ik gewoon de toezegging dat we daar schriftelijk op terugkomen.

De **voorzitter:** Ik stel voor dat we daar een toezegging van maken.

Wethouder **Van der Meer:** Ja. Dat doen we, ik doe een toezegging.

De **voorzitter:** Daar krijgt u schriftelijk bericht van. Dank u wel wethouder Van der Meer, dan ga ik over naar wethouder Ter Laak.

Wethouder **Ter Laak:** Ja, dank u wel voorzitter. In de tweede termijn kwam er een motie van Zoetermeer Vooruit voorbij over het vrijwilligersfeest en met de oproep er daar twee van te organiseren in 2025, waarbij we andere mensen uitnodigen dan we het afgelopen feest hebben gedaan. Ontzettend goed voorstel. Ik vind het alleen maar heel erg leuk en kan het waarderen. Ik denk dat de vrijwilligers in onze stad gewoon goud waard zijn. Echter, u zegt ook 'mits er voldoende financiën beschikbaar zijn' en u vraagt dat te onderzoeken. Daarop kan ik u al aangeven, er zijn op dit moment niet voldoende financiën beschikbaar vanuit vrijwilligerswerk om dat te doen. We zullen echt op zoek moeten gaan naar een ander potje.

De **voorzitter:** Mevrouw Meurs.

Mevrouw **Meurs** (Zoetermeer Vooruit): Ja voorzitter, dank. Ik vraag me af of de wethouder wellicht iets kan putten uit de beschikbare incidentele gelden waar de wethouder van Financiën het over heeft gehad vorige week, of anders, mits dat eventuele medestanders niet afschrikt, maar dat hoor ik dan graag, uit het potje van de raad.

De **voorzitter:** Wil wethouder Ter Laak daar nog op reageren? Gaat uw gang.

Wethouder **Ter Laak:** Volgens mij is dat een heel goede oplossing om het op die manier te doen. Dan kunnen we er gewoon vlot op doorpakken en voor de rest is het dan oordeel raad. Dank u wel.

De **voorzitter:** Dank u wel wethouder Ter Laak, dan ga ik over naar wethouder Velzen.

Wethouder **Velzen:** Dank voorzitter. Nog een amendement en twee moties. Allereerst het amendement. De heer Boerboom vroeg mij om daar toch nog eens even op in te gaan waarbij ik dan toch denk 'is het nu beter uitleggen of zijn we het er niet helemaal over eens?' Maar ik ga toch een poging wagen. CO_2 geeft een schijnduidelijkheid. We meten landelijke inspanningen, terwijl we daar zelf lokaal niets voor hoeven te doen en dat sluit eigenlijk aan bij wat ik eerder al zei. Maar goed, uiteindelijk is het sowieso een politieke afweging, zoals u zei, want uiteindelijk gaat u er als raad over stemmen en ligt de keuze bij u.

De **voorzitter:** Mijnheer Boerboom. Gaat uw gang.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Dank u wel voorzitter. Het punt dat ik maakte was vooral dat u het amendement heeft aangemerkt als 'niet uitvoerbaar', en daar viel ik over. Want volgens mij is het prima uitvoerbaar, maar is het gewoon een keuze aan de raad of die dat wel of niet in de begroting wil hebben.

De **voorzitter:** Wethouder Velzen.

Wethouder **Velzen:** Ja, dat is dan inderdaad de definitie van onuitvoerbaar. Zo hebben wij dat geapprecieerd. Laten we die discussie niet voeren, uiteindelijk gaat de raad erover of dat wel of niet gebeurt. Wij zien het als technisch dus lastig uitvoerbaar om iets lokaal te meten dat landelijk ligt. Zo is die onuitvoerbaar. Op die manier.

De **voorzitter:** Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Feitelijk voert u het al jaren uit en kost het u niets extra, want u

rapporteert het wel in onze rapportage over duurzaamheid, begreep ik. Wij vinden nog steeds dat er wel een doelstelling voor Zoetermeer ligt, omdat we wel degelijk met die verduurzaming van gasloos bouwen, maar ook straks, zoals ik zei, met het mkb te maken hebben. Er zitten wel degelijk mogelijkheden om die CO_2 in de stad naar beneden te brengen.

De **voorzitter:** Wethouder Velzen.

Wethouder **Velzen:** Ja, dank. Laat ik ermee afsluiten dat ik dan voor u hoop dat u uw collega's overtuigd heeft in dit debat. Dan nog uw motie 57A. Die staat nu in het overzicht nog als blanco, maar dat moet 'oordeel raad' worden. Wat mij betreft kan ik die positief appreciëren. En als laatste...

De **voorzitter:** Wethouder Velzen, voor u verdergaat, mijnheer Boerboom heeft nog een interruptie.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Voorzitter, volgens mij is het 56, even voor de zekerheid. Voor de rest, dank voor de reactie van de wethouder.

De **voorzitter:** Het is 56.

Wethouder **Velzen:** Excuus, dan heb ik dat verkeerd opgeschreven. Het gaat over de ondersteuning aan degenen die het nodig hebben. Dan heb ik dat verkeerd opgeschreven, scherp.
Dan als laatste de motie van D66 over het slim verduurzamen. Die is nu aangepast en die stond al 'oordeel raad', maar die kan ik dan nu ook positief appreciëren.

De **voorzitter:** Dank u wel wethouder Velzen voor uw tweede termijn. Ik heb zelf geen noodzaak meer voor een tweede termijn. Daarmee komen we aan het einde van de tweede termijn van het college. Ik zeg u overigens, ik zeg u niets toe, maar er zijn behoorlijk wat toezeggingen gedaan en die ga ik niet allemaal herhalen want dan zijn we nog even bezig, maar die worden allemaal keurig voor u op een rijtje gezet door de griffie, dus dat komt allemaal goed. Ook naar aanleiding van het debat dat heeft plaatsgevonden. Ik zou nu over kunnen gaan tot de stemming, tenzij u even behoefte heeft om kort... Ik zie al vijf minuten, dan gaan wij gewoon tot 21.20 uur schorsen. Is dat goed? Ik schors de vergadering.

Schorsing

De **voorzitter:** Ik heropen de vergadering, als ik nog even uw aandacht mag? Ik heropen de vergadering. We zijn gekomen aan het moment waarop we gaan stemmen over de perspectiefnota, amendementen en moties. Ik zie mijnheer Van den Boomgaard, gaat uw gang.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Dank u voorzitter, met de beantwoording van de wethouder dat zij zich schaart achter wat staat in de perspectiefnota, hebben we de stip op de horizon die we graag wilden dus we zullen motie 2406-35 Streefbegroting jeugdhulp intrekken.

De **voorzitter:** Akkoord. Dank u wel dan is 2406-35 als motie ook ingetrokken. Ik zal straks nog wel even aangeven welke allemaal zijn ingetrokken. Dan gaan we over naar de stemming. Ik constateer dat 37 van de 39 raadsleden aanwezig zijn. We beginnen allereerst met de amendementen, waarvan amendement 2406-A is ingetrokken.
Amendement 2406-B Zicht op een CO_2-neutraal Zoetermeer. Wie wenst daar een stemverklaring over af te leggen? Dat is niet het geval. Mag ik de leden van de raad die voor dit amendement zijn vragen hun hand op te steken?
Voor zijn de fracties van SP, GroenLinks, PvdA en D66, 12 stemmen voor, 25 tegen; verworpen.
Dan kom ik op het Raadsvoorstel Perspectiefnota 2025. Ik ga eerst even kijken of er iemand een stemverklaring over wenst af te leggen. Niet het geval, is er iemand die stemming over het raadsvoorstel wenst? Ja? Dan breng ik het in stemming, mag ik de leden van de raad die tegen dit raadsvoorstel zijn, vragen hun hand op te steken?
Tegen is de fractie van de SP. Daarmee is dit raadsvoorstel met 35 stemmen voor en 2 tegen aangenomen. Dan gaan we over naar de moties.
2406-03 Inhuur externen. Is er iemand die daar een stemverklaring over wil afleggen? De heer Mohammadian, gaat uw gang.

De heer **Mohammadian** (Zoetermeer Vooruit): Voorzitter, Zoetermeer Vooruit staat achter het standpunt om inhuur van externen terug te dringen, maar gezien de beantwoording van het college gaan we

tegen het voorstel stemmen.

De **voorzitter:** Dank u wel. Anderen nog? Niet het geval. Mag ik dan de leden van de raad die voor deze motie zijn, vragen hun hand op te steken?
Voor zijn de fractie van de SP, LHN, FVD, 7 stemmen voor, 30 tegen; verworpen.
2406-04 Stadslobby is ingetrokken.
2406-05 Steun Landelijk PFAS-verbod. Wie wil daar een stemverklaring over afleggen? Ik ga de motie in stemming brengen. Mag ik de leden van de raad die tegen deze motie zijn vragen hun hand op te steken?
Tegen zijn Zoetermeer Vooruit, VVD, LHN, Zó! Zoetermeer, ChristenUnie-SGP, PDvZ, PVV, FVD en CDA, 12 stemmen voor, 25 tegen, verworpen.
2406-06 Onderhoudsniveau wijken verbeteren. Wie wil daar een stemverklaring over afleggen? Niet het geval, mag ik de leden van de raad die voor deze motie zijn vragen hun hand op te steken?
Dat is de fractie van de SP en D66. 5 stemmen voor, 32 tegen, de motie is verworpen.
2406-07 Ondersteuning amateurgezelschappen. Wie wil daar een stemverklaring over afleggen? Mevrouw Bout, gaat uw gang.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Dank u, voorzitter, De PvdA heeft van de wethouder begrepen dat de motie op dit moment eigenlijk overbodig is. Daarom zullen we nu tegen stemmen. Wel spreken we de wens uit dat de wethouder, zoals hij aangaf, snel met een structurele oplossing komt, dank u wel.

De **voorzitter:** Dank u wel, nog anderen voor een stemverklaring? Niet het geval. Mag ik de leden van de raad die voor deze motie zijn, vragen hun hand op te steken?
Voor is de fractie van de SP, 2 stemmen voor, 35 tegen; verworpen.
2406-08 Oosterfaantje is ingetrokken.
2406-09 Roep uit de groep. Is er iemand die daar een stemverklaring over wil afleggen? Dat is niet het geval. Mag ik de leden van de raad die voor deze motie zijn, vragen hun hand op te steken?
Voor zijn de SP, GroenLinks, PvdA, CDA, 11 stemmen voor, 26 tegen; verworpen.
2406-10 Kosten jeugdzorg. Is er iemand die daar een stemverklaring over wil afleggen? Dat is niet het geval. Mag ik de leden van de raad die voor deze motie zijn, vragen hun hand op te steken?
Voor is de fractie van de SP, 2 stemmen voor, 35 tegen; verworpen.
2406-11 Boek resultaten in Meerzicht. Is er iemand die daar een stemverklaring over wil afleggen? Dat is niet het geval. Mag ik de leden van de raad die voor deze motie zijn, vragen hun hand op te steken?
Voor zijn Zoetermeer Vooruit, D66, VVD, CDA, LHN, Zó! Zoetermeer, ChristenUnie-SGP, PDvZ, PVV, 27 stemmen voor, 10 stemmen tegen; aangenomen.
2406-12 Geen lastenverzwaring voor onze inwoners. Is er iemand die daar een stemverklaring over wil afleggen? Mijnheer Velner, gaat uw gang.

De heer **Velner** (SP): Zo lang we niet precies weten wat we precies niet gaan doen, c.q. wel gaan doen, vind ik het lastig om deze harde afspraak nu te maken, dus we zullen tegen stemmen.

De **voorzitter:** Dank u wel. Ik zag ook mijnheer Ekkelenkamp, gaat uw gang.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Dank u mijnheer de voorzitter, wij zullen voor deze motie stemmen omdat we denken dat zoals de uitleg net was van de VVD, het voor alle inwoners geldt en ik denk dat dat het goede standpunt is.

De **voorzitter:** Anderen nog voor een stemverklaring? Mag ik de leden van de raad die tegen deze motie zijn vragen hun hand op te steken?
Tegen zijn SP, GroenLinks, PvdA, ChristenUnie-SGP, PDvZ, 22 stemmen voor, 15 tegen; aangenomen.
2406-13 Meer openbare toiletten. Is er iemand die daar een stemverklaring over wil afleggen? Wie wenst er stemming over deze motie? Dan is iedereen akkoord, geen stemming. Unaniem aangenomen.
2406-14 Oprichten Verbindingskamer is ingetrokken.
Ook motie 2506-15 Data voor morgen, is ingetrokken.
2406-16A Zoetermeer verduurzaamt slim, het rijk betaalt! Is er iemand die daar een stemverklaring over wil afleggen? Dat is niet het geval. Is stemming gewenst over deze motie? Ja. Mag ik de leden van de raad die tegen deze motie zijn, vragen hun hand op te steken?
Tegen zijn Zoetermeer Vooruit, LHN, Zó! Zoetermeer, PDvZ, PVV en FVD, 21 stemmen voor, 16 tegen; aangenomen.
2406-17 Toekomstbestendige pakketbezorging. Wie wenst daar een stemverklaring over af te leggen?

Is er iemand die stemming hierover wenst? Ja. Mag ik de leden van de raad die voor deze motie zijn, vragen hun hand op te steken?
Voor zijn GroenLinks, D66, VVD, Zó! Zoetermeer, 15 stemmen voor, 22 tegen; verworpen.
2406-18 Ongelukken met fatbikes voorkomen. Wie wenst daar een stemverklaring over af te leggen? Is er iemand die stemming hierover wenst? Ja. Mag ik de leden van de raad die tegen deze motie zijn, vragen hun hand op te steken?
Tegen is FVD, 36 stemmen voor, 1 stem tegen; aangenomen.
2406-19 is ingetrokken.
2406-20 Het Verhaal van de Stad in Beeld! Wie wenst daar een stemverklaring over af te leggen? Niet het geval. Mag ik de leden van de raad die voor deze motie zijn, vragen hun hand op te steken?
Voor zijn D66, FVD, 4 voor, 33 tegen; verworpen.
2406-21 Zichtbaar Zoetermeers erfgoed. Wie wenst daar een stemverklaring over af te leggen? Ik zag mevrouw Brouwer, gaat uw gang.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Voorzitter, na alle onduidelijkheid tijdens het debat hebben we besloten om tegen te stemmen. We vinden dit een vreemde constructie. We zouden liever samen hebben besloten dat we gewoon wat meer geld over hebben voor het erfgoedcentrum. Dank u.

De **voorzitter:** Dank u wel. Ik zag ook een stemverklaring van mijnheer Duiven.

De heer **Duiven** (VVD): Dat is correct voorzitter, de VVD zal de motie niet steunen. De VVD vindt nog steeds dat er een erfgoedcentrum moet komen dat qua opzet en bedrijfsvoering toekomstbestendig is en ook de financiering en exploitatie daarvan dient structureel in orde te zijn. De VVD onderschrijft het standpunt van het college dat over dat laatste pas duidelijkheid kan ontstaan als ook inzicht zal zijn in de bijdrage voor het Nationaal Videogame Museum en de Boerderij.

De **voorzitter:** Dank u wel. Ik zag ook de heer Buisman, gaat uw gang.

De heer **Buisman** (PDvZ): Klopt, dank u wel voorzitter. Mijnheer Ekkelenkamp had in eerste termijn op heldere wijze een toelichting gegeven op deze motie. De vraag daarbij was hoe verder te financieren als de termijn van deze afschrijvingen voorbij zou zijn. Het is simpel, dat kan op dezelfde wijze weer worden voortgezet. Dus er is geen enkel probleem, denk ik, om deze constructie af te wijzen. Sterker nog, ik roep iedereen op om de motie te omarmen om dat erfgoedcentrum niet verder te vertragen. Dank u wel.

De **voorzitter:** Mijnheer Van Steenis.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Dank u voorzitter, in de commissie hebben we hier een goed debat over gehad en was de teneur bij alle partijen dat we een erfgoedcentrum willen, desnoods zelfs uit een ander programma dan programma 4. Toch zullen we deze motie steunen omdat we het belangrijk vinden dat het doorgaat, linksom of rechtsom.

De **voorzitter:** Ik kijk rond of er nog anderen voor een stemverklaring zijn. Als dat niet het geval is, vraag ik de leden van de raad die voor deze motie zijn, hun hand op te steken.
Voor is de fractie van de SP, GroenLinks, PvdA, Zoetermeer Vooruit, D66, LHN, PDvZ, PVV, 24 stemmen voor, 13 tegen; aangenomen.
2406-22 Leegstand hoeft geen stilstand te zijn. Is er iemand die daar een stemverklaring over wil afleggen? Mijnheer Van Rumpt.

De heer **Van Rumpt** (ChristenUnie-SGP): Dank u wel voorzitter, ook wij maken ons zorgen over leegstand, daarom hebben we ook de motie ingediend die straks in stemming wordt gebracht, maar naar onze mening dragen woningen niet bij aan een levendige winkelstraat. Daarom zullen we tegen deze motie stemmen.

De **voorzitter:** Dank u wel. ik kijk rond of er nog anderen zijn voor een stemverklaring. Als dat niet het geval is, ga ik de motie in stemming brengen. Mag ik de leden van de raad die voor deze motie zijn, vragen hun hand op te steken?
Voor zijn de fractie van de SP, GroenLinks, D66, CDA, 11 stemmen voor, 26 tegen; verworpen.
2406-23 is ingetrokken.
2406-24 Werkenderwijs de taal leren. Wie wenst daar een stemverklaring over af te leggen? Dat is niet

het geval. Mag ik de leden van de raad die tegen deze motie zijn, vragen hun hand op te steken?
Tegen zijn VVD, CDA, PDvZ, PVV, FVD, 24 stemmen voor, 13 tegen; aangenomen.
2406-25 Van groot naar beter. Wie wenst daar een stemverklaring over af te leggen? Dat is niet het geval. Mag ik de leden van de raad die voor deze motie zijn, vragen hun hand op te steken?
Voor zijn SP, GroenLinks, VVD, CDA, LHN, Zó! Zoetermeer, ChristenUnie-SGP, PVV, 23 stemmen voor, 14 tegen; aangenomen.
2406-26 Struikroven. Wie wenst daar een stemverklaring over af te leggen? Is er iemand die stemming over deze motie wil? Dan constateer ik dat deze motie unaniem is aangenomen.
2406-27 Groene bus en tramhaltes. Wie wenst daar een stemverklaring over af te leggen? Dat is niet het geval. Is er iemand die stemming over deze motie wil? Dan constateer ik dat ook deze motie unaniem is aangenomen.
2406-28 is ingetrokken.
2406-29 Benut leegstand. Wie wenst daar een stemverklaring over af te leggen? Dat is niet het geval. Is er iemand die stemming over deze motie wenst? Ja, ik zie knikken. Mag ik de leden van de raad die voor deze motie zijn, vragen hun hand op te steken?
Voor zijn PvdA, Zoetermeer Vooruit, D66, CDA, ChristenUnie-SGP, PVV, 14 stemmen voor, 23 tegen; verworpen.
2406-30 Geen anti-autobeleid. Wie wenst daar een stemverklaring over af te leggen? Mijnheer Van Gils.

De heer **Van Gils** (VVD): Voorzitter, ook wij zijn geen fan van anti-autobeleid. Dat is in Zoetermeer gelukkig ook niet aan de orde. Als we voor alles wat we niet doen en niet willen doen een motie indienen, blijven we bezig. Een aanleiding voor deze motie ontbreekt wat ons betreft op dit moment en dus stemmen we tegen.

De **voorzitter:** Dank u. Nog anderen voor een stemverklaring? Als dat niet het geval is, breng ik de motie in stemming. Mag ik de leden van de raad die voor deze motie zijn vragen hun hand op te steken? Dat is de fractie van FVD. 1 stem voor, 36 tegen; verworpen.
2406-31 Zoetermeerders voorrang op huisvesting. Wie wenst daar een stemverklaring over af te leggen? Mijnheer Van Gils.

De heer **Van Gils** (VVD): Voorzitter, deze motie vraagt om een onderzoek naar iets dat in onze ogen niet nodig is. We weten wat kan en mag en wie dat niet weet, geef ik graag die info. We gaan later over de Huisvestingsverordening praten en daar zal het ongetwijfeld ook bij uitgelegd worden. Daar zullen we het hebben over de voorrang voor bepaalde doelgroepen en daar hoort dan, wat ons betreft, zoals beloofd in ieder geval het ziekenhuispersoneel bij. Wij zijn verder tegen.

De **voorzitter:** Dank u, anderen voor een stemverklaring? Niet het geval, dan breng ik deze motie in stemming. Mag ik de leden van de raad die voor deze motie zijn, vragen hun hand op te steken?
Voor zijn de fracties FVD en PVV, 2 stemmen voor, 35 tegen; verworpen.
2406-32 Einde noodopvang. Wie wenst daar een stemverklaring over af te leggen? Mijnheer Duiven.

De heer **Duiven** (VVD): Dank u wel voorzitter, het onderwerp waarop deze motie ziet vraagt om een zorgvuldige afweging en een zorgvuldig debat in een bredere context. Dat debat gaan we wat de VVD betreft, met elkaar aan bij de bespreking van het raadsvoorstel Wensen en bedenkingen voorgenomen invulling van de opgave voor asielopvang. De VVD zal daarom deze motie niet steunen.

De **voorzitter:** Dank u. Anderen nog voor een stemverklaring? Niet het geval. Mag ik de leden van de raad die voor deze motie zijn, vragen hun hand op te steken?
Voor zijn FVD en PVV, 2 stemmen voor, 35 tegen; verworpen.
2406-33 Help het dierenasiel helpen. Mevrouw Meurs, gaat uw gang.

Mevrouw **Meurs** (Zoetermeer Vooruit): Dank u wel voorzitter, gezien mijn nevenfunctie zal ik op grond van de Gemeentewet niet meestemmen over deze motie.

De **voorzitter:** Dat zullen we in acht nemen. Mijnheer Ekkelenkamp, gaat uw gang.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Een stemverklaring, mijnheer de voorzitter. Het dierenwelzijn vinden we belangrijk, alleen denken we dat het college nog in gesprek is en dat we dat eerst even afwachten, daarom zullen we nu niet voor deze motie stemmen.

De **voorzitter:** Dank u wel. Anderen? Mag ik de leden van de raad die voor deze motie zijn vragen hun hand op te steken?
Voor zijn FVD, PVV, Zoetermeer Vooruit, SP, 6 stemmen voor, 30 tegen; verworpen.
2406-34 Klare taal in stukken voor de raad. Wie wenst daar een stemverklaring over af te leggen? Dat is niet het geval. Mag ik de leden van de raad die voor deze motie zijn, vragen hun hand op te steken?
Voor zijn FVD, PVV, PDvZ, PvdA en SP, 11 stemmen voor, 26 tegen; verworpen.
2406-35 is ingetrokken.
2406-36 Stapeleffecten bij kwetsbare doelgroepen. Wie wenst daar een stemverklaring over af te leggen? Dat is niet het geval. Mag ik de leden van de raad die tegen deze motie zijn, vragen hun hand op te steken?
Tegen zijn VVD, PDvZ, FVD, 27 voor, 10 tegen; aangenomen.
2406-37 Burgerberaad over bezuinigingen. Wie wenst daar een stemverklaring over af te leggen? Mijnheer Van den Boomgaard, gaat uw gang.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Voorzitter, dank u wel omdat de weging van het woord en de wil van onze burgers niet in ogenschouw is genomen, en wij uitdrukkelijk vinden dat de burger wel het laatste woord moet hebben, zullen we niet voor deze motie stemmen. Dank u.

De **voorzitter:** Ik zag ook mevrouw Meurs, gaat uw gang.

Mevrouw **Meurs** (Zoetermeer Vooruit): Dank u wel voorzitter. We willen heel graag de burgerberaad uitkomst en de evaluatie van het burgerberaad over het afvalbeleid afwachten voordat we hiermee verdergaan.

De **voorzitter:** Dank u wel. Anderen nog voor een stemverklaring? Als dat niet het geval is, ga ik de motie in stemming brengen. Mag ik de leden van de raad die voor deze motie zijn, vragen hun hand op te steken?
Voor zijn SP, GroenLinks, PvdA, D66, 12 stemmen voor, 25 tegen; verworpen.
2406-38 is ingetrokken.
2406-39A APV in begrijpelijke taal. Wie wenst daar een stemverklaring over af te leggen? Dat is niet het geval. Is er iemand die stemming over deze motie wenst? Ja, mag ik de leden van de raad die tegen deze motie zijn, vragen hun hand op te steken?
Tegen zijn D66, LHN, Zó! Zoetermeer, ChristenUnie-SGP, PDvZ, 21 stemmen voor, 16 tegen; aangenomen.
2406-40 is ingetrokken.
2406-41 Studentenflexpool. Wie wenst daar een stemverklaring over af te leggen? Dat is niet het geval. Wil men deze motie in stemming hebben gebracht? Ja. Mag ik de leden van de raad die tegen deze motie zijn, vragen hun hand op te steken?
Tegen zijn LHN, PDvZ, 29 stemmen voor, 8 tegen; aangenomen.
2406-42 Inzicht subsidiebeleid. Wie wenst daar een stemverklaring over af te leggen? Dat is niet het geval. Ik ga ervan uit dat men deze wel in stemming wil hebben gebracht? Mag ik de leden van de raad die voor deze motie zijn, vragen hun hand op te steken?
Voor zijn SP, PvdA, Zoetermeer Vooruit, VVD, LHN, Zó! Zoetermeer, ChristenUnie-SGP, PVV en PDvZ, 27 stemmen voor, 10 tegen; aangenomen.
2406-43 Alle sportsubsidies op één pagina. Wie wil daar een stemverklaring over afleggen? Mijnheer Van Steenis.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Dank u wel voorzitter, misschien is het toch even goed om aan te geven dat we het belangrijk vinden dat sportclubs dit makkelijk kunnen vinden. Aan de andere kant denken we dat het een vrij arbeidsintensief verhaal is omdat de subsidies continu wijzigen en we zullen om die reden tegen stemmen.

De **voorzitter:** Dank u wel. Anderen voor een stemverklaring? Als dat niet het geval is, ga ik de motie in stemming brengen. Mag ik de leden van de raad die voor deze motie zijn, vragen hun hand op te steken?
Voor zijn D66, VVD, Zó! Zoetermeer, ChristenUnie-SGP, PDvZ, PVV, FVD, 19 stemmen voor, 18 tegen; aangenomen.
2406-44 Bestaanszekerheid behouden. Wie wenst daar een stemverklaring over af te leggen? Dat is niet het geval. Wil iemand deze in stemming? Ja. Mag ik de leden van de raad die tegen deze motie zijn, vragen hun hand op te steken?

Tegen zijn VVD, PDvZ, 28 stemmen voor, 9 tegen; aangenomen.
2406-45 De Slag bij Zoetermeer. Wie wenst daar een stemverklaring over af te leggen? Ik zie mijnheer Van Steenis, mevrouw Brouwer en mevrouw Bink.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Dank u voorzitter, we hebben een goed beleid en we hebben een afdeling die ermee bezig is en die zorgvuldige afwegingen maakt of subsidies wel of niet worden toegekend, volgens mij is dat traject netjes doorlopen en helaas is er meer aangevraagd dan toegekend kon worden. We zullen op deze manier in ieder geval de motie niet steunen.

De **voorzitter:** Dank u wel. Mevrouw Brouwer.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Dank u voorzitter, ik zat me nog zo te verheugen over het aannemen van motie 44 dat ik bijna vergat een stemverklaring af te leggen over 45. We staan helemaal niet negatief ten opzichte van het evenement maar de gewoonte om de raad om extra budget te vragen, begint een beetje te irriteren en we willen ook voorkomen dat de wethouder de gewoonte krijgt om het zo aan te pakken dus we zullen tegen stemmen.

De **voorzitter:** Mevrouw Bink.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Voorzitter, de Slag om Zoetermeer is een aanslag op het budget van het potje van de raad. Omdat het een jubileumjaar is, willen we de subsidie geven, maar dit gaan we echt niet elk jaar weer doen. Dit is echt de grens voor Zoetermeer Vooruit, dank u wel.

De **voorzitter:** Anderen nog voor een stemverklaring? Als dat niet het geval is, vraag ik de leden van de raad die voor deze motie zijn, hun hand op te steken.
Voor is Zoetermeer Vooruit, D66, VVD, CDA, Zó! Zoetermeer, PVV en FVD, 19 stemmen tegen, 18 voor; verworpen.
2406-46 Uitbreiding formatie. Wie wenst daar een stemverklaring over af te leggen? Dat is niet het geval. Is er iemand die stemming over deze motie... Ik zie knikken, dan doen we dat. Mag ik de leden van de raad die voor deze motie zijn, vragen hun hand op te steken?
Voor is de fractie van Zoetermeer Vooruit, LHN, PVV, FVD, 9 stemmen voor, 28 tegen; verworpen.
2406-47 is ingetrokken.
2406-48 Kerntakendiscussie. Wie wenst daar een stemverklaring over af te leggen? Mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Dank u wel. Het is altijd een moeilijke discussie, de kerntakendiscussie, maar ik vrees dat we daar niet aan zullen ontkomen in het kader van de bezuinigingen die ons te wachten staan. We zijn echt geen voorstander van het schrappen van veel taken, maar het is denk ik wel goed om in de raad met elkaar die discussie te voeren en daarom zullen wij voor deze motie stemmen.

De **voorzitter:** Mijnheer Van Steenis.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Dank u voorzitter. Wij maken net een andere afweging. Ik denk dat de kerntakendiscussie vanzelf aan de orde komt als we over het ravijn gaan spreken. Er wordt ook om een onderzoek gevraagd in deze motie, waarvan wij niet helemaal zien wat dat op dit moment moet opleveren, nog los van de capaciteit die het vraagt, dus wij zullen tegen stemmen.

De **voorzitter:** Mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Voorzitter, in aanvulling op de argumenten die mijnheer Van Steenis al heeft gegeven, er staat ook ergens in de overwegingen dat de overheid per se kleiner moet en daar zijn wij het niet mee eens.

De **voorzitter:** Anderen nog? Dat is niet het geval. Mag ik de leden van de raad die voor deze motie zijn, vragen hun hand op te steken?
Voor zijn Zoetermeer Vooruit, D66, LHN, Zó! Zoetermeer, ChristenUnie-SGP, PVV en FVD, 17 stemmen voor, 20 tegen; verworpen.
2406-49 is ingetrokken.
2406-50 Gelijke subsidie lokale partijen. Wie wenst daar een stemverklaring over af te leggen? Wil iemand stemming over deze motie? Ja. Mag ik de leden van de raad die voor deze motie zijn, vragen

hun hand op te steken?
Voor is de fractie van SP, GroenLinks, PvdA, Zoetermeer Vooruit, LHN, Zó! Zoetermeer, PDvZ, 23 stemmen voor, 14 tegen; aangenomen.
2406-51 Dementievriendelijk is ingetrokken.
2406-52 Stadspagina. Wie wenst daar een stemverklaring over af te leggen? Mijnheer Van Steenis, gaat uw gang.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Dank voorzitter, we zullen hier tegen stemmen omdat we op dit moment denken dat er nog onvoldoende informatie beschikbaar is over het effect en de impact hiervan. Ik kan me wel heel goed voorstellen dat de gemeente Zoetermeer als adverteerder in feite, heel goed checkt wat de investering oplevert, hoe groot het bereik is bij het streekblad, et cetera.

De **voorzitter:** De heer Mohammadian, gaat uw gang.

De heer **Mohammadian** (Zoetermeer Vooruit): Voorzitter, ik sluit me aan bij de woorden van mijnheer Van Steenis.

De **voorzitter:** Anderen nog hierover? Als dat niet het geval is, ga ik de motie in stemming brengen. Mag ik de leden van de raad die voor deze motie zijn vragen hun hand op te steken?
Voor is de fractie van de PDvZ, 4 stemmen voor, 33 tegen; verworpen.
2406-53 Slim combineren bij nieuwe schoolgebouwen. Wie wil daar een stemverklaring over afleggen? Mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Dank u mijnheer de voorzitter. Op zich een sympathieke motie, maar toch zullen wij tegen stemmen. Basisscholen worden vrijwel altijd te krap gebouwd is mijn eigen persoonlijke ervaring en het delen van een krap gebouw met anderen levert vaak uitvoeringsproblemen op en daar zitten heel veel scholen niet op te wachten. Dank u wel.

De **voorzitter:** Dank u wel. Anderen nog hierover? Nee? Dan breng ik de motie in stemming. Mag ik de leden van de raad die voor deze motie zijn vragen hun hand op te steken?
Voor zijn SP, GroenLinks, PvdA, Zoetermeer Vooruit, LHN, PVV, FVD, 18 stemmen voor, 19 tegen; verworpen.
2406-54 Zoetermeer is de circulaire plek. Wie wenst daar een stemverklaring over af te leggen? Dat is niet het geval. Wenst u stemming over deze motie? Ja, mag ik ook hier de leden van de raad die voor deze motie zijn, vragen hun hand op te steken?
Voor zijn de SP, GroenLinks, PvdA, Zoetermeer Vooruit, D66, 15 stemmen voor, 22 tegen; verworpen.
2406-55 is ingetrokken.
2406-56A Ondersteuning aan diegenen die het nodig hebben. Wie wenst daar een stemverklaring over af te leggen? Dat is niet het geval. Ik neem aan dat hier ook stemming over gewenst is. Mag ik de leden van de raad die voor deze motie zijn, vragen hun hand op te steken?
Voor is SP, GroenLinks, PvdA, Zoetermeer Vooruit, D66, CDA, Zó! Zoetermeer, ChristenUnie-SGP en PVV, 23 stemmen voor, 14 tegen; aangenomen.
2406-57A Werk vanuit de bedoeling van de woonzorgvisie. Wie wenst daar een stemverklaring over af te leggen? Dat is niet het geval. Ik ga ervan uit dat deze ook in stemming moet worden gebracht. Dan draai ik het weer om; wie is tegen deze motie?
Tegen zijn Zoetermeer Vooruit, VVD, LHN, PDvZ, FVD, 20 stemmen voor, 17 tegen; aangenomen.
2406-58 is ingetrokken.
2406-59 Alle vrijwilligers verdienen een feest. Wie wenst daar een stemverklaring over af te leggen? mevrouw Meurs, gaat uw gang.

Mevrouw **Meurs** (Zoetermeer Vooruit): Dank u voorzitter, veel vrijwilligers kregen in juni te horen dat het vol was, en waren teleurgesteld. Het zou fijn zijn als we het potje van de raad hiervoor mogen inzetten en ik kijk dan ook uit naar breed gedragen steun voor deze motie. Dank u wel.

De **voorzitter:** Eerst de heer Meijroos en dan mijnheer Van Steenis.

De heer **Meijroos** (Lijst Hilbrand Nawijn): Ik wil de jarige voor laten gaan, gaat u maar.

De **voorzitter:** Mijnheer Van Steenis, gaat uw gang.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Dank u voorzitter en dank collega, dat ik voor mag gaan. Wij zullen voor stemmen en we vragen het college nog even goed te kijken of we niet voor mensen de deur dichthouden, dus we hopen dat de 400 die nu al geweest zijn, volgend jaar nog een keer welkom zijn. Dank u wel.

De **voorzitter:** De heer Meijroos nog behoefte aan een stemverklaring?

De heer **Meijroos** (Lijst Hilbrand Nawijn): Zeker, dank u wel voorzitter. We zullen ook voor stemmen. We denken dat het potje van de raad precies voor dit soort zaken bedoeld is. We zijn ontzettend trots op onze vrijwilligers in Zoetermeer, maar we willen voorkomen dat dit een structureel ding wordt dus we willen het college oproepen vast na te denken over hoe we dit in een vat kunnen gieten zodat we dit nog lang en veel kunnen blijven doen voor onze vrijwilligers. Dank u wel.

De **voorzitter:** Dank u wel. Anderen nog voor een stemverklaring? Is er iemand die deze motie in stemming wil hebben gebracht? Ja, is dat het geval? Dan gaan we dat doen. Welke leden van de raad zijn tegen deze motie? Dan is die... Ho? Wenst de VVD schorsing? Nee? Mag ik constateren dat iedereen voor is en deze unaniem is aangenomen? De motiej is unaniem aangenomen.

8. Herstemming aangehouden motie 2406-01A

Dit agendapunt is van de agenda afgevoerd.

9. Sluiting

De **voorzitter:** Dames en heren, leden van de raad, ik dank u voor uw discipline en aandacht en ik wil u mede namens Walter bedanken voor deze onvergetelijke verjaardag. Dank u wel en fijne avond.

Sluiting om 21.57 uur

Vastgesteld in de openbare vergadering van 16 september 2024,

de griffier, de voorzitter,

drs. R. Blokland MCM drs. M.J. Bezuijen